20220601121993

Gyllenforsen Förvaltning AB
Org nr 556368-8745

Årsredovisning för räkenskapsåret 2021

Styrelsen avger följande årsredovisning.

Innehåll Sida

- förvaltningsberättelse 2
- resultaträkning 4
- balansräkning 5
- noter 7

Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i tusental kronor.

Undertecknad styrelseledamot i Gyllenforsen Förvaltning AB intygar härmed att resultaträkningen och balansräkningen i årsredovisningen fastställts på årsstämma den 2022-04-27.

Årsstämman beslöt att godkänna styrelsens förslag till vinstdisposition.

Jag intygar också att innehållet i årsredovisningen och revisionsberättelsen stämmer överens med originalen.

Stockholm den 2022-04-27

Lars Johnsson

20220601121994

Gyllenforsen Förvaltning AB
Org nr 556368-8745

Årsredovisning för räkenskapsåret 2021

Styrelsen avger följande årsredovisning.

Innehåll

	Sida
- förvaltningsberättelse	2
- resultaträkning	4
- balansräkning	5
- noter	7

Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i tusental kronor.

Förvaltningsberättelse

Allmänt om verksamheten

Gyllenforsen Förvaltning AB med säte i Stockholm, är komplementär till Gyllenforsen Fastigheter KB, org.nr 969640-2339, med säte i Stockholm.

Bolaget ägs till 50 % av Folksam ömsesidig livsförsäkring (502006-1585) och till 50 % av Konsumentkooperationens Pensionsstiftelse (802001-8423).

Gyllenforsen Förvaltning AB upprättar inte koncernredovisning med hänsyn till reglerna i 7 kapitlet 2§ årsredovisningslagen.

Utveckling av företagets verksamhet, resultat och ställning

Bolagets ekonomiska utveckling i sammandrag.

		2021	2020	2019	2018	2017
Nettoomsättning	tkr	0	0	0	0	0
Resultat efter finansiella poster	tkr	109	99	80	1 143	127
Soliditet	%	96,8	97,8	69,7	70,9	54,9

Nyckeltalsdefinitioner framgår av not 1.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Inga väsentliga händelser har skett under året. Covid-19 pandemin har inte haft någon väsentlig påverkan på bolagets löpande verksamhet och några statliga stöd har inte erhållits.

Förändring av Eget kapital

	Aktie-kapital	Bundet eget kapital	Fritt eget kapital	Summa eget kapital
Eget kapital 2020-12-31	**200**	**40**	**3 246**	**3 486**
Årets resultat	-	-	84	84
Eget kapital 2021-12-31	**200**	**40**	**3 330**	**3 570**

20220601121995

Förslag till vinstdisposition

Till årsstämmans förfogande står följande vinstmedel:

Balanserade vinstmedel	3 245 514
Årets resultat	84 570
kronor	3 330 084

Styrelsen föreslår att vinstmedlen disponeras så att

i ny räkning överförs	3 330 084

Vad beträffar resultat och ställning i övrigt, hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande noter.

CG

Resultaträkning	**Not**	**2021**	**2020**
Nettoomsättning		-	-
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader		-50	-24
Summa rörelsens kostnader		**-50**	**-24**
Rörelseresultat	2	**-50**	**-24**
Resultat från finansiella poster			
Resultat från andelar i koncernföretag		159	112
Räntekostnader och liknande resultatposter	3	-	-13
Summa resultat från finansiella poster		**159**	**99**
Resultat efter finansiella poster		**109**	**75**
Bokslutsdispositioner	4	-	159
Resultat före skatt		**109**	**234**
Skatt på årets resultat	5	-24	-57
Årets resultat		**85**	**177**

20220601121996

Gyllenforsen Förvaltning AB
556368-8745

Balansräkning

Tillgångar

	Not	2021-12-31	2020-12-31
Anläggningstillgångar			
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	6	2 261	2 202
Summa anläggningstillgångar		**2 261**	**2 202**
Omsättningstillgångar			
Övriga kortfristiga fordringar		60	1
Kassa och bank		1 367	1 362
Summa omsättningstillgångar		**1 427**	**1 363**
Summa tillgångar		**3 688**	**3 565**

Balansräkning

	Not	2021-12-31	2020-12-31
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		200	200
Reservfond		40	40
		240	240
Fritt eget kapital			
Balanserad vinst		3 246	3 069
Årets resultat		85	177
		3 331	3 246
Summa eget kapital		**3 571**	**3 486**
Kortfristiga skulder			
Aktuella skatteskulder		80	56
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		37	23
Summa kortfristiga skulder		**117**	**79**
Summa eget kapital och skulder		**3 688**	**3 565**

20220601219997

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Bolagets årsredovisning har upprättats enligt Årsredovisningslagen och Bokföringsnämndensallmänna råd BFNAR 2012:1 Års- och koncernredovisning (K3). Redovisningsprinciperna är oförändrade i jämförelse med föregående år.

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Intäkter
Det inflöde av ekonomiska fördelar som företaget erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt. Intäkter värderas till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas, med avdrag för rabatter. Ränta redovisas som intäkt enligt effektivräntemetoden.

Inkomstskatter
Aktuella skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som gäller på balansdagen. Uppskjutna skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som är beslutade före balansdagen.

Uppskjuten skattefordran avseende underskottsavdrag eller andra framtida skattemässiga avdrag redovisas i den utsträckning det är sannolikt att avdraget kan avräknas mot överskott vid framtida beskattning.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden på alla temporära skillnader som uppkommer mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder, dock särredovisas inte uppskjuten skatt hänförlig till obeskattade reserver eftersom dessa redovisas som egen post i balansräkningen

Aktuell skatt, liksom förändring i uppskjuten skatt, redovisas i resultaträkningen om inte skatten är hänförlig till en händelse eller transaktion som redovisas direkt i eget kapital. Skatteeffekter av poster som redovisas direkt mot eget kapital, redovisas mot eget kapital.

Finansiella tillgångar och skulder
Finansiella tillgångar och skulder redovisas i enlighet med kapitel 11 (Finansiella instrument värderade utifrån anskaffningsvärdet) i BFNAR 2012:1.

Redovisning i och borttagande från balansräkning
En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när företaget blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när den avtalsenliga rätten till kassaflödet från tillgången har upphört eller reglerats. Detsamma gäller när de risker och fördelar som är förknippade med innehavet i allt väsentligt överförts till annan part och företaget inte längre har kontroll över den finansiella tillgången. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när den avtalade förpliktelsen fullgjorts eller upphört.

Värdering av finansiella tillgångar
Finansiella tillgångar värderas vid första redovisningstillfället till anskaffningsvärde, inklusive eventuella transaktionsutgifter som är direkt hänförliga till förvärvet av tillgången.

Finansiella omsättningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen.
Kundfordringar och övriga fordringar som utgör omsättningstillgångar värderas individuellt till det belopp som beräknas inflyta.

Finansiella anläggningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till anskaffningsvärde med avdrag för eventuella nedskrivningar och med tillägg för eventuella uppskrivningar.

Värdering av finansiella skulder
Finansiella skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde. Utgifter som är direkt hänförliga till upptagande av lån korrigerar lånets anskaffningsvärde och periodiseras enligt effektivräntemetoden.

Nedskrivningsprövning av finansiella anläggningstillgångar
Vid varje balansdag bedömer bolaget om det finns någon indikation på nedskrivningsbehov i någon utav de finansiella anläggningstillgångarna. Nedskrivning sker om värdenedgången bedöms vara bestående

Obeskattade reserver
Obeskattade reserver redovisas med bruttobelopp i balansräkningen, inklusive den uppskjutna skatteskuld som är hänförlig till reserverna.

Bokslutsdispositioner
Förändringar av obeskattade reserver redovisas som bokslutsdispositioner i resultaträkningen.
Koncernbidrag redovisas som bokslutsdispositioner.

Nedskrivningar av andelar i koncernföretag

Vid varje balansdag bedöms om det finns någon indikation på att finansiell anläggningstillgångs värde är lägre än dess redovisade värde. Om en sådan indikation finns, beräknas den finansiella anläggningstillgångens återvinningsvärde.

Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader och nyttjandevärde. Vid beräkning av nyttjandevärdet beräknas nuvärdet av de framtida kassaflöden som den finansiella anläggningstillgången väntas ge upphov till i den löpande verksamheten samt när den avyttras eller utrangeras. Den diskonteringsränta som används är före skatt och återspeglar marknadsmässiga bedömningar av pengars tidsvärde och de risker som avser tillgången. En tidigare nedskrivning återförs endast om de skäl som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet vid den senaste nedskrivningen har förändrats.

Nyckeltalsdefinitioner

Soliditet
Eget kapital och obeskattade reserver (med avdrag för uppskjuten skatt) i förhållande till balansomslutningen.

20220601121998

Not 2 Medelantalet anställda

Bolaget bedriver ingen egen verksamhet och har ingen anställd personal. Bolagets administration och förvaltning sköts av Newsec Property Asset Management Sverige AB.

Not 3 Räntekostnader och liknande resultatposter

	2021	2020
Övriga räntekostnader och liknande resultatposter	-	-1
Räntekostnader, koncernföretag	-	-12
Summa	0	-13

Not 4 Bokslutsdispositioner

	2021	2020
Förändring av periodiseringsfond	-	159
Summa	0	159

Not 5 Skatt på årets resultat

	2021	2020
Aktuell skatt	-24	-57
Skatt på årets resultat	-24	-57

Not 6 Andelar i koncernföretag

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående anskaffningsvärde	2 202	2 090
Resultatandel från kommanditbolag	159	112
Uttag från kommanditbolag	-100	-
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	2 261	2 202
Utgående restvärde enligt plan	2 261	2 202

Företagets namn	Org.nr	Säte
Gyllenforsen Fastigheter Kommanditbolag	969640-2339	Stockholm

	Kapital-andel %	Antal andelar	Bokfört värde 2021-12-31	Bokfört värde 2020-12-31
Gyllenforsen Fastigheter Kommanditbolag	0,1%	1 000	2 261	2 202
Summa	0,1%	1 000	2 261	2 202

Not 7 Eventualförpliktelser

	2021-12-31	2020-12-31
Eventualförpliktelser (Andelsägaransvar)	127 985	146 300

Not 8 Ställda säkerheter

Bolaget har inga ställda säkerheter.

20220601121999

Not 10 Uppgift om moderföretag

Moderföretag i den minsta koncern där företaget ingår och som upprättar koncernredovisning är Folksam ömsesidig livförsäkring med organisationsnummer 502006-1585 med säte i Stockholm.

Not 11 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Inga väsentliga händelser har skett efter räkenskapsårets utgång.

Stockholm 2022- 04-06

Lars Johnsson
Ordförande

Michael Kjeller

Vår revisionsberättelse har lämnats 2022- 04-12 .

Ernst & Young AB

Camilla Norell
Auktoriserad revisor

Building a better working world

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Gyllenforsen Förvaltning AB, org.nr 556368-8745

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Gyllenforsen Förvaltning AB för år 2021-01-01 - 2021-12-31.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Gyllenforsen Förvaltning ABs finansiella ställning per den 31 december 2021 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till Gyllenforsen Förvaltning AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

20220601220000

Building a better working world

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning av Gyllenforsen Förvaltning AB för år 2021-01-01 - 2021-12-31 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till Gyllenforsen Förvaltning AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Stockholm den 12 april 2022

Ernst & Young AB

Camilla Norell
Auktoriserad revisor

A member firm of Ernst & Young Global Limited

2021

Årsredovisning

Folksam ömsesidig livförsäkring

Folksam

Folksamgruppens vision:

Våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld

Vi finns till för kunderna

Att ge trygghet i livets alla skeenden är vårt jobb. Hos oss kan kunden försäkra sig själv, sina nära och kära, sina ägodelar samt spara till pensionen. Nästan varannan person i Sverige är försäkrad i Folksamgruppen och över tre miljoner människor sparar till sin pension hos oss. Det gör Folksamgruppen till en ledande aktör inom försäkring och pensionssparande i Sverige.

Folksam Liv och Folksam Sak ägs av kunderna. Istället för att dela ut vinsten till aktieägare går den tillbaka till våra ägare, kunderna, i form av utbetald återbäring, premiesänkningar eller bättre service, tjänster och erbjudanden.

Tillsammans med våra samarbetspartner

Många av våra kunder kommer till oss via samarbeten, exempelvis med fackliga organisationer och idrottsrörelsen. Genom våra täta samarbeten och genom att ansluta stora grupper kan vi ge attraktiva erbjudanden till förmånliga priser – tillsammans bidrar vi till att våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld.

Läs mer om hur vi skapar värde för kunderna på sidan 18.

Vi tar ansvar

Vårt bolags ömsesidighet, storlek och verksamhet medför ett ansvar. Som stor aktör och investerare har vi möjlighet att påverka, vara långsiktiga och bidra till en hållbar utveckling. Därför gör vi affärer som ökar tryggheten för kunderna samtidigt som vi värnar om människa och miljö. Vår målsättning är att vara ledande när det gäller hållbarhet. Vårt klimatmål är att ha nettonollutsläpp av växthusgaser i den egna verksamheten till 2030 och i placeringsportföljerna till 2050. Läs mer om vårt hållbarhetsarbete i Hållbarhetsrapporten på sidan 38.

Vi är ekonomiskt starka

Vår ekonomiska styrka ger oss motståndskraft i tider av oro som exempelvis corona-pandemin har inneburit för samhället. Den ekonomiska styrkan har även gett goda förutsättningar att utveckla konkurrenskraftiga erbjudanden till våra kunder. Vi är en av Sveriges största investerare och det är viktigt att vi förvaltar våra kunders pengar ansvarsfullt. För oss betyder det god och konkurrenskraftig avkastning samtidigt som vi bidrar till ett mer hållbart samhälle.

Innehåll

Koncernchefen har ordet 4

Året i korthet 6

Det här är Folksamgruppen 10

Finansiell utveckling 2021 14

Kunden i fokus 20

Förvaltningsberättelse 25

Hållbarhetsrapport 38

Bolagsstyrningsrapport 44

Finansiella rapporter 60

Noter 71

Årsredovisningens undertecknande 185

Definitioner och begrepp 186

Bolagsbenämningar 189

Revisionsberättelse 190

Ylva Wessén
Vd och koncernchef

Finansiellt starkt 2021 skapar trygghet för Folksams kunder

Rysslands invasion av Ukraina är den allvarligaste geopolitiska händelsen i Europa sedan andra världskriget. Det är ett grovt folkrättsbrott mot en europeisk demokrati som riskerar att få långtgående konsekvenser och innebära ett stort mänskligt lidande. Vi bevakar detta noga, bland annat hur detta på-verkar finansmarknaden. Folksam har en mycket stark finansiell ställning och vi kan stå emot avsevärd turbulens.

Under pandemins andra år har Folksams kunder visat att de är fortsatt nöjda med oss, vilket är vårt främsta fokus. Samtidigt kan vi presentera den starkaste finansiella ställningen i Folksams moderna historia. Glädjande är också att våra medarbetare gett Folksam det högsta resultatet i med-arbetarundersökningen sedan starten 2009.

”Samtidigt kan vi presentera den starkaste finansiella ställningen i Folksams moderna historia”

Folksams långsiktighet och starka finansiella nyckeltal ger goda möjligheter att bidra till klimatomställningen som kapitalägare. Vi har, sedan i många år, investerat i obligationer som stödjer hållbar omställning och som ägare engagerar vi oss i de hållbarhetsutmaningar som företagen vi investerar i ställs inför, snarare än att sälja våra aktier. Ett exempel på detta är att Folksam under 2021 utökat ägandet i SSAB för att vara med och ta ansvar för bolagets viktiga omställning till fossilfri stålproduktion. Under året har Folksam och KPA Pension också antagit nya delmål för att minska utsläppen i placeringsportföljerna till 2025, vilket är den första anhalten mot slutmålet med nettonollutsläpp senast 2050.

Folksamgruppens premier överstiger 61 miljarder kronor för helåret och premietillväxten var 12 procent, vilket motsvarar drygt 6,7 miljarder kronor. Premieökningen var störst i Folksam Liv med nästan 50 procent jämfört med föregående år. Det syns inte minst i sparandet i kapitalförsäkringar som tack vare konkurrenskraftig återbäringsränta, i kombination med ökad produktivitet inom Folksams rådgivarkår och bra samarbete med partner och förmedlare, har ökat kraftigt under året. Det betyder att nya och befintliga kunder har kunnat få bra avkastning på sitt sparande i en trygg traditionell försäkring samtidigt som deras kapital bidragit till en mer hållbar värld!

Det förvaltade kapitalet växte med 72 miljarder kronor under året, motsvarande 15 procent, till 556 miljarder kronor. Därtill kommer fondförsäkringstillgångarna som har vuxit med 25 procent till 243 miljarder kronor.

Folksam Livs solvensgrad uppgick till 194 procent och Folksam Saks konsolideringsgrad uppgick till 203 procent. Det är främst den starka utvecklingen på aktiemarknaden i kombination med högre räntor som bidragit till att stärka balansräkningarna.

Folksams finansiella styrka nådde rekordnivåer 2021. Vi har levererat trygghet för våra kunder och samtidigt säkerställt konkurrenskraftig avkastning på deras kapital.

Ett nytt år

Folksams riktning framåt lägger fokus på en sammanhållen kundupplevelse, lönsam tillväxt och effektivitet i vardagen.

För att ytterligare kraftsamla kring riktningen framåt har vi inlett året med en delvis ny organisation. Jag ser fram emot att tillsammans med övriga ledamöter i Koncernledningen leda Folksams nya organisation under 2022. Tack vare de senaste årens fokus på effektiviseringar och låga driftskostnader finns det nu utrymme att framtidssäkra Folksam och skapa ännu mer värde för våra kunder.

Jag vill tacka alla kunder och medarbetare för ett starkt år.

Ylva Wessén
Vd och koncernchef

Året i korthet

– Folksamgruppen

Fossila bränslen valdes bort i Folksam LO-fonderna

Sedan årsskiftet utesluter de fyra Folksam LO-fonderna produktion av fossila bränslen, i form av gas, kol och olja. Folksam LO Sverige är marknadens största Sverigefond.

Folksams vd i möte med FN:s generalsekreterare om Nettonollalliansen

FN:s generalsekreterare António Guterres har vid flera tillfällen lyft upp betydelsen av Nettonollalliansens arbete för klimatet. Folksams vd Ylva Wessén bjöds in till ett möte för att diskutera finansbranschens roll i omställningen mot en mer hållbar värld.

Folksam inledde nytt samarbete med Jaguar/Land Rover och förlängde med Hyundai och Suzuki

Folksam tecknade ett 3-årigt avtal med Jaguar/Land Rover, och inledde därmed ett nytt partnersamarbete. Samtidigt har Folksam förlängt samarbetet med Hyundai och Suzuki.

Folksam ökar sin investering i Heimstaden Bostad

Folksamgruppen utökade sin investering Heimstaden Bostad genom ett åtagande om 10,75 miljarder kronor.

Folksamgruppen och Öhman Fonder samlade 76 investerare i brev till Amazons styrelse

Folksamgruppen och Öhman Fonder skickade ett brev till e-handelsjätten Amazons styrelse med en tydlig uppmaning om att bolaget bör vidta konkreta åtgärder i sitt arbete för mänskliga rättigheter. Brevet var undertecknat av 76 institutionella investerare världen över som tillsammans förvaltar drygt 50 000 miljarder kronor.

Fackförbund erbjöd pensionssparande via Folksam

Baserat på statistik från Pensionsmyndigheten över faktiska pensioner skulle cirka 50 procent av svenskarna behöva pensionsspara privat om de vill få 80 procent av slutlönen i pension. Därför erbjuder Elektrikerförbundet, Byggnads, Handels och Kommunal sina medlemmar att spara långsiktigt med Folksam Liv via Medlemsspar, som bara är tillgängligt för förbundens medlemmar.

Svensk Friidrott och Folksam förlängde samarbetet

Svensk Friidrott och Folksam förlängde sitt samarbete i ytterligare fyra år. Det innebär att Folksam fortsatt kommer vara titelsponsor till Folksam Grand Prix och kliver dessutom in som partner till sajten Frisk friidrott.

Höjd återbäringsränta till våra kunder

Under året har återbäringsräntan till Folksam Livs kunder med traditionell försäkring höjts vid fem tillfällen. Vid årsskiftet uppgick återbäringsräntan för tjänstepension till 12 och övrig liv till 9 procent. Det innebär att överskottet går tillbaka till kunderna.

Folksamgruppen antog nya klimatmål till 2025 för placeringsportföljerna

Stor vikt läggs vid påverkansarbete när klimatavtrycket från aktier, företagsobligationer och fastigheter ska minska med 29 procent till 2025. Folksam förvaltar idag cirka 556 miljarder kronor åt mer än tre miljoner kunder.

Folksam och Volvo Cars lanserade ny typ av bilförsäkring

Folksam och Volvo Cars ingick ett strategiskt partnerskap där Folksam Sak levererar inkluderad helförsäkring i köp av Volvo XC40 Recharge, Volvo Cars första elbil online. Vagnskadegaranti ingår som vanligt i bilens pris, men en köpare av den här bilmodellen får nu med en 3-årig halvförsäkring som komplement till vagnskadegarantin.

Folksam del i temaobligation från Världsbanken

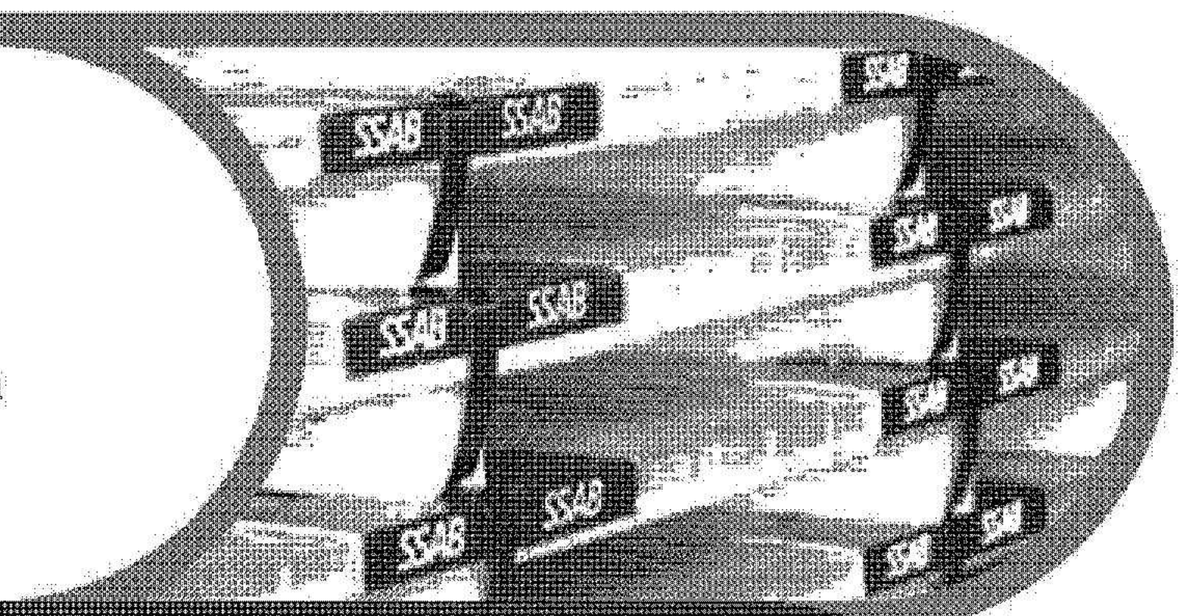
Världsbanken emitterade en hållbar temaobligation med fokus på hälsa och jämställdhet som är två av de sex mål Folksamgruppen har kartlagt FN:s 17 globala mål. Det här är en del av Världsbankens strategi för att belysa projekt och program som fokuserar på jämställdhet och hälsa och visar hur COVID-19 oproportionerligt påverkar kvinnor. Folksamgruppens investering uppgick till 100 miljoner kronor.

Folksam Sak förlängde sponsoravtal för svensk parasport med fyra år

Sponsoravtalet löper under perioden 2021 – 2024 och är unikt genom att det omfattar kommersiella rättigheter över tre paralympiska spel: Tokyo 2020 (som genomfördes 2021), Peking 2022 och Paris 2024.

Folksam ökade ägandet i SSAB för att stötta fossilfri omställning

Folksam ökade sitt innehav i stålföretaget SSAB till cirka 5,2 procent av rösterna och 2,1 procent av kapitalet.

Folksam förlängde sitt strategiska partnerskap med Newsec

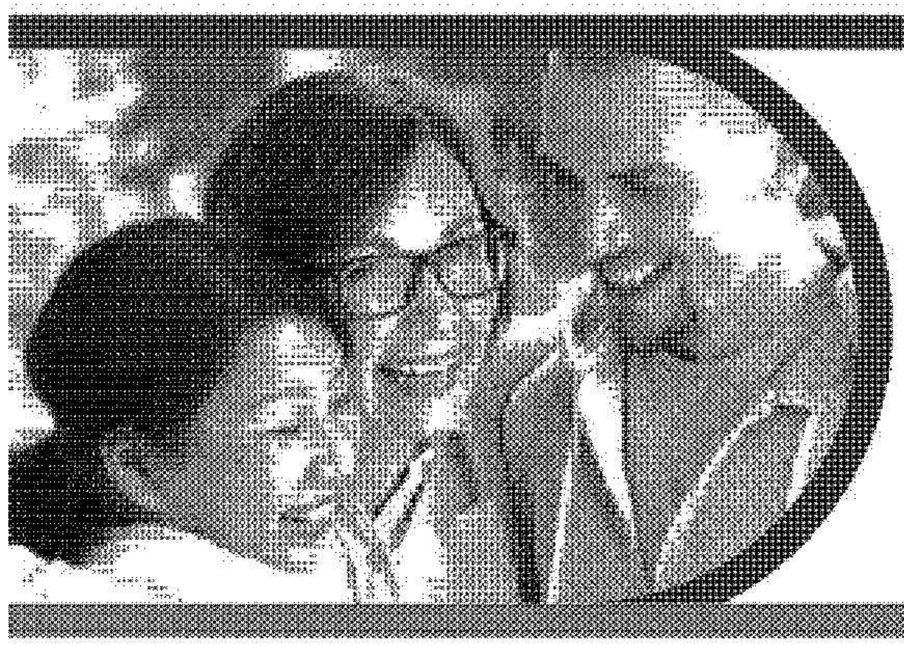
Folksam utvecklade och förlängde sitt förvaltningsavtal med Newsec för samtliga sina fastigheter i Sverige. Det innebär att samarbetet som inleddes 2015 förlängts till och med 2025. Folksam äger fastigheter i Stockholm, Skåne och Göteborg till ett värde av 46 miljarder kronor fördelat på 800 000 kvm.

Folksam och Svenska Fotbollförbundet fortsätter samarbetet

Folksam Sak fortsatte sin satsning inom idrotten och förlängde sitt partneravtal med Svenska Fotbollförbundet. I och med avtalet förstärkte Folksam rollen som "idrottens försäkringsbolag" och svensk fotboll får ökat stöd med spridning av fairplay och utbildning för hållbara föreningar.

Folksamgruppen förvärvade kontor på västra Kungsholmen

KPA Pension, som är en del av Folksamgruppen, förvärvade tomträtten Gångaren 10 på västra Kungsholmen av Invesco. Det underliggande fastighetsvärdet i affären var 2,3 miljarder kronor. Byggnaden innehåller 30 100 kvm uthyrningsbar yta och är uthyrd till ett flertal företag varav Securitas är den största hyresgästen.

Folksam Sak och Folksam Livs återbäring

I mitten av maj inledde Folksam Sak utdelning av återbäring på 339 miljoner kronor till drygt 2,5 miljoner kunder, med gruppförsäkring, och i oktober skickade Folksam Liv ut återbäringsbesked till drygt 900 000 kunder som tillsammans får dela på 854 miljoner kronor.

Folksamgruppen investerade ytterligare 1 miljard i Volvo Cars

Utöver att Folksamgruppen omvandlade samtliga preferensaktier till stamaktier investerades ytterligare 1 miljard kronor i samband med Volvo Cars börsintroduktion. Folksamgruppens totala investering i Volvo Cars stamaktier uppgick därmed till över 3,1 miljarder kronor.

Ny miljardinvestering presenterades på COP26

På Climate Change Conference 26, COP26, presenterade Folksamgruppen en miljardinvestering i utvecklingsländers klimatomställning och klimatanpassning, i samarbete med Europeiska investeringsbanken och Allianz Group.

Folksam lanserade nytt investerarforum mot korruption

Folksam är en av sex svenska investerare som tillsammans med Transparency International lanserade Investors Integrity Forum (IIF). Syftet är att gemensamt driva viktiga frågor kopplade till korruptionsrisker, inhämta och sprida kunskap och främja transparens, integritet och ansvarsutkrävande.

Det här är Folksamgruppen

Det är vårt jobb att ge trygghet i livets alla skeden. Hos oss kan kunden försäkra sig själv, sina nära och kära, sina ägodelar samt spara till pensionen. Nästan varannan person i Sverige är försäkrad i Folksamgruppen och över tre miljoner människor sparar långsiktigt till sin pension hos oss. Det gör Folksamgruppen till en ledande aktör inom försäkring och pensionssparande i Sverige.

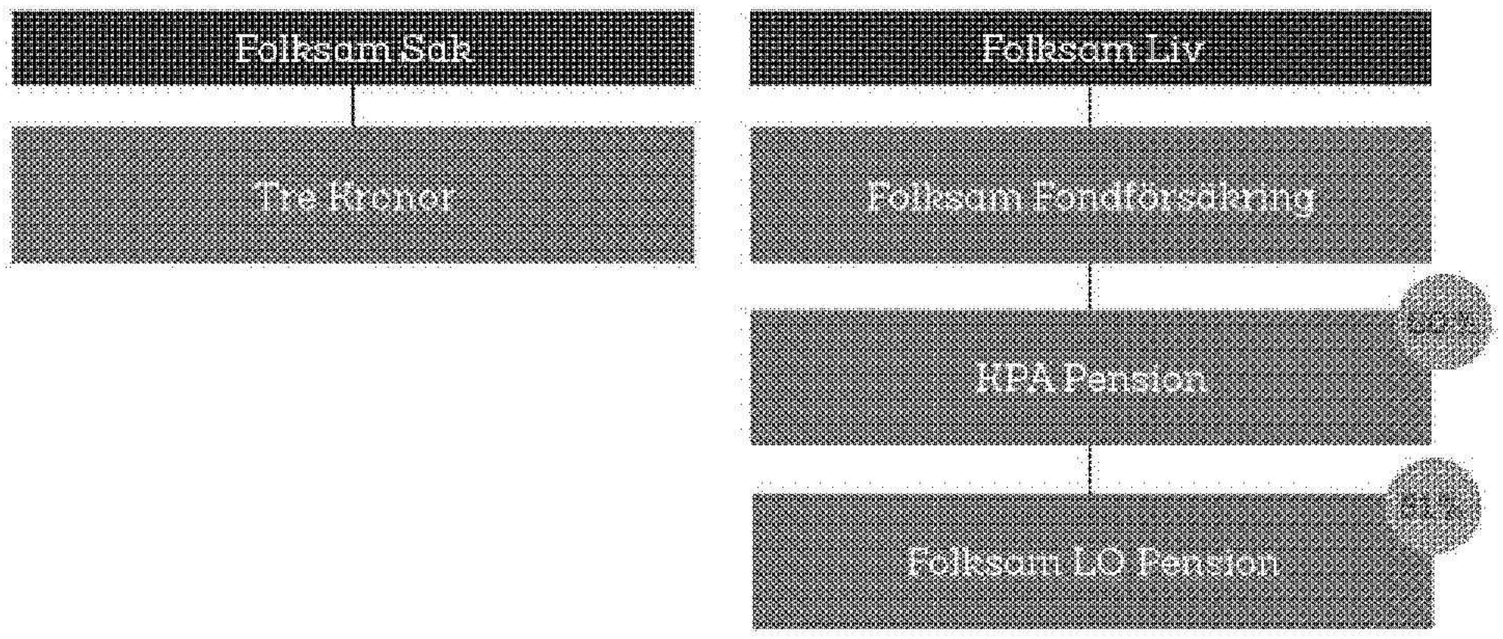
Folksam Liv och Folksam Sak, som är de två största bolagen inom Folksamgruppen, ägs av kunderna. Istället för att dela ut vinsten till aktieägare går den tillbaka till våra ägare, kunderna, i form av utbetald återbäring, premiesänkningar eller bättre service, tjänster och erbjudanden.

Vårt hållbarhetsarbete utgår från vår vision att våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld. Vi är övertygade om att ett hållbarhetsarbete integrerat i våra erbjudanden och verksamhet förbättrar förutsättningarna för långsiktig framgång.

Företag och organisation som kompletterar varandra

Folksamgruppen omfattar moderföretagen Folksam ömsesidig sakförsäkring (Folksam Sak) och Folksam ömsesidig livförsäkring (Folksam Liv) med dotterföretag. Folksamgruppen är Sveriges tredje största aktör inom livförsäkring och den tredje största inom sakförsäkring sett till premievolym.

Folksam Sak är moderföretag i en koncern som förutom moderföretaget omfattar försäkringsverksamhet i det helägda dotterföretaget Tre Kronor Försäkring AB* (Tre Kronor).

* Tillhandahåller försäkringar som säljs under annat varumärke.

Folksam Liv är moderföretag i en koncern som förutom moderföretaget omfattar det helägda dotterföretaget Folksam Fondförsäkringsaktiebolag, det till 60 procent ägda bolaget KPA AB med dotterföretag, vilka bedriver verksamhet under varumärket KPA Pension samt Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag, som bedriver verksamhet under varumärket Folksam LO Pension, vilket ägs till 51 procent. Under 2021 har Folksam Tjänste AB bildats i syfte att under 2022 ombildas till ett ömsesidigt tjänstepensionsföretag, Folksam Tjänstepension AB.

* Varumärket KPA Pension omfattar moderbolaget KPA AB, försäkringsbolagen KPA Tjänstepension AB (publ) (KPA Tjänstepension) och KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) (KPA Tjänstepensionsförsäkring) samt KPA Pensionsservice AB.

Strategiska varumärken

I Folksamgruppen ingår huvudvarumärket Folksam och de två kompletterande varumärkena KPA Pension och Folksam LO Pension.

Strategi, vision och övergripande mål

Vårt övergripande mål är att ha branschens mest nöjda kunder. För att lyckas med det behöver vi vara lönsamma, finansiellt stabila och vara ledande när det gäller hållbarhet. Därtill behöver vi vara en attraktiv arbetsplats som arbetar modernt och effektivt med våra värderingar som rättesnöre. Vi ska vara den självklara försäkringspartnern som skapar ömsesidigt mervärde genom samarbeten och för att värna våra kunders trygghet krävs ordning och reda i vår verksamhet.

Vår vision

Våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld.

Vårt jobb är att skapa trygghet för våra kunder i livets alla skeden. Hos oss kan kunden försäkra sig själv, sina nära och kära, sina ägodelar samt spara till pensionen. På så sätt skapar vi samtidigt trygghet i samhället i stort. Vi engagerar oss i det våra kunder bryr sig om och främjar därför en hållbar utveckling.

Affärsidé

Vi är kundernas företag som erbjuder försäkringar, pension och långsiktigt sparande för de många.

Vårt övergripande mål

Vi ska ha branschens mest nöjda kunder.

Våra värderingar

Personliga, engagerade och ansvarstagande.

Allt vi gör ska genomsyras av våra värderingar. Vi ska vara:

- Personliga genom att visa omtanke, föra dialog och utgå från kunden.
- Engagerade genom att vara aktiva och ta initiativ för kundens bästa samt se möjligheter och vara lösningsinriktade.
- Ansvarstagande genom att vara pålitliga, kunniga och långsiktiga.

Folksam

Folksam Sak erbjuder ett fullsortiment av skadeförsäkringar till svenska hushåll och privatpersoner med bil- och boendeförsäkring som bas. **Folksam Liv** erbjuder tjänstepensioner och långsiktigt sparande direkt till privatpersoner, eller via samarbeten samt grupplivförsäkringar och andra typer av riskförsäkringar.

KPA

KPA Pension är pensionsbolaget i kommunsektorn och förvaltar tjänstepensioner för anställda i kommun, regioner samt kommunala och kooperativa företag.

FOLKSAM LO PENSION

Folksam LO Pension erbjuder fondförsäkring för kollektivavtalad tjänstepension i huvudsak till anställda inom SAF-LO-området. Bolaget samägs av Folksam och LO.

Strategi

Illustrationen beskriver Folksams strategi. Strategin är vårt gemensamma riktmärke för vart vi ska och hur vi kommer dit.

Vi når våra mål genom att utveckla fyra strategiska huvudområden:

Långsiktiga och hållbara
Vi ska vara lönsamma, finansiellt stabila och ledande när det gäller hållbarhet.

Starka tillsammans
Vi ska vara den självklara försäkringspartnern och skapa ett ömsesidigt mervärde genom samarbeten.

Attraktiv arbetsplats
Vi ska vara en attraktiv arbetsplats där vi arbetar modernt och effektivt.

Ordning och reda
Vi ska ha en verksamhet och organisation som kännetecknas av ordning och reda.

Läs mer om våra strategiska huvudområden och hur de tillför värde för kunden på sidan 22.

Målstruktur

För att mäta vårt övergripande mål om att ha branschens mest nöjda kunder utgår vi från två delmål: "Nöjda kunder" och "Digital förflyttning".

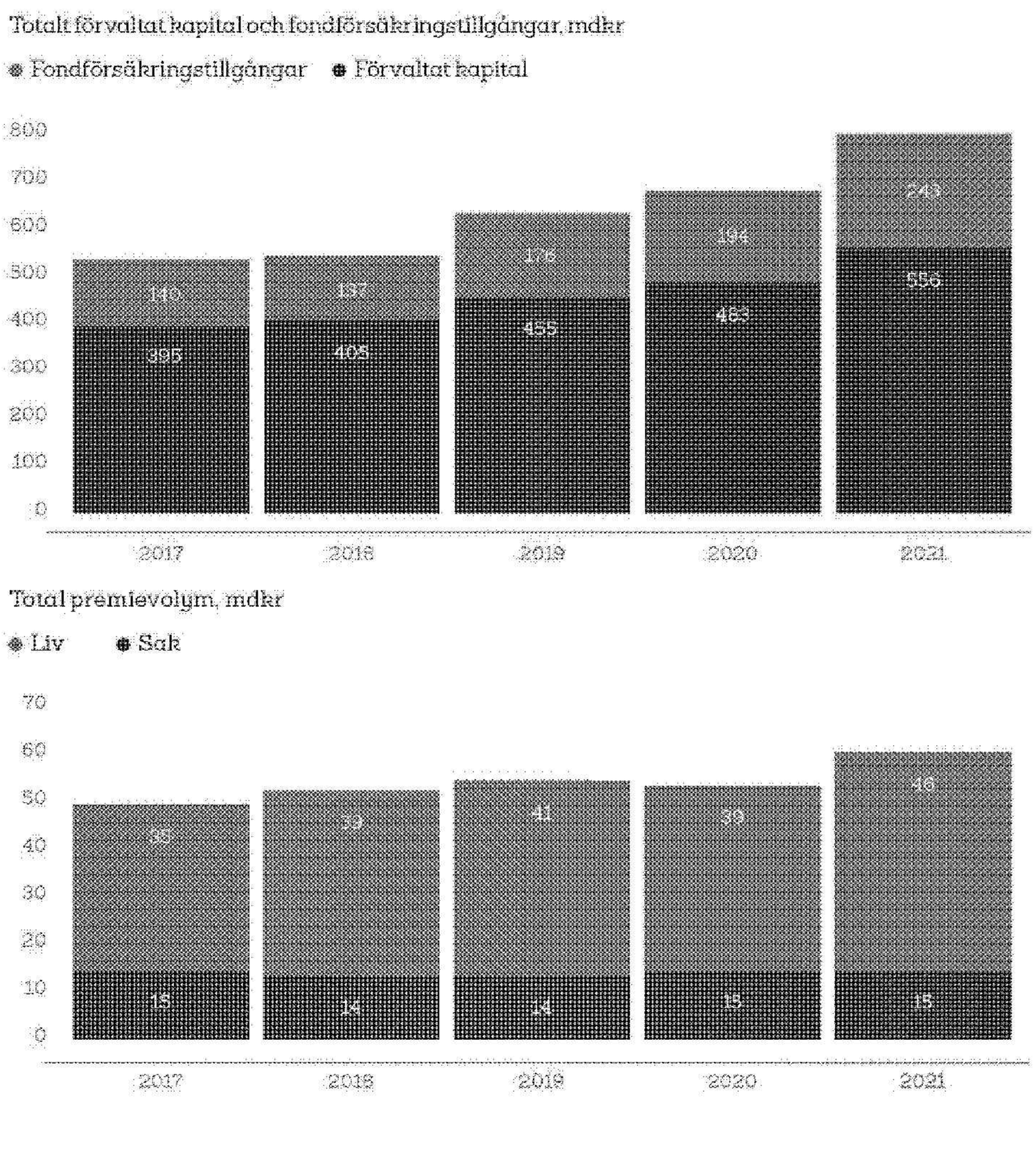
För att mäta andelen nöjda kunder använder vi vår återkommande kundundersökning Folksams kundindex, FKI. Den ger oss kundinsikter, identifierar våra styrkor och svagheter samt visar hur vi uppfyller våra kundmål. Varje kvartal tolkar och analyserar vi vårt läge och tar fram förbättringsområden.

Målet "Digital förflyttning" mäts genom ett balanserat index av olika digitala kundmöten. Årets resultat hamnar på 86 procent vilket överstiger målnivån med så mycket som 16 procentenheter.

Måluppfyllelse 2021	Resultat 2021	Mål 2021
Folksams kundindex (FKI) %	76	74
Digitalt förflyttningsindex (DFI) %	86	70

Finansiell utveckling 2021

Folksamgruppen har stärkt sin ställning på flera olika sätt under ett år som präglats av stor osäkerhet på den finansiella marknaden. Premievolymen uppgick till 61 miljarder kronor under 2021. Inom sakförsäkring ökade premierna från föregående år.

Nyckeltal

Folksamgruppen	2021	2020	2019	2018	2017
Folksam kundindex (FKI) %[1]	76	74	75	75	78
Premier, Mkr[2]	61 093	54 351	55 543	53 812	49 778
Förvaltat kapital, Mkr[3] [4]	555 681	483 228	454 536	405 272	395 154
Fondförsäkringstillgångar, Mkr[3] [5]	242 541	193 972	175 826	137 076	139 632
Antal heltidstjänster[6]	3 399	3 478	3 605	3 523	3 716

1) Ny mätmetod från 2020 som medför lägre numerärt värde än 2019. I det nya FKI-mätetalet ingår inte partner och företag, utan bara privat- och individmarknad.

2) Premier omfattar premieintäkt i sakförsäkring, premieinkomst i livförsäkring samt inbetalningar från sparare i fondförsäkring i de försäkringsbolag som ingår i Folksamgruppen.

3) Avser vid periodens slut.

4) Tillgångar enligt totalavkastningstabell med avdrag för bolagsstrategiska innehav, vilket i huvudsak avser värdet av dotterföretag.

5) Placeringstillgångar för vilka försäkringstagarna bär risken.

6) Baseras på betald tid under perioden.

Sakförsäkring

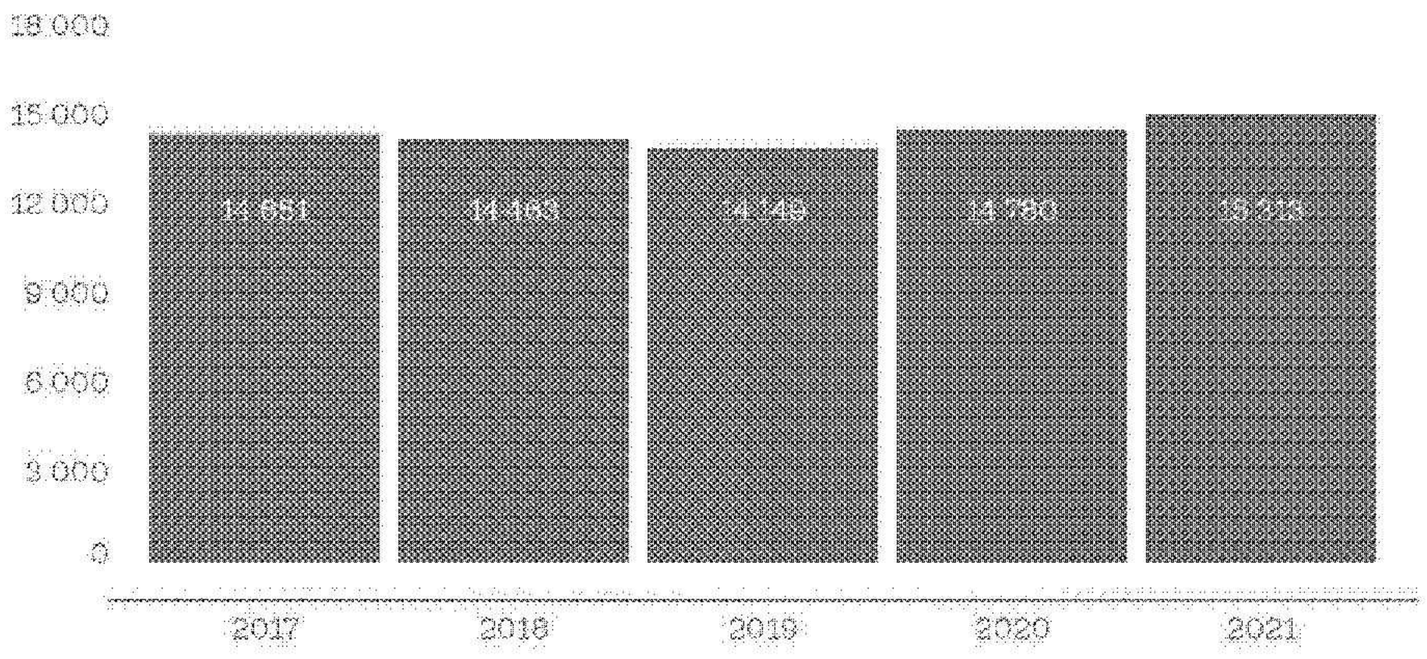
Folksam bedriver skadeförsäkringsverksamhet med huvudsaklig inriktning på den svenska hushållsmarknaden. Folksam Sak erbjuder ett fullsortiment av försäkringar till hushåll och privatpersoner med bil- och boendeförsäkringar som bas samt företagsförsäkringar inom särskilt utvalda områden. Verksamheten bedrivs under det strategiska varumärket Folksam.

Folksam

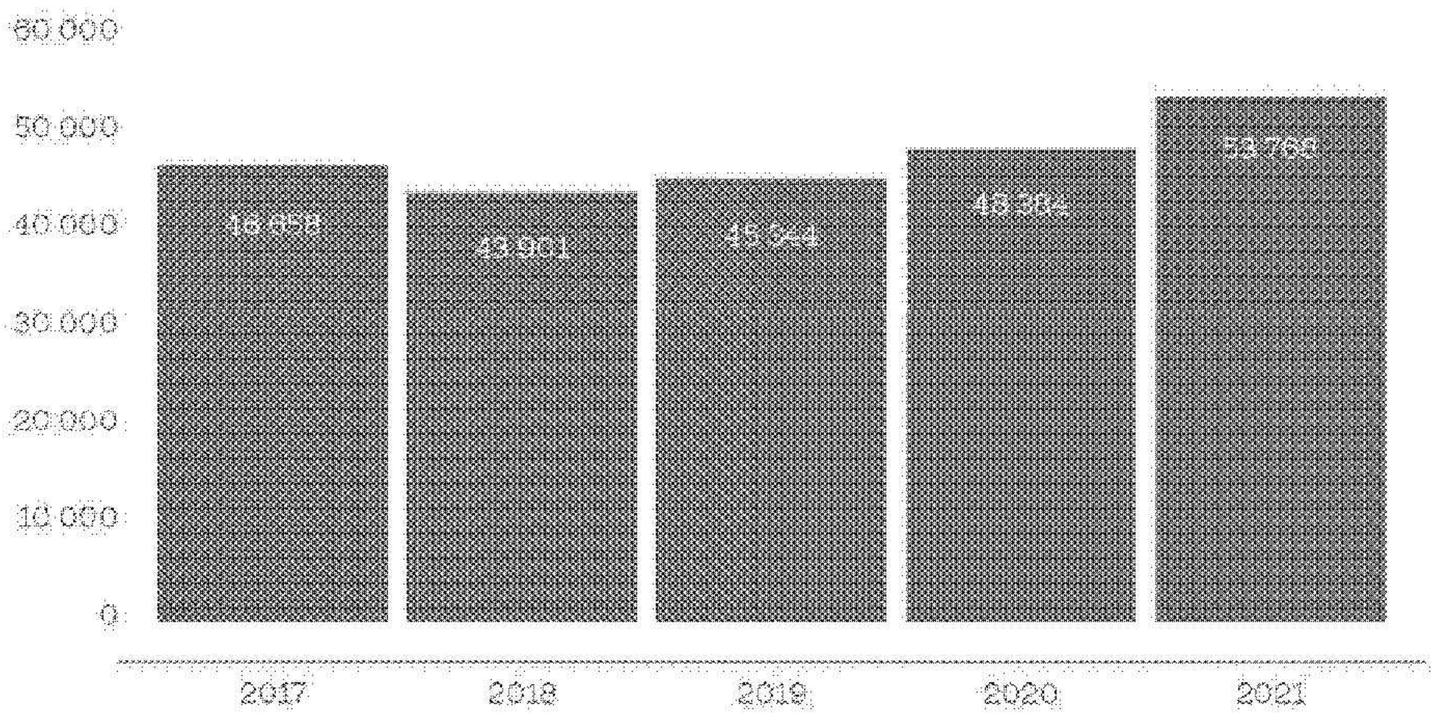
Folksam erbjuder ett fullsortiment av skadeförsäkringar till svenska hushåll och privatpersoner med bil- och boendeförsäkringar som bas.

Folksam Sak-gruppen

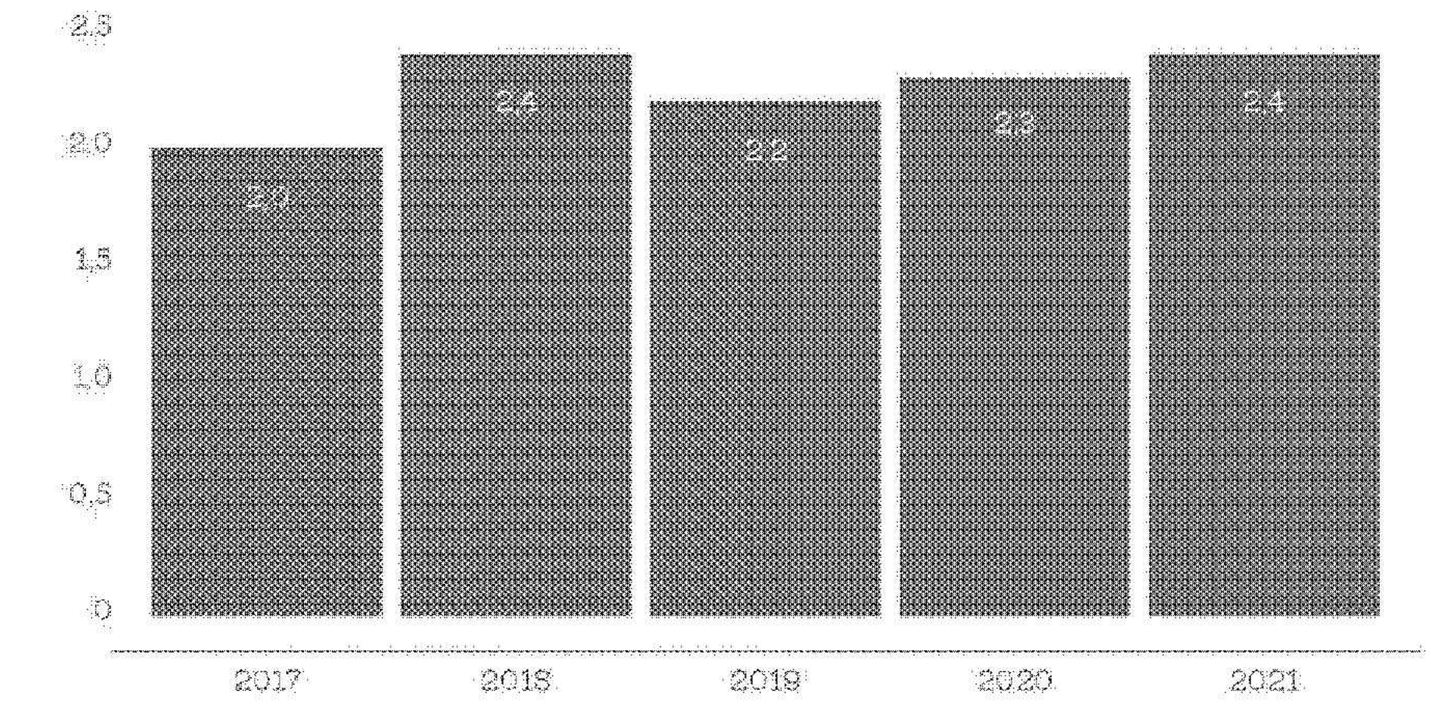
Premieintäkt, Mkr

Förvaltat kapital, vid periodens slut, Mkr

Solvenskvot (SCR), vid periodens slut

Finansiell utveckling 2021 – Sakförsäkring

Folksam Sak-gruppen	2021	2020	2019	2018	2017
Premieintäkt, Mkr[1]	15 313	14 780	14 149	14 463	14 651
Förvaltat kapital, vid periodens slut, Mkr	53 768	48 384	45 344	43 901	46 658
Solvenskvot[2] (SCR), vid periodens slut	2,4	2,3	2,3	2,4	2,0

1) Med premier avses premieintäkten som är den del av inbetalda premier som hör till perioden.

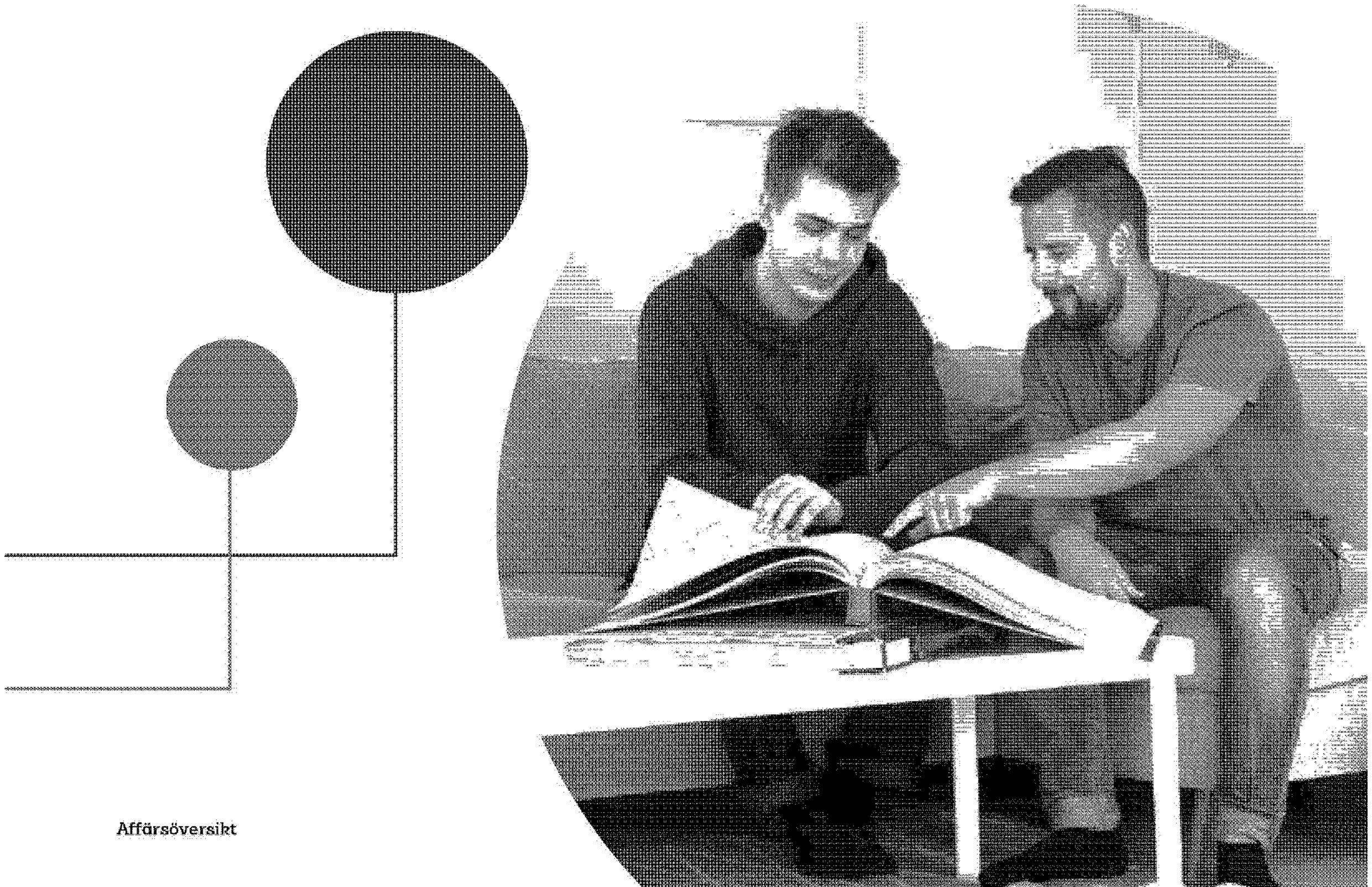
2) Solvenskvoten avser kapitalbas i relation till kapitalkrav i enlighet med Solvens II-regelverket. Solvenskvoten innevarande kvartal redovisas med ett kvartals eftersläpning.

Premieintäkten för företagen inom Folksam Sak-gruppen ökade med fyra procent till 15 313 (14 780) miljoner kronor. Det förvaltade kapitalet ökade med 11 procent till 53 768 (48 384) miljoner kronor.

Folksam Sak (moderföretag)	2021	2020	2019	2018	2017
Premieintäkt, Mkr[1]	14 089	13 419	12 885	11 629	11 671
Försäkringstekniskt resultat, Mkr	1 306	1 026	237	81	108
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, Mkr	4 667	1 843	1 308	1 349	913
Totalkostnad, %	87,3	89,8	96,1	97,9	97,9
varav skadekostnad, %	74,5	76,4	81,8	79,4	82,7
varav driftskostnad, %	12,8	13,5	14,3	18,5	15,2
Totalavkastning, %	7,8	2,2	3,0	4,1	3,4
Konsolideringskapital, vid periodens slut, Mkr	29 016	24 401	22 821	21 565	18 996
Konsolideringsgrad, vid periodens slut, %	203	180	178	177	168
Solvenskvot[2] (SCR), vid periodens slut	2,4	2,3	2,2	2,4	2,2

1) Med premier avses premieintäkten som är en del av inbetalda premier som hör till perioden.

2) Solvenskvoten avser kapitalbas i relation till kapitalkrav i enlighet med Solvens II regelverket.

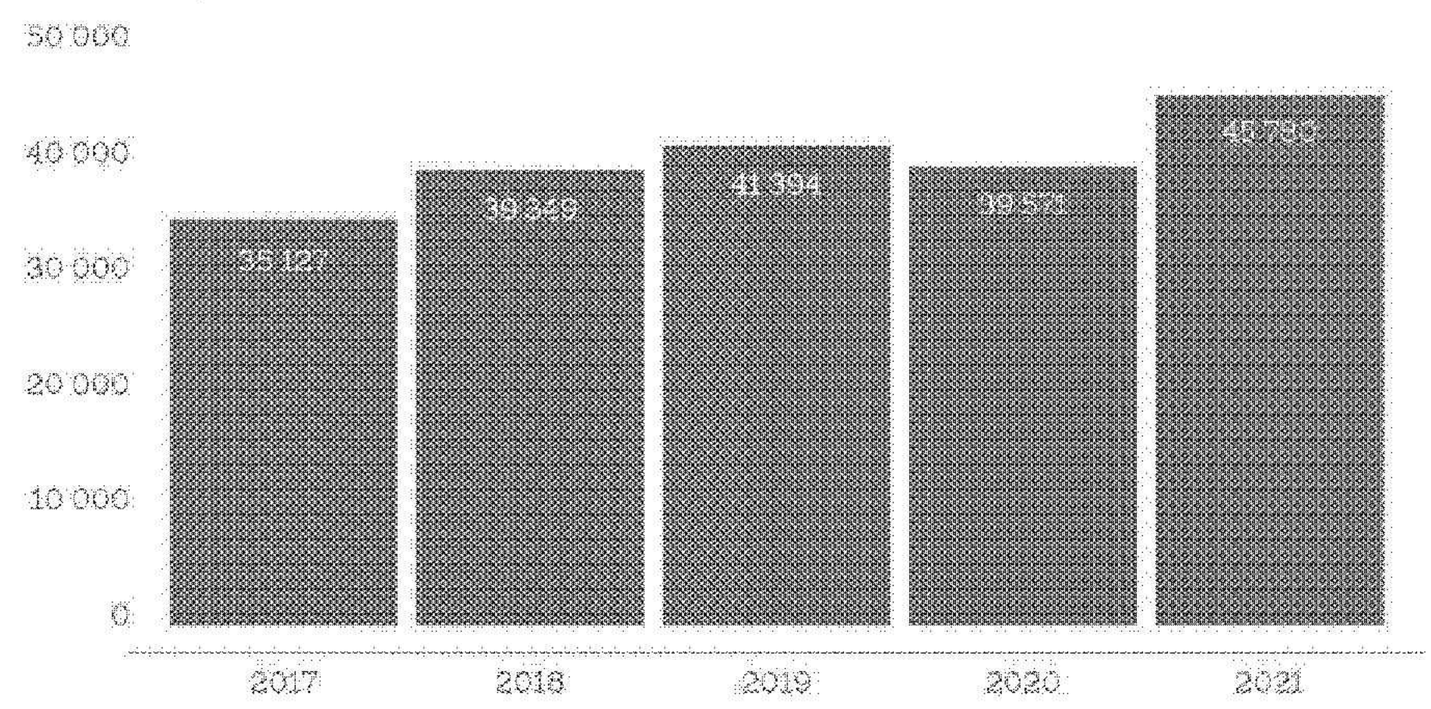

Livförsäkring

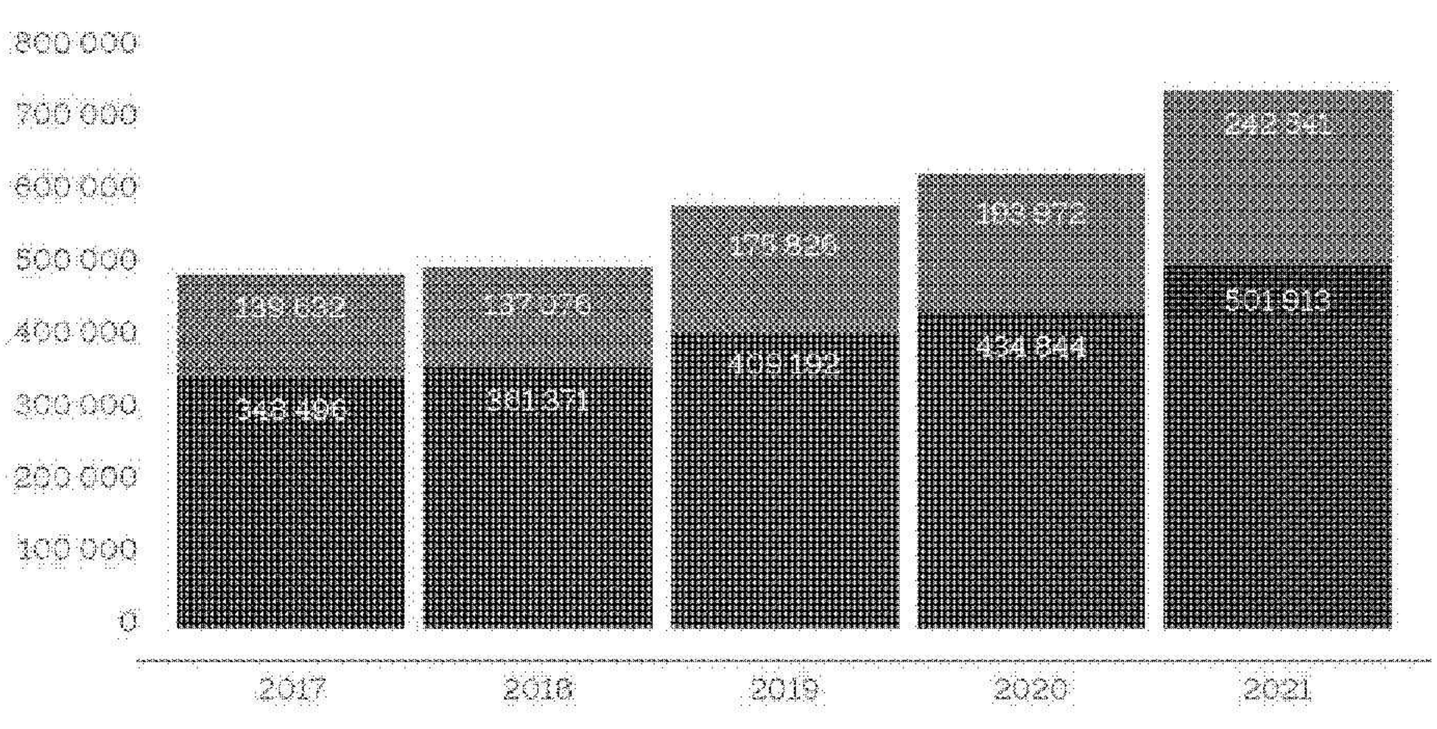
Folksam erbjuder tjänstepensioner och långsiktigt sparande direkt till privatpersoner eller via samarbeten samt grupplivförsäkringar och andra typer av riskförsäkringar. Verksamheten bedrivs under tre strategiska varumärken, Folksam, KPA Pension och Folksam LO Pension.

Folksam Liv-gruppen

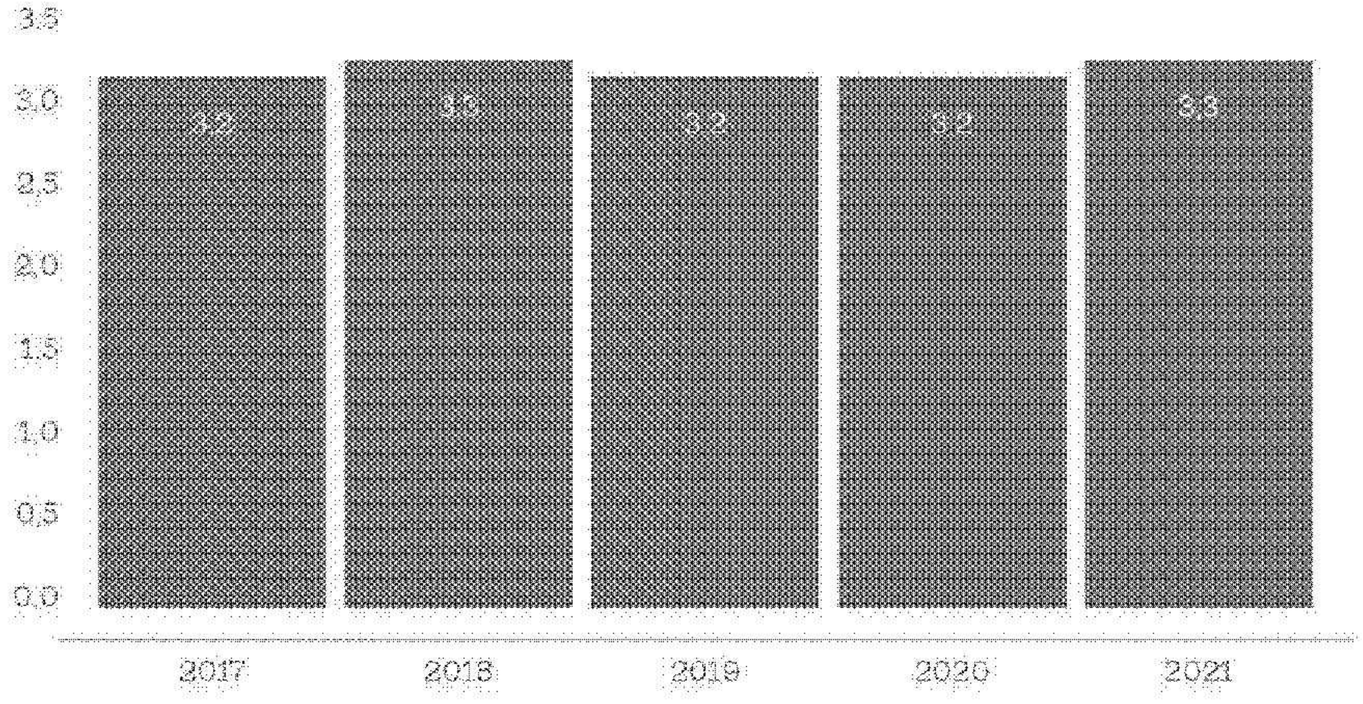
Premieintäkt, Mkr

Fondförsäkringstillgångar, vid periodens slut, Mkr
Förvaltat kapital, vid periodens slut, Mkr

Solvenskvot, vid periodens slut

Folksam erbjuder tjänstepensioner och långsiktigt sparande direkt till privatpersoner eller via samarbeten samt grupplivförsäkringar och andra typer av riskförsäkringar.

KPA Pension är pensionsbolaget i kommunsektorn och förvaltar tjänstepensioner för anställda i kommun, regioner samt kommunala och kooperativa företag.

Folksam LO Pension erbjuder fondförsäkring för kollektivavtalad tjänstepension i huvudsak till anställda inom SAF-LO-området. Bolaget samägs av Folksam och LO.

Finansiell utveckling 2021 – Livförsäkring

Folksam Liv-gruppen	2021	2020	2019	2018	2017
Premier, Mkr[1]	45 780	39 571	41 394	39 349	35 127
Förvaltat kapital, vid periodens slut, Mkr	501 913	434 844	409 192	361 371	348 496
Fondförsäkringstillgångar, vid periodens slut, Mkr	242 541	193 972	175 826	137 076	139 632
Solvenskvot, vid periodens slut[2]	3,3	3,2	3,2	3,3	3,2

1) Premier omfattar premieinkomst för sparförsäkring och premieintäkt för riskförsäkring samt inbetalningar från sparare i fondförsäkring.

2) Solvenskvoten avser kapitalbas i relation till kapitalkrav i enlighet med Solvens II regelverket.

Premierna för Folksam Liv-gruppen ökade med 16 procent till 45 780 (39 571) miljoner kronor för helåret 2021.

Det förvaltade kapitalet uppgick till 499 407 (432 771) miljoner kronor och fondförsäkringstillgångarna till 242 541 (193 972) miljoner kronor.

Folksam Liv (moderföretag)	2021	2020	2019	2018	2017
Premier, Mkr[1]	16 399	11 030	12 040	11 584	10 324
Försäkringstekniskt resultat, Mkr[4]	29 017	6 371	11 868	2 018	5 706
Förvaltningskostnad, %	0,5	0,4	0,5	0,6	0,6
Totalavkastning, %	12,4	4,7	10,4	1,5	4,2
Förvaltat kapital, vid periodens slut, Mkr[3]	238 914	211 444	205 912	187 259	179 413
varav bolagsstrategiska innehav:	8 142	6 465	5 778	4 073	4 606
Solvensgrad, vid periodens slut, %	194	171	169	163	165
Solvenskvot blandade bolag[2]	3,8	3,8	3,7	3,8	3,7
Kollektiv konsolidering tjänstepension, vid periodens slut, %	125	120	119	110	120
Kollektiv konsolidering övrig livförsäkring, vid periodens slut, %	123	118	119	114	118

1) Premier omfattar premieinkomst för sparförsäkring och premieintäkt för riskförsäkring.

2) Solvenskvoten för blandade bolag avser summan av kapitalbasen i relation till kapitalkrav för övrig livförsäkring (i enlighet med Solvens II-regelverket) och kapitalbasen i relation till kapitalkrav (i enlighet med Solvens I-regelverket) för tjänstepensionsverksamhet. Solvenskvoten innevarande kvartal redovisas med ett kvartals eftersläpning.

3) Siffrorna för förvaltat kapital har justerats, värde av dotterföretag (bolagsstrategiska innehav) inkluderas från och med 2020 i förvaltat kapitali moderföretaget. Siffror för tidigare år har justerats med nämnda förändring.

4) Från och med 2020 redovisas kupongskatt på rad "Skatt på periodens resultat" i årsredovisningen, föregående års siffror har justerats för detta.

Kunden i fokus

Att ge trygghet i livets alla skeenden är vårt jobb. Hos oss kan kunden försäkra sig själv, sina nära och kära, sina ägodelar samt spara till pensionen. Nästan varannan person i Sverige är försäkrad i Folksamgruppen och över tre miljoner människor sparar till sin pension hos oss. Vårt mål är att ha branschens mest nöjda kunder.

Värdekedja för kund

Folksamgruppens värdekedja visar hur vi använder vår samlade kompetens, erfarenheter och andra tillgångar för att genom vår affärsverksamhet skapa många värden för våra kunder.

1 Tillgångar

I Folksamgruppen ingår huvudvarumärket Folksam och de två kompletterande varumärkena KPA Pension och Folksam LO Pension. 2021 hade vi 61 miljarder kronor i premier och totalt förvaltar vi 556 miljarder kronor, inklusive fondförsäkringstillgångar, åt våra kunder.

I över 100 år har Folksamgruppen skapat trygghet för kunderna. För att vara relevanta och attraktiva har vi utvecklat våra kunderbjudanden i takt med att behoven har förändrats.

Många av våra kunder kommer till oss via samarbeten med fackliga organisationer och andra partner. Tillsammans bidrar vi till att våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld.

Idag är vi cirka 3 700 medarbetare som varje dag arbetar mot målet att ha branschens mest nöjda kunder.

Vi är övertygade om att ett hållbarhetsarbete integrerat i våra erbjudanden och verksamhet förbättrar förutsättningarna för långsiktig framgång. Därför har Folksamgruppen som mål att vara ledande när det gäller hållbarhet.

2 Affär och verksamhet

Vi skapar värde för kunden i varje del av vår verksamhet. Det gör vi genom att ha tydliga riktlinjer för alla våra delar av verksamheten, från kundmöten och produktutveckling till förvaltningen av kundernas pengar.

Produktutveckling och erbjudande

Vi erbjuder produkter som ger skydd för olika händelser och bidrar till våra kunders trygghet genom livets olika skeden. Kunderna ska uppleva att våra produkter är enkla att förstå, lätta att förhålla sig till och att de känns viktiga. Vi utvecklar vårt erbjudande i takt med hur kundbehoven förändras.

Skadereglering och kundtjänst

Folksams skadereglering bidrar till kundernas trygghet och underlättar den situation som de hamnat i. Vår skadereglering och kundservice fick betyg i toppklass enligt Svensk Kvalitetsindex 2020.

Försäljning och marknadsföring

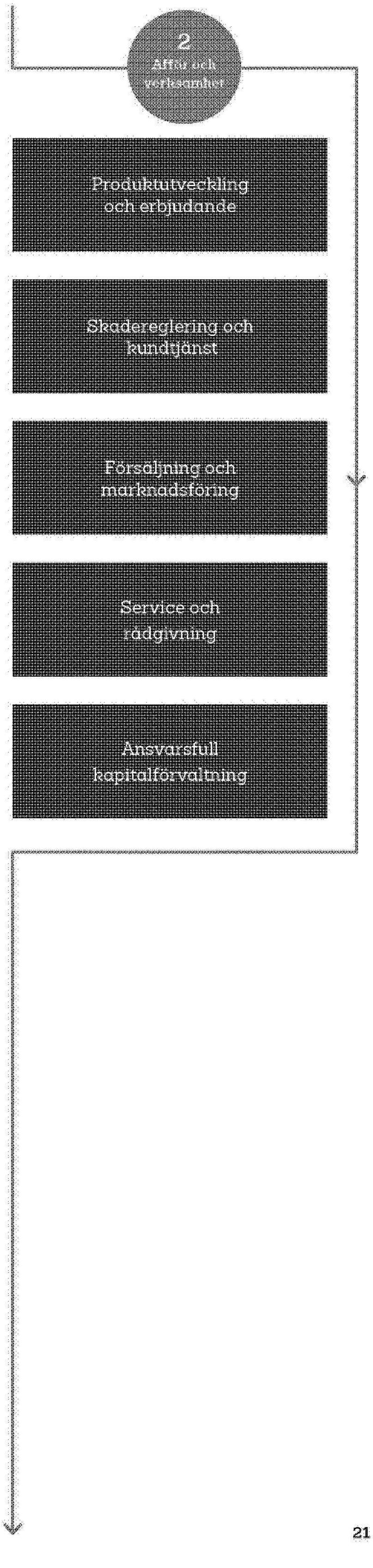
Vi vet att kontakten med kunderna påverkar deras nöjdhet.
I försäljningssammanhang utgår vi från varje kunds enskilda behov, upplyser om tänkbara alternativ. Vi ska alltid ha ett rådgivande förhållningssätt och ska aldrig övertyga en kund att köpa något den inte behöver. Folksams etiska regler styr oss i vårt dagliga arbete.

Service och rådgivning

Digitalisering och förändrade beteenden hos kunderna driver på behovet av nya och förändrade sätt att bedriva vår verksamhet. Kunderna vill i allt högre grad möta oss när och där det passar dem. Utveckling av det digitala kundmötet är därför prioriterat. Oavsett om kundmötet är digitalt eller bemannat ska det vara enkelt att få kontakt med oss och få den hjälp som förväntas. Vi ger behovsanpassad rådgivning inom försäkringar, pension och långsiktigt sparande och ger även råd om hur skador, brand eller inbrott kan undvikas.

Ansvarsfull kapitalförvaltning

Vår förvaltning av kundernas pengar ska främja långsiktig trygghet utifrån avkastning och hållbar utveckling. För att nå god riskspridning fördelar vi våra investeringar på olika tillgångsslag och marknader. Vi är övertygade om att ansvarsfulla företag på sikt blir mer lönsamma, vilket ökar möjligheten att ge våra kunder en god avkastning. Vi kompromissar aldrig med den ekonomiska avkastningen, men menar att den avkastning våra kunder kan förvänta sig från oss är mer än bara ekonomisk. Vi tar utgångspunkt i vår tro på påverkan, ständiga förbättringar och transparens.

3 Strategiska huvudområden

Vi når våra mål genom att utveckla fyra strategiska huvudområden:

Långsiktiga och hållbara

Vi ska vara lönsamma, finansiellt stabila och ledande när det gäller hållbarhet. Vi är övertygade om att ett hållbarhetsarbete integrerat i våra erbjudanden och verksamhet förbättrar förutsättningarna för långsiktig framgång.

Starka tillsammans

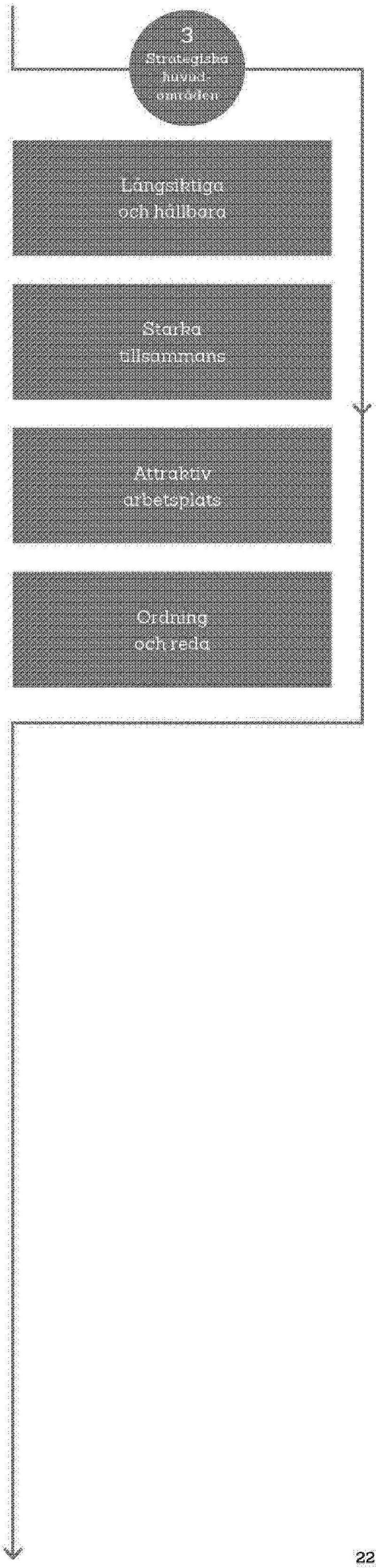
Vi ska vara den självklara försäkringspartnern och skapa ett ömsesidigt mervärde genom samarbeten. Det gör vi både genom affärsmässig samverkan med samarbetspartner och genom samarbete mellan bolagen inom Folksamgruppen.

Attraktiv arbetsplats

Vi ska vara en attraktiv arbetsplats där vi arbetar modernt och effektivt. Då kan vi attrahera och behålla den kompetens vi behöver och möta kundernas förväntningar som ett modernt och digitalt bolag.

Ordning och reda

Vi ska ha en verksamhet och organisation som kännetecknas av ordning och reda. Vår verksamhet omfattas av en stor mängd regelverk och det tillkommer ständigt nya. Ordning och reda krävs för att värna våra kunders trygghet, att upprätthålla förtroende bland kunder, myndigheter och andra intressenter samt för att kunna öka affärsnyttan.

4 Värde för kund

Att ge trygghet i livets alla skeden är vårt jobb. Hos oss kan kunden försäkra sig själv, sina nära och kära, sina ägodelar samt spara till pensionen. Vårt mål är att ha branschens mest nöjda kunder.

Tillsammans med fackliga organisationer och flera andra samarbetspartner skapar vi ett ömsesidigt mervärde genom samverkan. Genom vårt täta samarbete kan vi tillhandahålla attraktiva erbjudanden till förmånliga priser till våra kunder.

Vår skadereglering bidrar till kundernas trygghet och underlättar den situation som de hamnat i och som stor aktör inom den svenska försäkrings- och pensionssparandebranschen har vi samtidigt möjligheter att påverka. Att till exempel återanvända och reparera istället för att köpa nytt, är inte bara en vinst för miljön utan även en god affär för våra kunder och oss. Vi renoverar hus med bra och hållbart material, köper och återvinner reservdelar på skadade bilar och när kunden får en hyrbil ska den hålla hög säkerhets- och miljöstandard. Om kunden är missnöjd med ett beslut kan Kundombudsmannen ompröva beslutet.

Pensionen är något som för många ligger långt fram i tiden och förvaltningen av kundernas pensionssparande ska främja långsiktig trygghet utifrån avkastning och hållbar utveckling. Vi är övertygade om att ansvarsfulla företag på sikt blir mer lönsamma, vilket ökar möjligheten att ge våra kunder en god avkastning.

Genom att hjälpa kunderna att välja rätt, tänka efter före och förhindra att en skada eller olycka inträffar kan vi bidra till tryggare kunder, lägre resursanvändning och därmed lägre försäkringspremier. Vår forskning och vårt skadeförebyggande arbete gynnar både våra kunder och vår miljö. I över 35 år har vi till exempel undersökt olika bilmodellers krocksäkerhet och presenterat resultaten i rapporten "Hur säker är bilen?"

En betydande del av Folksamgruppen, ägs av kunderna. Istället för att dela ut vinsten till aktieägare går den tillbaka till våra ägare, kunderna, i form av återbäring, premiesänkningar eller bättre service, tjänster och erbjudanden.

För kunder som inte har svenska som modersmål erbjuder vi kundservice på 17 andra språk. Det ger fler människor en möjlighet att få information om försäkring och sparande på sitt modersmål.

Vårt hållbarhetsarbete ger långsiktig framgång

Vi är övertygade om att ett hållbarhetsarbete integrerat i erbjudanden och verksamhet förbättrar våra förutsättningar för långsiktig framgång. Genom vår storlek och verksamhet har vi stora möjligheter att vara en positiv kraft för kunderna och samhället i stort. Därför är vår målsättning att vara ledande när det gäller hållbarhet. Vårt klimatmål är att ha nettonollutsläpp av växthusgaser i den egna verksamheten till 2030 och i placeringsportföljerna till 2050.

Folksamgruppen bidrar även till FN:s Agenda 2030 och de 17 globala målen för hållbar utveckling genom våra erbjudanden, våra placeringar och hur vi bedriver vår verksamhet. Folksamgruppens målområden är direkt kopplade till mål nummer 3, 5, 8, 11, 12 och 13.

Läs mer om vårt hållbarhetsarbete på sidan 38.

4
Värde för kund

Trygghet i livets alla skeden

Ömsesidigt mervärde tillsammans med samarbetspartner

Effektiv och hållbar skadereglering och pensionsutbetalning

Framgångsrikt skadeförebyggande arbete och forskning

God och konkurrenskraftig avkastning på pensionssparande

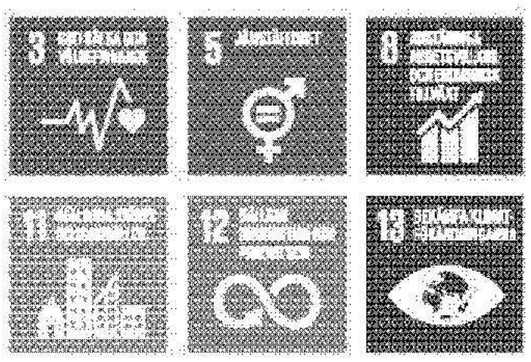
Återbäring till våra kunder

76 % nöjda kunder i Folksam kundindex

Fristående kundombudsman

Flerspråkig kundservice på 17 andra språk

Bidrag till FN:s globala mål:

Klimatmål:

Nettonollutsläpp av växthusgaser i den egna verksamheten till 2030 och i placeringsportföljerna till 2050.

Brett kunderbjudande

Vi utvecklar våra erbjudanden i takt med hur kundbehoven förändras. Vi arbetar nära våra samarbetspartner för att kunderna ska få de bästa försäkrings- och pensionslösningarna på marknaden. Vårt mål är att ha branschens mest nöjda kunder.

Våra försäkrings- och pensionserbjudanden kan delas in i följande områden:

Traditionell försäkring – tryggt sparande

Traditionell försäkring är en trygg sparform. Kunden påverkar inte själv sin risknivå utan Folksamgruppen placerar kapitalet i aktier, räntebärande värdepapper och övriga tillgångar. Kunden garanteras ett visst belopp när det blir dags för utbetalning och kan därutöver även få tilläggsbelopp i form av återbäring.

Tjänstepension – arbetsgivaren betalar

Tjänstepensionen är den del av pensionen som kundens arbetsgivare betalar. Det handlar om cirka 4,5 procent av årslönen, men det kan vara mer, som avsätts varje år och är därför en väsentlig del av kundens framtida ekonomi. I dag har cirka nittio procent av alla anställda tjänstepension genom sin arbetsgivare och alla som arbetar i ett kooperativt eller folkrörelseägt företag är försäkrade hos Folksam. Vi har trygga tjänstepensioner för kunder både med och utan kollektivavtal.

Fondförsäkring – möjlighet att påverka avkastningen

Fondförsäkring är en sparform som innebär att premierna placeras i fonder. Kunden står därmed själv för risken vad gäller fondvärdets utveckling. Fonderbjudandet bygger på att det ska vara enkelt att placera i fonder av god kvalitet och med ett brett utbud, anpassat till våra kunders olika behov.

Personriskförsäkring – trygghet vid olycksfall, sjukdom och dödsfall

Personriskförsäkring ger ekonomisk trygghet vid olycksfall, sjukdom och dödsfall. Folksamgruppen erbjuder både individuella försäkringslösningar och gruppförsäkringar. Kundanpassade gruppliv- och tjänstegrupplivförsäkringar respektive sjuk- och olycksfallsförsäkringar samt inkomstförsäkringar är speciellt framtagna för fackförbund, företag och organisationer.

Sakförsäkring – försäkringar för hemmet, bilen och andra saker

Folksamgruppen erbjuder ett fullsortiment av sakförsäkringar till hushåll och privatpersoner med bil- och boendeförsäkringar som bas samt företagsförsäkringar inom särskilt utvalda områden.

Översikt över vårt kunderbjudande per företag

Traditionell försäkring	Tjänstepension	Fondförsäkring	Personriskförsäkring	Sakförsäkring
Folksam	Folksam	Folksam	Folksam	Folksam
KPA	KPA	KPA	KPA	Tre Kronor
		Folksam ömsesidig pension	Tre Kronor	

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören (vd) för Folksam ömsesidig livförsäkring (Folksam Liv) med organisationsnummer 502006-1585 avger härmed årsredovisning för 2021, företagets 106:e verksamhetsår. Styrelsen har sitt säte i Stockholm.

Ägarförhållanden och koncernstruktur

Folksam Liv är moderföretag i Folksam Liv koncernen. Koncernen omfattar det helägda försäkringsdotterföretaget Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ) (Folksam Fondförsäkring) och det helägda dotterföretaget Folksam Service AB. Under hösten har Folksam Liv förvärvat ett nybildat aktiebolag, Folksam Tjänste AB (Folksam Tjänste), med syfte att överta tjänstepensionsbestånd från Folksam Liv. I koncernen ingår även det delägda och ej vinstutdelande försäkringsföretaget KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) (fd KPA Pensionsförsäkring) samt det delägda och ej vinstutdelande tjänstepensionsföretaget KPA Tjänstepension AB (publ) (KPA Tjänstepension). Företagen är verksamma under varumärket KPA Pension där försäkringsholding-företaget KPA AB är moderföretag och är delägt av Folksam Liv. KPA Pension omfattar även KPA Pensionsservice AB. Ytterligare ett delägt försäkringsföretag är Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag (publ) under varumärket Folksam LO Pension (Folksam LO Fondförsäkring).

Innehav i företag som är verksamma i andra branscher såsom fastigheter framgår av not 18 Aktier i koncernföretag, not 19 Aktier i intresseföretag, not 20 Moderföretagets andelar i intresseföretag. KPA AB med tillhörande dotterföretag samt Folksam LO Fondförsäkring har i och med övergången till lagbegränsad koncernredovisning omklassificerats som dotterföretag och därför numera konsolideras fullt ut.

Folksam Liv är ett ömsesidigt och därmed kundägt företag. Istället för att dela ut vinsten till aktieägare går den tillbaka till kunderna.

Samverkan inom Folksam sker bland annat inom distribution, administration och kapitalförvaltning för att nå stordriftsfördelar till nytta för kunderna. Detaljerad redovisning av samtliga dotterföretag och intresseföretag finns i noterna 18–19. Not 51, Upplysningar om närstående redovisar även företagen och deras relationer.

Verksamhet

Folksam Liv bedriver liv- och skadeförsäkringsverksamhet med inriktning på den svenska marknaden. Företaget erbjuder tjänstepension och långsiktigt sparande till privatpersoner direkt eller via samarbeten samt gruppförsäkring och annan personriskförsäkring.

KPA-företagen bedriver verksamheten under det gemensamma varumärket KPA Pension och erbjuder traditionell pensionsförsäkring, fondförsäkring, livförsäkring, pensionsadministration, valcentral och kapitalförvaltning med etisk inriktning. KPA Pension är marknadsledande inom pensionsområdet i kommun- och regionsektorn, kunderna är både arbetsgivare och anställda.

Folksam Liv och KPA Pension erbjuder bland annat traditionell livförsäkring till kunderna. Traditionell livförsäkring lämpar sig för långsiktigt pensionssparande och innebär att kunden ger Folksam förtroendet att förvalta kapitalet. Folksams kapitalförvaltning investerar kapitalet ansvarsfullt i en väl sammansatt portfölj bestående av räntebärande värdepapper, aktier, fastigheter och specialplaceringar.

Folksam LO Fondförsäkring är inriktat mot kollektivavtalade tjänstepensioner och omfattar i huvudsak administration och förvaltning av pensionsmedel som avsätts enligt pensions-överenskommelsen mellan SAF och LO.

Eftersom Folksam Liv är kundägt går allt överskott tillbaka till kunderna. Överskottet fördelas löpande till kunder med traditionell försäkring och för merparten av kunderna sker detta genom återbäringsräntan, men det fördelade överskottet är dock inte garanterat. Överskottshanteringen innebär att Folksam Liv inte fördelar allt överskott till kunderna utan behåller en buffert (kollektiv konsolidering) i syfte att jämna ut svängningarna på de finansiella marknaderna och för att kunna ge kunderna en stabil återbäringsränta över tid. För förmånsbestämd traditionell försäkring fördelas överskott istället genom värdesäkring. Överskott kan också tilldelas förmånsbestämd försäkring via bl.a. premierabatter. Överskott som uppstår inom person-riskförsäkring kan bland annat tilldelas genom avsättning till

Fonden för tilldelad återbäring, för att sedan betalas ut i form av premierabatter eller kontantutbetalningar.

Folksam erbjuder även sparande i fondförsäkring inom Folksam Liv, Folksam Fondförsäkring, KPA Tjänstepensionsförsäkring och Folksam LO Fondförsäkring. Fondförsäkring innebär att kunden själv bestämmer risknivån på sitt sparande genom att välja vilka fonder kapitalet ska investeras i.

Väsentliga händelser under året

Återbäringsränta och överskottsmedel

Från och med den 1 januari höjde Folksam Liv återbäringsräntan för tjänstepension från fyra procent till fem procent. Övrig livförsäkring höjdes från tre procent till fyra procent.

Från och med den 1 mars höjde Folksam Liv återbäringsräntan för tjänstepension från fem procent till sex procent. Övrig livförsäkring höjs från fyra procent till fem procent.

Från och med den 1 maj höjdes återbäringsräntan för tjänstepension från sex procent till elva procent. Övrig livförsäkring höjdes från fem procent till sju procent.

Från och med den 1 juli höjde Folksam Liv återbäringsräntan från sju procent till åtta procent för övrig livförsäkringsverksamhet. Återbäringsräntan för tjänstepension lämnades oförändrad på rekordhöga elva procent.

Från och med den 1 september höjde Folksam Liv återbäringsräntan för tjänstepension från elva procent till tolv procent och från åtta procent till nio procent för övrig livförsäkringsverksamhet.

Ändringarna av återbäringsräntan ligger i linje med Folksams konsolideringspolicy. Återbäringsräntan är före skatt och avgifter.

I oktober skickade Folksam Liv ut återbäringsbesked till drygt 900 000 kunder som tillsammans får dela på 854 miljoner kronor. Återbäringen betalas ut till kunder som den 31 december 2020 hade vissa frivilliga gruppliv- eller gruppsjukförsäkringar.

Verksamhet och affär

Även under 2021 satte pandemin avtryck hos svenskarna och i samhället i form av restriktioner av olika slag, även om vissa lättnader kom under senvåren. Under våren deltog Folksam tillsammans med näringslivet i möten arrangerade av landshövdingen i Stockholms län. Syfte var att belysa den roll som näringslivet har för att förhindra smittspridning. Maria Rotzén Östlund, smittskyddsläkare i region Stockholm samt vaccinsamordnare Magnus Thyberg medverkade. Folksam har under hela pandemin noga följt utveckling och konsekvent anpassat verksamheten utefter de restriktioner och råd från myndigheter, som har gällt. Under 2021 har Folksam deltagit i Beredskapslyftet, där anställda med relevant sjukvårdsbakgrund kan få tjänstledighet med full lön för att avlasta vården inom Region Stockholm.

Under hösten påbörjades en stegvis återgång till arbete på Folksams kontor, vilket välkomnades av många medarbetare. Då smittspridningen ökade och efter att myndigheterna i december gått ut med skärpta restriktioner, fick det till följd att Folksams medarbetare återigen uppmanades att så långt det är möjligt arbeta hemifrån. Folksam har under pandemin erbjudit alla medarbetare att låna kontorsutrustning för att underlätta arbete hemifrån. Med omtanke om de medarbetare som behöver utföra arbete från kontoren har vi utökat städning, tillhandahållit handsprit, munskydd och uppmanat till att hålla avstånd.

Lika som för år 2020 har Folksam inte ansökt om omställningsstöd relaterat till Covid-19 under 2021.

Baserat på statistik från Pensionsmyndigheten över faktiska pensioner skulle cirka 50 procent av svenskarna behöva pensionsspara privat om de vill få 80 procent av slutlönen i pension. Därför erbjuder Elektrikerförbundet och Kommunal sina medlemmar att spara långsiktigt med Folksam via Medlemsspar, som bara är tillgängligt för förbundens medlemmar.

Ledande befattningshavare

Mia Liblik lämnade uppdraget som vd för Folksam LO Fondförsäkring AB (Folksam LO Pension) för att driva arbetet kring utvecklingen av Folksam Livs tjänstepensionsverksamhet. Christoffer Jönsson har av styrelsen utsetts till ny vd i bolaget.
Mia Liblik är utsedd till vd och styrelseledamot i det nya bolaget Folksam Tjänste AB, styrelsen består dessutom av styrelseordförande Anna-Karin Laurell och Gabriella Johansson.
Under våren 2022 börjar Anders Lundsten som ny CIO på Folksam och tar plats i koncernledningen. Björn Ekstedt fortsätter vara tillförordnad enhetschef för IT tills Anders Lundsten tillträder.

Kapitalförvaltning

I Sustainable Brand Index rankas Folksam som det mest hållbara varumärket i kategorin försäkringar och KPA Pension som är en del av Folksamgruppen vinner i kategorin pensionsbolag. Sustainable Brand Index är Europas största oberoende varumärkesstudie med fokus på hållbarhet.

Folksam utvecklade och förlängde sitt förvaltningsavtal med Newsec för samtliga sina fastigheter i Sverige. Det innebär att samarbetet som inleddes 2015 förlängts till och med 2025.

Folksam har ökat sitt innehav i stålföretaget SSAB. Folksams totala innehav uppgår nu till cirka 5,2 procent av rösterna. Syftet med det större innehavet är att som långsiktig ägare vara med och stötta SSAB:s omställning till fossilfri ståltillverkning, samtidigt som investeringen förväntas ha god potential att ge en attraktiv avkastning till Folksams kunder. Investeringen uppgick till cirka 400 miljoner kronor där Folksam Liv och Folksam Sak investerat hälften vardera.

Folksam Liv investerade i juni 2021 760 miljoner kronor i PCP Transition Partners Fund, en kreditfond dedikerad till att finansiera och möjliggöra hållbar omställning för medelstora företag i Europa.

Folksamgruppen ingick 2007 avtal avseende kapitalförvaltning med Swedbank Robur. Under andra halvåret av 2021 har avtalet uppdaterats och omfattar nu även ett fördjupat partnerskap. Detta partnerskap kommer att ge en effektivare verksamhet och en utökad möjlighet att investera inom nya områden.

I samband med börsintroduktionen i oktober utökade Folksam Liv sin investering i Volvo Cars med ytterligare 300 miljoner kronor.

Folksam Liv investerar 56 miljoner euro i en nyskapande fond som möjliggör för pensions- och försäkringsbolag att investera i klimatomställning och klimatanpassning i utvecklingsländer. Emerging Market Climate Action Fund (EMCAF), som skapats av Europeiska investeringsbanken (EIB) och Allianz, fokuserar på förnybar energi och energieffektivisering i såväl Afrika, Asien, Latinamerika som Mellanöstern.

Folksam Liv investerar 320 miljoner kronor i den nystartade fonden Swedbank Robur Alternativ Equity I (AltEq). Fonden är en så kallad Private Equityfond med fokus på investeringar i Norden och söker bland annat bolag som har en tydlig roll att spela i klimatomställningen.

Folksam Liv utökade under perioden sin investering i bostadsfastighetsaktiebolaget Heimstaden Bostad AB med 2,5 miljarder kronor.

Folksam Liv fortsatte under året att investera i gröna obligationer, totalt 966 miljoner kronor, vilket innebär att totalt 13,3 miljarder kronor investerats i gröna obligationer.

Regelverk

Tjänstepensionsregleringen öppnar för omvandling till samt nybildning av tjänstepensionsföretag

De övergångsregler som Folksam Liv-gruppens försäkringsföre-tag idag tillämpar för sin tjänstepensions-verksamhet upphör att gälla den 31 december 2022. Därefter måste tjänstepensionsverksamhet som drivs i försäkrings-företag fullt ut anpassas mot reglerna gällande för försäkringsföretagens övriga livförsäkringsverksamhet, vilket innebär Solvens II för all verksamhet i företaget. Om inte sådan anpassning görs så måste tjänstepensions-verksamheten i dessa företag framgent drivas i särskilda tjänstepensionsföretag, i vilket fall de istället regleras via IORP II-direktivet. Tjänstepensionsregleringen är i svensk rätt genomförd via lagen om tjänstepensionsföretag samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd gällande för tjänstepensionsrörelse.

Folksam Liv-gruppens hantering och anpassning med anledning av utgången av övergångsreglerna sker genom ett internt program. Folksam Liv-gruppens inriktning är att konsolidera bolagsstrukturen inom gruppen så att merparten av tjänstepensionsverksamheten bedrivs i tjänstepensions-företag och övrig livförsäkringsverksamhet i försäkringsföretag.

Till följd av detta arbete har Folksam Livs dotterföretag KPA Livförsäkring och KPA Pensionsförsäkring, som bedriver tjänstepensionsverksamhet, under 2021 erhållit tillstånd att omvandlas från försäkringsföretag till tjänstepensions-företag, vilket inneburit att båda företagen därefter fullt ut anslutit sig till att verka under den nya tjänstepensions-regleringen. KPA Livförsäkring har omvandlats den 1 mars 2021 och KPA Pensionsförsäkring den 1 januari 2022. I samband med att omvandling skett, har KPA Livförsäkring AB (publ) bytt namn till KPA Tjänstepension AB (publ) och KPA Pensionsförsäkring AB (publ) bytt namn till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ).

En vidare konsekvens av arbetet inom Folksam Liv gruppen med att merparten av tjänstepensionsverksamheten ska bedrivas i tjänstepensionsföretag har varit Folksam Liv under hösten 2021 förvärvat ett nybildat aktiebolag, Folksam Tjänste AB, med syfte att överta merparten av tjänstepensionsbeståndet i Folksam Liv under 2022. Den 10 december 2021 lämnade Folksam Tjänste AB in ansökan till Finansinspektionen om tillstånd att bli tjänstepensionsföretag och bedriva tjänstepensionsverksamhet. Detta innebär att Folksam Liv, efter att beståndsöverlåtelse skett till detta nya tjänstepensionsföretag inom gruppen, huvudsakligen kommer att bedriva övrig livförsäkringsverksamhet.

Ändrade redovisningsprinciper årsredovisning 2021

IFRS 9 Finansiella instrument omfattar nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument. Standarden trädde i kraft den 1 januari 2018, och ersatte IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. Folksam har valt att tillämpa tillfälligt undantag från IFRS 9, som medges via tillägg till IFRS 4, fram till 31 december 2021 då byte av redovisningsprinciper till IFRS 9 genomfördes.

Finansinspektionen har genom FFFS 2020:24, Föreskrifter om ändring i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2019:23) om årsredovisning i försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag, tagit bort kravet på full IFRS i koncernredovisningen för onoterade företag. Denna förändring innebär att dessa företag istället kan välja att tillämpa lagbegränsad IFRS i sin koncernredovisning. Folksam Liv har mot bakgrund av detta valt att från och med 31 december 2021 tillämpa lagbegränsad IFRS i sin koncernredovisning.

Mer information om förändrade redovisningsprinciper finns i not 1 avsnitt 2.4 Ändrade redovisningsprinciper årsredovisning 2021.

Sustainable Finance

Sustainable Finance är EU-kommissionens handlingsplan för hållbara finanser. Kommissionen har tagit fram handlingsplanen för att man ser att finansiella aktörer har en nyckelroll att spela om målen i Parisavtalet ska nås. Ska vi kunna begränsa den globala uppvärmningen till max två grader, helst en och en halv grader, behöver vi ställa om finansiella flöden i en mer hållbar riktning.
Sustainable Finance är till stora delar ett lagstiftningspaket som syftar till att tydliggöra vad som är en hållbar investering och ställer ytterligare informationskrav på finansiella aktörer som tillhandahåller hållbara produkter att tydligt informera om det på ett enhetligt sätt. Den första delen i Sustainable Finance, Disclosureförordningen, trädde i kraft den 10 mars 2021 och Folksam Liv har anpassat till de nya kraven. Det innebär att Folksam bland annat beskriver hur hållbarhetsrisker integreras vid investeringsbeslut. Folksam har även bedömt att alla våra produkter främjar hållbara egenskaper enligt förordningen. Läs mer om detta i Hållaberhetsrapporten sid. 38.

Ekonomisk översikt

Under 2021 betalade kunderna in 45,8 (39,6) miljarder kronor i premier inom liv- och fondförsäkring till Folksam Liv med dotterföretag. Folksam gruppen tappade sin ledande ställning på marknaden. Mätt i totala premier, gamla och nya, för konkurrensutsatt livförsäkringsmarknad enligt Svensk Försäkrings statistik var marknadsandelen i kvartal tre 10,8 procent jämfört med 13,0 procent motsvarande period föregående år. Den främsta orsaken till den lägre marknadsandelen är den höga tillväxten inom depåförsäkring där Folksam inte är verksamt. Marknadsandelen på nytecknad affär minskade och uppgick till 7,7 (8,9) procent.

Koncernen

Folksam Liv-koncernen består av helägda dotterföretagen Folksam Fondförsäkring och Folksam Service AB samt de delägda dotterföretagen företagen KPA AB med tillhörande dotterföretag samt Folksam LO Fondförsäkring. Det två senare har i och med övergång till lagbegränsad koncernredovisning omklassificerats som dotterföretag och som därför numera konsolideras fullt ut i resultat- och balansräkningen. Se även avsnittet Ägarförhållanden och koncernstruktur.

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, hänförligt till företag som konsolideras, uppgick till 32 530 (7 946) miljoner kronor.

Premieinkomsten och premieintäkten sammantaget i den konsoliderade koncernen uppgick till 16 640 (11 104) miljoner kronor. De högre premierna förklaras av en högre återbäringsränta och en högre försäljning inom sparande i både förmedlad kanal och egen säljkår.

Kapitalavkastning i tekniskt resultat för året var högre än föregående år och uppgick till 24 312 (8 570) miljoner kronor och var den huvudsakliga förklaringen till att resultatet var högre än föregående år.

Försäkringsersättningarna uppgick till 8 316 (9 170) miljoner kronor. De lägre försäkringsersättningarna förklaras av normaliserade återköp jämfört med föregående år. Föregående års återköp var höga till följd av corona-pandemin.

Förändring av livförsäkringsavsättningarna uppgick till -52 (-2 486) miljoner kronor. Marknadsräntorna steg under perioden vilket gav lägre försäkringstekniska avsättningar.

Utfall för driftskostnaderna var 1 848 (1 845) miljoner kronor. Driftskostnader är i linje med föregående år. Folksam Liv ökar sina driftkostnader medan Folksam Fondförsäkring har lägre driftkostnader jämfört med föregående år.

Placeringstillgångarna ökade till 232 333 (207 354) miljoner kronor och fondförsäkringstillgångar ökade till 229 835 (183 588) miljoner kronor.

Moderföretaget

Resultatet före bokslutsdispositioner och skatt uppgick till 29 437 (6 522) miljoner kronor. Det högre resultatet var främst hänförligt till högre kapitalavkastning och lägre försäkringstekniska avsättningar till följd av en högre räntekurva.

Premieinkomst och premieintäkt

Premieinkomsten och premieintäkten uppgick sammantaget till 16 399 (10 935) miljoner kronor. Ökningen under året förklaras primärt av högre premier inom individuell tjänste och övrig liv. De högre premierna är till största delen en effekt av en högre återbäringsränta och en ökad försäljning i egen och förmedlad kanal.

Försäkringsersättningar

Försäkringsersättningarna efter avgiven återförsäkring i moderföretaget uppgick till 7 710 (8 693) miljoner kronor. Minskningen förklaras främst av en normalisering av återköpen under året samtidigt som återköpen för föregående år var höga till följd av Coronapandemin.

Livförsäkringsavsättningar

Förändring av livförsäkringsavsättningarna i moderföretaget ökade och uppgick till -52 (-2 486) miljoner kronor. Marknadsräntorna steg under perioden vilket gav en minskning av de försäkringstekniska avsättningarna.

Driftskostnader

Driftskostnaderna i moderföretaget ökade och uppgick till -1 089 (-1 000) miljoner kronor. Avvikelsen förklaras främst av högre provisionskostnader till följd en högre försäljning.

Förvaltningskostnadsprocenten för sparandeverksamheten i moderföretaget uppgick till 0,4 (0,4) procent.

Kapitalförvaltning och kapitalavkastning

Folksam Livs investeringar fördelas på olika tillgångsslag och marknader för att nå en god riskspridning och en god avkastning. Investeringar görs i räntebärande värdepapper, aktier, fastigheter och specialplaceringar (onoterade tillgångar). Dessutom finns bolagsstrategiska innehav, främst dotterföretag.

Folksam Liv tillämpar ansvarsfull kapitalförvaltning. Detta innebär att samtliga tillgångar förvaltas utifrån ett långsiktigt ansvarsfullt perspektiv, avseende såväl etik som miljömässiga hänsyn, utan att göra avkall på avkastningskrav och lämplig risknivå.

Marknadskommentarer

Globala räntor avslutade 2021 högre efter ett år av större rörelser på räntemarknaderna. Ränteutvecklingen under året har framförallt drivits av inflationsoro och dess påverkan på global penningpolitik i kombination med pandemins fortsatt osäkra utveckling. Räntor på svenska bostadsobligationer har stigit mer än statsobligationsräntor under året och i synnerhet efter att Riksbanken i november meddelat att man 2022 avser minska sina stödköp av bostadsobligationer. Detta sammantaget resulterade i ett negativt resultat för ett brett svenskt obligationsindex på minus 1,0 procent.

Den svenska kronan handlades ovanligt stabilt mot euron under 2021 där skillnaden mellan den högsta och lägsta noteringen endast var 20 öre. Vid årets slut kostade 1 euro 10 kronor och 30 öre. Mot den amerikanska dollarn försvagades däremot den svenska kronan med ca 11 procent under året vilket mestadels var drivet av förväntningarna om räntehöjningar från den amerikanska centralbanken. En amerikansk dollar noterades till 9 kronor och 7 öre vid årets slut.

Aktiemarknaden steg kraftigt under året till följd av den starka globala ekonomiska återhämtningen. Utrullning av vaccin mot covid-19 och fortsatta finans- och penningpolitiska stimulanser världen över skapade goda förutsättningar för aktiemarknaden. Börsbolagens förmåga att anpassa sig till stigande kostnadstryck och besvärliga flaskhalsar i leveranskedjor bidrog till överraskande starka kvartalsrapporter där inte minst vinsttillväxten överträffade marknadens förväntningar med råge. Det gjorde också att den generella värderingen (mätt som pris per aktie relativt vinsten innevarande år) på aktiemarknaden gick ner under året trots den kraftiga börsuppgången.

Börsuppgången var i stort sett linjär fram till hösten då orosmoln som förnyad smittspridning, stigande inflation, politisk oro i Kina och USA samt störningar i leveranskedjor skapade en ökad turbulens på aktiemarknaden. Börsfrossan blev dock kortvarig och marknaden återhämtade sig snabbt för att avsluta året på eller nära nya högstanivåer.

Den svenska aktiemarknaden var en av de bättre börserna där bank och verkstadsbolag drev på utvecklingen. Även investeringar i utländska aktier skapade en hög avkastning och här bidrog också en svagare kronkurs positivt till resultatet. Året summerades med en uppgång på närmare 37 procent för den svenska börsen (OMXSB) och närmare 25 procent för den utländska aktiemarknaden.
Den svenska fastighetsmarknaden 2021 kännetecknades av ett omsättningsrekord på transaktionsmarknaden och på hyresmarknaden var efterfrågan på kontorslokaler fortsatt god. Under året fortsatte arbetet med att höja kundnöjdheten i fastighetsbeståndet, vilket resulterade i att NKI (nöjd-kund-index) bland lokalhyresgästerna ökade kraftigt. För att nå målet med löpande minskande energiförbrukning i fastigheterna investerades i energieffektiviserande åtgärder

och vid årets utgång var 100 procent av lokalfastigheterna miljöcertifierade.

Folksamgruppen har under 2021 fortsatt arbetet med att försöka påverka tillgångsportföljen i en mer hållbar riktning. Under året träffade vi ett stort antal representanter från våra innehav för att diskutera frågor rörande klimat och miljö, mänskliga rättigheter och anti-korruption.

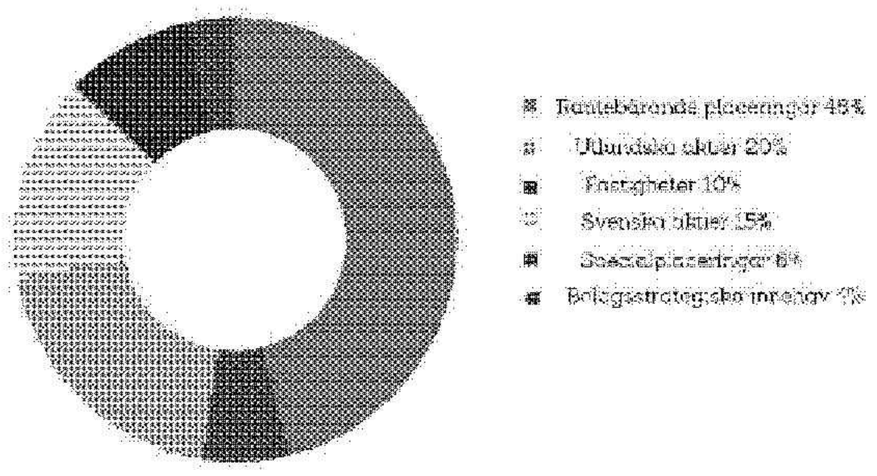
Vid slutet av det första kvartalet antog Folksamgruppen nya klimatmål till 2025 för placeringsportföljerna. Målen innebär att klimatavtrycket från aktier, företagsobligationer och fastigheter ska minska med 29 procent under de kommande åren, samtidigt som fler av Folksams portföljers största utsläppare ska anta vetenskapligt förankrade klimatmål. Dessutom antog Folksamgruppen nya mål för att främja tillgången av gröna investeringar.

Under året röstade Folksamgruppen vid 60 svenska årsstämmor. Likt 2020 innebar Coronapandemin att stämmorna i stor utsträckning inte kunde arrangeras fysiskt, röstning skedde därför via ombud och poströstning. Folksam röstade vidare vid 560 utländska årsstämmor, via ombud.

Folksamgruppen fortsatte under 2021 det pågående påverkansarbete samtidigt som nya initiativ lanserades. Folksam har bland annat fortsatt klimatarbetet i internationella storbanker, med dialoger med HSBC, Barclays och Credit Suisse, samt varit med och lanserat ett nytt investerarforum mot korruption. Dessutom har Folksam lagt stor vikt vid investerarsamarbeten. Under året deltog Folksam i flera globala investerarupprop, bland annat rörande vikten av jämn fördelning av vaccin mot covid-19 mellan både tillväxtmarknader och utvecklade länder samt rörande mänskliga rättigheter i Myanmar.

Folksam Livs kapitalavkastning

Folksam Liv förvaltar ett kapital som vid årsskiftet uppgick till 239 014 (211 480) miljoner kronor. Av detta utgjorde cirka 46 (51) procent räntebärande värdepapper utgivna av stater och kommuner och bostadsinstitut, eller motsvarande. Aktieportföljen, bestående av noterade svenska och utländska aktier, stod för ca 35 (31) procent av det förvaltade kapitalet. Fastigheter stod för 10 (10) procent av kapitalet. Specialplaceringar, bland annat onoterade aktier, stod för 6 (5) procent av det förvaltade kapitalet. Bolagsstrategiska innehav består av dotterföretag och utgjorde cirka 4 (3) procent. Valutaexponeringen var vid utgången av året ca 14 (15) procent.

Totalavkastningen för 2021 på företagets tillgångar uppgick till 12,4 (4,7) procent, motsvarande 26 207 (9 323) miljoner kronor. Det som i huvudsak förklarar totalavkastningen är företagets strategiska tillgångsfördelning, vilken bland annat styrs av försäkringsåtagandenas art och företagets risktolerans. Mot bakgrund av vald tillgångsfördelning förklaras avkastningen främst av en positiv avkastning för aktier i kombination med en positiv avkastning för fastigheter, bolagsstrategiska innehav och specialplaceringar.

Totalavkastningstabell, Moderföretaget

Mdkr	Ingående marknadsvärde 2021-01-01	Utgående marknadsvärde 2021-12-31	Total avkastning 2021	Total avkastning 2021 %	Total avkastning 2020 %	Total avkastning 2019 %	Total avkastning 2018 %	Total avkastning 2017 %
Räntebärande placeringar	107 308	109 983	-1 597	-1,5	2,7	1,1	0,4	0,9
Aktier	65 640	83 233	22 541	34,6	7,4	25,9	-0,8	7,4
Specialplaceringar	11 533	15 267	1 214	10,0	3,1	7,3	20,9	5,6
Fastigheter	20 536	22 389	2 376	11,7	4,9	12,1	10,7	13,8
Bolagsstrategiska innehav	6 465	8 142	1 673	25,9	11,9	41,9	-12,5	8,4
Summa	**211 480**	**239 014**	**26 207**	**12,4**	**4,7**	**10,4**	**1,5**	**4,2**

Totalavkastningstabellen är uppställd enligt rekommendation från Svensk Försäkring och företagets riktlinjer för mätning och rapportering av totalavkastning. I not 53 redovisas hur totalavkastningstabellen är kopplad till resultat- och balansräkningen.

Solvensgrad

Solvensgraden i moderföretaget ökade till 194 procent jämfört med 171 procent föregående år. Solvensgraden beskriver hur väl ett livförsäkringsföretag lever upp till de garanterade åtagandena gentemot kunderna. Folksam Livs starka solvens är en förutsättning för att kunna ge en bra framtida avkastning på förvaltat kapital.

Kollektiv konsolidering

Den kollektiva konsolideringen uppgick vid årets slut för premiebestämda försäkringar till 123 (119) procent och för förmånsbestämda försäkringar till 212 (191) procent. Den kollektiva konsolideringen beskriver förhållandet mellan företagets tillgångar och hur mycket som fördelats till kunderna med traditionell försäkring. Fördelningen omfattar både garanterade och inte garanterade åtaganden.

Återbäring

Återbäring till kunderna tas från de överskott som uppstår inom bolaget och som inte krävs för att hålla nödvändigt riskkapital Återbäring kan ges i form av till exempel premierabatter, tilläggsbelopp eller värdesäkring.

Inom premiebestämd sparförsäkring fördelas överskottet till försäkringarna men är en del av konsolideringskapitalet tills de betalas ut som tilläggsbelopp. De preliminärt allokerade beloppen påverkar inte årets resultat- och balansräkning. Vid utbetalning av tilläggsbeloppen påverkas balansräkningen genom motsvarande minskning av konsolideringskapitalet.

Premierabatten för kollektivavtalade förmånsbestämda tjänstepensioner var 60 procent under 2021. De förmånsbestämda pensionerna värdesäkrades fortsatt 2021 i enlighet med KPI-förändringen.

För riskförsäkring kan överskott tilldelas genom avsättning till fond för tilldelad återbäring. Efter beslut av styrelsen kan utbetalning göras i form av premierabatter eller kontantutbetalningar. Avsättningar till fond för tilldelad återbäring påverkar resultat- och balansräkning.

Egen risk- och solvensbedömning

Moderföretaget och försäkringsföretagen i Folksam Liv-gruppen har under 2021 genomfört en egen risk- och solvensbedömning för den treåriga affärsplaneringsperioden 2022 till 2024. Det övergripande syftet med denna risk- och solvensbedömning är att bedöma det egna solvensbehovet samt att säkerställa att Folksam Liv-gruppen och de däri ingående försäkrings- och tjänstpensionsföretagen är tillräckligt kapitaliserade för att genomföra sina affärsplaner.

Som en del av bedömningen utvärderas externa kvotmått för företagen inom Folksam Liv-gruppen. Folksam Liv-gruppen har beslutat att konsolidera bolagsstrukturen så att merparten av tjänstepensionsverksamheten bedrivs i tjänstepensionsföretag och övrig livförsäkringsverksamhet i försäkringsföretag. Med externa kvotmått avses SCR-kvot för övrig livförsäkringsverksamhet enligt försäkringsrörelselagen och riskkänslig kapitalkvot (RKK-kvot) för tjänstepensionsföretag enligt lag om tjänstepensionsföretag med kompletterande författningar. Per utgången av 2021, och en bit in på 2022, tillämpar Folksam Liv övergångsregler avseende tjänstepensionsverksamhet inom ramen för försäkringsrörelseregler. Det externa kvotmåttet för tjänstepensionsverksamheten utgörs under den tiden av trafikljuskvoten.

Då moderföretaget är ömsesidigt och därmed har begränsade möjligheter att förstärka kapitaliseringen med externa medel är det av yttersta vikt att moderföretaget har en mycket god finansiell ställning samt undviker att hamna i situationer där det tvingas begränsa risktagandet. Den egna risk- och solvensbedömningen visar att Folksam Liv-gruppen och de däri ingående försäkringsföretagen är tillräckligt kapitaliserade för att genomföra sina affärsplaner.

Medarbetare

Inom Folksam tillämpas tillikaanställning vilket innebär att medarbetarna är anställda i flera företag inom gruppen. Folksam har cirka 4 000 medarbetare på flera orter i Sverige. Folksam har en gemensam HR-funktion som ger stöd i kompetensförsörjningen för samtliga företag inom Folksam. Folksam ska vara en hållbar och attraktiv arbetsplats med goda utvecklingsmöjligheter och konkurrenskraftiga erbjudanden. 2021 års medarbetarundersökning visade generellt goda resultat. Resultatet slutade på 82 (80) procent positiva svar i genomsnitt och 86 (86) procent svarade att de gärna eller mycket gärna vill arbeta kvar i Folksam framöver. Under 2021 nyanställdes 358 (391) personer totalt inom Folksam.

Arbetsmiljö och arbetssätt

Folksams sjuktal för helåret 2021 uppgick till 4.1 procent, vilket är lägre än föregående årsutfall på 4,6 procent. Under året har Folksam fortsatt arbetet för ökad hälsa, sänkta sjuktal och ett gemensamt lärande inom området. Särskilt fokus har varit att hålla smittspridningen nere under coronapandemin genom bland annat utökat hemarbete. Under hösten påbörjades en stegvis återgång till kontoren utifrån Folksams återgångsplan. Respektive verksamhet har tagit fram planer för en trygg återgång samt riskbedömt återgången i samverkan med fackliga representanter och skyddsombud. Med anledning av nya restriktioner från

myndigheter i slutet av året pausades den stegvisa återgången och ökad möjlighet till hemarbete återinfördes.

Uppföljning på individnivå avseende prestation, arbetsbelastning och välmående genomförs löpande inom ramen för processen Prestera och utveckla.

Folksams mötesplatser, arbetssätt och teknik ska främja effektivitet i vardagen. Som ett led i detta har Folksam fortsatt satsningen på att stärka det agila arbetssättet inom utveckling och livscykelhantering för att snabbare kunna möta kundernas behov. Dessutom har förflyttningen mot digitala arbetssätt stärkts ytterligare. Under året infördes en mätning av medarbetarnas upplevelse av den digitala arbetsplatsen på Folksam. Syftet med mätningen är att kunna följa förflyttningen av den digitala upplevelsen och kontinuerligt genomföra förbättringar.

Lärande och utveckling

Folksam vill ha en gemensam kultur där alla jobbar tillsammans för att Folksams kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld. Under 2021 har en satsning på Folksams medarbetarskap och ledarskap gjorts för att skapa engagemang och kraft framåt så att Folksam gemensamt kan nå de uppsatta målen och möta de utmaningar som Folksam ställs inför. Under hösten har Folksams uppdaterade medarbetarskap och ledarskap lanserats i verksamheten genom workshops, dialogmaterial, webinarier och en livesänd paneldiskussion med koncernledningen.

Folksam arbetar löpande med kompetensutveckling för att säkerställa regulatoriska kunskaps- och kompetenskrav, samt för att ge medarbetarna rätt förutsättningar i arbetet. Under 2021 har berörda medarbetare genomgått kompetensutveckling inom bland annat etik och intressekonflikter, hållbarhet i kundmötet, tjänste-pensionsföretag, cybersäkerhet samt konsten att lära ut på distans. Introduktionen för nya medarbetare har skett digitalt på grund av pandemin.

Medarbetare och chefer som berörs av FDL (Försäkringsdistributionslagen) har genomgått externa certifieringar, interna utbildningar med kunskapstest samt kontinuerlig fortbildning.

Folksams ledarprogram har genomförts digitalt under pandemin. Det digitala formatet har i vissa fall möjliggjort ett högre deltagarantal eller fler tillfällen. Med nya lärdomar om digitalisering har programmen utvärderats och anpassats till ett flexiblare arbetsliv.

Löner, ersättningar och övriga villkor

Folksam är genom medlemskapet i arbetsgivarorganisationen Fremia bundet av kollektivavtal om löner och allmänna anställningsvillkor. Enligt Folksams ersättningspolicy ska lönerna vara individuella och differentierade, motivera goda prestationer och önskvärda beteenden samt bidra till ett sunt risktagande som ligger i linje med kundernas förväntningar. För att minimera överdrivet risktagande, samt undvika intressekonflikter där kundernas intressen inte tas tillvara med tillbörlig omsorg, utgår inga rörliga ersättningar inom Folksam, med undantag för ett företagsgemensamt belöningsprogram.

Folksams belöningsprogram syftar till att synliggöra och sätta fokus på Folksams affärsstrategier och övergripande mål – att ha branschens mest nöjda kunder. Belöningsprogrammet omfattar samtliga medarbetare inom Folksamgruppen utom vd, koncernledning, vd i dotterföretagen och cheferna för internrevision. Utfall från belöningsprogrammet betalas inte ut som kontant ersättning utan avsätts i en pensionsförsäkring. Belöningsprogrammet kan falla ut med 0 kronor upp till maximalt 20 000 kronor per medarbetare och år, beroende på grad av måluppfyllelse.

Medelantal anställda samt löner och ersättningar, med särskild specifikation på ersättningar till ledande befattningshavare, redovisas i not 52.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Resultatutvecklingen påverkas i hög grad av börs- och valutakursers utveckling liksom av förändringar i det allmänna ränteläget. Dessa påverkas i sin tur av förändringar av makroekonomiska faktorer såsom tillväxt, inflation och arbetslöshet. Den pågående pandemin påverkar företaget i huvudsak genom de makroekonomiska faktorerna. Riskerna och de beslut som fattas för att hantera dessa påverkar företagets ekonomiska ställning och förmåga att nå dess mål. Genom aktiva, kontrollerade och affärsmässiga beslut med beaktande av risker skapas förutsättningar att erbjuda kunderna trygga försäkringslösningar. Därför är det viktigt att risker hanteras och kontrolleras på ett strukturerat sätt, både i ett kort och ett långt tidsperspektiv. En beskrivning av Folksam Livs samlade risker och hur de styrs samt hanteras återfinns i not 2 Upplysningar om risker.

Framtida utveckling

Fortsatta förändringar i den finansiella marknaden, digitalisering, hållbarhet och genomgripande regelverksförändringar påverkar framtida utveckling i Folksam Liv med dotterföretag. Omvärlden förändras i allt snabbare takt och kundernas krav ökar. Folksam Liv påverkas i stor utsträckning av de besluten kring regelverk som fattas inom EU och nationellt, rörande tjänstepensioner, pensionssystemet samt frågor som rör hållbarhet och klimat.

Kapitalmarknaden

Återhämtningen från pandemin utmanas 2022 av hög inflation, snabb smittspridning och geopolitiska risker. I takt med inflationsutvecklingen har trycket på centralbankerna ökat att normalisera penningpolitiken och marknaden väntar sig nu fem räntehöjningar från den amerikanska centralbanken under 2022. Året har inletts med en hel del oro på finansmarknaderna. Det kommer sannolikt hålla i sig och innebära att vi ibland får se kraftiga prisrörelser i de flesta tillgångsslag.

Rysslands invasion av Ukraina innebär en kraftig ökning av den säkerhetspolitiska oron vilket även kan antas bestå under lång tid framöver. För de finansiella marknaderna kommer bland annat olika sanktioner, ställningstagande från andra länder och hanteringen av Europas energiförsörjning vara områden som kommer påverka förutsättningarna för såväl tillväxt som inflation.

Trots många osäkerheter ser tillväxten fortsatt ut att få stöd av stora hushållsbuffertar och uppdämda konsumtionsbehov av tjänster när pandemin lättar. Inflationskrafterna väntas i någon omfattning kulminera under året.

Den sammanvägda bilden av 2022 är alltså en fortsatt dragkamp mellan pandemins olika effekter och konsekvenser med en del ytterligare osäkerhetsfaktorer såsom den säkerhetspolitiska oron.

Digitalisering

Marknaden förändras i allt snabbare takt och kundernas krav på en digital kundupplevelse ökar. Det sägs att pandemin har snabbspolat digitaliseringen tre till fem år och digitala tjänster blir allt viktigare i konkurrensen. Den digitala utvecklingen driver fortsatt på transparens och prispress. Nya så kallade insuretech aktörer leder teknikutvecklingen men befintliga aktörer tar till sig mer och mer av den nya tekniken. Utmaningarna framåt blir att integrera ny teknik med befintliga IT-system.

Samtidigt som digitaliseringen påskyndas ser Folksam även att det finns ett digitalt utanförskap i Sverige. Där personer inte använder internet, inte känner till digitala tjänster eller inte kan använda dem på egen hand. Personlig rådgivning kommer i framtiden vara lika viktigt som tidigare men då i kombination med digitala tjänster. Många konsumenter upplever försäkring och pension som komplicerade frågor och uppskattar därför personlig rådgivning. Automatiseringen av enklare processer inom försäkringsadministration kommer fortsätta utvecklas i snabb takt. Folksam ser även att nya regelverk kring exempelvis tjänstepensionsverksamhet och flytt av försäkringskapital kan komma att förändra konkurrenssituationen på marknaden.

Hållbarhet

Att Folksam Liv lyckas med ett långsiktigt hållbarhetsarbete är avgörande för företagets framtida utveckling då kraven på mätbarhet, transparens och standardiserad redovisning och rapportering ökar. Det ställs också högre krav på finansiella aktörer att redovisa vilka resultat företagen uppnår i sitt hållbarhetsarbete. Folksams målområden för hållbarhet utgår från affären och var Folksam har störst påverkan. De är även kartlagda mot FN:s Globala mål för hållbar utveckling. Hållbarhetspolicyn är antagen av styrelsen och framsteg på våra målområden för hållbarhet rapporteras regelbundet till styrelsen. Varje år genomförs återkommande utbildningsinsatser och andra aktiviteter i syfte att stärka kunskapen inom hållbarhetsområdet för styrelser och medarbetare.

Kommande regelverksförändringar

Inom regelverksområdet pågår ett antal större förändringar vilka väsentligt kommer att prägla Folksam Livs verksamhet. Kommande regelverksförändringar kan komma att påverka företagets risker och riskhantering. Folksam Liv bevakar löpande utvecklingen och analyserar eventuella konsekvenser av förändrade regelverk. De mest aktuella kommande regelverksförändringarna för företaget är 2020-översyn Solvens II och Sustainable Finance. För regelverksförändringar gällande för räkenskapsår 2022 eller senare som ger påverkan på Folksam Livs redovisning, hänvisas till avsnitt 2.5 i not 1 Redovisningsprinciper.

2020-översyn Solvens II

Solvens II började gälla den 1 januari 2016. Solvens II är ett harmoniserat EU-rörelseregelverk gällande för försäkringsföretag verksamma inom EU och EEA-området. Det syftar bl.a. till att stärka konsumentskyddet och att skapa en bättre konkurrens mellan försäkringsföretagen, genom att reglerna blir lika i alla länder. Regelverket innebär riskbaserat kapitalkrav för försäkringsföretag samt behandlar intern styrning och kontroll, rapportering och offentliggörande av information, samt en mer harmoniserad och proaktiv tillsyn.

Under perioden 2019–2021 har den så kallade 2020-översynen av Solvens II-regelverket pågått, vilket föranleds av att det i Solvens II-regleringen finns bestämmelser om att reglerna ska följas upp och ses över av EU Kommissionen. 2020-översynen omfattar både Solvens II-direktivet och Solvens II-förordningen. Förutom att Kommissionen genomfört egna konsultationer har de inom ramen för översynen också begärt att EIOPA, den europeiska myndigheten för försäkring och tjänstepension, ska lämna tekniska råd på ett stort antal olika områden inom regelverket, genom att lämna ett s.k. "yttrande" eller "Opinion". Särskilt prioriterat i 2020-översynen för Folksam har bedömts vara de förändringar som föreslås i utformningen av solvenskapitalkraven, diskonteringsräntan,

gruppsolvensberäkningar samt omfattningen av tillsynsrapporteringen, områden där översynen indikerat att större ändringar är att vänta. EIOPA har i slutet på december 2020 lämnat sitt slutliga yttrande till Kommissionen. Deras arbete med översynen har under perioden 2019–2020 bestått av ett antal omfattande konsultationer samt tre kvantitativa datainsamlingsexerciser.

Under slutet på det tredje kvartalet 2021 har Kommissionen lagt fram sina lagförslag, till att börja med för Solvens II-direktivet, men de väntas under första halvåret 2022 följa upp detta med förslag också till de mer detaljerade reglerna som framgår av Solvens II-förordningen. Kommissionen har i många hänseenden valt att utgå från EIOPAs rekommendationer vid utformningen av sina lagförslag. Utöver översynen av gällande regler inom Solvens II-regelverket, har Kommissionen till följd av detta också valt att komplettera Solvens II-regelverket med helt ny reglering gällande för försäkringsföretag och försäkringsgrupper, makrotillsynsregler samt regler om försäkringsföretags och försäkringsgruppers återhämtning och resolution. Folksam avvaktar den slutliga utformningen av de nya regelverken för att närmare bedöma effekterna för de grupper och företag inom Folksam som regleras av Solvens II. Kommissionen måste enas i sina förslag till ändringarna med EU Rådet och EU Parlamentet, vilket är ett arbete som kommit igång under hösten 2021 via den s.k. "trilog"-processen. Enighet om den slutliga utformningen av de nya lagförslagen väntas tidigast kunna uppnås inom trilogen mot slutet av det första halvåret 2022. De mer omfattande ändringarna i lagstiftningen kommer också i detta sammanhang att behöva behandlas av de nationella medlemsstaterna då många av lagförslagen kommer att behöva införlivas i svensk rätt, exempelvis via tillägg i försäkringsrörelselagen. Detta är också en förutsättning för att förslagen i Solvens II-förordningen ska kunna bli gällande. Givet detta, kan slutarbetade lagförslag väntas träda i kraft tidigast åren 2024 – 2025, dock påverkas tidplanen av om politisk enighet uppnås i trilogen för slutlig utformning av den nya lagstiftningen.

Folksams arbete med översynen har främst skett via branschorganisationerna Svensk Försäkring, Insurance Europe och AMICE, samt via eget deltagande i EIOPAs tre datainsamlingsexerciser. Under det andra halvåret 2021 har dessa intresseorganisationer arbetat proaktivt med att försöka påverka den slutliga utformningen av de lagförslag som Kommissionens lagt fram för Solvens II-direktivet och väntas lägga fram för Solvens II-förordningen.

Utöver Kommissionens förslag till Solvens II 2020-översynen i ovan, har EIOPA också sommaren 2021 lyft ut en del av förslagen i 2020-översynen som berör den kvantitativa tillsynsrapporteringen och publicerat dessa i en särskild konsultation för syftet, med innebörden att genomförandet av dessa förslag tidigareläggs. Konsultationen avslutades under det tredje kvartalet. EIOPA har i december 2021 angett att flertalet av de ändringar som föreslagits, med beaktande av remissvaren, ska genomföras i början på nästa år men först bli tillämpliga i den tillsynsrapportering som ska lämnas för kvartal 4 2023 samt verksamhetsåret 2023. Då flera av förslagen är väsentliga, utvärderar Folksam effekterna för dess kvantitativa tillsynsrapportering för de grupper och företag som regleras av Solvens II. Detta arbete fortsätter under det första halvåret 2022.

Sustainable Finance

EU är fast beslutet att nå Parisavtalet och begränsa den globala uppvärmningen till en nivå max 2 grader och helst max 1,5 grader. Det kommer att vara krav på stora investeringar i hållbara verksamheter och branscher, som främjar omställningen mot en mer hållbar värld, för att för att nå målen. Finansbranschen har därför en nyckelroll i att skapa en hållbar ekonomi och nu kommer krav på ökat ansvar. Ambitionen är att det finansiella systemet ska bli en del av lösningen för att skapa en grönare och mer hållbar ekonomi. Folksam förbereder för att genomföra de förändringar som kommer under 2022, den så kallade Taxonomiförordningen samt även hållbarhetsrelaterade förändringar i IDD och Solvens II regelverken. De förändringar som är först ut avser övergångsregler kopplat till Taxonomiförordningen och ska lämnas i den lagstadgade års- och hållbarhetsrapporten. Upplysningar utgörs i huvudsak av nyckeltal kopplat till våra investeringar i miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter.

Folksam har en helhetssyn för implementering av EU-kommissionens handlingsplan och följer aktivt kommissionens och de europeiska tillsynsmyndigheternas arbete. Många är engagerade i arbetet och Folksam arbetar tvärfunktionellt för att implementera regelverken. Eftersom ambitionen med regelverken till stora delar handlar om att göra det lättare för kunderna att fatta mer välinformerade beslut kopplat till hållbara investeringar är det Folksams ambition att implementera regelverken på ett så kundvänligt sätt som möjligt.

Femårsöversikt[1)]

Koncernen, Mkr	2021	2020	2019	2018	2017
Resultat					
Premieintäkt (efter avgiven återförsäkring), skadeförsäkring	767	748	818	785	688
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring), skade-och livförsäkring	16 640	11 104	12 058	11 549	10 344
Kapitalavkastning, netto i försäkringsrörelsen	24 312	8 570	17 297	2 318	6 610
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	-8 316	-9 170	-7 137	-6 857	-6 504
Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)	-704	-191	-1 104	-360	-666
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	31 985	7 738	12 836	2 710	6 365
Årets resultat	31 628	7 218	12 743	2 351	6 038
Ekonomisk ställning					
Placeringstillgångar till verkligt värde	471 653	397 480	244 749	220 819	220 467
Försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	354 150	308 411	169 946	155 853	155 592
Konsolideringskapital	125 410	94 752	82 517	72 548	73 018
varav övervärde i placering i koncern- och intresseföretag	9 485	6 537	331	-	440
varav uppskjuten skatt	1 315	1 048	869	799	815
Solvens[2)]					
Kapitalbas	112 937	87 545	84 470	74 071	73 999
Solvenskapitalkrav	34 257	27 398	26 214	22 649	23 384
Ekonomisk ställning, procent					
Skadeförsäkringsrörelsen					
Konsolideringsgrad	419	390	332	369	344
Nyckeltal, procent[3)]					
Skadeförsäkringsrörelsen					
Skadeprocent	87,4	55,5	38,9	64,9	83,7
Driftskostnadsprocent	12,4	11,6	8,6	13	12,9
Totalkostnadsprocent	99,8	67,1	47,5	77,9	96,6
Livförsäkringsrörelsen					
Förvaltningskostnadsprocent	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7
Kapitalförvaltning					
Direktavkastning, procent	0,9	0,8	1,6	1,4	1,5
Totalavkastning, procent	11,8	4,7	9,6	1,8	4,1

Nyckeltal koncernföretag ej konsoliderade

KPA Tjänstepension AB (publ) och KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) (fd. KPA Pensionsförsäkring AB (publ)) konsolideras inte då dessa bedrivs enligt ömsesidiga principer. För finansiell information avseende dessa bolag hänvisas till respektive bolags årsredovisning.

[1)]Från och med 2021 tillämpas Lagbegränsad IFRS i koncernen. Endast jämförelsesiffror för 2020 har räknats om. Se i övrigt not 1 Redovisningsprinciper, avsnitt 2.4.

[2)]I Folksam Liv-gruppen bedrivs såväl tjänstepensionsverksamhet som verksamhet med övrig livförsäkring, i både försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag. Solvensuppgifter hänförliga till försäkringsföretagens verksamhet beräknas enligt Solvens II-regleringen men påverkas av övergångsbestämmelser gällande tjänstepensionsverksamhet (gäller till utgången av 2022). Detta innebär att för verksamhet i försäkringsföretag beräknas övrig livförsäkring enligt Solvens II och tjänstepensionsverksamhet enligt den äldre solvensregleringen, Solvens I. De solvensrelaterade uppgifterna för verksamhet i försäkringsföretag ingående i Folksam Livs gruppsolvensberäkningar utgör således en kombination av dessa regelverk. För verksamhet i tjänstepensionsföretag beräknas solvensuppgifter ingående i gruppsolvensberäkningar enligt tjänstepensionsregleringen (IORP II).

[3)]Beräkning av nyckeltalen framgår i Definitioner och begrepp.

Femårsöversikt

Moderföretaget, Mkr	2021	2020	2019	2018	2017
Resultat					
Premieintäkt (efter avgiven återförsäkring), skadeförsäkring	767	748	818	785	688
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring), skade- och livförsäkring	16 399	10 935	12 040	11 527	10 323
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	22 489	7 865	16 889	2 023	6 209
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	-7 710	-8 692	-7 099	-6 822	-6 479
Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)	-704	-191	-1 104	-360	-666
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	29 017	6 371	11 868	2 018	5 706
Årets resultat	28 968	6 099	11 882	1 538	5 584
Ekonomisk ställning					
Placeringstillgångar till verkligt värde	235 562	210 009	202 608	184 433	180 940
Försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	125 237	125 549	123 782	116 458	112 954
Konsolideringskapital	116 453	87 783	83 996	72 771	72 395
varav övervärde i placeringar i koncern- och intresseföretag	14 377	10 918	9 546	7 163	6 762
varav uppskjuten skatt	740	579	564	508	595
Kollektivt konsolideringskapital	52 051	39 964	38 438	28 080	34 263
Solvens[1]					
Kapitalbas	110 184	83 699	80 927	71 370	71 462
varav primärkapital	110 184	83 699	80 927	71 370	71 462
varav tilläggskapital	-	-	-	-	-
Minimikapitalkrav	7 413	5 677	5 453	4 674	4 791
Solvenskapitalkrav	29 653	22 709	21 811	18 696	19 163
Ekonomisk ställning, procent					
Skadeförsäkringsrörelsen					
Konsolideringsgrad	419	390	332	369	344
Livförsäkringsrörelsen					
Kollektiv konsolideringsnivå, retrospektivreservsmetoden	123,4	118,8	118,6	112,6	118,8
Kollektiv konsolideringsnivå, pensionstilläggsmetoden	212,0	190,7	186,6	173,6	177,7
Nyckeltal, procent[2]					
Skadeförsäkringsrörelsen					
Skadeprocent	87,4	55,5	38,9	64,9	83,7
Driftskostnadsprocent	12,4	11,6	8,6	13,0	12,9
Totalkostnadsprocent	99,8	67,1	47,5	77,9	96,6
Livförsäkringsrörelsen					
Förvaltningskostnadsprocent	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6
Förvaltningskostnadsprocent för sparprodukter	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5
Kapitalförvaltning					
Direktavkastning	1,6	1,3	2,1	1,9	1,7
Totalavkastning	12,4	4,7	10,4	1,5	4,2

[1] Folksam Liv bedriver såväl tjänstepensionsverksamhet som verksamhet med övrig livförsäkring. Folksam Liv tillämpar övergångsbestämmelser gällande tjänstepensionsverksamhet (gäller till utgången av 2022). Detta innebär att för verksamhet i försäkringsföretag beräknas övrig livförsäkring enligt Solvens II och tjänstepensionsverksamhet enligt den äldre solvensregleringen, Solvens I. De solvensrelaterade uppgifterna för Folksam Liv utgör således en kombination av dessa regelverk.
[2] Beräkning av nyckeltalen framgår i Definitioner och begrepp.

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen och verkställande direktör föreslår stämman att den för år 2021 redovisade vinsten 28 968 408 440,06 kronor överföres till konsolideringsfonden för respektive försäkringsgren, samt att under året aktiverade utvecklingskostnader 75 094 351,21 kronor omföres från konsolideringsfonden till fond för utvecklingsutgifter. Av redovisat resultat föreslås uttag ur (-) respektive avsättning till (+) konsolideringsfonden med följande fördelning:

Konsolideringsfond, Mkr	
Förmånsbestämd traditionell försäkring	4 915
Avgiftsbestämd traditionell försäkring	23 042
Fondförsäkring	0
Grupplivförsäkring	431
Sjukförsäkring	258
Premiebefrielseförsäkring	85
Sjuk- och olycksfall	237
Årets avsättning/uttag konsolideringsfond	**28 968**

Hållbarhetsrapport

Trygghet i en hållbar värld

Folksam Livs hållbarhetsarbete har stolta traditioner och höga ambitioner. Visionen, "Våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld", vittnar om den centrala betydelse som hållbarhetsarbetet har för den verksamhet Folksam Liv bedriver.

Folksam Livs hållbarhetsarbete tar sitt avstamp i internationella överenskommelser och ramverk såsom ILO-konventionerna, FN Global Compacts tio principer och FN:s Globala mål för hållbar utveckling inom Agenda 2030. Folksam Liv anser att ett hållbarhetsarbete integrerat i erbjudanden och verksamheten i övrigt, ger bättre förutsättningar för långsiktig framgång.

Folksam Liv eftersträvar därför att vara ledande på hållbarhetsområdet relativt sina konkurrenter. Hållbarhetsarbetet syftar till att skapa värden för intressenter såsom kunder (tillika ägare), försäkrade, anställda, samarbetspartners, leverantörer och samhället i stort. God och transparent samverkan med intressenter är en förutsättning för att nå målet. Arbetet är inriktat mot områden som är relevanta och meningsfulla för intressenterna såsom hälsa, jämställdhet och mångfald, anständiga arbetsvillkor, effektiv resursanvändning och klimatpåverkan. Hållbarhet ska integreras i verksamhetens alla delar omfattande såväl samarbetspartners som leverantörer.

Styrande regelverk för hållbarhet

Folksamgruppen står bakom flera internationella överenskommelser och ramverk som påverkar hållbarhetsarbetet. Några av dessa är:

- FN:s Global Compact
- FN:s principer för ansvarsfulla investeringar (PRI)
- UN-Convened Net-Zero Asset Owner Alliance
- FN:s Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen
- FN:s miljöprogram för den finansiella sektorn (UNEP FI)
- Global Reporting Initiative (GRI)
- Montreal Carbon Pledge
- Green Bond Principles
- Task Force on Climate Related Financial Disclosures (TCFD)
- Naturskyddsföreningens Bra Miljöval-certifiering för villa-, fritidshus- och bilförsäkring
- ICC:s regler för reklam och marknadskommunikation
- EU kommissionens handlingsplan för hållbara finanser (Sustainable Finance)

Till grund för allt arbete i Folksamgruppen finns Folksams värderingar: personliga, ansvarstagande och engagerade. Folksam har interna styrdokument i form av policyer, riktlinjer och instruktioner som relaterar till hållbarhetsarbetet. Samtliga styrelser i Folksamgruppen har antagit en hållbarhetspolicy. Policyn har en gemensam grund för samtliga företag, med företagsspecifika inslag. Den anger vad som ska gälla för Folksamgruppens arbete för en hållbar utveckling.

De etiska reglerna är ett av Folksams viktigaste interna regelverk. De omfattar hela verksamheten och anger vilka rättigheter och skyldigheter medarbetarna har att förhålla sig till i olika situationer, inte minst i samspel med företagets omvärld.

Några av de andra interna styrdokument som är relaterade till hållbarhetsarbetet är hållbarhetspolicy, klagomålspolicy, inköpsriktlinjer, uppförandekod för leverantörer (med krav gällande mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, antikorruption och miljö), åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism och visselblåsning, resor och möten, arbetsmiljö och diskriminering och trakasserier.

Organisation och styrning inom hållbarhet

Styrelsen har det yttersta ansvaret för Folksam Livs hållbarhetsarbete. Verkställande direktören ansvarar för hållbarhetsarbetet inom de ramar som styrelsen ger i form av hållbarhetspolicyn och andra beslut. Verkställande direktören ska säkerställa att affärsplanen inkluderar mål som är relaterade till hållbarhetsarbetet.

Ansvaret för det strategiska hållbarhetsarbetet inom Folksamgruppen är samlat inom enheten Kapitalförvaltning och hållbarhet. Chefen för Kapitalförvaltning och hållbarhet har det övergripande ansvaret för att samordna, utvärdera och rapportera Folksamgruppens hållbarhetsarbete samt att utgöra stöd för övriga affärsområden och enheter i hållbarhetsrelaterade frågor. Övriga affärsområdes- och enhetschefer inom Folksamgruppen ansvarar för att implementera och bedriva hållbarhetsarbetet inom sina respektive ansvarsområden i enlighet med relevanta styrdokument och beslut.

För att bereda koncernchefens beslut i hållbarhetsrelaterade frågor såsom ambitioner, prioriteringar och mål har Folksamgruppen inrättat en Hållbarhetskommitté. Kommittén

ansvarar för den övergripande uppföljningen av Folksamgruppens hållbarhetsarbete. Hållbarhetskommittén består av chefen för Kapitalförvaltning och hållbarhet (ordförande), affärsområdeschefen för affärsområde Sak, affärsområdeschefen för affärsområde Liv, chefen för Skador, chefen för Människor och miljöer samt chefen för Marknad och försäljning. Adjungerade ledamöter är Folksamgruppens hållbarhetschef samt kommunikationschefen.
Folksamgruppens företags vd:ar och styrelser behandlar hållbarhetsarbetet i enlighet med fastställda strategiska dagordningar.

Under 2021 har ett Hållbarhetsforum inrättats, med representanter från verksamhetens alla olika delar inklusive dotterbolag. Forumets syfte är tvärfunktionell samverkan kring hållbarhet för ökad transparens och delaktighet samt att bereda ärenden till hållbarhetskommittén.

Risker och riskhantering

Risk och riskhantering är en central del av verksamheten inom Folksamgruppen. Folksams förmåga att uppfylla åtaganden mot kunderna, efterleva legala krav och nå målen för verksamheten påverkas av hur Folksam styr, hanterar och följer upp risker. Det finns därför interna regelverk som reglerar och stödjer en strukturerad och enhetlig riskhantering.

Inom Folksamgruppen kategoriseras risker i tre övergripande kategorier som ingår i företagets riskhanteringssystem. Försäkringsrisker är den första och utgör själva kärnan i ett försäkringsbolag. Den andra kategorin är finansiella risker. Finansiella risker handlar om den ständiga balansgången mellan trygghet och möjlighet till avkastning. Den tredje riskkategorin är verksamhetsrisker som kan uppstå i försäkrings- och finansieringsverksamheten på grund av olika brister i affärsprocesser, informationssystem eller medarbetares förmågor och kompetens.

Samhällets utmaningar i förhållande till hållbar utveckling har en tydlig påverkan på riskbedömningen. Hållbarhetsrisker ingår i alla ovannämnda riskkategorier. Ett exempel är klimatförändringarna som kan ses som vår tids ödesfråga. Vi måste begränsa uppvärmningen till under 1,5 grad för att inte konsekvenserna ska bli alltför svåra för människor, biologiska system och företag. Under 2021 presenterade Folksam sina första delmål kopplat till Nettonollalliansen. Delmålen innebär att utsläppen från våra aktier, företagsobligationer och fastigheter ska minska med 29 procent fram till 2025 (basår 2019), samtidigt som Folksam under de kommande fyra åren ska arbeta mot att fler portföljbolag antar vetenskapligt förankrade klimatomställningsmål. Dessutom innefattar delmålen även olika insatser med syfte att främja utbudet av gröna investeringar.

Väsentliga frågor och målområden

Vårt hållbarhetsarbete är organiserat i två övergripande målområden, människa och samhälle samt klimat och miljö. Inom dessa målområden har Folksamgruppen prioriterat sex sakområden, som är kartlagda mot FN:s globala mål, som utgår från vår affär inom både liv- och sak koncernen och vår påverkan på miljö och samhälle. Vad som är viktigast för våra kunder och intressenter har också bidragit till urvalet.
Folksamgruppens målområden ligger till grund för såväl det strategiska utvecklingsarbetet som för det operativa arbetet med att integrera hållbarhet i hela verksamheten.

Människa och Samhälle

Som försäkrings- och pensionsföretag bidrar Folksam till ekonomisk trygghet. Att erbjuda bra villkor till så många som möjligt är än idag en av Folksamgruppens viktigaste uppgifter. Schyssta villkor ska gälla oavsett om du är kund, medarbetare eller arbetar någonstans i vår leverantörskedja eller våra investeringar.

-God hälsa och välbefinnande: Folksam gynnar god hälsa och motverkar skada för våra kunder (FN:s mål 3).
-Ökad jämlikhet och mångfald: Folksam motverkar diskriminering och främjar lika rättigheter och möjligheter. Alla ska ha möjlighet att försäkra sig och råd att gå i pension (FN:s mål 5).
-Främja god arbetsmiljö och mänskliga rättigheter: Folksam arbetar för anständiga arbetsvillkor och möjligheten att hålla ett helt arbetsliv (FN:s mål 8).

Klimat och Miljö

Klimatförändringarna är vår tids ödesfråga. För Folksam syns effekterna av klimatförändringarna allt tydligare. Naturskadehändelser ökar globalt, återförsäkringskostnaderna ökar och de internationella investeringsflödena rör sig bort från fossila tillgångar. Folksams viktigaste hållbarhetsarbete som försäkringsbolag är att hjälpa kunderna att förhindra att en skada eller olycka inträffar. Att förebygga skador ger ökad trygghet för kunderna, lägre skadekostnader och därmed även lägre försäkringspremier.

-Hållbara städer: Folksam bidrar till omställningen av ett mer hållbart samhälle genom att investera i grön infrastruktur (FN:s mål 11).
-Effektiv resursanvändning: Folksam förebygger och minskar effekten av skador på människa och miljö och verkar för att bevara den biologiska mångfalden (FN:s mål 12).
-Bromsa klimatförändringarna: Folksam verkar för att begränsa den globala uppvärmningen till 1,5-grad i linje med Parisavtalet (FN:s mål 13).

Nedan följer beskrivning av mål och utveckling under året enligt Årsredovisningslagens definierade områden för hållbarhet. När inte annat anges omfattas samtliga bolag inom Folksamgruppen i rapporteringen av hållbarhetsmål och nyckeltal.

Miljö

Folksam investerar i gröna obligationer kopplade till effektiv resursanvändning och screenar även innehaven utifrån miljö- och klimatkriterier. Folksam strävar efter att verksamhetens processer ska bli mer cirkulära. Inom Folksam ses klimatförändringarna som ett hot mot den grundläggande principen om försäkringsbarhet och möjligheten för kunderna att leva i en trygg och hållbar värld. Genom att investera kapital både för att minimera avtryck och för att skapa ett mer klimatsmart samhälle driver Folksam på finansbranschens omställning till fossilfrihet. Några konkreta åtgärder och nyckeltal för 2021:

•Som en del av arbetet med Net Zero Asset Owner Alliance har Folksamgruppen antagit nya klimatmål till 2025 för placeringsportföljerna. Stor vikt läggs vid påverkansarbete när klimatavtrycket från aktier, företagsobligationer och fastigheter ska minska med 29 procent till 2025.

• Folksam har gjort en ny översyn av exponering mot energisektorn, vilket medfört att både ExxonMobile och Chevron numera inte ingår i placeringsportföljerna. Dessutom lades ytterligare ett element till i Folksams urvalsprocess, vilket innebär att det krävs ett visst hållbarhetsbetyg för ägande av energibolag. Förändringarna gjordes för att reducera hållbarhetsrisker samtidigt som placeringsportföljerna nu får en generellt högre hållbarhetsnivå.

• KPA investerade i fonden PCP Transition. Fonden ska finansiera företag som antingen har ställt om, eller är på väg att ställa om, till hållbara affärsmodeller samt de som möjliggör sådan omställning för andra företag.

• Fossila bränslen valdes bort i Folksam LO-fonderna. Sedan starten på 2021 utesluter de fyra Folksam LO-fonderna produktion av fossila bränslen, i form av gas, kol och olja. Folksam LO Sverige är marknadens största Sverigefond.

• I samband med klimatmötet COP26 i Glasgow investerade Folksam 1,5 miljarder kronor i en nyskapad fond som möjliggör för pensions- och försäkringsbolag att investera i klimat-omställning och klimatanpassning i utvecklingsländer. Fonden Emerging Market Climate Action (EMCA), med en total investering på 5 miljarder kronor, har skapats av Europeiska investeringsbanken (EIB) och Allianz och fokuserar på investering inom förnybar energi och energieffektivisering i utvecklingsländer.

• Folksam investerar 50 miljoner kronor för att halvera energiförbrukningen och minska koldioxidutsläppen i ett antal fastigheter i Stockholm. Folksam genomför löpande arbeten inom fastighetsbeståndet för att minska dess klimatpåverkan och de energiinvesteringar Folksam nu gör består av byggande av geolager och bergvärmeanläggningar i flera fastigheter, bland annat huvudkontoret i Skanstull. Investeringarna kommer att vara slutförda och i full drift under slutet av 2022.

• Växthusgasutsläppen från vår egen verksamhet fortsatte minska under 2021 och ligger långt under uppsatta målkurvan för att nå nettonoll 2030. Folksam ser en stor effekt av Corona pandemin med digitala möten och att medarbetarna arbetade hemifrån. Folksamgruppens klimatpåverkan från egen verksamhet 2021 var 651 ton Co2e, att jämföra med 787 ton 2020.

Sociala förhållanden

Folksam arbetar hälsofrämjande och skadeförebyggande genom att hjälpa kunderna att välja rätt och förhindra att en skada eller olycka inträffar. Folksam har också bedrivit ett aktivt arbete med jämställdhet och mångfald i många år, som ägare genom bolagsstämmor och dialog med företagen. Några konkreta åtgärder och nyckeltal för 2021:

• Folksam är del i temaobligation från Världsbanken. Världsbanken emitterade en hållbar temaobligation med fokus på hälsa och jämställdhet som är två av de sex mål Folksamgruppen har valt av FN:s 17 globala mål. Det här är en del av Världsbankens strategi för att belysa projekt och program som fokuserar på jämställdhet och hälsa, och visar hur COVID-19 oproportionerligt påverkar kvinnor.

• Juni är den internationella pridemånaden och globalt uppmärksammas HBTQI-personers rättigheter och influenser som HBTQI-rörelsen haft på kultur och politik. Som HBTQI-certifierat bolag har KPA ett aktivt arbete kring HBTQI-frågor sedan länge.

•Folksams flerspråkiga service är viktig. Den ger fler människor möjlighet att få information om det svenska försäkrings- och pensionssystemet på sitt modersmål. Dessutom ger det oss en möjlighet att nå kundgrupper som annars är svåra att nå. Med de 17 språk som Folksam erbjuder idag når kundservicen ut till cirka 100 olika nationaliteter och tar emot drygt 100 000 telefonsamtal varje år.

• Folksams och LO:s samägda bolag Folksam LO Pension delar vartannat år ut hållbarhetspriset Ledstjärnan till någon som gjort en väsentlig skillnad för ett mer hållbart arbetsliv. Hösten 2021 var det Fastighets Annica Falck, försäkringsinformatör på Samhall, som fick ta emot priset. Folksam LO Pension har

länge haft som ledstjärna att en schysst pension innebär låga avgifter, långsiktigt god avkastning, men också ansvarsfulla investeringar. Med hjälp av olika hållbarhetskriterier för fonder ställer Folksam tydliga krav på hur de utvalda externa fondbolagen ska förvalta pensionspengarna ansvarsfullt.

• Folksam har frågat 2 000 svenskar om deras sparande. Undersökningen visar att fler väljer att månadsspara men att spargapet mellan män och kvinnor ökar. Folksam lanserade Medlemsspar under 2021, bland annat för medlemmarna i fackförbundet Kommunal, som ett sätt att stimulera och underlätta för fler att börja med ett månadssparande. Att tidigt börja månadsspara skapar en ekonomisk trygghet som gynnar alla, inte minst kvinnor. Ett mer jämlikt sparande skulle inte bara ha stora positiva effekter för den enskilde individen utan även för samhället i stort.

Personal

Folksamgruppen ska vara en attraktiv arbetsplats som erbjuder en arbetsmiljö som främjar god hälsa, motivation och produktivitet. Folksam genomför årligen en medarbetar-undersökning och följer genom den exempelvis engagemang, arbetsmiljö, hälsa och medarbetarskap. Folksam har bedrivit ett aktivt arbete med jämställdhet och mångfald i många år. Folksam arbetar för en jämn könsfördelning mellan kvinnor och män på alla nivåer och i alla yrkesgrupper, exempelvis vid rekrytering och vid antagning till våra interna ledarutvecklingsprogram. Några konkreta åtgärder och nyckeltal för 2021:

Folksamgruppen uppfyllde målet om att ha en jämn könsfördelning mellan kvinnor och män (50/50 ± 5 procent) inom såväl totala medarbetarstyrkan som för chefer. Styrelserna för både Folksam Liv och Folksam Sak har också en jämn könsfördelning inom intervallet (50/50 ± 5 procent).

Folksamgruppen har ett strategiskt arbetsmiljöarbete och följer upp sjuktal bland medarbetarna. Under 2021 sjönk den totala sjukfrånvaron bland Folksamgruppens medarbetare till 4,1 procent jämfört med 2020 då den var 4,6 procent. Långtidsfrånvaron minskade också något.

Respekt för mänskliga rättigheter

Respekt för mänskliga rättigheter är något Folksamgruppen främjar och driver i alla delar av verksamheten, bland annat genom påverkansarbetet som aktiva ägare och även genom vår uppförandekod för leverantörer. Tillsammans med fackliga partners arbetar Folksam för att kunderna ska känna sig trygga på sin arbetsplats och hålla ett helt yrkesliv. Det är i nära samarbete, med medlemmarnas behov som utgångsläge, som Folksam utvecklar tjänster och villkor för grupp-försäkringarna. Några konkreta åtgärder och nyckeltal för 2021:

• Folksamgruppen i påverkansdialoger med representanter från de globala chokladjättarna Nestlé, Mondelez och Hershey kring barnarbete och levnadsvillkor i kakaoindustrin. Den komplexa leverantörskedjan har under lång tid medfört stora utmaningar kopplat till mänskliga rättigheter, med flera rapporterade fall av bland annat barnarbete. Det är i dag betydligt fler bönder som har höjt sin levnadsinkomst jämfört med ett par år sedan, och högre inkomster medför ofta lägre risk för att barn sätts i arbete. Samtidigt är det tydligt att det fortfarande är ett stort antal kakaoproducenter som lever i extrem fattigdom, vilket visar att branschen har mycket kvar att göra.

• Folksamgruppen och Öhman Fonder skickade ett brev till e-handelsjätten Amazons styrelse med en tydlig uppmaning om att bolaget bör vidta konkreta åtgärder i sitt arbete med mänskliga rättigheter. Brevet var undertecknat av 76 institutionella investerare världen över som tillsammans förvaltar drygt 50 000 miljarder kronor

• Folksamgruppen har ett långsiktigt engagemang och samarbete med biståndsorganisationen We Effect. Under året har Folksam och medarbetarna tillsammans gett en dryg miljon till de som drabbats värst av pandemin.

Motverkande av korruption

Att agera etiskt är en självklarhet för oss. För att alla i Folksamgruppen ska veta vad som gäller finns det etiska regler. En viktig del av Folksams affärsetik gäller arbetet med anti-korruption. Folksam har nolltolerans mot mutor, enligt Institutet mot mutors definition. Folksam har en uppförandekod för leverantörer, uppdaterad 2020, som bygger på internationella konventioner avseende mänskliga rättigheter, arbetsmiljö- och arbetsrätt samt internationella miljö- och antikorruptionsförordningar.

Som investerare är vår utgångspunkt alltid att försöka påverka våra innehav i en mer hållbar riktning. Om Folksam märker att en tillgång inte möter Folksams syn på hållbarhet, efter påverkansdialoger, kan tillgången dock väljas att säljas. Genom Folksams placeringar påverkas innehaven i frågor som rör klimat och miljö, mänskliga rättigheter och anti-korruption. Några konkreta åtgärder och nyckeltal för 2021:

• Folksam lanserade nytt investerarforum mot korruption. Som en av sex svenska investerare har Folksam tillsammans med Transparency International lanserat Investors Integrity Forum (IIF). Syftet är att gemensamt driva viktiga frågor kopplade till korruptionsrisker, inhämta och sprida kunskap och främja transparens, integritet och ansvarsutkrävande.

• Folksamgruppen har inte hanterat något bekräftat fall av korruption under 2021. Inget försäkringsbolag inom

Folksamgruppen har tilldelats någon sanktion eller böter under 2021 för brott mot lagar och bestämmelser.

För en mer heltäckande beskrivning av arbetet med hållbarhet samt mål och nyckeltal för 2021, se Folksamgruppens Års- och hållbarhetsrapport 2021.

Taxonomiförordningen

Taxonomiförordningen (Taxonomin) är EU:s regelverk för att avgöra om en ekonomisk aktivitet är miljömässigt hållbar eller inte. Syftet med Taxonomin är att hjälpa investerare att identifiera och jämföra miljömässigt hållbara investeringar genom ett gemensamt klassificeringssystem.

Taxonomin ställer även krav på Folksam som finansiell aktör att redovisa hur stor andel av företagets totala tillgångar som utgörs av investeringar som är miljömässigt hållbara i enlighet med regelverket.

I dagsläget finns det utmaningar för finansiella aktörer när det gäller Taxonomins redovisningskrav. Dels finns begränsningar av tillgången till data beträffande vilka investeringar som är miljömässigt hållbara, dels är Taxonomin för närvarande fokuserad på klimat och begränsad till att enbart omfatta de branscher som släpper ut mest koldioxid och andra växthusgaser. Dessutom omfattas för närvarande enbart innehav i större företag inom EU. Med anledning av detta täcks endast en begränsad del av Folksams totala investeringsmöjligheter av Taxonomin. De kommande åren kommer Taxonomin att kompletteras och omfatta en större del av investeringsmöjligheterna.

Med anledning av ovan gäller specifika övergångsregler för räkenskapsåren 2021 och 2022. Övergångsreglerna ställer helt andra krav på redovisning av nyckeltal än de som kommer att gälla från räkenskapsår 2023. Nyckeltalen för räkenskapsår 2021 och 2022 kommer därför inte att vara jämförbara med nyckeltalen för räkenskapsår 2023 och framåt.

Nedanstående nyckeltal utgör Folksam Liv-koncernens redovisning för räkenskapsåret 2021 enligt Taxonomins övergångsregler.

Koncernen	
Nyckeltal investeringar	Procentuell andel (%)
Andelen av totala tillgångar av exponeringar mot finansiella och icke-finansiella företag som omfattas av artiklarna 19a och 29a i direktiv 2013/34/EU	22,2
Andelen av totala tillgångar av exponeringar hänförliga till centrala myndigheter, centralbanker, överstatliga emittenter samt derivat	7
Andelen av totala tillgångar av exponeringar mot finansiella och icke finansiella företag som inte omfattas av artiklarna 19a och 29a i direktiv 2013/34/EU	11
Övrigt	
Andelen av totala tillgångar av exponeringar hänförliga till fastigheter	4,7
Andelen totala tillgångar av exponeringar i fonder och fondförsäkringstillgångar	48,8
Andelen av totala tillgångar hänförliga till andra tillgångsslag	6

Andelen av totala tillgångar av exponeringar mot finansiella och icke-finansiella företag som omfattas av artiklarna 19a och 29a i direktiv 2013/34/EU

I nyckeltalet ingår den totala exponeringen mot företag inom EU som är av allmänt intresse och som har fler än 500 anställda. Till företag av allmänt intresse räknas försäkringsbolag, banker och börsnoterade bolag. Anledningen till att det endast är dessa bolag som ska inkluderas i redovisningen är att det är de som i sin tur omfattas av den obligatoriska redovisningen för Icke-finansiella företag enligt Taxonomin.

Andelen av totala tillgångar av exponeringar hänförliga till centrala myndigheter, centralbanker, överstatliga emittenter samt derivat

I nyckeltalet ingår den totala exponeringen mot centrala myndigheter, centralbanker, överstatliga emittenter samt derivat (avseende derivat avser exponeringen marknadsvärdet).

Den här typen av finansiella instrument kommer sannolikt inte att kunna uppfylla kraven på att vara miljömässigt hållbara enligt Taxonomin. Dock är det relevant att få en uppfattning om hur stor andel av de totala tillgångarna som består av dessa tillgångsslag.

Andelen av totala tillgångar av exponeringar mot finansiella och icke-finansiella företag som inte omfattas av artiklarna 19a och 29a i direktiv 2013/34/EU

I nyckeltalet ingår den totala exponeringen mot företag som har sitt säte utanför EU samt mindre företag inom EU (färre än 500 anställda). Dessa bolag omfattas inledningsvis inte av den obligatoriska redovisningen för icke-finansiella företag enligt Taxonomin.

Övrigt

Andelen av totala tillgångar av exponeringar hänförliga till fastigheter

I nyckeltalet ingår investeringar i fastigheter. Nyckeltalet särredovisas då bygg- och fastighetsverksamhet är en av de branscher som omfattas av Taxonomin och investeringar i fastigheter utgör en betydande andel av Folksam Livs tillgångar.

Andelen av totala tillgångar hänförliga till andra tillgångsslag

I nyckeltalet ingår fonder och fondförsäkringstillgångar. Innehav i dessa tillgångsslag kan omfattas av Taxonomin. I dagsläget saknas dock tillförlitliga uppgifter för att kunna bedöma i vilken utsträckning dessa tillgångar omfattas.

Andelen av totala tillgångar hänförliga till andra tillgångsslag

I nyckeltalet ingår tillgångar som till största del inte bedöms omfattas av taxonomin. De tillgångar som avses är de som i koncernens balansräkning redovisas på raderna "Immateriella tillgångar", "Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar", "Fordringar", "Andra tillgångar" samt "Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter".

Skadeförsäkring

Taxonomins övergångsregler ställer krav på finansiella aktörer som har skadeförsäkringsverksamhet att ange andelen skadeförsäkringspremier som omfattas respektive inte omfattas av Taxonomin. Inom Folksam Liv-koncernen finns en mindre andel försäkringar som kategoriseras som skadeförsäkring. Det avser sjukförsäkring och diagnosförsäkring. Den totala skadeförsäkringspremien för dessa försäkringsgrenar uppgick 2021 till 712 miljoner kronor.

Nyckeltal skadeförsäkring	Procentuell andel (%)
Andelen av skadeförsäkringspremier som omfattas av Taxonomin [1)]	100
Andelen av skadeförsäkringspremier som inte omfattas av Taxonomin [2)]	0

[1)]Andelen av skadeförsäkringspremier som omfattas av Taxonomin. I nyckeltalet redovisas den totala andelen av skadeförsäkringspremier som till någon del innehåller något skydd för en klimatrelaterad händelse inom de försäkringsgrenar som finns upptagna i Taxonomin. Folksam redovisar premier för de sjuk- och diagnosförsäkringar som nämns ovan eftersom försäkringsvillkoren inte innehåller något undantag för naturrelaterade skador.
[2)]Andelen av skadeförsäkringspremier som inte omfattas av Taxonomin. I nyckeltalet redovisas den totala andelen av skadeförsäkringspremier som saknar skydd för klimatrelaterade händelser eller inte finns upptagna i Taxonomin.

Bolagsstyrningsrapport

Folksam Liv är ett kundägt företag. Att det är kundägt innebär att det inte finns några aktieägare. Det är istället försäkringstagarna som är företagets ägare. Alla försäkringars grundidé är att dela risker. I Folksam delas också vinsten. Överskottet går tillbaka till Folksam Livs kunder, dels via återinvestering i affären, dels via återbäring.

God företagsstyrning handlar om att säkerställa att företag sköts hållbart, ansvarsfullt och så effektivt som möjligt. Förtroendet hos lagstiftare och i samhället för att företag agerar ansvarsfullt är avgörande för företagens frihet att förverkliga sina strategier för att skapa värde. En övergripande målsättning med Folksams företagsstyrning är att den ska överensstämma med företagets vision och etiska principer.

Förutom att verka för en god intern företagsstyrning agerar företagen inom Folksamgruppen aktivt genom extern bolagsstyrning. Folksam påverkar andra företag genom sina placeringar för att tillvarata kundernas gemensamma intressen i ägarfrågor. En aktiv bolagsstyrning, såväl internt som externt, ger en ökad avkastning och bidrar till en långsiktigt god utveckling.

Styrelsen ansvarar ytterst för Folksam Livs organisation och för förvaltningen av dess angelägenheter. Det är styrelsen som ansvarar för den interna styrningen och kontrollen och som ansvarar för att det finns policyer för det operativa arbetet kring detta.

Styrande regelverk

Styrelsen är ytterst ansvarig för regelefterlevnaden i Folksam Liv medan vd har det operativa ansvaret.

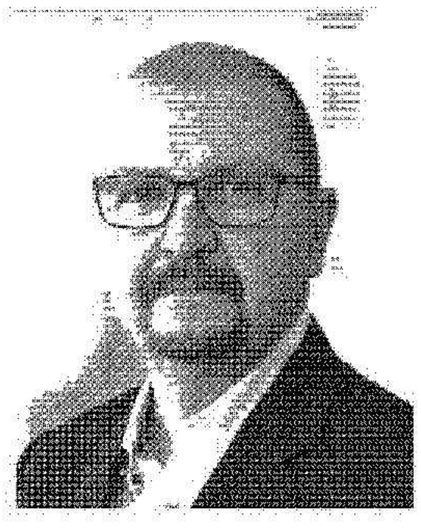
Externa regler

Bolagsstyrningen i Folksam Liv utgår från lagstiftning (främst försäkringsrörelselagen), Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd samt olika rekommendationer såsom Svensk kod för bolagsstyrning och Svensk kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag.

Svensk kod för bolagsstyrning, senast reviderad den 1 januari 2020, vänder sig i första hand till företag noterade på en reglerad marknad i Sverige. Koden är i första hand skriven för aktiebolag, men är också relevant för företag som Folksam med ett spritt ägar- och allmänintresse. Koden bygger på principen "följ eller förklara". Företag som tillämpar koden kan avvika från enskilda regler, men ska då lämna förklaringar till avvikelserna. Folksam tillämpar koden från och med 2007 med en mindre avvikelse; företagets revisorer granskar inte företagets halvårs- eller niomånadersrapport. Avvikelse från kodens bestämmelser sker med hänsyn till att företaget inte är ett aktiemarknadsföretag.

Folksam Liv bedriver både tjänstepensionsverksamhet, övrig livförsäkringsverksamhet och skadeförsäkringsverksamhet. För övrig livförsäkringsverksamhet tillämpas Solvens II-regelverket och för tjänstepensionsverksamhet övergångsregler till och med utgången av 2022. Solvens II-direktivet är ett europeiskt regelverk för försäkringsföretag som syftar till att skapa en enhetlig europeisk försäkringsmarknad med ökat skydd för försäkringstagare. Sedan 1 mars 2021 består Folksam Liv-gruppen av såväl försäkringsföretag som tjänstepensionsföretag som regleras via tjänstepensionsregleringen (IORP 2).

"Även 2021 blev ett år präglat av Corona och Folksam har löpande anpassat verksamheten efter gällande restriktioner och rekommendationer. Trots detta har Folksam Livs finansiella ställning stärkts och när året sammanfattas kan jag med stolthet konstatera att vi gjort ett fantastiskt resultat. Styrelsen är väl sammansatt med hög kompetens och som styrelseordförande känner jag mig trygg med att vi har en väl fungerande arbetsordning och robusta rutiner för styrning och uppföljning av verksamheten. Under året har vi avhandlat och fattat beslut om våra strategiska temaområden vilka är Effektivisering, Digitalisering, IORP och övrigt regulatoriskt, samt Hållbarhet. Arbetet med omvandling till tjänstepensionsföretag står fortsatt högt på agendan. Under året har arbetet med ombildandet av bolag inom koncernen fortsatt enligt plan."

Styrelseordförande
Folksam Liv

Interna regelverk

Utöver de externa regelverken finns interna styrande regelverk som fastställts av stämma, styrelse eller vd. Styrande regelverk utgörs främst av policyer och riktlinjer. Företagsstyrningssystemet formaliseras främst genom företagsstyrningspolicyn och företagsstyrningsriktlinjerna. Därtill tillkommer ett antal andra interna styrdokument i form av strategidokument (planerande dokument) respektive andra interna regelverk. Exempel på planerande dokument är affärsplanen och planen för riskkontroll.

De interna styrande regelverken genomgår en årlig översyn och uppdateras löpande vid behov. Alla styrande regelverk har en utsedd regelverksägare och minst en regelverksspecialist.

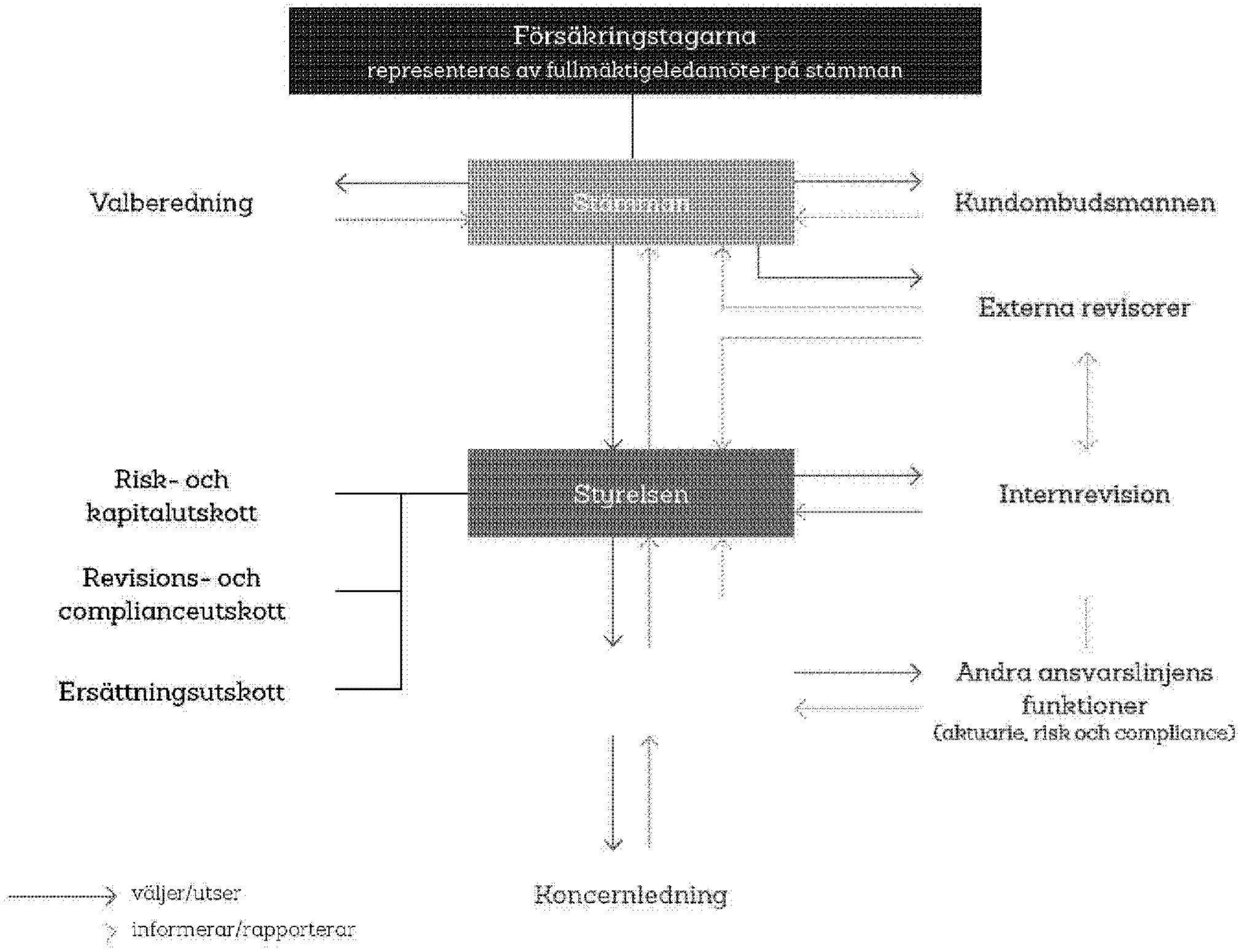
Bolagsordningen

Bolagsordningen anger, tillsammans med lagstiftningen, verksamhetens ramar och ger en beskrivning av företaget och hur det ska styras. Stämmans sammansättning och ansvar framgår av bolagsordningen. Stämman beslutar om ändring av bolagsordningen. Ett beslut att ändra bolagsordningen är, i enlighet med försäkringsrörelselagen, giltigt om två tredjedelar av samtliga röstande förenat sig om det.

I arbetsordning för styrelsen tydliggörs styrelsens och styrelseordförandens ansvar. Här finns även regler för styrelsens utskott, deras sammanträden och deras sammansättning. Styrelsen beslutar även om instruktion för vd. Styrelsen fastställer företagsstyrningspolicyn som omfattar områden som företagsstyrningssystem, strategi- och affärsplanering, riskhanteringssystem, internkontrollsystem, intressekonflikter, externrapportering, kontinuitet och säkerhet med flera. Bland de regelverk som fastställs av styrelsen ingår även etiska regler, konkurrenspolicy, försäkringspolicy, kapitalhanteringspolicy, ersättningspolicy med flera.

Struktur bolagsstyrning

Bilden nedan visar strukturen för de övergripande styrande organen i Folksam Liv, stämma, styrelse och vd (tillika koncernchef). Eftersom Folksam Liv är ett kundägt företag finns det inte några aktieägare. På stämman företräds kunderna av fullmäktigeledamöter. Folksam Liv tillämpar därför kodens bestämmelser om aktieägare på fullmäktigeledamöterna.

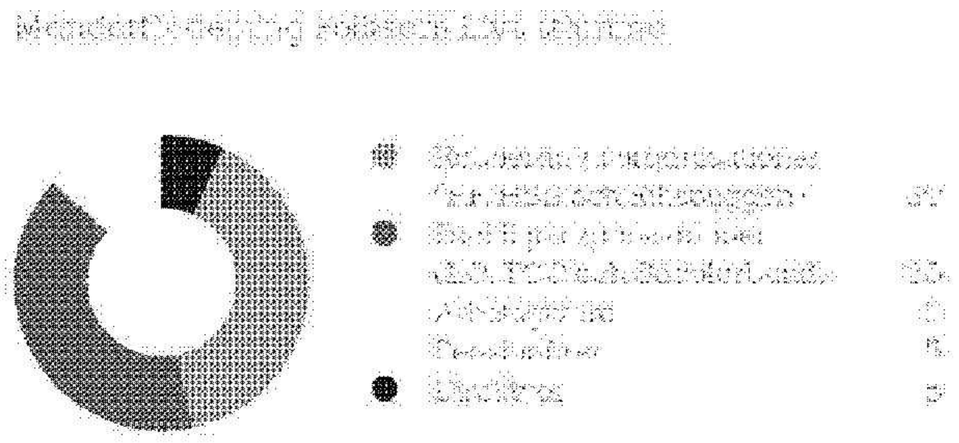

Stämma

Folksam Livs högsta beslutande organ är stämman. Enligt bolagsordningen är försäkringstagarna i Folksam Liv delägare. Försäkringstagarnas inflytande i form av rösträtt, yttranderätt och förslagsrätt utövas på stämman genom särskilt valda fullmäktigeledamöter. Ledamöterna utses dels av de organisationer som företräder försäkringstagarna och dels genom direktval av försäkringstagarna (där valet genomförs av särskilt utsedd valanordnare). Försäkringstagarna representeras av 75 fullmäktigeledamöter och mandatfördelningen baseras på antal försäkringstagare, premievolym och strategisk betydelse för respektive kundgrupp och finns reglerad i bolagsordningen.

Enligt bolagsordningen ska ordinarie stämma hållas årligen under andra kalenderkvartalet. Under 2021 hölls stämman digitalt, den 15 april i Stockholm. Stämman fastställer resultat- och balansräkningar, tar beslut om disposition av resultat samt beslutar om styrelseledamöterna och vd får ansvarsfrihet för verksamhetsårets förvaltning.

Stämman beslutar om val av styrelseledamöter, styrelseordförande samt revisorer. Stämman fastställer även arvoden för dessa. Principer för ersättning och anställningsvillkor för vd och övriga ledamöter i koncernledningen fastställs också av stämman. Mer information om stämman finns på www.folksam.se

Valberedning

Valberedningen är stämmans organ med uppgift att bereda stämmans beslut i val- och arvodesfrågor i enlighet med bolagsordningen. Valberedningen ska bestå av fyra ledamöter som utses av ordinarie stämma för en mandatperiod på ett år. Valberedningens sammansättning och den process som ska tillämpas för arbetet regleras i en instruktion för valberedningen.

Valberedningens huvudsakliga uppgift är att utarbeta förslag till val av stämmoordförande, styrelseledamöter och styrelseordförande. Förslag ska även lämnas på val av valanordnare (med ansvar för direktval till stämman), revisorer, lekmannarevisorer och kundombudsman. Vidare ska förslag lämnas på ersättningar till stämmoordförande, fullmäktigeledamöter, styrelsens ordförande och vice ordförande, styrelseledamöter, ledamöter i styrelsens utskott, valanordnare, revisorer/revisionsbyrå och lekmannarevisorer.

Fullmäktigeledamöter och de organisationer som utser dessa får nominera styrelseledamöter till valberedningen. Information om detta finns på www.folksam.se. Valberedning vald fram till och med 2022 års stämma består av Ella Niia (ordförande), Torbjörn Bredin, Linda Lindwall och Robert Söderhjelm.

Styrelse

Stämman utser styrelsen som ansvarar för Folksam Livs övergripande organisation och förvaltningen av företagets angelägenheter inom de ramar som stämman och externa regelverk ger. I ett kundägt företag som Folksam Liv företräder styrelseledamöterna försäkringstagarna både som ägare och kunder. Folksam Livs styrelse har tolv ledamöter inklusive styrelseordförande.

I valberedningens arbete med förslag till styrelseledamöter beaktas den samlade kompetens och erfarenhet som svarar upp mot företagets totala behov. För Folksam Liv ska styrelsen exempelvis ha kompetens inom områden som: försäkrings- och finansmarknad, affärsstrategier och affärsmodeller, företagsstyrning, finansiell analys, aktuariell analys, regler som gäller för den tillståndspliktiga verksamheten samt kundkännedom. Valberedningen ska utöver kravet på mångsidighet och bredd i styrelsen eftersträva en jämn könsfördelning. Vid stämman 2021 valdes sex kvinnor samt sex män till Folksam Livs styrelse. Enligt koden ska majoriteten av de stämmovalda styrelseledamöterna vara oberoende i förhållande till företaget och företagsledningen. Enligt valberedningen uppfyller samtliga ledamöter förutsättningar för sådant oberoende.

Styrelsen fastställer årligen dels en arbetsordning, dels en så kallad strategisk dagordning. Syftet med dessa handlingar är att skapa ett effektivt styrelsearbete genom att bland annat bestämma när under året olika ämnesområden ska behandlas.

Styrelsens övergripande uppgift är att för kundernas räkning förvalta företagets angelägenheter. Styrelsen ska bland annat se till att Folksam Livs organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och företagets ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Vidare ska styrelsen fortlöpande kontrollera företagets ekonomiska situation vilken regelbundet ska rapporteras till styrelsen. Det är styrelsen som utser företagets vd samt vice vd.

Styrelsens arbete

Under året hölls tio styrelsemöten. Styrelsens utskott; risk- och kapitalutskottet hade sju sammanträden, revisions- och complianceutskottet sju sammanträden och ersättningsutskottet sju sammanträden. Inför varje ordinarie sammanträde har styrelsen fått en skriftlig rapport av vd, vilken behandlat viktiga händelser i Folksam, men också i branschen i övrigt.

I enlighet med en strategisk dagordning har styrelsen under året bland annat behandlat följande: kontinuerligt följt upp förverkligandet av ett antal strategiska mål, egen risk- och solvensbedömning (ORSA), finansiella rapporter, kvartalsrapporter, affärsplan, budget och prognosrapporter, Solvens II-rapportering, genomgång av dotterföretagens verksamheter och ekonomi, omvärlds- och konkurrentanalyser, intressekonflikter, aktuarierapporter, complianceapporter, riskrapporter, internrevisionsrapporter, fastställt ett återförsäkringsprogram, genomfört en årlig regelverksgenomgång av samtliga av styrelsen fastställda regelverk, fastställt ett belöningsprogram samt sammanträtt med den externa revisorn.

På samtliga ordinarie styrelsemöten finns tid avsatt för fördjupning. Det kan dels utgöras av de fasta temaområden som styrelsen fastställt, dels av ad hoc anmälda fördjupningsfrågor under året. För att få tillfälle att diskutera strategiska och framåtblickande frågor mer ingående genomför styrelsen under året även ett seminarium. Seminariet 2021 hölls digitalt med anledning av Corona och var även kortare än vanligt. På seminariet behandlades temapunkterna Hållbarhetsarbetets strategiska inriktning, samt Folksams framtida inriktning på fem års sikt. Utöver det hölls fördjupning kring digital förflyttning och avancerad dataanalys. I september hölls en gemensam styrelseutbildning för nyvalda styrelseledamöter i moderföretagen samt i försäkringsdotterföretagen inom Folksamgruppen. Utbildningen behandlade bland annat Folksams verksamhet, organisation och styrning samt betydelsefulla lagregler och det styrelseansvar som följer av dessa regler.

Under året hölls två möten för samtliga styrelseordföranden inom Folksam Liv-gruppen för att åstadkomma en bättre samverkan med dotterföretagen vad gäller egen risk- och solvensbedömning där föreslagna scenarier och efterföljande resultat diskuterades. Genomgång skedde även av de kapitalkvoter som under året rapporterats till Finansinspektionen. Ordförandena i risk- och kapitalutskott, för de företag som har detta, deltog också.

Enligt koden ska styrelsen årligen utvärdera styrelsearbetet med syfte att utveckla dess arbetsformer och effektivitet. En sådan utvärdering har under november genomförts i form av en webbenkät. Utvärderingen omfattar områden som "kunskap och kompetens" (dels avseende styrelsen som helhet, dels avseende de enskilda ledamöterna), "styrelsearbete och möten" samt "roller och samarbeten". Resultatet rapporterades och diskuterades på styrelsemötet i december. Rapporten delgavs därefter även valberedningen.

Styrelsens arbetsfördelning

Enligt Svensk kod för bolagsstyrning ska en bolagsstyrningsrapport innehålla uppgifter om det finns, alternativt saknas, en särskild arbetsfördelning i styrelsen. Styrelsen kan inte delegera sitt ansvar men den kan utse utskott som bereder frågor inom ett visst område. Utskottens sammansättning, ansvar och befogenheter med mera regleras i styrelsens arbetsordning.

Risk- och kapitalutskott

Utskottet bistår styrelsen i dess arbete med riskhantering, solvenskrav och kapitalbehov och bidrar därigenom till att utveckla Folksam Liv och Liv-gruppens samlade hantering av nämnda områden.

Utskottet bedömer löpande företagets och gruppens samlade riskbild samt utfallet av risktagandet, och inför styrelsens beslut:

- Lämnar rekommendationer och åtgärdsförslag för företagets och gruppens risk- och kapitalstyrning.
- Bedömer och lämnar förslag på processer, metoder och modeller gällande risk- och kapitalfrågor.
- Utvärderar företagets och gruppens egen risk- och solvensbedömning.
- Utvärderar alternativa scenarios relaterade till företagets och gruppens egen risk- och solvensbedömning.
- Bedömer förslag till återförsäkringsprogram.
- Bereder styrande regelverk, placeringspolicy, försäkringspolicy samt relevanta delar av företagsstyrningspolicy.
- Behandlar frågor som rör tilldelning av återbäring.

Utskottet består av tre styrelseledamöter och utses för en period om ett år. Ledamöter är: Cecilia Hermansson (ordförande), Göran Arrius och Lars Ericson. Vid mötena närvarar även vd, chefen för Affärsområde Liv, Strategisk rådgivare Liv, chefen för Ekonomi och Finans tillika CFO, ansvarig för riskhanteringsfunktion, ansvarig för aktuariefunktion, chefen för Kapitalförvaltning och hållbarhet, samt chefen för Internrevision.

Revisions- och compliancearbetet

Utskottets huvudsyfte är att bistå styrelsen i att fullgöra dess skyldigheter och ansvar för den finansiella rapporteringen samt den interna styrningen och kontrollen i moderföretaget samt i dotterföretagen.

På uppdrag av styrelsen har utskottet följande uppgifter, att:

- Säkerställa den finansiella rapporteringen.
- Bedöma den interna styrningen och kontrollen inklusive riskhanteringen.
- Bedöma regelefterlevnaden.
- Utvärdera kvaliteten på intern- och externrevision inklusive övervakningar av externrevisionens opartiskhet.

Utskottet består av tre styrelseledamöter och utses för en period om ett år. Ledamöter är: Britt Hansson (ordförande), Lars-Inge Larsson och Mikael Åbom. Vid mötena närvarar även vd, chefen för Internrevision, chefen för Compliancefunktionen, chef Koncernstaben samt CFO. Även externrevisorn samt risk- och aktuariefunktionen deltar vid vissa möten.

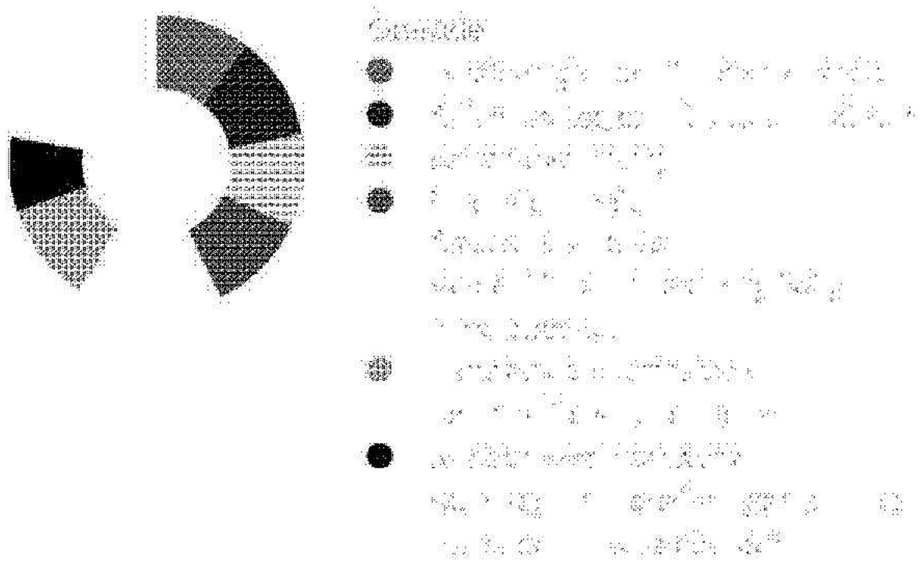
Ersättningsutskottet

Ersättningsutskottet är gemensamt för Folksam Liv och Folksam Sak med ledamöter från båda styrelserna. Utskottet bereder och lämnar till respektive företags styrelse förslag till principer för ersättning och andra anställningsvillkor för vd och ledamöter i koncernledningen. Utskottet säkerställer att Folksams ersättningspolicy bereds och följs upp.

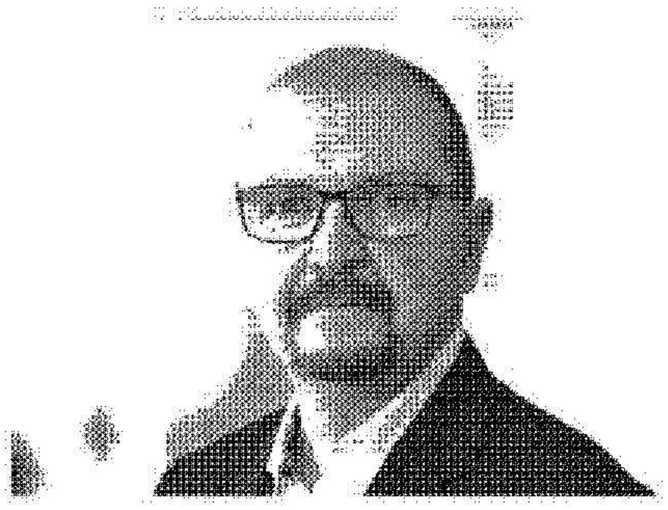
Principerna fastställs av styrelserna och godkänns därefter av respektive stämma. Utskottet lämnar, mot bakgrund av dessa principer, även förslag till respektive styrelse om avtal om lön, andra ersättningsförmåner och övriga anställningsvillkor för vd och för ledamöterna i koncernledningen. Utskottet beslutar även om lön, andra ersättningsförmåner och övriga anställningsvillkor för chefen för Internrevision. Vid somliga tillfällen konsulterar vd utskottet i frågor som rör annan personals lön, andra ersättningsförmåner och övriga anställningsvillkor.

Ledamöter är: Ulf Andersson (ordförande i ersättningsutskottet och styrelseledamot i Folksam Sak), Lars Ericson (styrelseordförande i Folksam Liv) och Johanna Jaara Åstrand (styrelseledamot i Folksam Liv).

Styrelsen och styrelseledamöterna ska, såväl ur ett helhetsperspektiv som enskilt, uppfylla de kompetenskrav som ställs i gällande regelverk, samt ha kunskap och erfarenhet som är relevant utifrån verksamhetens karaktär och inriktning. För att säkerställa detta gör valberedningen varje år en lämplighetsprövning av styrelsen och styrelseledamöterna.

Styrelse Folksam Liv

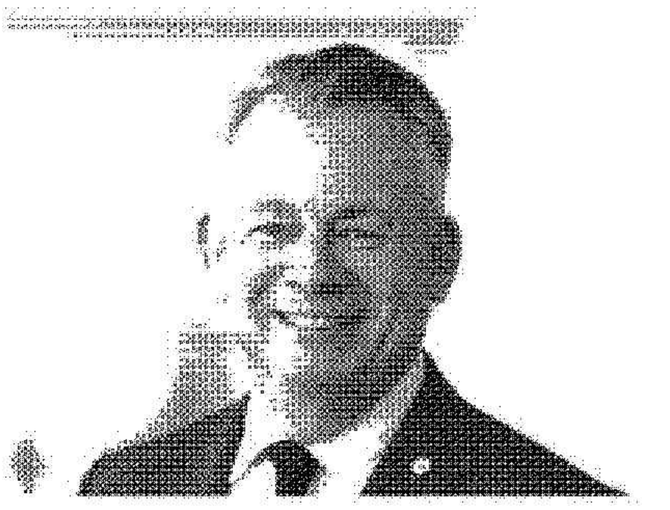
Lars Ericson

Styrelseordförande sedan 2017.
Invald 2015. Född 1963.

Nuvarande uppdrag
Vd KF Stockholm, Styrelseledamot i Coop Sverige, samt i Coop Butiker och Stormarknader. Ledamot i valberedningen för Atrium Ljungberg och ordförande i valberedningen för RNB. Ledamot i Risk- och kapitalutskottet för Folksam Liv, samt i Folksams ersättningsutskott.

Urval av tidigare uppdrag
Styrelseordförande i MedMera Bank. Ledamot i Folksams valberedning. Styrelseledamot för Ambulanssjukvården i Stockholm, samt Folktandvården i Stockholms län. Affärsområdes- och marknadschef i Swedbank och kommunalråd Tyresö kommun.

Utbildning
Gymnasieexamen.

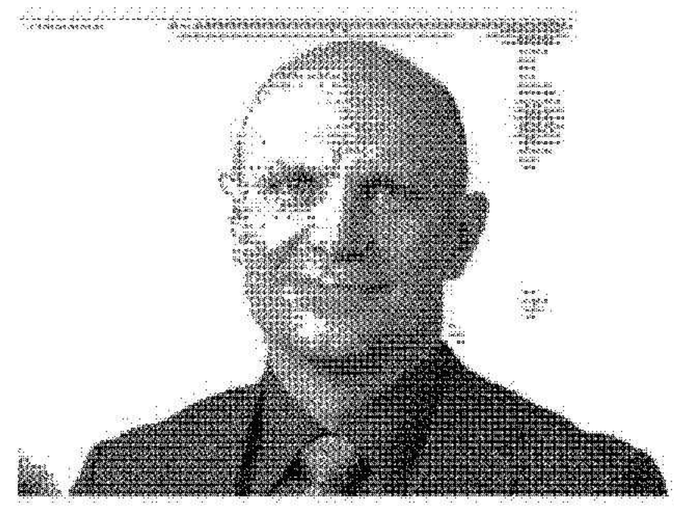
Göran Arrius

Ledamot
Invald 2013. Född 1959.

Nuvarande uppdrag
Ordförande Saco, Styrelseordförande Akademikernas a-kassa (AEA), Styrelseordförande Folk och Försvar. Ledamot i Risk- och kapitalutskottet för Folksam Liv.

Urval av tidigare uppdrag
Ordförande i Jusek. Ordförande i Saco-föreningen på SEB. Arbetstagarrepresentant i styrelsen för SEB. Styrelseledamot i Första AP-fonden.

Utbildning
Examen Militärhögskolan, Officersexamen Kungliga Sjökrigsskolan.

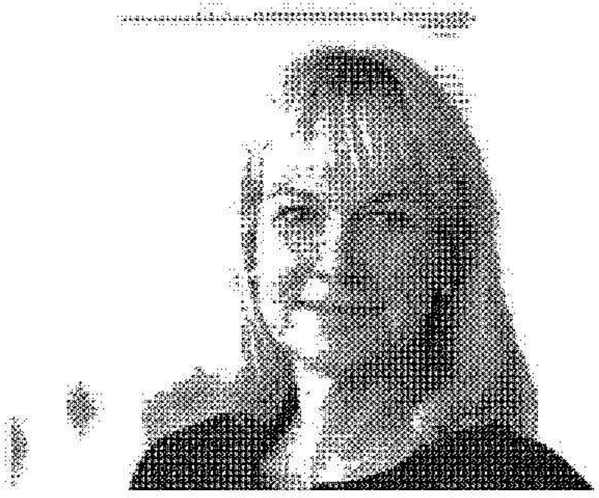
Robert Eriksson

Ledamot
Invald 2020. Född 1967.

Nuvarande uppdrag
Ekonomichef på Svenska Kommunalarbetareförbundet. Ledamot i Folksam/Kommunals försäkringskommitté. Suppleant i Kommunals pensionsstiftelser. Styrelseledamot i Arena Idé Kapital, Kommunalarbetaren i Sverige samt Fastighetsbolaget Polstjärnan.

Urval av tidigare uppdrag
Ekonomichef samt IT-ansvarig för GS-facket och dessförinnan Union to union, Internbanksansvarig Postnord.

Utbildning
Civilekonom, Stockholms universitet. Certifierad controller, FAR.

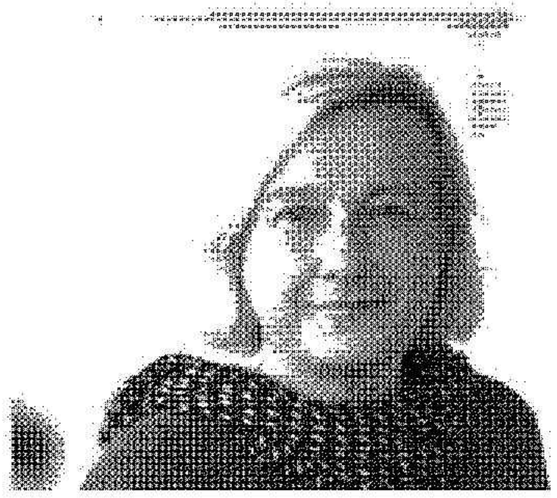
Britt Hansson

Ledamot
Invald 2015. Född 1966.

Nuvarande uppdrag
Vd och koncernchef OK ekonomisk förening. Styrelseledamot KF, OKQ8, OKQ8 Bank, Charge Amps AB samt Fremia. Ordförande i Revisions- och complianceutskottet för Folksam Liv.

Urval av tidigare uppdrag
Skandinavisk direktör för HR, Integration, IT och Inköp på OKQ8. Finansdirektör OKQ8. Vd för OKQ8 Bank. Nordisk CFO Svenska McDonald's. Styrelseledamot i Arithma Shared Service, Petrolia Företagsekonomiska föreningen samt Apotek Produktion och Laboratorier.

Utbildning
Civilekonomexamen Örebro universitet. Ledarskapsutbildning Ashridge Business School. Autenthic Leadership Development Harvard Business School.

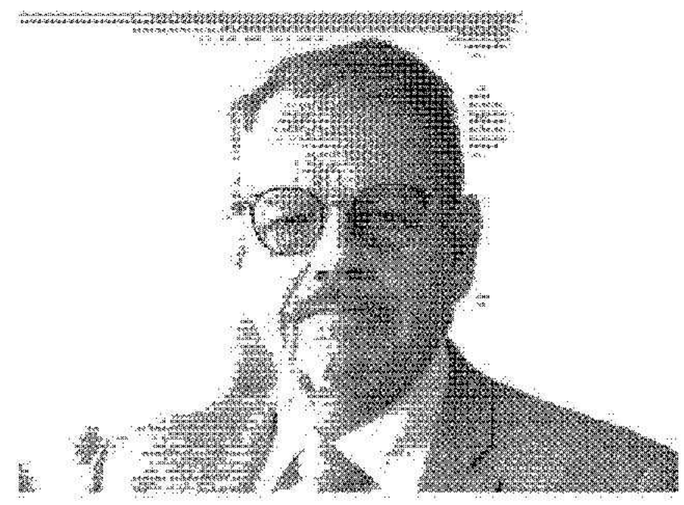
Cecilia Hermansson

Ledamot
Invald 2015. Född 1962.

Nuvarande uppdrag
Forskare och lärare, KTH. Konsult inom nationell- och företagsekonomi. Seniorekonom, Swedbank. Ledamot i styrelserna för Creades, HUI, IVA, WaterAid. Medlem i Handelns Ekonomiske råd och vice ordförande i Klimatpolitiska rådet. Ordförande i Risk- och kapitalutskottet för Folksam Liv.

Urval av tidigare uppdrag
Chefekonom, Swedbank. Tf departementsråd, Finansdepartementet. Makroekonom på Sida och svenska ambassaden, Nairobi. Ledamot i Finanspolitiska rådet. Ordförande i Industrins ekonomiska råd. ledamot Medlingsinstitutets insynsråd.

Utbildning
Ekonomie doktor inom bank och finans KTH. Civilekonom Handelshögskolan.

Lars-Inge Larsson

Ledamot
Invald 2015. Född 1946.

Nuvarande uppdrag
Förbundskassör Svenska Kommunal Pensionärernas Förbund. Ordförande i försäkringskommitén SKPF/Folksam. Lotteriföreståndare för rikslotteriet Guldkanten. Styrelseledamot i Nordiska Samarbetskommittén. Ledamot i Revisions- och complianceutskottet för Folksam Liv.

Urval av tidigare uppdrag
Bakgrund inom företagsekonomi och analys, samt ekonomistyrning vid Företagsekonomiska Institutet. Företagsekonom på Svenska Kommunalarbetareförbundet, samt på Kommunals A-kassa. Kanslichef på Svenska Fabriksarbetare-förbundet. Internrevisor SEKO. Externrevisor Svenska Livsmedelsarbetareförbundet.

Utbildning
Gymnasieexamen.

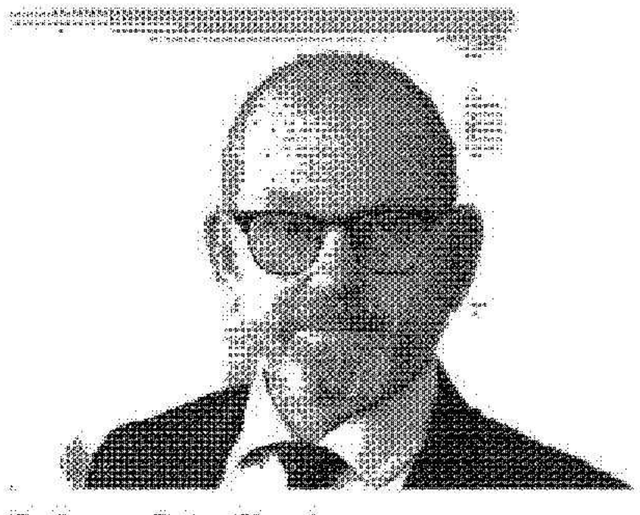
Britta Lejon

Ledamot
Invald 2019. Född 1964.

Nuvarande uppdrag
Ordförande fackförbundet ST. Vice ordförande i Trygghetsstiftelsen.

Urval av tidigare uppdrag
Riksdagsledamot. Ledamot i Arbetsmarknadsutskottet. Vice ordförande Justitieutskottet. Demokrati- och förvaltningsminister. Ungdomsminister, samt Konsumentminister. Styrelseledamot i Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag.

Utbildning
Kulturvetarlinjen Stockholms universitet. Studier i statsvetenskap, företagsekonomi och nationalekonom Lunds universitet.

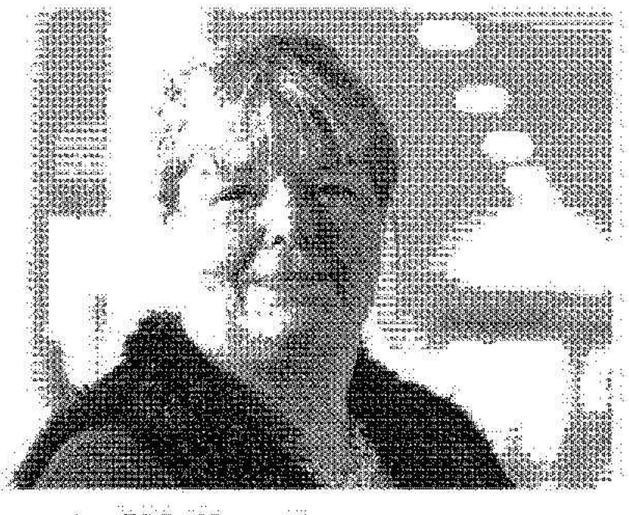
Johan Lindholm

Ledamot
Invald 2017. Född 1964.

Nuvarande uppdrag
Förbundsordförande Byggnadsarbetareförbundet. Styrelseledamot LO. Styrelseordförande Riksbyggen. Ordförande Nordiska bygg- och träarbetarefederationen (NBTF) samt President i den europeiska motsvarigheten EBTF. Styrelseledamot världsfederationen Building and Wood Worker's international (BWI/BTD.

Urval av tidigare uppdrag
Ordförande Riksbyggen Bospar. Vice ordförande Byggnads A-kassa. Styrelseledamot i Byggnads solidaritetsfond, Polstjärnan fastighetsbolag, samt i A-kassornas samorganisation.

Utbildning
Gymnasieexamen.

Kerstin Wallentin

Ledamot
Invald 2021. Född 1964.

Nuvarande uppdrag
Senior rådgivare/interims chef inom kommunikation, marknad och ledarskap. Excecutive coach Ståhl&Partner. Vice ordförande Konsumentföreningen Stockholm. Styrelseledamot RF och Riksbyggen.

Urval av tidigare uppdrag
Avdelningschef Kommunikation, Systembolaget. Marknad och kommunikationsdirektör, ATG. Ledarroller inom KF/COOP. Ledamot, SEEM.

Utbildning
Examen Personal och arbetslivsfrågor, Stockholms universitet.

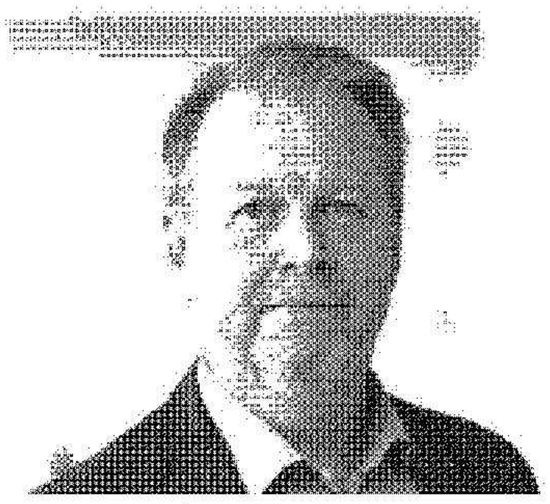
Elisabeth Brandt Ygeman

Ledamot
Invald 2016. Född 1970.

Nuvarande uppdrag
Förste vice ordförande Handelsanställdas förbund. Styrelseledamot Bantorget förvaltning, Handelsanställdas a-kassa, samt Runö folkhögskola och utvecklingscentrum.

Urval av tidigare uppdrag
Förbundssekreterare på Handelsanställdas förbund. Valledare och ombudsman LO. Styrelseledamot och chef för LO-distriktet Stockholms län. Ledamot kommunalfullmäktige Stockholm. Styrelseordförande Folkets Hus. Styrelsesuppleant Stockholm Globe Arena Fastigheter.

Utbildning
Gymnasieexamen.

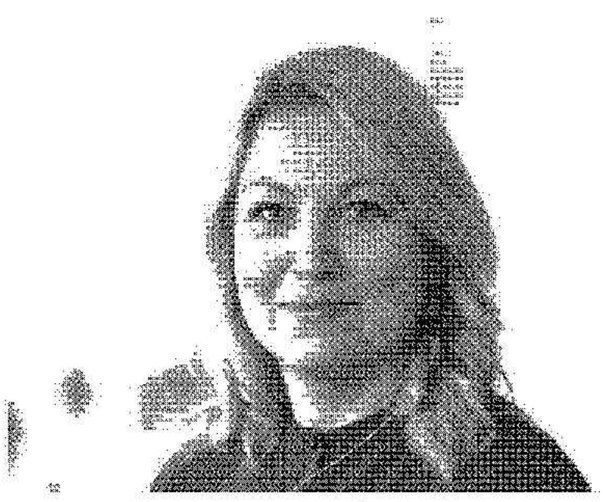
Mikael Åbom

Ledamot
Invald 2017. Född 1964.

Nuvarande uppdrag
Ledamot i Revisions- och compliance-utskottet för Folksam Liv.

Urval av tidigare uppdrag
Vd- och koncernchef för Fonus. Affärschef för Svenska Golfförbundet. Vd för Martin Olsson Restauranghandel, Hall-Miba, Vivo och D&D Närhandel. Marknadschef Dagab. Styrelseledamot Electrolux Home.

Utbildning
Företagsredovisning, Administration & management Stockholms Universitet.

Johanna Jaara Åstrand

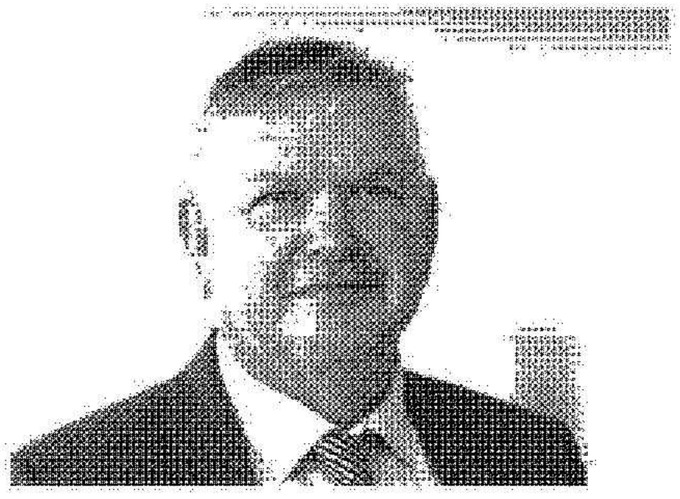
Vice ordförande
Invald 2018. Född 1974.

Nuvarande uppdrag
Förbundsordförande Lärarförbundet. Styrelseordförande Lärarförbundets Placeringsråd. Styrelseledamot Education International (EI). Offentliganställdas förhandlingsråd (OFR) samt ledamot i OFR konfliktutskott. Stämmoledamot PTK.

Urval av tidigare uppdrag
Ledamot i förbundsstyrelsen Lärarförbundet, i Rådet för kompetens och utveckling Lärarförbundet, samt i Svenska Lärarförsäkringar. Styrelseordförande för Nordiska Lärarorganisationens samråd (NLS).

Utbildning
Lärarutbildning Umeå Universitet.

Arbetstagarrepresentanter

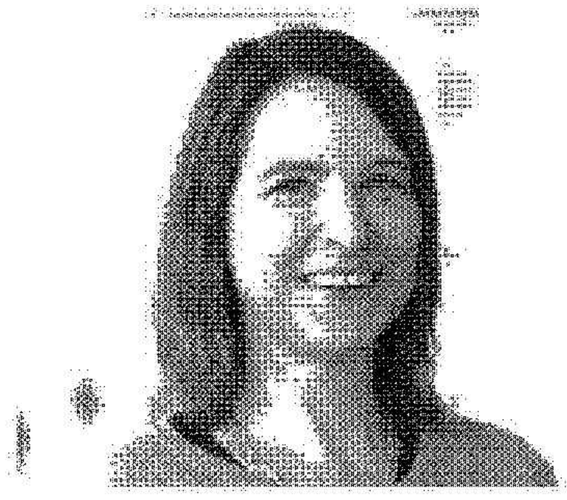

Anders Johansson

Arbetstagarrepresentant sedan 2007.
Född 1969.

Utsedd av
Förena Folksam

Anställd i Folksam sedan
1989.

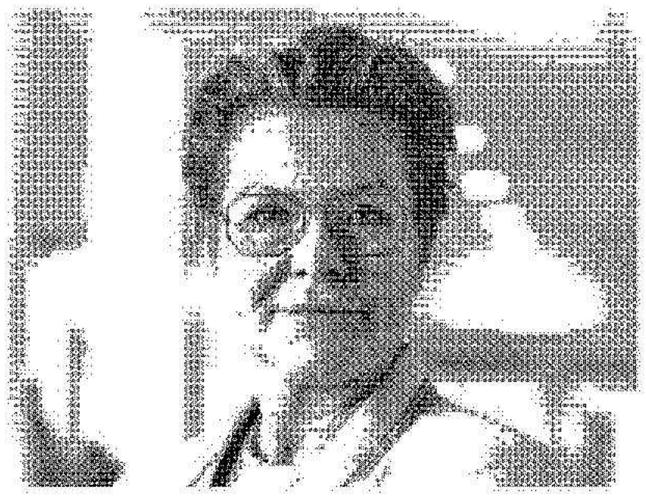

Susanna Järnek

Arbetstagarrepresentant sedan 2012.
Född 1968.

Utsedd av
Akademikerföreningen inom Folksam.

Anställd i Folksam sedan
1999.

Maria Bolin

Arbetstagarrepresentant sedan 2021.
Född 1968.

Utsedd av
Handelsanställdas förbund.

Anställd i Folksam sedan
2007.

Närvaro på styrelsemöten och styrelsens utskott 2021

Namn	Befattning	Styrelsemöten	Revisions- och complianceutskottet	Risk- och kapitalutskottet	Ersättningsutskottet
Lars Ericson	ordförande	10 av 10	7 av 7	-	6 av 7
Johanna Jaara Åstrand	vice ordf.	8 av 10	4 av 7 [3]	-	-
Göran Arrius	ledamot	10 av 10	-	-	7 av 7
Robert Eriksson	ledamot	10 av 10	-	-	-
Britt Hansson [4]	ledamot	10 av 10	-	8 av 8	-
Cecilia Hermansson [5]	ledamot	10 av 10	-	-	7 av 7
Lars-Inge Larsson	ledamot	10 av 10	-	7 av 8	-
Britta Lejon	ledamot	9 av 10	-	-	-
Johan Lindholm	ledamot	10 av 10	-	-	-
Eva Nordström [7]	ledamot	2 av 10	3 av 7	-	-
Kerstin Wallentin [5]	ledamot	7 av 10	-	-	-
Elisabeth Brandt Ygeman	ledamot	8 av 10	-	-	-
Mikael Åbom	ledamot	10 av 10	-	8 av 8	-
Anders L Johansson	arbetstagarrepr.	10 av 10	-	-	-
Susanna Järnek	arbetstagarrepr.	10 av 10	-	-	-
Mikael Täll [7]	arbetstagarrepr.	3 av 10	-	-	-
Maria Bolin [3]	arbetstagarrepr.	7 av 10			
Ulf Andersson [6]	-	-	7 av 7	-	-

[1] Ordinarie möten, konstituerande möte och ett extra styrelsemöte. Därutöver har det hållits ett seminarium, två ORSA-möten (egen risk- och solvensbedömning) där enbart ordförande närvarar, en utbildning i livförsäkringsteknik samt introduktionsutbildning för nyvalda ledamöter.

[2] Gemensamt utskott för Folksam Liv och Folksam Sak

[3] Valdes in vid stämman

[4] Ordförande i Revisions- och complianceutskottet

[5] Ordförande i Risk- och kapitalutskottet

[6] Styrelseledamot i Folksam Sak och ordförande i ersättningsutskottet

[7] Avgick vid stämman

Ersättning till styrelsens ledamöter

Årsarvoden beslutade av stämman 2021:

Styrelseordförande	207 300 kr
Vice styrelseordförande	112 000 kr
Övriga styrelseledamöter	79 500 kr
Ordförande i Risk- och kapitalutskott	79 600 kr
Ledamöter i Risk- och kapitalutskott	49 200 kr
Ordförande i Revisions- och complianceutskott	79 600 kr
Ledamöter i Revisions- och complianceutskott	49 200 kr
Ledamöter i Ersättningsutskott	19 250 kr

Sammanträdesarvode beslutade av stämman 2021:

Samtliga ovan utom ledamöter i Ersättningsutskottet	8 200 kr
Ledamöter i Ersättningsutskottet (gemensamt med Folksam Sak) - arvodet avser Folksam Livs andel	4 100 kr

Se även not 52 (Medelantal anställda samt löner och ersättningar) för uppgift om årets totala arvodesutbetalningar.

Centrala funktioner

Inom Folksam följer risk- och kontrollorganisationen en modell med tre ansvarslinjer vilket beskrivs i not 2 "Upplysningar om risker" avsnitt "Risk- och kontrollorganisation".

Riskhanteringsfunktionen och Aktuariefunktionen inom Folksam Liv har organiserats i en gemensam sektion, medan Compliance-funktionen utgör en egen sektion. Dessa är skilda från motsvarande enheter och funktioner i Folksam Sak-gruppen och fristående från den operativa verksamheten. Funktionerna är underställda vd men är även ålagda att rapportera direkt till styrelsen.

Riskhanteringsfunktion

Riskhanteringsfunktionen ansvarar bland annat för att utveckla och förvalta (normera) riskhanteringssystemet samt stödja första ansvarslinjen i att genomföra riskhantering effektivt. Ansvar, mandat och uppgifter framgår av företagsstyrningsriktlinjerna. Ansvarig för företagets riskhanteringsfunktion är Dan Nedergård.

Compliancefunktion

Compliancefunktionen ansvarar bland annat för att identifiera, övervaka och rapportera risker kopplat till externa eller interna regler för den tillståndspliktiga försäkringsverksamheten. Compliancefunktionen kontrollerar, följer upp och utvärderar regelefterlevnaden i verksamheten samt utgör ett stöd för verksamheten och företagets ledning i frågeställningar rörande efterlevnad och förändring av försäkringsrörelselagen och lagen om försäkringsdistribution. Compliancefunktionen ger också råd och stöd avseende etikfrågor. Ansvar, mandat och uppgifter framgår av företagsstyrningsriktlinjerna. Chef för Compliancefunktionen, tillika ansvarig för regelefterlevnaden i företaget, är Rebecka Vaxenbäck.

Aktuariefunktion

Aktuariefunktionen ansvarar för att samordna de försäkringstekniska beräkningarna, vilket bland annat innebär att säkerställa lämpligheten i använda metoder och antaganden samt att validera kvaliteten i beräkningar och underliggande data. Aktuariefunktionen ansvarar också för att bedöma risker i försäkringsrörelsen, bidra till företagets riskhanteringssystem och analysera nya lagar och föreskrifter som påverkar ansvarsområdet. Aktuariefunktionen är normgivande på det aktuariella området och har en stödjande roll gentemot övriga aktuariella resurser i företaget. Ansvar, mandat och uppgifter framgår av företagsstyrningsriktlinjerna. Ansvarig för Aktuariefunktionen för Folksam Liv, samt ansvarig aktuarie för tjänstepensionsverksamheten i företaget, är Dan Nedergård.

Internrevision

Internrevisionen är en oberoende, objektivt granskande och rådgivande verksamhet. Internrevisionen stödjer företaget att nå sina mål genom att systematiskt och strukturerat utvärdera systemet för intern kontroll och andra delar av företagsstyrningssystemet samt lämna råd och synpunkter på desamma i syfte att bidra till ökad effektivitet i riskhantering, intern kontroll samt ledningsprocesser.

Internrevisionen är direkt underställd och rapporterar till styrelsen och är fristående från den verksamhet som granskas. Funktionens oberoende innebär att den normalt inte får delta i den operativa verksamheten eller vara involverad i det löpande arbetet med intern kontroll. Internrevisionens arbete bedrivs enligt god sed för internrevision som bland annat framgår av det internationella ramverket, International Professional Practices Framework (IPPF). Internrevisionens uppdrag fastställs av styrelsen och regleras i Policy för Internrevision. Joni Heinonen är internrevisionschef, tillika ansvarig för funktionen Internrevision, för Folksam Liv med dotterföretag.

Externa revisorer

Stämman utser en auktoriserad revisor alternativt ett registrerat revisionsföretag för granskning av årsredovisning och räkenskaper samt vd:s förvaltning. För granskning av företagets verksamhet och interna kontroll utses även tre lekmannarevisorer. Mandatperioden är för samtliga ett år. Stämman 2021 valde Ernst & Young AB som företagets revisionsbyrå. Huvudansvarig revisor är Daniel Eriksson. Därutöver valdes Hans Eklund, Lasse Thörn och Leif Hansson till lekmannarevisorer.

Kundombudsmannen

En kund som är missnöjd med Folksams beslut i ett försäkrings-, sparande- eller skadeärende erbjuds ett snabbt, enkelt och kostnadsfritt omprövningsförfarande. Kundombudsmannen är fristående, ställer höga krav på kvalitet och har rätt att rekommendera ändringar i ärenden som anmälts för prövning. Kundombudsmannen har dessutom rätt att föreslå förbättringar i Folksams försäkrings-, sparande- och skadeverksamhet samt verka som intern remissinstans. Rapportering sker direkt till stämman.

Stämman utser Kundombudsman för en period om tre år samt fastställer instruktion för denne. Björn Siljeholm är utsedd till Folksam Livs kundombudsman till och med stämman 2022.

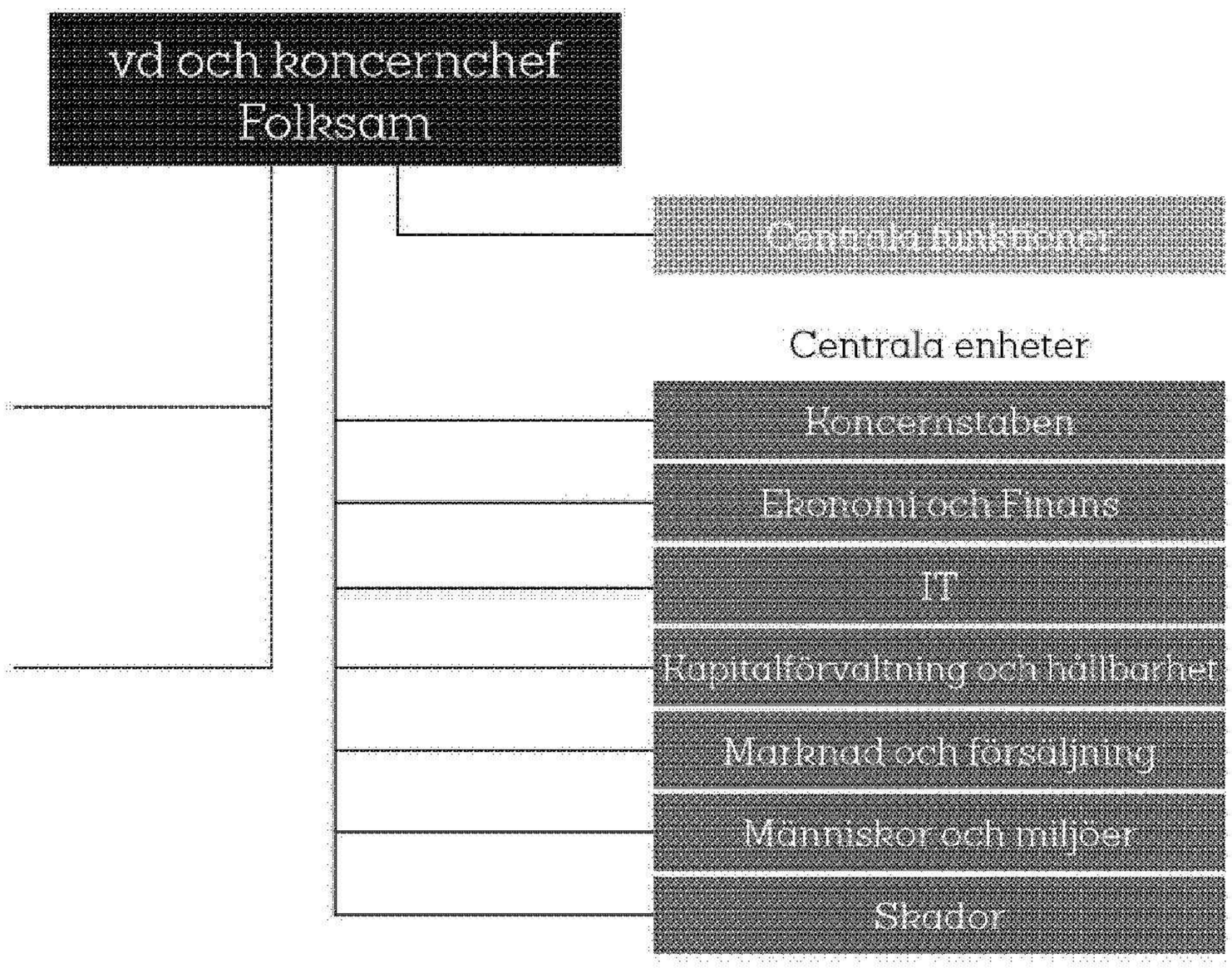
Operativ organisation

Folksam Liv-gruppen och Folksam Sak-gruppen har en gemensam operativ organisation. Moderföretagen Folksam Liv och Folksam Sak har en gemensam ledningsgrupp benämnd Koncernledningen. Vd utser de ledamöter som ingår i denna och som ansvarar för olika delar av verksamheten.

Till följd av den gemensamma operativa organisationen är vissa enheter och funktioner gemensamma med andra företag inom Folksamgruppen. Frågor rörande den gemensamma organisationen behandlas i Folksams Bolagsforum, vilket omfattar vd i de dotterföretag som är parter i Folksams Multipartsavtal (ett avtal avseende organisatorisk samverkan mellan företag inom Folksam Liv-gruppen och företag inom Folksam Sak-gruppen).

Folksam Liv har ett affärsområde, Affärsområde Liv. Affärsområdet ansvarar för att hantera och utveckla den affär som avser försäkring riktad mot kollektivavtalsparterna på den svenska arbetsmarknaden, samt för att hantera och utveckla den affär som avser partnersamarbete. Affärsområdet ansvarar även för att hantera och utveckla den affär som avser individuell försäkring riktad mot privatpersoner och företag. Chefen för affärsområdet disponerar över de samlade resurserna inom affärsområdet, samt svarar för processerna och har det yttersta ansvaret för ledningsarbetet inom affärsområdet. Affärsområdeschefen är ansvarig för den verksamhet som bedrivs inom affärsområdet och har ett resultat och lönsamhetsansvar för företagets verksamhet, samt ägaransvar för dotterföretagen. Chefen för affärsområdet har därtill ett särskilt ansvar att bevaka Folksam Livs ekonomiska intressen.

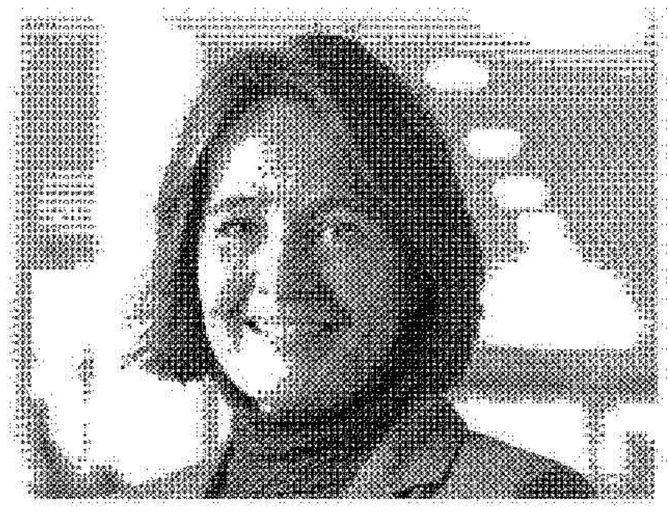
Därutöver finns sju centrala enheter. Den övergripande organisationen, med bland annat affärsområden och centrala enheter, fastställs i företagsstyrningspolicyn, medan ansvarsområden för dessa framgår av företagsstyrningsriktlinjerna. För dotterföretagen finns dessutom ägardirektiv formulerade, vilka anger i vilken riktning ägaren önskar att respektive företag ska styras och ledas.

Bolagsstyrningsrapport

- Johan Rudén, CIO, slutade i Folksam i februari 2021. Björn Ekstedt har vait tillförordnad CIO sedan den 1 mars 2021. Ny CIO från februari 2022 är Anders Lundsten.
- Elisabeth Sasse, affärsområdeschef Sak, slutade på Folksam 31 januari 2022.
- Ny chef för affärsområde Sak från 2022 är Jens Wikström.
- Ny chef för Marknad och Försäljning från 2022 är Anna-Karin Laurell.
- Ny chef för affärsområde Liv från 2022 är Katrin Röcklinger.

Folksamgruppen
koncernledning

Ylva Wessén
Vd och koncernchef

Född 1970.

Övriga pågående uppdrag
Styrelseordförande i KPA AB, samt i Folksams Forskningsstiftelse. Styrelseledamot i We effect. Ledamot i Svensk försäkrings styrelse, samt nomineringskommitté. Styrelseledamot och ledamot av Executive Committee, ICMIF. Styrelseledamot Fremia (fd KFO).

Tidigare uppdrag
Vice vd och chef Koncernstaben, Folksam. Chef för Governance, Risk och Compliance, Folksam. Bolagsjurist och försäkringsjurist, Folksam. Advokat, Lindhs DLA Nordic. Biträdande jurist, Hägglund & Ramm-Ericsson.

Utbildning
Jur kand, Stockholms universitet.

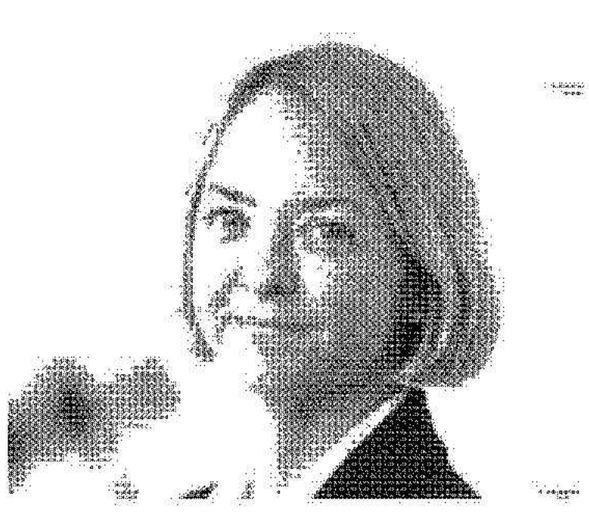
Michael Kjeller
Vice vd och chef Kapitalförvaltning och hållbarhet

Född 1964.

Övriga pågående uppdrag
Styrelseledamot i UN-Convened Net Zero Asset Owner Alliance.

Tidigare uppdrag
Olika befattningar inom Folksam sedan 1988, bland annat vd på KPA Kapitalförvaltning AB 2000–2001.

Utbildning
Fil kand i matematisk statistik/matematik, Uppsala universitet.

Linn Edström Larsson
CFO

Född 1976.

Övriga pågående uppdrag
Styrelseledamot i Sverige-Amerika Stiftelsen.

Tidigare uppdrag
Transformation Program Manager, Tele2. CFO Office, Carnegie Investment Bank. Nordic integration and business manager, Royal Bank of Scotland. Risk Manager, Svensk Exportkredit.

Utbildning
Fil Mag i Nationalekonomi, Stockholms universitet. Fil Kand i Engelska, Stockholms universitet.

Pernilla Glad
Chef Människor och miljöer

Född 1967.

Övriga pågående uppdrag
Styrelseledamot i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse.

Tidigare uppdrag
HR-direktör Region Stockholm. Personaldirektör Regeringskansliet. Senior Vice President HR Nasdaq samt chefstjänster inom HR på Tredje AP-Fonden, Hemsö Fastighet samt Vattenfall.

Utbildning
Fil-kandexamen personal- och arbetslivsfrågor, Stockholms universitet samt HR Executive Program på Handelshögskolan i Stockholm.

Anna-Karin Laurell
Chef Affärsområde Liv

Ny roll som chef för Marknad och försäljning från 2022. Ny chef för Affärsområde Liv är Katrin Röcklinger.

Född 1963.

Övriga pågående uppdrag
Chef Affärsområde Liv, Folksam samt ledamot i Folksams koncernledning. Styrelseordförande i Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag. Styrelseledamot i KPA Tjänstepensionsförsäkring och Min Pension.

Tidigare uppdrag
Chef Affärsområde Privat, Folksam. Vd Eukowskis, samt för SalusAnsvar. Verksamhetschef Skador, Folksam. Försäljningschef, SalusAnsvar. Kundservicedirektör, Tre. Telefonbankschef, Skandiabanken. Kundenhetschef, Skandia. Ledamot ICA-banken och ICA-försäkring.

Utbildning
Humanistisk utbildning, Lunds universitet.

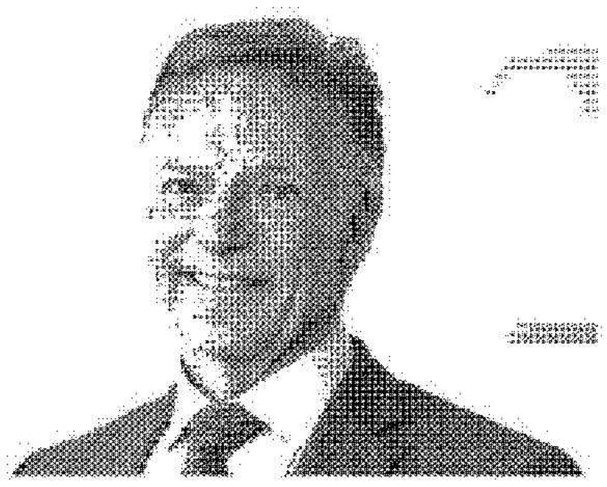

Björn Nordin
Chef Koncernstaben

Född 1959.

Tidigare uppdrag
Chef för Koncernjuridik, Bolagsjuridik, bolagsjurist och försäkringsjurist, samtliga på Folksam. Advokat, advokatfirman Fylgia. Hovrättsfiskal och tingsfiskal vid Svea hovrätt.

Utbildning
Jur kand, Uppsala universitet.

Björn Ekstedt
Tf chef IT och CIO

Avgick från Koncernledningen februari 2022. Ny CIO från februari är Anders Lundsten.

Född 1965.

Övriga pågående uppdrag
Executive Advisor, MinimumQue.

Tidigare uppdrag
CIO Postnord, Senior IT Advisor, Burnt Oak Ltd, CIO Sandvik. Ett flertal roller inom Vattenfall, bland annat CIO Business Group Part Europé. Överste i Svenska försvaret.

Utbildning
Master i Industriell ekonomi, Linköpings Universitet. MBA, Warwick Business School.

Elisabeth Sasse
Chef Affärsområde Sak

Avgick från Koncernledningen 31 december 2021. Ny chef för Affärsområde Sak från 2022 är Jens Wikström.

Född 1966.

Övriga pågående uppdrag
Vice ordförande i Saco Folksams styrelse, styrelseordförande i Tre Kronor Försäkring samt styrelseledamot i Riksbyggen.

Tidigare uppdrag
Chef för flera affärsområden i Folksam. Kanslichef och förhandlingschef i Offentliganställdas förhandlingsråd (OFR).

Utbildning
Civilekonom, Göteborgs universitet.

Jens Wikström
Chef Marknad och försäljning

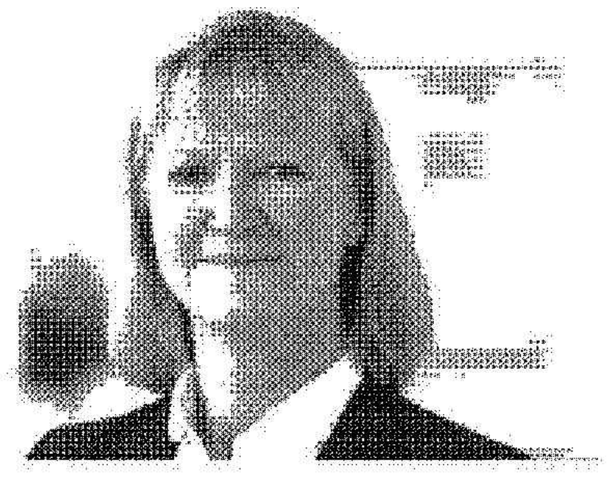
Ny roll som chef för Ao Sak från 2022. Ny chef för Marknad och försäljning är Anna-Karin Laurell.

Född 1973.

Övriga pågående uppdrag
Ledamot i Fonus koncernstyrelse, Stöldskyddsföreningen samt Friskis & Svettis Riks och Stockholm.

Tidigare uppdrag
Strategisk Partner Personal Banking, chef Region norr och chef Storkundsenheten – samtliga på Nordea. Vd Skellefteå Industrihus. Ett flertal politiska uppdrag inom Skellefteå kommun samt inom Sparbanksstiftelsen Norrland och Swedbank.

Utbildning
Examen Dataingenjör, Luleå Tekniska universitet.

AnnKristine Wuopio-Mogestedt
CCO och chef Skador

Född 1961.

Övriga pågående uppdrag
Styrelseordförande i Brandskyddsföreningen Sverige. Styrelseledamot i CAB AB samt SOS International a/s.

Tidigare uppdrag
Olika chefsuppdrag inom Skador i Folksam sedan 1988. Vd i Svenska Konsumentförsäkringar 2005–2006. Styrelseledamot i bl.a Trafikförsäkringsföreningen, Larmtjänst och Stöldskyddsföreningen.

Utbildning
Ämneslärarexamen Fil Mag, Linköpings universitet.

Svensk kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag

Folksam Livs stämma har beslutat att, utöver Svensk kod för bolagsstyrning, även följa "Svensk kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag". Nedan följer en redovisning av hur vi följer och tillämpar principerna.

Syfte och medlemsnytta

Folksam Livs övergripande mål är att ha branschens mest nöjda kunder. En förutsättning för att nå målet är att Folksams verksamhet bedrivs utifrån principen att företaget ska finnas till under lång tid framöver och att skapa sparandelösningar som är till nytta för kunderna.

Folksam Liv har identifierat fem strategiska som har störst påverkan på, och påverkas mest av, verksamheten och de beslut som fattas. Den största av dessa intressentgrupper är Kunder/Ägare. Folksam Liv har löpande dialog med alla intressenter inom ramen för den dagliga verksamheten och utöver det genomförs regelbundet mätningar för varje strategisk intressentgrupp. Resultatet från dialogerna är en viktig grund för utveckling av företagets fortsatta arbete. För mer information om hur dialogen sker, samt resultat, se Hållbarhetsrapporten sid 38.

Folksam Liv står bakom flera internationella överenskommelser och ramverk. Några av dessa är FN:s Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen, FN:s Global Compact och Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD). För närmare beskrivning och fler exempel, se Hållbarhetsrapporten sid 38.

Om en kund inte är nöjd med Folksams beslut i ett ärende finns möjlighet att be om omprövning av Folksams kundombudsman. Kundombudsmannen är fristående och gör en opartisk bedömning och kan rekommendera Folksam att ändra sitt beslut.

Demokratiska processer

I ett kundägt företag som Folksam Liv företräder styrelseledamöterna försäkringstagarna både som ägare och kunder. Försäkringstagarnas inflytande i form av rösträtt, yttranderätt och förslagsrätt utövas på stämman genom särskilt valda fullmäktigeledamöter. Ledamöterna utses dels av de organisationer som företräder försäkringstagarna och dels genom direktval av försäkringstagarna.

Försäkringskommittéer är de permanenta organ där Folksam och respektive organisation samarbetar för att lösa trygghetsfrågor för medlemmar. Genom arbetet i en försäkringskommitté skapas möjlighet till insyn och påverkan vad gäller Folksams produktutveckling och verksamheten i övrigt. Försäkringskommittén är rådgivande i frågor som behandlar de försäkringar eller tjänster som parterna har avtalat om, samt i försäkrings- och skadeärenden, när parterna kommit överens om detta. Inflytande och påverkan kan även ske i andra former än i försäkringskommittén – då flera organisationer omfattas av samma eller lika försäkringslösning kan utvecklingsarbetet ske i gemensamma arbetsgrupper.

Grundstrukturen i Folksams nuvarande parlamentariska modell tillkom 1958, men ses med jämna mellanrum över och justeras. De senaste översynerna genomfördes 2012 och 2013. Ambitionen vid alla översyner och justeringar har varit att säkerställa försäkringstagarnas inflytande på bästa möjliga sätt.

Medlemmarnas deltagande i företagets värdeskapande

För ett ömsesidigt försäkringsbolag motsvarar kundernas försäkringspremier de kooperativa bolagens medlemsinsatser. I ett kundägt bolag går vinsten tillbaka till företagets ägare, kunderna, i form av återbäring, premiesänkningar eller förbättrad service, tjänster och erbjudanden. Folksam Liv strävar efter att skapa värde för kunden i varje del av verksamheten.

Produktutveckling: Folksam Liv erbjuder produkter som bidrar till kundernas trygghet genom livets olika skeden. Kunderna ska uppleva att produkterna är enkla att förstå, lätta att förhålla sig till och att de känns viktiga. Folksam Liv utvecklar erbjudandet till kunderna i takt med hur kundbehoven förändras.

Försäljning och marknadsföring: Kontakten med kunderna påverkar deras nöjdhet. I försäljningssammanhang utgår Folksam Liv från varje kunds enskilda behov, upplyser dem om tänkbara alternativ och övertalar aldrig en kund att köpa något den inte behöver. Folksam Liv ska alltid ha ett rådgivande förhållningssätt. Folksams etiska riktlinjer styr det dagliga arbetet.

Service och rådgivning: Digitalisering och förändrade beteenden hos kunderna driver på behovet av nya och förändrade sätt att bedriva verksamheten. Kunderna vill i allt högre grad mötas när och där det passar dem – utveckling av det digitala kundmötet är därför prioriterat. Oavsett om kundmötet är digitalt eller bemannat ska det vara enkelt att få kontakt och få den hjälp som förväntas. Folksam Liv ger rådgivning inom försäkringar, pension och långsiktigt sparande.

Ansvarsfull kapitalförvaltning: Förvaltningen av kundernas pengar ska främja långsiktig trygghet utifrån avkastning och hållbar utveckling. För att nå god riskspridning fördelas investeringarna på olika tillgångsslag och marknader. Folksam Liv är övertygade om att ansvarsfulla företag på sikt blir mer lönsamma, vilket ökar möjligheten att ge kunderna en god avkastning.

En missnöjd kund kan lämna in ett klagomål till Folksam. Folksams klagomålshantering ger möjlighet att fånga upp problem, åtgärda dem och långsiktigt utveckla verksamhet och våra produkter. För kundnöjdhet samt kundernas inflytande, se även "Syfte och medlemsnytta" samt "Demokratiska processer" ovan.

Stämman

Folksam Livs högsta beslutande organ är stämman. Information om stämman publiceras i god tid på www.folksam.se. Där finns även möjlighet att anmäla frågor till stämman. Försäkringstagare har möjlighet att närvara på stämman och anmälan för detta finns även det på webbplatsen. Stämman beslutar om val av styrelseledamöter, styrelseordförande och revisorer. Valberedningens förslag till stämmoordförande finns med i kallelsen till stämman. För granskning av företagets verksamhet och interna kontroll ur ett kund- och ägarperspektiv, utses även tre lekmannarevisorer, vilka avger sin rapport på stämman. Stämmohandlingar publiceras på webbplatsen efter genomförd stämma.

Valberedningen

Valberedningen är stämmans organ med uppgift att bereda stämmans beslut i val- och arvodesfrågor i enlighet med bolagsordningen och med hänsyn till samtliga kundgrupper som finns representerade på bolagsstämman. Valberedningens sammansättning och den process som ska tillämpas för arbetet regleras i en instruktion för valberedningen. Valberedningens huvudsakliga uppgift är att utarbeta förslag till val av stämmoordförande, styrelseledamöter och styrelseordförande. Förslag ska även lämnas på val av valanordnare (med ansvar för direktval till stämman), revisorer, lekmannarevisorer och kundombudsman. Vidare ska förslag lämnas på ersättningar till stämmoordförande, fullmäktigeledamöter, styrelsens ordförande och vice ordförande, styrelseledamöter, ledamöter i styrelsens utskott, valanordnare, revisorer/revisionsbyrå och lekmannarevisorer.

Fullmäktigeledamöter och de organisationer som utser dessa får nominera styrelseledamöter till valberedningen. Information om detta finns på www.folksam.se. Där finns även möjlighet att lämna förslag till valberedningen.

Styrelsen

I ett kundägt företag som Folksam Liv företräder styrelseledamöterna försäkringstagarna både som ägare och kunder. Folksam Livs styrelse har tolv ledamöter inklusive styrelseordförande. Utöver det utses även arbetstagarrepresentanter. I valberedningens arbete med förslag till styrelseledamöter beaktas den samlade kompetens och erfarenhet som svarar upp mot företagets totala behov. Varje år hålls en gemensam styrelseutbildning för nyvalda styrelseledamöter. För information om styrelseledamöter samt deras samlade kompetens, se sid 48.

Styrelsen gör en årlig utvärdering av styrelsearbetet med syfte att utveckla dess arbetsformer och effektivitet. Resultatet rapporteras och diskuteras på styrelsemötet i december. Rapporten delges därefter även valberedningen.

Ersättning till ledande befattningshavare

Folksam Livs och Folksam Saks gemensamma ersättningsutskott bereder och lämnar förslag till principer för ersättning och andra anställningsvillkor för vd och ledamöter i koncernledningen. Principerna fastställs av styrelserna och godkänns av respektive stämma. Folksam delar inte ut bonusar eller förmånsbaserade pensioner till ledande befattningshavare.

Styrelsens rapport om intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen 2021

Målsättningen med Folksams arbete med intern kontroll finansiell rapportering, IKFR, är att bokslut- och myndighetsrapportering ska vara tillförlitlig och i överensstämmelse med lag och gällande redovisningsregler. Internkontrollarbetet baseras på det ramverk som tagits fram av The Committee of Sponsoring Organisations of the Threadway Commission "COSO" och beskrivs nedan.

Kontrollmiljö

Kontrollmiljön utgör grunden för den interna kontrollen och är central för hur risker identifieras och hanteras baserat på den kultur och de värderingar som styrelse och ledning etablerat.

Folksams kultur och värderingar har sin utgångspunkt i att företaget ägs av sina kunder och att målsättningen är att ha branschens mest nöjda kunder. Folksam eftersträvar både affärsmässighet samt ordning och reda. Med affärsmässighet avses bland annat att det ska finnas tydliga mål och strategier. Med ordning och reda avses att företaget ska ha god intern styrning och kontroll.

Kontrollmiljön utgörs även av tydliga ansvar och roller. Ansvar och roller i den finansiella rapporteringen fastställs i styrande regelverk, vidare finns det styrande regelverk som fastställer roller och ansvar i arbetet med risk- och internkontroll.

Internkontrollsystem

Folksam har ett företagsövergripande internkontrollsystem som säkerställer att metoder för att ta fram, införa och upprätthålla en väl avvägd och stabil kontrollstruktur i verksamheten finns. Intern kontroll över finansiell rapportering är en del av Folksams internkontrollsystem och syftar till att säkerställa tillförlitlighet och reducera risken för materiella fel i den finansiella rapporteringen genom att identifiera risker och kontroller i väsentliga processer som påverkar bokslut- och myndighetsrapportering. Kontrollerna utvärderas regelbundet och resultatet analyseras för att bedöma risken för fel i den finansiella rapporteringen. Därutöver finns rutiner för att hantera de förbättringsmöjligheter som löpande framkommer i arbetet.

Riskbedömning

Halvårsvis genomför alla affärsområden och enheter en självutvärdering av risker. Därutöver görs riskanalyser per process inom ramen för internkontrollsystemet. Risker för väsentliga fel i den finansiella rapporteringen ska beaktas i analyserna. Det är chefen för respektive verksamhetsområde eller processägaren för en process som är ansvarig för att genomföra självutvärderingen. Självutvärdering innebär att identifiera risker, bedöma sannolikheten för att risken ska inträffa, vilken påverkan risken kan få på verksamheten samt vilka åtgärder som behöver vidtas för att hantera risken.

Kontroller

Åtgärdsplaner görs för de risker som verksamheten vill hantera genom förebyggande aktiviteter. Åtgärderna kan till exempel innebära att införa eller förbättra kontroller som syftar till tillförlitlig finansiell rapportering. Kontroller för att hantera risker avseende den finansiella rapporteringen är till exempel analyser och prognoser, avstämningar av huvudbok mot försäkringssystem, bankkonton eller andra register och underlag. Andra kontroller som också påverkar den finansiella rapporteringen är de kontroller som utförs avseende försäkringsersättningar, och driftskostnader där det finns särskilda principer och rutiner såsom krav på dualitet, kontroll av större belopp samt slumpvisa utbetalningskontroller.

Information och kommunikation

För att säkerställa effektivt och korrekt informationsutbyte krävs att alla delar inom verksamheten kommunicerar och delar relevant information såväl inom och mellan affärsområden och enheter som till och från styrelse och ledning. Informationsgivning från styrelsen och ledningen till chefer och medarbetare sker bland annat genom de styrande regelverken samt genom andra ledningsgrupper i verksamheten.

De principer som företaget ska följa har fastställts i ett styrande regelverk för extern rapportering och det finns tillgängligt för alla via företagets intranät. Det finns även en regelverksgrupp inom Ekonomi och Finans som bevakar och informerar om regelverksförändringar som påverkar den finansiella rapporteringen.

Styrelsen får regelbunden återkoppling från verksamheten om aktuella redovisningsfrågor samt intern styrning och kontroll via Revisions- och complianceutskottet. Utskottet har regelbundna möten med CFO (ekonomidirektören), företagets externrevisorer samt kontrollfunktionerna risk, compliance och internrevision.

Uppföljning

Kontroller följs regelbundet upp inom ramen för Folksams internkontrollsystem. Uppföljning görs genom att verksamheten genomför självutvärderingar av nyckelkontroller.

Därutöver genomför de centrala funktionerna granskningar och andra aktiviteter för att utvärdera den interna styrningen och kontrollen.

Ett annat stöd i arbetet med att identifiera risker och väsentliga händelser är det företagsövergripande risk- och incidenthanteringssystemet. I systemet rapporteras oönskade händelser och verksamheten vidtar åtgärder för att förhindra att samma sak inträffar igen.

Finansiella rapporter

Koncernen och moderföretaget

Förvaltningsberättelse	25
Resultaträkning	61
Rapport över totalresultat	63
Resultatanalys, moderföretaget	64
Balansräkning	66
Rapport över förändringar i eget kapital, koncernen	68
Rapport över förändringar i eget kapital, moderföretaget	70

Noter

Not 1	Redovisningsprinciper	71	Not 29	Finansiella tillgångar och skulder	136
Not 2	Upplysningar om risker	88	Not 30	Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder	143
Not 3	Premieinkomst	113	Not 31	Materiella tillgångar	145
Not 4	Kapitalavkastning, intäkter	113	Not 32	Förutbetalda anskaffningskostnader	145
Not 5	Orealiserade vinster på placeringstillgångar	114	Not 33	Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	145
Not 6	Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)	114	Not 34	Disposition av företagets vinst eller förlust	146
Not 7	Intäkter från avtal med kunder	115	Not 35	Ej intjänade premier och kvardröjande risker	146
Not 8	Utbetalda försäkringsersättningar	116	Not 36	Livförsäkringsavsättning	147
Not 9	Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter angiven återförsäkring)	116	Not 37	Oreglerade skador	148
Not 10	Driftskostnader	117	Not 38	Återbäring och rabatter	148
Not 11	Kapitalavkastning, kostnader	118	Not 39	Villkorad återbäring	148
Not 12	Orealiserade förluster på placeringstillgångar	118	Not 40	Fondförsäkringsåtaganden	149
Not 13	Nettoresultat per kategori av finansiella instrument	119	Not 41	Pensioner och liknande förpliktelser	149
Not 14	Obeskattade reserver	123	Not 42	Uppskjuten skatt	153
Not 15	Skatter	123	Not 43	Skulder avseende direkt försäkring	153
Not 16	Andra immateriella tillgångar	125	Not 44	Skulder till kreditinstitut	153
Not 17	Förvaltningsfastigheter/Byggnader och mark	126	Not 45	Övriga skulder	154
Not 18	Aktier och andelar i koncernföretag	128	Not 46	Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	154
Not 19	Aktier och andelar i intresseföretag	129	Not 47	Ställda säkerheter	155
Not 20	Moderföretagets andelar i intresseföretag	130	Not 48	Eventualförpliktelser	155
Not 21	Aktier och andelar	130	Not 49	Ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen	156
Not 22	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	131	Not 50	Leasing	156
Not 23	Övriga lån	132	Not 51	Upplysningar om närstående	158
Not 24	Utlåning till kreditinstitut	132	Not 52	Medelantal anställda samt löner och ersättningar	163
Not 25	Derivat	133	Not 53	Avstämning av totalavkastningstabell	170
Not 26	Upplysning om kvittning	135	Not 54	Tvister	172
Not 27	Fordringar avseende direkt försäkring	135	Not 55	Väsentliga händelser efter balansdagen	172
Not 28	Övriga fordringar	135	Not 56	Effekter av ändrade redovisningsprinciper	173

Resultaträkning [1]

		Koncernen		Moderföretaget	
MKR	Not	2021	2020	2021	2020
Teknisk redovisning av skadeförsäkringsrörelsen					
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)					
Premieinkomst	3	767	753	767	753
Premier för avgiven återförsäkring		-	-5	-	-5
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		0	-	0	-
Summa		**767**	**748**	**767**	**748**
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen		-	5	-	5
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)					
Utbetalda försäkringsersättningar	8				
Före avgiven återförsäkring		-694	-686	-694	-686
Återförsäkrares andel		-	119	-	119
Förändring i Avsättning för oreglerade skador					
Före avgiven återförsäkring		24	328	24	328
Återförsäkrares andel		0	-177	0	-177
Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)		-160	-	-160	-
Driftskostnader	10, 7	-95	-87	-95	-87
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		**-158**	**250**	**-158**	**250**
Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelsen					
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)					
Premieinkomst	3	15 888	10 383	15 647	10 213
Premier för avgiven återförsäkring		-15	-26	-15	-26
Summa		**15 873**	**10 356**	**15 632**	**10 187**
Intäkter från investeringsavtal	7	319	312	14	12
Kapitalavkastning, intäkter	4	11 806	7 709	11 371	7 213
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	5				
Värdeökning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk					
Värdeökning på fondförsäkringstillgångar		45 752	14 735	241	39
Värdeökning på övriga placeringstillgångar		14 597	4 529	12 823	4 061
Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)	6, 7	1 369	1 159	7	6
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)					
Utbetalda försäkringsersättningar	8				
Före avgiven återförsäkring		-7 830	-8 911	-7 224	-8 433
Återförsäkrares andel		9	20	9	20
Förändring i avsättning för oreglerade skador					
Före avgiven återförsäkring		186	150	186	150
Återförsäkrares andel		-10	-14	-10	-14
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	9				
Livförsäkringsavsättning					
Före avgiven återförsäkring		-52	-2 486	-52	-2 486
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk					
Villkorad återbäring		-95	-41	-95	-41
Fondförsäkringsåtagande		-45 564	-14 557	-241	-38

Resultaträkning forts.

		Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	Not	2021	2020	2021	2020
Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)		-544	-191	-544	-191
Driftskostnader	10, 7	-1 753	-1 758	-994	-913
Kapitalavkastning, kostnader	11	-462	-3 672	-381	-3 452
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	12				
Värdeminskning på övriga placeringstillgångar		-1 628	-	-1 565	-
Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)		0	0	-	-
Andel i intresseföretags resultat		173	146	-	-
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		**32 144**	**7 488**	**29 176**	**6 121**
Icke-teknisk redovisning					
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		-158	250	-158	250
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		32 144	7 488	29 176	6 121
Kapitalavkastning, intäkter	4	260	159	212	137
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	5	358	169	246	96
Kapitalavkastning, kostnader	11	-11	-98	-7	-78
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	12	-54	-14	-32	-
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen		-	-5	-	-5
Övriga kostnader		-8	-3	-	-
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		**32 530**	**7 946**	**29 437**	**6 522**
Bokslutsdispositioner	14	-	-	79	-11
Resultat före skatt		**32 530**	**7 946**	**29 515**	**6 511**
Skatt på årets resultat	15	-902	-728	-547	-412
Årets resultat		**31 628**	**7 218**	**28 968**	**6 099**
Hänförligt till:					
Försäkringstagarna		31 048	6 926	28 968	6 099
Innehav utan bestämmande inflytande		580	293	-	-

[1] Från och med 2021 tillämpas Lagbegränsad IFRS i koncernen. Mot bakgrund av detta, har jämförelsesiffror för 2020 räknats om. Se i övrigt not 1 Redovisningsprinciper, avsnitt 2.4.

Rapport över totalresultat [1]

		Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	Not	2021	2020	2021	2020
Årets resultat		**31 628**	**7 218**	**28 968**	**6 099**
Poster som inte kan omföras till periodens resultat					
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner		-320	-39	-	-
Skatt hänförlig till poster som inte kan återföras till periodens resultat	15	25	2	-	-
Poster som har omförts eller kan omföras till periodens resultat					
Omräkningsdifferens på utländsk verksamhet		2	-5	-	-
Övrigt totalresultat för året efter skatt		**-293**	**-42**	**-**	**-**
Årets totalresultat		**31 335**	**7 176**	**28 968**	**6 099**
Hänförligt till:					
Försäkringstagarna		30 765	6 886	28 968	6 099
Innehav utan bestämmande inflytande		570	290	-	-

[1] Från och med 2021 tillämpas Lagbegränsad IFRS i koncernen. Mot bakgrund av detta, har jämförelsesiffror för 2020 räknats om. Se i övrigt not 1 Redovisningsprinciper, avsnitt 2.4.

Resultatanalys

Moderföretaget		Livförsäkringsrörelsen							Skadeförsäkringsrörelse
Mkr	Totalt	Förmånsbestämd tjänstepensionsförsäkring	Avgiftsbestämd tjänstepensionsförsäkring	Fondförsäkring	Grupplivförsäkring	Sjukförsäkring	Premiebefrielseförsäkring	Mottagen återförsäkring	Sjukdom och olycksfall
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)									
Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)	767	-	-	-	-	-	-	-	767
Förändring i Ej intjänade premier och kvardröjande risker	0	-	-	-	-	-	-	-	0
	767	-	-	-	-	-	-	-	767
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)									
Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)	15 647	1 062	13 217	0	1 156	131	79	2	-
Premier för avgiven återförsäkring	-15	0	-2	-	-2	-6	-5	0	-
	15 632	**1 062**	**13 215**	**0**	**1 154**	**125**	**74**	**2**	-
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	-								-
Intäkter från investeringsavtal	14	-	6	8	-	-	-	-	-
Kapitalavkastning, intäkter	11 371	1 959	8 770	1	410	171	59	2	-
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	13 064	1 982	10 125	241	476	177	60	3	-
Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)	7	-	1	6	-	-	-	-	-
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)									
Utbetalda försäkringsersättningar									
Före avgiven återförsäkring	-7 919	-771	-5 028	-1	-1 265	-98	-60	-2	-694
Återförsäkrares andel	9	-	1	-	-	7	1	-	-
Förändring i oreglerade skador									
Före avgiven återförsäkring	210	-	-165	-	-9	250	109	1	24
Återförsäkrares andel	-10	-	-2	-	-	-6	-3	0	0
Förändring i Övriga/andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	-388	1 115	-1 285	-241	20	2	1	-	-
Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)	-704	-	-28	-	-196	-210	-110	-	-160
Driftskostnader	-1 089	-41	-808	-8	-96	-33	-8	-1	-95
Kapitalavkastning, kostnader	-381	-75	-285	0	-12	-7	-2	0	-
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	-1 565	-283	-1 186	0	-62	-25	-9	0	-
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	**-158**	-	-	-	-	-	-	-	**-158**
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	**29 176**	**4 948**	**23 330**	**7**	**420**	**354**	**112**	**4**	-
Avvecklingsresultat (före avgiven återförsäkring)	212	-	5	-	-5	152	39	0	20
Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring									
Livförsäkringsavsättningar	117 638	16 725	100 613	-	294	2	4	-	-
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	0	-	-	-	-	-	-	-	0
Oreglerade skador	2 295	-	381	-8	261	623	254	4	781
Återbäring och rabatter	3 539	-	-	-	2 002	819	244	-	473
Summa försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring	**123 472**	**16 725**	**100 994**	**-8**	**2 557**	**1 444**	**502**	**4**	**1 254**

Resultatanalys forts.

Moderföretaget		Livförsäkringsrörelsen							Skadeförsäkringsrörelse
Mkr	Total	Förmåns-bestämd traditionell försäkring	Avgifts-bestämd traditionell för-säkring	Fond-försäkring	Gruppliv-försäkring	Sjuk-försäkring	Premie-befrielse-försäkring	Mottagen återför-säkring	Sjukdom och olycksfall
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)									
Villkorad återbäring	586	-	586	-	-	-	-	-	-
Fondförsäkringsåtaganden	1 212	-	-	1 212	-	-	-	-	-
Summa försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk	**1 798**	**-**	**586**	**1 212**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar									
Oreglerade skador	-33	-	-	-	-	-21	-9	0	-3
Konsolideringsfond	71 449	11 979	49 716	0	5 719	1 165	390	-	2 479

Resultatanalysen gäller direkt försäkring av svenska risker.

Balansräkning [1]

Tillgångar		Koncernen			Moderföretaget	
Mkr	Not	2021-12-31	2020-12-31	2020-01-01	2021-12-31	2020-12-31
Immateriella tillgångar						
Andra immateriella tillgångar	16	259	191	138	131	56
Summa		**259**	**191**	**138**	**131**	**56**
Placeringstillgångar						
Byggnader och mark	17	24 382	22 057	21 128	7 273	6 646
Placeringar i koncern- och intresseföretag						
Aktier och andelar i koncernföretag	18	6	1	1	10 143	7 679
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till koncernföretag		-	-	-	3 016	3 016
Aktier och andelar i intresseföretag	19, 20	1 792	1 737	1 555	905	881
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till intresseföretag		862	841	752	862	841
Summa		**2 660**	**2 578**	**2 307**	**14 926**	**12 417**
Andra finansiella placeringstillgångar						
Aktier och andelar	21	93 471	73 267	69 804	88 568	71 350
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	22	107 590	105 275	103 963	104 975	103 520
Lån med säkerhet i fast egendom		-	-	40	-	-
Övriga lån	23	2 664	2 416	1 826	2 664	2 416
Utlåning till kreditinstitut	24	1 495	277	370	1 495	277
Derivat	25	71	1 484	1 197	71	1 484
Övriga finansiella placeringstillgångar		-	0	1	-	-
Summa		**205 291**	**182 719**	**177 202**	**197 774**	**179 046**
Summa placeringstillgångar		**232 333**	**207 354**	**200 637**	**219 973**	**198 109**
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk						
Fondförsäkringstillgångar		229 835	183 588	165 655	1 212	982
Summa		**229 835**	**183 588**	**165 655**	**1 212**	**982**
Återförsäkrares andel av Försäkringstekniska avsättningar						
Oreglerade skador	37	33	43	233	33	43
Summa		**33**	**43**	**233**	**33**	**43**
Fordringar						
Fordringar avseende direkt försäkring	27	28	41	21	26	33
Aktuell skattefordran		227	176	203	190	140
Uppskjuten skattefordran	42	37	29	17	-	-
Övriga fordringar	28	1 054	1 103	851	408	611
Summa		**1 347**	**1 349**	**1 093**	**624**	**784**
Andra tillgångar						
Materiella tillgångar	31	1	1	1	0	0
Kassa och bank		11 393	9 471	10 327	7 893	5 665
Summa		**11 394**	**9 472**	**10 328**	**7 893**	**5 665**
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter						
Upplupna ränte- och hyresintäkter		453	525	727	453	525
Förutbetalda anskaffningskostnader	32	208	293	394	-	-
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	33	299	218	181	26	25
Summa		**960**	**1 037**	**1 302**	**479**	**551**
Summa tillgångar		**476 160**	**403 034**	**379 386**	**230 345**	**206 190**

[1] Från och med 2021 tillämpas Lagbegränsad IFRS i koncernen. Mot bakgrund av detta, har jämförelsesiffror för 2020 räknats om. Se i övrigt not 1 Redovisningsprinciper, avsnitt 2.4.

Balansräkning forts.

Eget kapital, avsättningar och skulder		Koncernen			Moderföretaget	
Mkr	Not	2021-12-31	2020-12-31	2020-01-01	2021-12-31	2020-12-31
Eget kapital						
Konsolideringsfond		72 099	69 975	61 851	71 449	69 264
Andra fonder		1 094	984	805	131	56
Balanserad vinst/förlust		6 250	5 705	5 068	-	-
Årets resultat		31 048	6 926	12 690	28 968	6 099
Eget kapital hänförligt till försäkringstagarna		**110 491**	**83 590**	**80 414**	**100 548**	**75 419**
Innehav utan bestämmande inflytande		4 118	3 577	3 287	-	-
Summa eget kapital		**114 609**	**87 167**	**83 701**	**100 548**	**75 419**
Obeskattade reserver	14	-	-	-	788	867
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)						
Ej intjänade premier och kvardröjande risker		0	0	-	0	0
Livförsäkringsavsättning	36	117 638	117 585	115 100	117 638	117 585
Oreglerade skador	37	2 417	2 624	3 071	2 295	2 505
Återbäring och rabatter	38	3 539	3 996	4 460	3 539	3 996
Summa		**123 595**	**124 206**	**122 630**	**123 472**	**124 086**
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)						
Villkorad återbäring	39	586	524	516	586	524
Fondförsäkringsåtaganden	40	230 003	183 725	165 815	1 212	982
Summa		**230 589**	**184 248**	**166 330**	**1 798**	**1 506**
Andra avsättningar						
Pensioner och liknande förpliktelser	41	668	369	314	-	-
Aktuell skatteskuld		75	49	87	-	-
Uppskjuten skatteskuld	42	1 352	1 077	937	740	579
Övriga avsättningar		28	51	50	-	1
Summa		**2 123**	**1 546**	**1 388**	**740**	**580**
Depåer från återförsäkrare		-	7	60	-	7
Skulder						
Skulder avseende direkt försäkring	43	34	63	51	29	55
Skulder avseende återförsäkring		14	14	22	14	14
Skulder till kreditinstitut	44	-	1 414	1 333	-	1 414
Derivat	25	1 508	213	133	1 508	213
Övriga skulder	45	2 917	3 439	3 204	1 019	1 577
Summa		**4 473**	**5 144**	**4 744**	**2 569**	**3 273**
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter						
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	46	772	716	534	430	452
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		**476 160**	**403 034**	**379 386**	**230 345**	**206 190**

Rapport över förändringar i eget kapital

Koncernen	Eget kapital hänförligt till försäkringstagarna									
	Bundet eget kapital									
	Konsolideringsfond		Andra fonder							
Mkr	Konsolide-ringsfond	Eget kapital-andel i obeskattade reserver [1]	Kapital-andels-fond	Fond för utvecklings-utgifter	Omräk-nings reserv [2]	Balanserad vinst eller förlust	Årets resultat	Eget kapital hänförligt till för-säkrings-tagarna	Innehav utan bestäm-mande inflytande	Totalt eget kapital
Ingående balans 2020-01-01	**61 141**	**691**	**1 498**	**9**	**18**	**3 291**	**12 406**	**79 053**	**2 263**	**81 316**
Effekt ändrad redovisningsprincip	-	19	-779	59	-	1 777	284	1 360	1 024	2 384
Ingående balans 2020-01-01	**61 141**	**710**	**719**	**68**	**18**	**5 068**	**12 690**	**80 414**	**3 287**	**83 701**
Vinstdisposition	11 882	-	-	-	-	808	-12 690	-	-	-
Under räkenskapsåret tilldelad återbäring	-3 707	-	-	-	-	-	-	-3 707	-	-3 707
Förändring eget kapitalandel i obeskattade reserver	-	1	-	-	-	-1	-	-	-	-
Förändring i intresseföretags eget kapital	-	-	-22	-	-	22	-	-	-	-
Förändring av fond för utvecklingsutgifter	-49	-	-	60	-	-12	-	-	-	-
Utbetalning överskottsmedel	-3	-	-	-	-	-	-	-3	-	-3
Årets resultat	-	-	146	-	-	-146	6 926	6 926	293	7 218
Årets övrigt totalresultat	-	-	-	-	-5	-34		-40	-2	-42
Årets totalresultat	-	-	146	-	-5	-180	6 926	6 886	290	7 176
Utgående balans 2020-12-31	69 264	711	843	128	13	5 705	6 926	83 590	3 577	87 167

Rapport över förändringar i eget kapital forts.

Koncernen	Eget kapital hänförligt till försäkringstagarna									
	Bundet eget kapital									
	Konsolideringsfond		Andra fonder							
Mkr	Konsolideringsfond[1]	Eget kapitalandel i obeskattade reserver	Kapitalandelsfond	Fond för utvecklingsutgifter[1]	Omräkningsreserv[2]	Balanserad vinst eller förlust	Årets resultat	Eget kapital hänförligt till försäkringstagarna	Innehav utan bestämmande inflytande[3]	Totalt eget kapital
Ingående balans 2021-01-01	69 264	711	843	128	13	5 705	6 926	83 590	3 577	87 167
Vinstdisposition	6 099	-	-	-	-	826	-6 926	-	-	-
Under räkenskapsåret tilldelad återbäring	-3 840	-	-	-	-	-	-	-3 840	-	-3 840
Förändring eget kapitalandel i obeskattade resever	-	-60	-	-	-	60	-	-	-	-
Föränding i intresseföretags eget kapital	-	-	-144	-	-	120	-	-24	-	-24
Utdelning till innehav utan bestämmande inflytande	-	-	-	-	-	-	-	-	-29	-29
Förändring av fond för utvecklingsutgifter	-75	-	-	79	-	-3	-	-	-	-
Årets resultat	-	-	173	-	-	-173	31 048	31 048	580	31 628
Årets övrigt totalresultat	-	-	-	-	2	-285		-283	-10	-293
Årets totalresultat	-	-	173	-	2	-458	31 048	30 765	570	31 335
Utgående balans 2021-12-31	71 449	650	872	207	16	6 250	31 048	110 491	4 118	114 609

[1] Fond för utvecklingsutgifter får inte användas till förlusttäckning.

[2] Omräkningsreserver avser omräkning av utländska verksamheter.

[3] Innehav utan bestämmande inflyttande avser andra ägare i vinstutdelande företag inom Folksam Liv-koncernen.

[4] Eget kapitalandel i obeskattade reserver ingår från och med 2021-12-31 i Konsolideringsfonden. Föregående års siffror har justerats.

Folksam Liv är ett icke vinstutdelande försäkringsföretag och en konsolideringsfond har inrättats under eget kapital där årsvinsten skall avsättas. Det primära syftet med konsolideringsfonden är att ligga till grund för förlusttäckning. Konsolideringsfonden får enligt bolagsordningen också utnyttjas för att tilldela återbäring till försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade. De samlade medlen i konsolideringsfonden tjänar således både som riskkapital i företaget och som återbäringskapital till försäkringstagarna.

Rapport över förändringar i eget kapital

Moderföretaget	Bundet eget kapital			
Mkr	Konsolideringsfond	Fond för utvecklingsutgifter	Årets resultat	Totalt eget kapital
Ingående balans 2020-01-01	**61 141**	**7**	**11 882**	**73 030**
Föregående års vinstdisposition	11 882	-	-11 882	-
Tilldelad återbäring	-3 707	-	-	-3 707
Utbetalning överskottsmedel [1)]	-3	-	-	-3
Förändring av fond för utvecklingsutgifter [2)]	-49	49	-	-
Årets resultat, tillika årets totalresultat	-	-	6 099	6 099
Utgående balans 2020-12-31	**69 264**	**56**	**6 099**	**75 419**
Ingående balans 2021-01-01	**69 264**	**56**	**6 099**	**75 419**
Föregående års vinstdisposition	6 099	-	-6 099	-
Tilldelad återbäring	-3 840	-	-	-3 840
Förändring av fond för utvecklingsutgifter [2)]	-75	75	-	-
Årets resultat, tillika årets totalresultat	-	-	28 968	28 968
Utgående balans 2021-12-31	**71 449**	**131**	**28 968**	**100 548**

[1)] Fördelningen av överskott är reglerad i företagets konsolideringspolicy i de försäkringstekniska riktlinjerna. Då överskottet är preliminärt och inte garanterat, betraktas detta som riskkapital och ingår i företagets konsolideringsfond. Överskottet tilldelas i samband med utbetalning enligt de interna regelverk som finns och redovisas direkt mot eget kapital.

[2)] Fond för utvecklingsutgifter får inte användas till förlusttäckning.

Folksam Liv är ett icke vinstutdelande försäkringsföretag och en konsolideringsfond har inrättats under eget kapital där årsvinsten skall avsättas. Det primära syftet med konsolideringsfonden är att ligga till grund för förlusttäckning. Konsolideringsfonden får enligt bolagsordningen också utnyttjas för att tilldela återbäring till försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade. De samlade medlen i konsolideringsfonden tjänar således både som riskkapital i företaget och som återbäringskapital till försäkringstagarna.

Noter

Not 1. Redovisningsprinciper

Innehållsförteckning

1 Allmän information
2 Grunder för upprättande av de finansiella rapporterna
2.1 Överensstämmelse med normgivning och lag
2.2 Förutsättningar vid upprättande av Folksam Livs finansiella rapporter
2.3 Uppskattningar och bedömningar i de finansiella rapporterna
2.4 Ändrade redovisningsprinciper
2.5 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB samt andra regelverk för räkenskapsår 2022 eller senare
2.6 Koncernredovisning
2.7 Utländsk valuta
2.8 Försäkringsavtal och investeringsavtal
3 Principer för poster i resultaträkningen
3.1 Premieinkomst
3.2 Intäkter från investeringsavtal
3.3 Kapitalavkastning
3.4 Utbetalda försäkringsersättningar
3.5 Driftskostnader
3.6 Leasing
3.7 Skatter
3.8 Statligt stöd
4 Principer för poster i balansräkningen
4.1 Immateriella tillgångar
4.2 Fastigheter
4.3 Finansiella tillgångar och skulder
4.4 Materiella tillgångar
4.5 Förutbetalda anskaffningskostnader
4.6 Försäkringstekniska avsättningar
4.7 Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk
4.8 Andra avsättningar
4.9 Eventualförpliktelser
5 Moderföretagets redovisningsprinciper
5.1 Skillnader mellan koncernens och moderföretagets redovisningsprinciper

1 Allmän information

Årsredovisningen avges per den 31 december 2021 och avser räkenskapsåret 2021 för Folksam ömsesidig livförsäkring (Folksam Liv) med organisationsnummer 502006-1585. Folksam Liv är ett ömsesidigt livförsäkringsföretag med säte i Stockholm, adressen till huvudkontoret är Bohusgatan 14, 106 60 Stockholm. Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen i Folksam Liv den 23 mars 2022. Resultat- och balansräkning blir föremål för fastställande på stämman den 21 april 2022.

2 Grunder för upprättande av de finansiella rapporterna

2.1 Överensstämmelse med normgivning och lag

Koncernens och moderföretagets årsredovisning är upprättad enligt lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2019:23) om årsredovisning i försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag, och dess ändringsföreskrifter. Tillämpning sker även av Rådet för finansiell rapporterings (RFR) rekommendation RFR 2 Redovisning för juridisk

person. Både koncernen och moderbolaget tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av ÅRFL, RFR samt FFFS 2019:23. Detta innebär att samtliga EU godkända IFRS och uttalanden tillämpas så långt det är möjligt.

Den lagbegränsade IFRS som gäller för koncern-redovisningen är till största delen identisk med den som tillämpas i moderföretaget. I avsnitt 5 anges skillnaderna mellan koncernens och moderföretagets redovisningsprinciper.

2.2 Förutsättningar vid upprättande av Folksam Livs finansiella rapporter

Folksam Livs funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste miljontal kronor. Till följd av detta kan avrundningsdifferenser förekomma. Siffror inom parentes avser föregående år. Tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde, förutom vissa finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde. De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i de finansiella rapporterna om inte annat framgår under avsnitt 2.4 Ändrade redovisningsprinciper.

2.3 Uppskattningar och bedömningar i de finansiella rapporterna

Vid upprättande av de finansiella rapporterna i enlighet med lagbegränsad IFRS görs uppskattningar och bedömningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Verkliga utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar. De områden som innefattar en hög grad av bedömning, som är komplexa eller sådana områden där antaganden och uppskattningar är av väsentlig betydelse på de finansiella rapporterna anges nedan.

2.3.1 Uppskattningar

2.3.1.1 Försäkringstekniska avsättningar

Redovisningsprinciper för försäkringsavtal återfinns i avsnitt 2.8.1 i not 1 Redovisningsprinciper. Redovisningsprinciper för värdering av försäkringstekniska avsättningar beskrivs i avsnitt 4.6 i not 1 Redovisningsprinciper. Nuvarande metoder och antaganden som ligger till grund för värderingen av avsättningarna beskrivs även i not 36 Livförsäkringsavsättning och not 37 Oreglerade skador. Känsligheten i de antaganden som ligger till grund för värderingen av avsättningarna beskrivs i not 2 Upplysningar om risker.

2.3.1.2 Finansiella instrument

Värdering av finansiella tillgångar och skulder återfinns i avsnitt 4.3 i not 1 Redovisningsprinciper. Fastställande av verkligt värde på finansiella instrument beskrivs i not 29 Finansiella tillgångar och skulder. Känslighetsanalyser för de olika risktyperna finns i not 2 Upplysningar om risker.

2.3.1.3 Förvaltningsfastigheter och rörelsefastigheter

Värdering av fastigheterna återfinns i avsnitt 4.2 i not 1 Redovisningsprinciper. Fastställande av verkligt värde på fastigheterna beskrivs i not 17 Byggnader och mark. Känslighetsanalys avseende marknadsvärdet på fastighetsinnehavet finns i not 2 Upplysningar om risker.

2.3.1.4 Pensioner och liknande förpliktelser

Redovisningsprinciperna för pensioner och liknande förpliktelser återfinns i avsnitt 4.8.1 i not 1 Redovisningsprinciper. Till grund för värdering av pensionsförpliktelser ligger aktuariella antaganden som beskrivs i not 41 Pensioner och liknande förpliktelser.

2.3.1.5 Andra immateriella tillgångar

Redovisningsprinciperna för immateriella tillgångar återfinns i avsnitt 4.1 i not 1 Redovisningsprinciper, vilket omfattar de principer som tillämpas vid identifiering samt värdering av dessa tillgångar. Andra immateriella tillgångar skrivs av över deras förväntade nyttjandeperiod, därutöver sker minst årligen en nedskrivningsprövning, som beskrivs i 4.4.1 i not 1 Redovisningsprinciper.

2.3.2 Bedömningar

2.3.2.1 Försäkrings- respektive investeringsavtal

Klassificering av avtal återfinns i avsnitt 2.8 i not 1 Redovisningsprinciper.

2.3.2.2 Finansiella tillgångar och skulder

Klassificering av finansiella tillgångar och skulder i olika kategorier återfinns i avsnitt 4.3 i not 1 Redovisningsprinciper. Information om redovisade värden per kategori av finansiella tillgångar och skulder finns i not 29 Finansiella tillgångar och skulder.

2.3.2.3 Ej konsoliderade företag

Redovisningsprinciper för konsolidering återfinns i avsnitt 2.6.1 i not 1 Redovisningsprinciper.

2.3.2.4 Andra immateriella tillgångar
Bedömningar som används för att bestämma andra immateriella tillgångars ekonomiska värde samt tillgångarnas avskrivningstid, återfinns i avsnitt 4.1 i not 1 Redovisningsprinciper.

2.4 Ändrade redovisningsprinciper årsredovisning 2021

2.4.1 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB för räkenskapsår 2021

2.4.1.1 IFRS 9 Finansiella instrument
IFRS 9 Finansiella instrument omfattar nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument. Standarden trädde i kraft den 1 januari 2018, och ersatte IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. Folksam har valt att tillämpa tillfälligt undantag från IFRS 9, som medges via tillägg till IFRS 4, fram till 31 december 2021 då byte av redovisningsprinciper till IFRS 9 genomfördes.

Huvudsaklig förändring för Folksam avser förändring av klassificering av finansiella instrument. Klassificering ändras för de största tillgångsposterna aktier och andelar, obligationer och andra räntebärande värdepapper samt fondförsäkringstillgångar, från identifierad vid första redovisningstillfället till verkligt värde via resultaträkningen till obligatoriskt verkligt värde via resultaträkningen. Klassificering ändras vidare för fondförsäkringsåtaganden och villkorad återbäring, från identifierad vid första redovisningstillfället till verkligt värde via resultaträkningen till obligatoriskt verkligt värde via resultaträkningen. Fondförsäkringsåtaganden och villkorad återbäring motsvarar värdet för placeringstillgångar för vilka försäkringstagarna bär risken. Resultat, eget kapital och solvenskvot har inte påverkats av byte av redovisningsprinciper.

Upplysningar för år 2021 presenteras i enlighet med IFRS 9, jämförelsetal för år 2020 har inte räknats om, det innebär att upplysningar för jämförelseåret presenteras i enlighet med standarden IAS 39. Upplysningar om övergång till IFRS 9 lämnas i not 56 Klassificering av finansiella tillgångar och skulder vid övergången till IFRS 9.

2.4.1.1.1 Ändringar till följd av referensräntereformen – Fas 2
Ändringar till följd av referensräntereform, har gjorts i standarder som påverkar Folksam: IFRS 9, IAS 39, IFRS 7 med tillämpningsdatum 1 januari 2021, antagna av EU januari 2021. Ändringar avser redovisning och upplysningar i samband med att IBOR-räntor ersätts med nya alternativa referensräntor. Med IBOR-räntor avses nuvarande internbanksräntor som beräknas utifrån förväntningar, t.ex. SEK Stibor avser de räntesatser som bankerna är villiga att låna ut till varandra utan säkerhet, de nya alternativa referensräntorna är transaktionsbaserade räntesatser. Internationellt bedrivs arbete med att ta fram alternativa referensräntor, genom samarbete mellan bransch-organisationer och myndigheter. Folksam följer den internationella utvecklingen och arbete pågår fortlöpande med motparter och centrala motparter (clearinghus), för att genomföra och dokumentera förändringar i övergång av referensräntor. Byte av referensräntor bedöms endast innebära minimal eller ingen effekt på resultatet.

Avseende IFRS 9 Finansiella instrument innebär referensräntereformen att en praktisk lösning kan tillämpas, ändrade räntor redovisas på motsvarande sätt som rörliga räntor vilket innebär en ändring av effektivräntan. Den praktiska lösningen innebär att effekt inte redovisas mot balanserade vinstmedel och inga jämförelsetal har behövts räknats om.

Huvudsakliga poster avser derivatinstrument och FRN-obligationer med referensräntor SEK Stibor och USD Libor, klassificerade till obligatoriskt verkligt värde.

Finansiella instrument för vilka det ännu inte har skett någon övergång till en alternativ referensräntesats per slutet av rapportperioden:
• Stibor (SEK) kommer att finnas kvar 31 dec 2021 och slutdatum finns inte för när den referensräntan inte kommer att finnas kvar, alternativ referensränta finns benämnd Swestr.
• USD Libor kommer att finnas kvar 31 dec 2021 och slutdatum är angivet till 30 juni 2023, ny ränta blir Sofr.

Finansiella instrument för vilka referensräntor har ersatts med alternativa referensräntor under 2021:
• EONIA har under 2020/2021 fasats ut och ersatts av EuroSTR (Euro short term rate).
• Fed Funds har under 2020/2021 fasats ut och ersatts av SOFR.

2.4.1.2 Årliga förbättringar av befintliga IFRS
Företagsledningen har bedömt att övriga ändringar i befintliga IFRS-standarder inte har haft någon väsentlig inverkan på Folksam Livs finansiella rapportering.

2.4.2 Nya och ändrade föreskrifter och allmänna råd från Finansinspektionen

2.4.2.1 FFFS 2019:23 – Lagbegränsad IFRS i koncernredovisningen
Finansinspektionen har genom FFFS 2020:24, Föreskrifter om ändring i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2019:23) om årsredovisning i försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag, tagit bort kravet på full IFRS i koncernredovisningen för onoterade företag.

Denna förändring innebär att dessa företag istället kan välja att tillämpa lagbegränsad IFRS i sin koncernredovisning. Folksam Liv har mot bakgrund av detta valt att från och med 31 december 2021 tillämpa lagbegränsad IFRS i sin koncernredovisning. Denna förändring innebär byte av redovisningsprincip.

Genom övergången till lagbegränsad IFRS har koncernredovisningen blivit mer lik redovisningen i juridisk person. Vissa skillnader kvarstår dock mellan koncernen och den juridiska personen, i koncernredovisningen ska exempelvis IAS 19 tillämpas även fortsättningsvis, vilket är en skillnad mot redovisningen i juridisk person där Tryggandelagen tillämpas. De nya föreskrifterna har även gett de onoterade företagen möjlighet att tillämpa IFRS 16 Leasing i koncernredovisningen även om denna inte tillämpas i juridisk person. Folksam har valt att inte utnyttja denna möjlighet varvid Folksam från och med 31 december 2021 inte tillämpar denna standard i koncernredovisningen, istället kommer samma principer tillämpas som i juridisk person. Ändringen innebär byte av redovisningsprincip.

Nedan presenteras de väsentligaste effekter som har identifierats uppkomma i samband med tillämpning av de nya principerna. Upplysningar om effekter av ändrade redovisningsprinciper vid byte till lagbegränsad IFRS i koncernredovisningen lämnas i not 56 Effekter av ändrade redovisningsprinciper.

2.4.2.1.1 Koncernredovisning

Övergången till lagbegränsad IFRS i koncernredovisningen har inneburit att innehaven i KPA AB samt Folksam LO Fondförsäkring omklassificeras i koncernen, vilket ger påverkan på hur företagen konsolideras. När full IFRS tillämpades i koncernredovisningen har dessa företag klassificerats som intresseföretag då Folksam Liv utifrån reglerna i IFRS 10 bedömts sakna bestämmande inflytande i företagen. I enlighet med denna klassificering har de beaktats i koncernredovisningen med kapitalandelsmetoden. Vid övergången till lagbegränsad IFRS i koncernredovisningen tillämpas istället ÅRFL:s definitioner, varvid dessa företag istället klassificeras som dotterföretag i koncern-redovisningen, i likhet med klassificering som också tillämpas i moderföretaget Folksam Livs redovisning för juridisk person. Givet detta, konsolideras KPA AB samt Folksam LO Fondförsäkring efter övergången i koncernredovisningen med förvärvsmetoden.

Vad gäller försäkringsaktiebolag och tjänstepensions-aktiebolag som drivs med vinstutdelnings-förbud kommer de även fortsättningsvis inte att konsolideras i koncern-redovisningen.

Övergången till lagbegränsad IFRS har också medfört andra förändringar i koncernredovisningen. Villkorade köpeskillingar vid rörelseförvärv redovisas som en del av anskaffningsvärdet om det är sannolikt att de utfaller, om initial bedömning behöver revideras justeras anskaffnings-värdet. Vid förvärv i flera steg sker värdering till anskaffningsvärde utan att retroaktiv omräkning till verkligt värde sker av tidigare innehav. Medan utgifter för förvärv inte ska kostnadsföras i koncernen efter övergången till lagbegränsad IFRS utan i stället räknas med i anskaffnings-värdet, kommer Folksam även fortsättningsvis att kostnadsföra dessa utgifter i koncernredovisningen. Detta motiveras av att beloppen ifråga är oväsentliga.

2.4.2.1.2 Rörelsefastigheter

Tidigare, vid tillämpning av full IFRS, har rörelsefastigheter redovisats enligt IAS 16 i koncernredovisningen. Redovisning har skett enligt anskaffningsmetoden vilket innebär anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella ackumulerade nedskrivningar.

Övergången till lagbegränsad IFRS i koncernredovisningen har inneburit att rörelsefastigheter värderas till verkligt värde samt redovisas på en annan rad i koncernens balansräkning jämfört med tidigare. Rörelsefastigheterna har tidigare presenterats som en materiell anläggningstillgång under posten Andra tillgångar, i och med övergången till lagbegränsad IFRS presenteras de som en placeringstillgång i form av Byggnader och mark.

2.4.2.1.3 Leasing

Övergång till lagbegränsad IFRS i koncernen innebär att för leasingavtal där Folksam Liv är leasetagare, klassificeras dessa som operationella leasingavtal. Tidigare tillämpning av IFRS 16 innebar att ingen åtskillnad gjordes mellan finansiella och operationella leasingavtal utan avtalen klassificerades enbart som leasingavtal. I egenskap av leasetagare kostnadsförs leasingavgiften linjärt över leasingperioden istället för att i enlighet med IFRS 16, redovisas som en tillgång och en finansiell skuld i balansräkningen.

2.4.2.1.4 Finansiella instrument

Övergång till lagbegränsad IFRS i koncernen innebär att instrument som enligt lag klassificeras som eget kapitalinstrument inte kommer att kunna klassificeras som skuldinstrument, till exempel redovisas preferensaktier som egetkapitalinstrument i koncernredovisningen på motsvarande sätt som juridisk person. Ett finansiellt instrument har i koncernredovisningen tidigare klassificerats som skuld eller eget kapital utifrån gällande bestämmelser i IAS 32 Finansiella instrument: Klassificering.

Övergång till lagbegränsad IFRS innebär dessutom att finansiella garantier utfärdade till förmån för dotter- och intresseföretag redovisas som en avsättning i balansräkningen när det är sannolikt att det befintliga åtagandet kommer att regleras. Tidigare tillämpade principer i IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering, innebar att avtalet redovisas till det högsta av IAS 37 Avsättningar, eventualförpliktelser och eventualtillgångar, och verkligt värde i enlighet med IAS 39.

2.4.2.15 Avkastningsskatt

Övergång till lagbegränsad IFRS i koncernredovisningen innebär att avkastningsskatten har klassificerats om. Avkastningsskatten redovisas därmed under raden Skatt på årets resultat, vilket är på samma sätt som i juridisk person.

2.4.2.16 Utformningen av de finansiella rapporterna

Övergången till lagbegränsad IFRS i koncernredovisningen har inte fått någon väsentlig påverkan på presentationsformerna i koncernens resultat- eller balansräkning förutom att enstaka poster har klassificerats om eller fått nya benämningar.

Övergången till lagbegränsad IFRS i koncernredovisningen innebär att det inte längre ställs något krav på att upprätta en kassaflödesanalys för koncernen. Då kravet på att upprätta kassaflödesanalys tidigare även har tagits bort för onoterade försäkrings- och tjänstepensionsföretag i juridisk person, innebär det att Folksam Liv från och med årsredovisningen avseende räkenskapsåret 2021 inte längre kommer att upprätta någon kassaflödesanalys i årsredovisningen.

2.4.3 Övriga ändringar

2.4.3.1 Närståendetransaktioner

Inom Folksam tillämpas tillikaanställning vilket innebär att medarbetarna är anställda i flera företag inom Folksam. Varje anställd är organisatoriskt placerad på ett kostnadsställe (hemvist). Ett kostnadsställe kan endast tillhöra ett företag. Den anställdes lönekostnad belastar initialt det organisatoriskt tilldelade kostnadsstället, varefter lönekostnaderna fördelas mellan kostnadsställen inom Folksam i förhållande till utfört arbete. Från och med 1 januari 2021 har Folksam ändrat princip för redovisning av personalkostnaderna i not 52 Upplysningar om närstående och i not 53 Medelantal anställda samt löner och ersättningar. Tidigare princip innebar att personalkostnaderna redovisades enligt hemvist, den nya principen innebär att personalkostnaderna redovisas utifrån fördelade kostnader. Jämförelseperioden har ändrats i enlighet med den nya principen.

2.5 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB samt andra regelverk för räkenskapsår 2022 eller senare

Nedanstående nya eller ändrade standarder och tolkningsuttalanden träder ikraft för räkenskapsår som börjar efter den 1 januari 2022 eller senare och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nedan beskrivs förväntade effekter som tillämpningen förväntas få på den finansiella rapporteringen.

2.5.1 IFRS 17 Försäkringsavtal

I maj 2017 publicerade IASB standarden IFRS 17 Försäkringsavtal som har föreslagits träda i kraft den 1 januari 2023. Standarden är antagen i EU.

I Sverige tillämpas inte full IFRS i juridisk person. Det finns heller inte något krav på onoterade försäkrings- och tjänstepensionsföretag som upprättar koncernredovisning att tillämpa full IFRS i koncernredovisningen. Med anledning av införandet av IFRS 17 har Finansinspektionen under hösten 2021 presenterat ett förslag på nya redovisningsföreskrifter där bestämmelser avseende redovisning av försäkringsavtal framgår. Enligt detta förslag bör onoterade försäkrings- och tjänstepensionsföretag inte tillämpa IFRS 17 i juridisk person eller i sin koncernredovisning. De regler som föreslås gälla när nuvarande standard för redovisning av försäkringsavtal IFRS 4 har fasats ut, liknar istället i stort den redovisning som tillämpas idag. Folksams bedömning är därför att Finansinspektionens förslag inte kommer att innebära någon väsentlig påverkan på Folksams finansiella rapporter. De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft 1 januari 2023.

2.5.2 Övriga ändringar

Företagsledningens bedömning är att övriga nya och ändrade standarder och tolkningar som har godkänts av EU inte kommer att få någon väsentlig påverkan på Folksam Livs finansiella rapportering den period de tillämpas för första gången.

2.6 Koncernredovisning

2.6.1 Konsolideringsprinciper dotterföretag under bestämmande inflytande

Folksam Liv konsoliderar dotterföretag som står under bestämmande inflytande. Bestämmande inflytande innebär direkt eller indirekt en rätt att utforma ett företags finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar. Vid bedömningen om ett bestämmande inflytande föreligger, beaktas potentiella röstberättigande aktier som utan dröjsmål kan utnyttjas eller konverteras.

2.6.1.1 Förvärv

Koncernredovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden. Förvärvsmetoden innebär att ett förvärv av dotterföretag betraktas som en transaktion varigenom moderföretaget

indirekt förvärvar dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder. Dotterföretags finansiella rapporter inkluderas i koncernredovisningen från och med förvärvstidpunkten till det datum då det bestämmande inflytandet upphör. I de fall dotterföretagets redovisningsprinciper inte överensstämmer med koncernens redovisningsprinciper har justeringar gjorts till koncernens redovisningsprinciper. I förvärvsanalysen fastställs det verkliga värdet på förvärvsdagen av förvärvade identifierbara tillgångar och övertagna skulder samt eventuella innehav utan bestämmande inflytande. Transaktionsutgifter, med undantag av transaktionsutgifter som är hänförliga till emission av egetkapitalinstrument eller skuldinstrument, som uppkommer redovisas direkt i årets resultat. Folksam Liv har fortsatt med denna hantering i koncernredovisningen även efter övergången till lagbegränsad IFRS. Detta motiveras av att beloppen ifråga är immateriella. Överförd ersättning i samband med förvärvet inkluderar inte betalningar som avser reglering av tidigare affärsförbindelser. Denna typ av regleringar redovisas i resultatet. Vid rörelseförvärv där överförd ersättning, eventuellt vid innehav utan bestämmande inflytande och vid stegvisa förvärv, överstiger det verkliga värdet av förvärvade tillgångar och övertagna skulder som redovisas separat, redovisas skillnaden som goodwill. När skillnaden är negativ, så kallat förvärv till lågt pris, redovisas denna direkt i årets resultat. Vid förvärv som sker i steg fastställs goodwillen den dag då bestämmande inflytande uppkommer. Villkorade köpeskillingar redovisas som en del av anskaffningsvärdet om det är sannolikt att de utfaller. Om initial bedömning behöver revideras justeras anskaffningsvärdet. Vid stegvisa förvärv sker värdering till anskaffningsvärde och ingen retroaktiv omvärdering görs till verkligt värde.

Det finns två alternativ att redovisa innehav utan bestämmande inflytande. Dessa två alternativ är att antingen redovisa innehav utan bestämmande inflytandes andel av proportionella nettotillgångar alternativt att innehav utan bestämmande inflytande redovisas till verkligt värde, vilket innebär att innehav utan bestämmande inflytande har andel i goodwill. Förluster hänförliga till innehav utan bestämmande inflytande fördelas även i de fall innehav utan bestämmande inflytande kommer att vara negativt.

2.6.1.2 Dotterföretag som inte är under bestämmande inflytande

Livförsäkringsaktiebolag och tjänstepensionsaktiebolag med utdelningsförbud konsolideras inte. Folksam Liv har inte bestämmande inflytande då hela överskottet i ej vinstutdelande livförsäkringsaktiebolag och tjänstepensions-aktiebolag tillfaller försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade i form av återbäring och kan således inte disponeras av moderföretaget.

Vidare gäller att för dotterföretag som är under likvidation, anses inte längre bestämmande eller betydande inflytande föreligga. Mot bakgrund av detta konsolideras inte dessa företag.

2.6.2 Konsolideringsprinciper intresseföretag

Intresseföretag är de företag i vilka koncernen har ett betydande inflytande, men inte ett bestämmande inflytande, över den driftsmässiga och finansiella styrningen, vanligtvis genom andelsinnehav på mellan 20 och 50 procent av röstetalet. Från och med den tidpunkt som det betydande inflytandet erhålls redovisas andelar i intresseföretag enligt kapitalandelsmetoden i koncernredovisningen. Kapitalandelsmetoden tillämpas fram till den tidpunkt när det betydande inflytandet upphör.

Kapitalandelsmetoden innebär att det i koncernen redovisade värdet på aktierna i intresseföretagen motsvaras av koncernens andel i intresseföretagens egna kapital samt koncernmässig goodwill och andra eventuella kvarvarande värden på koncernmässiga över- och undervärden. I koncernens resultaträkning redovisas som "Andel i intresseföretags resultat" koncernens andel i intresse-företagens nettoresultat efter skatt och innehav utan bestämmande inflytande justerat för eventuella avskrivningar, nedskrivningar eller upplösningar av förvärvade över- respektive undervärden. Transaktionsutgifter, med undantag av transaktionsutgifter som är hänförliga till emission av egetkapitalinstrument eller skuldinstrument, som uppkommer inkluderas i anskaffnings-värdet. När koncernens andel av redovisade förluster i intresseföretaget överstiger det redovisade värdet på andelarna i koncernen reduceras andelarnas värde till noll. Avräkning för förluster sker även mot långfristiga finansiella mellanhavanden utan säkerhet, vilka till sin ekonomiska innebörd utgör del av ägarföretagets nettoinvestering i intresseföretaget. Fortsatta förluster redovisas inte såvida inte koncernen har lämnat garantier för att täcka förluster uppkomna i intresseföretaget.

2.6.3 Transaktioner som elimineras vid konsolidering

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och orealiserade vinster eller förluster som uppkommer från koncerninterna transaktioner mellan koncernföretag, elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen. Orealiserade vinster som uppkommer från transaktioner med intresseföretag elimineras i den utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i företaget. Orealiserade förluster elimineras på samma sätt som orealiserade vinster, men endast i den utsträckning det inte finns något nedskrivningsbehov.

2.7 Utländsk valuta

2.7.1 Transaktioner i utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Vid värdering av tillgångar och skulder i utländsk valuta används balansdagens stängningskurser. Valutakursförändringar redovisas i resultaträkningen netto på raden Kapitalavkastning, intäkter respektive Kapitalavkastning, kostnader. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till historiska anskaffningsvärden omräknas till valutakurs vid transaktionstillfället. Ickemonetära tillgångar och skulder som redovisas till verkliga värden omräknas till den funktionella valutan till den kurs som råder vid tidpunkten för värdering till verkligt värde.

2.7.2 Utländska verksamheters finansiella rapporter

Tillgångar och skulder i utlandsverksamheter, inklusive andra koncernmässiga över- och undervärden, omräknas från utlandsverksamhetens funktionella valuta till koncernens rapporteringsvaluta, svenska kronor, till den valutakurs som råder på balansdagen. Intäkter och kostnader i en utlandsverksamhet omräknas till svenska kronor till en genomsnittskurs som utgör en approximation av de valutakurser som förelegat vid respektive transaktionstidpunkt. Omräkningsdifferenser som uppstår vid valutaomräkning av utlandsverksamheter redovisas i övrigt totalresultat och ackumuleras i eget kapital i en omräkningsreserv.

2.8 Försäkringsavtal och investeringsavtal

2.8.1 Försäkringsavtal

Folksam Liv har genomfört en klassificering av alla avtal utifrån den försäkringsrisk de innehåller och därmed den ekonomiska påverkan som en försäkringshändelse har för företaget. För att räknas som ett försäkringsavtal ska den ekonomiska påverkan vara betydande. Företaget har bedömt att den ekonomiska påverkan är betydande om försäkringsrisken motsvarar minst fem procents påslag på eller reduktion av aktuellt försäkringsvärde före försäkringshändelse. Även för pensionsförsäkringsavtal med försäkringsrisk mindre än fem procent som tecknas utan personlig rådgivare bedöms den ekonomiska påverkan vara betydande. Är ekonomisk påverkan försumbar räknas avtalet som ett investeringsavtal.

Folksam Liv har gjort bedömningen att den möjlighet som ges till kunderna att erhålla ytterligare försäkringsförmåner utöver de garanterade, utgör diskretionära delar i enlighet med definitionen i IFRS 4. Folksam Liv förfogar över beslutanderätten till de diskretionära delarna (återbäringen/pensionstilläggen) när det gäller såväl tidpunkt som belopp. De diskretionära delarna redovisas som en del av konsolideringsfonden till dess att de tilldelats försäkringstagarna eller annan förmånsberättigad. Tilldelning av återbäring redovisas som minskning av eget kapital.

Enligt IFRS 4 får avtal med betydande andel diskretionär del (återbäring) redovisas som försäkringsavtal. Eftersom alla företagets avtal med traditionell förvaltning och utjämnad återbäring eller pensionstillägg ofta har en betydande diskretionär del har företaget beslutat att redovisa samtliga dessa avtal som försäkringsavtal. Även traditionell livförsäkring med daglig avkastningsfördelning redovisas som försäkringsavtal på grund av att betydande diskretionära delar finns. Samtliga avtal med traditionell förvaltning och garanti redovisas därmed som försäkringsavtal. Grupp-, sjuk- och premiebefrielseförsäkring, avgiven och mottagen återförsäkring samt övrig riskförsäkring redovisas som försäkringsavtal eftersom dessa avtal alltid innehåller betydande försäkringsrisk. Avtal som består av delar som kan värderas och redovisas separat delas upp i en försäkringsdel och en finansiell del. Verksamhet som anses vara försäkringsavtal redovisas enligt IFRS 4.

2.8.2 Investeringsavtal

Folksam Liv har valt att dela upp samtliga fondförsäkringsavtal och avtal som enbart avser villkorad återbäring på en försäkringsdel och en finansiell del, så kallad "unbundling". Redovisning av investeringsdelarna av avtalet sker enligt IFRS 9 Finansiella instrument. Uppdelning inom försäkringsavtalet ger en tydlig redovisning av hur stor del av inbetalningarna som går till verksamhet med risk respektive till sparandeverksamhet. Avtal med negativ risksumma delas upp och frigjord risksumma redovisas som premie för att kunna ge arvsvinst. För avtal med positiv risksumma gäller på motsvarande sätt att riskpremie erläggs för att risksumma ska kunna tillskjutas vid dödsfall. Valet att "unbundla" fondförsäkring innebär att alla fondförsäkrings-avtal kan redovisas på ett enhetligt sätt. Värdet på ett avtal avseende villkorad återbäring regleras av vilken avkastning som placeringstillgångarna har haft. Detta medför att det inte är tillåtet att redovisa dessa avtal som försäkringsavtal enligt IFRS 4. "Unbundling" av avtal med rätt till villkorad återbäring, innebär därför att även dessa avtal kan redovisas på ett enhetligt sätt. För avtal som delas upp på en försäkringsdel och en investeringsdel redovisas in- och utbetalningar för den finansiella delen av avtalet inte som premieinkomst och försäkringsersättningar över resultaträkningen, utan istället som en förändring via balansräkningen. Avgiftsintäkterna avseende de avtal som delas upp redovisas dels som intäkter från investeringsavtal och dels bland övriga tekniska intäkter.

3 Principer för poster i resultaträkningen

3.1 Premieinkomst

För livförsäkringsrörelsen tillämpas kontantprincipen för premieinbetalningar, vilken innebär att inbetalda premier intäktsförs när de inkommer oavsett vilken period de avser enligt försäkringsavtal för direkt försäkring. För sjuk- och olycksfallsförsäkring inom skadeförsäkringsrörelsen inom Folksam Liv tillämpas i stället avtalsprincipen. Som premieinkomst för sjuk- och olycksfallsförsäkring redovisas premier för försäkringsavtal för vilka företagets ansvar inträtt under verksamhetsåret. Premieintäkten motsvarar den del av premieinkomsten som är intjänad. Ej intjänad premie avsätts till Avsättning för ej intjänade premier. Som premie för avtal som "unbundlas" redovisas även frigjord risksumma som uppstår då hela eller delar av fondvärdet tillfaller företaget vid försäkrades dödsfall.

3.1.1 Avgiven återförsäkring

Som premie för avgiven återförsäkring redovisas belopp som betalats ut under räkenskapsåret eller belopp som tagits upp som en skuld till försäkringsföretag som mottagit återförsäkring enligt ingångna återförsäkringsavtal, inklusive portföljpremier. Premierna periodiseras så att kostnaden fördelas till den period som försäkringsskyddet avser. Avdrag görs för belopp som gottskrivits på grund av portföljåterdragning eller en förändring av återförsäkrares andel av proportionella återförsäkringsavtal.

3.2 Intäkter från investeringsavtal

De olika typer av avgifter som debiteras kunderna för förvaltning intäktsförs i takt med att företaget tillhandahåller förvaltningstjänster till innehavarna av avtalen. Tjänsterna tillhandahålls jämnt fördelade under avtalens löptid. Avgifter som debiteras kunderna vid specifika tillfällen, exempelvis fondbyte, flytt till annan försäkringsgivare eller återköp, intäktsförs i samband med händelsen. För dödsfalls- och sjukfallsrisker tas premier ut genom inlösen av fondvärde/försäkringskapital en gång per månad. För långlevnadsrisker tas premier ut genom att hela eller delar av fondvärdet/försäkringskapitalet tillfaller företaget vid försäkrads dödsfall. Belastning för avkastningsskatt görs genom inlösen av fondvärde/försäkringskapital och redovisas som en förändring i försäkringstekniska avsättningar.

3.3 Kapitalavkastning

Kapitalavkastningen består av posterna Kapitalavkastning, intäkter, Kapitalavkastning, kostnader, Orealiserade vinster på placeringstillgångar samt Orealiserade förluster på placeringstillgångar. Kapitalavkastning på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagarna bär placeringsrisken samt avkastningen på placeringstillgångar i livförsäkringsrörelsen redovisas i det tekniska resultatet.

Kapitalavkastning på övriga placeringstillgångar i fondförsäkringsföretagen och övriga koncernföretag samt kapitalavkastning avseende skadeförsäkringsrörelsen redovisas i den icke-tekniska redovisningen. Såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar på fondförsäkringstillgångar redovisas under värdeökning alternativt värdeminskning på fondförsäkringstillgångar. Kapitalavkastning på övriga placeringstillgångar redovisas i den icke-tekniska redovisningen.

3.3.1 Kapitalavkastning, intäkter

Kapitalavkastning, intäkter består av hyresintäkter från byggnader och mark, utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter, valutakursvinster såväl realiserade som orealiserade (netto), återförda nedskrivningar och realisationsvinster (netto) per tillgångsslag.

3.3.2 Kapitalavkastning, kostnader

Kapitalavkastning, kostnader består av driftskostnader för byggnader och mark, kapitalförvaltningskostnader, räntekostnader, valutakursförluster såväl realiserade som orealiserade (netto) av- och nedskrivningar samt realisationsförluster (netto) per tillgångsslag.

3.3.3 Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar

Orealiserat resultat består av årets förändring av skillnaden mellan anskaffningsvärde och verkligt värde. Orealiserade vinster och förluster redovisas netto per tillgångsslag, exklusive orealiserade valutakursförändringar vilka redovisas i post Kapitalavkastning.

3.3.4 Realiserade och orealiserade värdeförändringar

För placeringstillgångar värderade till anskaffningsvärde utgör realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och bokfört värde. För placeringstillgångar som värderas till verkligt värde är realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga placeringstillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Vid försäljning av placeringstillgångar redovisas tidigare orealiserade värdeförändringar som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar. Årets värdeförändringar, såväl realiserade som orealiserade redovisas över resultaträkningen i den period de uppstår.

3.4 Utbetalda försäkringsersättningar

Som utbetalda försäkringsersättningar redovisas utbetalningar till försäkringstagare under räkenskapsåret på

grund av försäkringsavtal eller inträffade försäkringsskador, oberoende av när skadan inträffat. För premiebefrielse vid sjukdom betalas försäkringsersättning ut genom att Folksam Liv i försäkringstagarens ställe gör inbetalningar till det avtal som premiebefrielsebeloppet avses täcka. För dödsfall betalas försäkringsersättning ut genom att företaget vid behov skjuter till kapital till det värde som enligt avtalet ska gälla strax efter dödsfall samt för livsfall betalas försäkringsersättning ut enligt avtal. Som utbetald försäkringsersättning för avtal som "unbundlas" redovisas den arvsvinst som under räkenskapsåret tillförts försäkringar där återbetalningsskydd saknas. I posten utbetalda försäkringsersättningar redovisas också skadereglerings-kostnader och fondrabatter till kunder.

3.5 Driftskostnader

Med driftskostnader avses verksamhetsrelaterade kostnader, exempelvis kostnader för anställd eller inhyrd personal, lokaler, IT-kostnader, planenliga avskrivningar på materiella och immateriella tillgångar. Driftskostnaderna delas in i följande funktioner: anskaffning, administration, skadereglering, kapitalförvaltning och fastighetsförvaltning. Anskaffnings- och administrationskostnader redovisas i posten Driftskostnader. Skaderegleringskostnader redovisas i posten Utbetalda försäkringsersättningar. Kapitalförvaltnings- och fastighetsförvaltningskostnader redovisas i posten Kapitalavkastning, kostnader. Kostnaderna redovisas i resultaträkningen när de uppstår.

Statligt stöd som erhålls för sjuklönekostnader, relaterade till covid-19, redovisas som en kostnadsreduktion under Driftskostnader mm. Se även punkt 3.8 Statligt stöd.

3.6 Leasing

När ett avtal ingås görs bedömning om avtalet är, eller innehåller, ett leasingavtal. Ett avtal är, eller innehåller, ett leasingavtal om avtalet överlåter rätten att under en viss period bestämma över användningen av en identifierad tillgång i utbyte mot ersättning.

3.6.1 Leasingavtal – leasegivare

Leasingavgifter från operationella leasingavtal redovisas som intäkt linjärt över leasingperioden som del av posten Kapitalavkastning, intäkter/Byggnader och mark. I egenskap av leasegivare av förvaltningsfastigheter redovisas leasingintäkter som omfattar bashyra, variabla avgifter som beror på index och hyrestillägg, t ex underhåll, el, vatten m.m. Lämnade rabatter uppgår till mindre belopp och kvittas därför mot hyresintäkter i stället för att redovisas under Kapitalavkastning, kostnader. För ytterligare om leasingintäkter avseende förvaltningsfastigheter, se not 50 Leasing, avsnitt Operationella leasingavtal – företaget är leasegivare.

Statligt stöd som har erhållits i samband med lämnade hyresrabatter, relaterade till covid-19, tas upp under Kapitalavkastning, intäkter, på delrad Hyresintäkter byggnader och mark. Med hänsyn till materialitet tas beloppen inte upp på separat rad. Det statliga stödet periodiseras över samma perioder som lämnade rabatter till kund har redovisats. Se även punkt 3.8 Statligt stöd.

3.6.2 Leasingavtal – leasetagare

Leasingavgifter för operationella leasingavtal redovisas som kostnad linjärt över leasingperioden. En väsentlighets-bedömning har gjorts i samband med upplysningar om leasingavtal där företaget är leasetagare, uppgifter presenteras endast för tomträttsavtal, hänförbara till förvaltningsfastigheter. Tomträttsavtalen betraktas som eviga, leasingavgiften (avgälden) ingår i not 10 Driftskostnader. För ytterligare om leasingkostnader avseende förvaltningsfastigheter, se not 50 Leasing, avsnitt Operationella leasingavtal – företaget är leasetagare.

3.7 Skatter

3.7.1 Inkomstskatt

Med inkomstskatter avses aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i årets resultat utom då underliggande transaktion redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital.

3.7.1.1 Aktuell skatt

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

3.7.1.2 Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Temporära skillnader beaktas inte för skillnader som uppkommit vid första redovisningen av goodwill och inte heller vid första redovisningen av tillgångar och skulder som inte är rörelseförvärv som vid tidpunkten för transaktionen inte påverkar vare sig redovisat eller skattepliktigt resultat. Vidare beaktas inte heller temporära skillnader hänförliga till andelar i dotter- och intresseföretag som inte förväntas bli återförda inom överskådlig framtid. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur underliggande tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas i den mån det är sannolikt

att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas. I juridisk person redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

3.7.2 Avkastningsskatt

Livförsäkringsföretag betalar avkastningsskatt enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel. Avkastningsskatt är inte en skatt på försäkringsföretagets resultat, utan värdet på de nettotillgångar som förvaltas för försäkringstagarnas räkning belastas med avkastningsskatt som beräknas och betalas varje år. Kostnaden för avkastningsskatten redovisas under raden Skatt på årets resultat, medan intäkterna från avgiftsuttaget avseende fondförsäkring redovisas under posten Förändring försäkringstekniska avsättningar. Beräkning av underlag för avkastningsskatt, avseende pensionsförsäkring, utgår från ett kapitalunderlag, vilket utgörs av samtliga tillgångar vid ingången av beskattningsåret efter avdrag för finansiella skulder vid samma tidpunkt. Kapitalunderlag multipliceras med den genomsnittliga statslåneräntan under kalenderåret närmast före ingången av beskattningsåret, dock minst 0,5 procent. Skattesatsen som tillämpas på skatteunderlaget är 15 procent. För kapitalförsäkringar multipliceras kapitalunderlaget med statslåneräntan per den 30 november för kalenderåret närmast före ingången av beskattningsåret. För kapitalförsäkringar gäller att den antagna statslåneräntan ökas med 0,75 procentenheter, dock till minst 1,25 procent. Kapitalunderlaget för kapitalförsäkringar uppdateras med periodens premier. Skattesatsen som tillämpas på skatteunderlaget är 30 procent.

3.8 Statligt stöd

Statliga bidrag, som erhålls som en konsekvens av covid-19, redovisas i resultaträkningen när det är rimligt säkert att villkor som är förknippade med bidraget är uppfyllda och att bidragen kommer att erhållas. Bidraget redovisas i resultatet över samma perioder som de kostnader bidragen är avsedda att kompensera för. Se avsnitt 3.5 Driftskostnader, sista stycket och avsnitt 3.6.1 Leasingavtal -leasegivare, sista stycket.

4 Principer för poster i balansräkningen

4.1 Andra immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar är identifierbara ickemonetära tillgångar utan fysisk form. För att redovisa en immateriell tillgång ska kontroll över tillgången kunna påvisas, vilket innebär att man har förmågan att säkerställa att framtida ekonomiska fördelar från den kommer företaget till del. De immateriella tillgångar som är upptagna i Folksam Liv består av separat förvärvade och internt upparbetade immateriella tillgångar som bedöms ha ett ekonomiskt värde under kommande år. De internt upparbetade immateriella tillgångarna som avser egenutvecklade programvaror redovisas endast om samtliga följande kriterier uppfylls; att det finns en identifierbar tillgång, att det är troligt att den tillgång som upparbetas kommer att generera framtida ekonomiska fördelar, att företaget har kontroll över tillgången och att tillgångens anskaffningsvärde kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Tillgångarna redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerad avskrivning och ackumulerade nedskrivningar. Avskrivningstiden bedöms utifrån förväntad nyttjandeperiod. Avskrivningsbara immateriella tillgångar skrivs av från det datum då de är tillgängliga för användning. Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över den immateriella tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Nyttjandeperioderna omprövas årligen. Värdet på tillgångarna ska vid varje bokslutstillfälle prövas för att se om det finns nedskrivningsbehov, se avsnitt 4.4.1. Det belopp som aktiveras avseende internt upparbetade utvecklingsutgifter ska föras om från konsolideringsfonden i bundet eget kapital till fond för utvecklingsutgifter i bundet eget kapital. Fonden ska minskas i takt med att de aktiverade utvecklingsutgifterna skrivs av eller ned, alternativt avyttras. Fonden får inte användas till förlusttäckning.

4.2 Fastigheter

Fastigheter delas upp i förvaltningsfastigheter och rörelsefastigheter. Såväl förvaltningsfastigheter som rörelsefastigheter redovisas till verkligt värde i balansräkningen med värdeförändringar över resultaträkningen. Det verkliga värdet baseras halvårsvis på värderingar utförda av oberoende värderingsmän. Vid kvartalsbokslutens första respektive tredje kvartal värderas fastigheterna internt. Det verkliga värdet fastställs genom en kombination av huvudsakligen en marknadsanpassad kassaflödeskalkyl samt avkastningsmetoden. Avkastningsmetoden är baserad på nuvärdet av beräknade framtida kassaflöden samt nuvärdet av ett beräknat restvärde för respektive fastighet. Såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar redovisas i resultaträkningen. Hyresintäkter redovisas under Kapitalavkastning, intäkter och fastighetskostnaderna under Kapitalavkastning, kostnader. Värdeförändringarna redovisas netto under Orealiserade vinster eller förluster på placeringstillgångar.

4.3 Finansiella tillgångar och skulder

Ett finansiellt instrument är varje form av avtal som ger upphov till en finansiell tillgång i ett företag och en finansiell skuld i ett annat företag. Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan främst aktier och andra egetkapitalinstrument, obligationer och andra räntebärande värdepapper, lånefordringar, utlåning kreditinstitut, fondförsäkringstillgångar, kassa och bank samt derivat. Bland finansiella skulder återfinns t ex

fondförsäkringsåtaganden, skulder kreditinstitut, leverantörsskulder och derivat.

4.3.1 Tidpunkt för redovisning, bortbokning och kvittning
Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar och skulder på aktiemarknaden, penning- och obligationsmarknaden och valutamarknaden, redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då företaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången eller skulden. Andra finansiella tillgångar och skulder redovisas på likviddagen.

En finansiell tillgång tas bort från rapporten över finansiell ställning när de avtalsenliga rättigheterna till kassaflödena från den finansiella tillgången upphört eller när i väsentlighet alla risker och fördelar med ägarskapet har överförts till annan part. En finansiell skuld tas bort från rapport över finansiell ställning när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks.

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i rapport över finansiell ställning endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen i löpande verksamhet och vid konkurs, samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

4.3.2 Klassificering och redovisning

4.3.2.1 Värderingskategorier
Vid klassificering och värdering föreligger ett tydligt samband med företagets affärsmodeller för förvaltning av finansiella tillgångar, följande värderingskategorier tillämpas av Folksam:
- Upplupet anskaffningsvärde
- Verkligt värde via resultaträkningen
  - Obligatoriskt verkligt värde
    - Innehav för handelsändamål
    - Andra affärsmodeller

Tillämpade värderingskategorier för finansiella skulder:
- Upplupet anskaffningsvärde, huvudregel med undantag för:
- Verkligt värde via resultaträkningen
  - Obligatoriskt verkligt värde
    - Innehav för handelsändamål
    - Andra innehav obligatoriskt verkligt värde

4.3.2.2 Värdering vid första redovisningstillfället
Finansiella tillgångar och skulder redovisas initialt till verkligt värde. För finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde via resultaträkningen redovisas transaktionskostnader vid anskaffningstillfället via resultaträkningen. För finansiella tillgångar och skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde inkluderas transaktionskostnader i anskaffningsvärdet.

4.3.2.3 Affärsmodell
De affärsmodeller som tillämpas för finansiella tillgångar har betydelse för klassificering och värdering. Affärsmodeller identifieras och fastställs på portföljnivå. Vid bedömning av affärsmodell beaktas hur verksamheten förvaltar och utvärderar finansiella tillgångar, i det omfattas bedömning av hur kassaflöden erhålls, rapportering till ledning, utvärdering av avkastning, styrdokument, risker och beaktande av orsak till köp-och försäljningar samt omfattning av försäljningar.

För skuldinstrument görs bedömning utifrån avtalsvillkor om tillgångarnas kontraktuella kassaflöden enbart avser kapitalbelopp och ränta. Kapitalbelopp definieras som det verkliga värdet på den finansiella tillgången vid första redovisningstillfället. Ränta definieras som ersättning för tidsvärdet på pengar, kreditrisk och andra utlåningsrisker som likviditetsrisker och vinstmarginal. Om den finansiella tillgången har avtalsvillkor som inte uppfyller definition på kapitalbelopp och ränta, utan villkoren innebär att andra risker eller volatilitet ska beaktas, medför det att kriterier inte är uppfyllda för att kassaflödena enbart ska anses bestå av kapitalbelopp och ränta.

Skuldinstrument klassificeras som värderade till upplupet anskaffningsvärde om affärsmodellen syftar till att inkassera kontraktuella kassaflöden och kassaflödena avser kapitalbelopp och ränta. Om affärsmodellen innebär att tillgången även kan säljas värderas innehavet till verkligt värde via övrigt totalresultat, den sistnämnda kategorin är inte aktuell för Folksam.

Om ingen av dessa affärsmodeller tillämpas värderas innehaven obligatoriskt till verkligt värde baserat på en affärsmodell som innebär att de förvaltas och utvärderas på verkliga värden eller att de innehas för handel, denna värderingskategori kan avse både skuld- och egetkapitalinstrument.

Oavsett affärsmodell hänförs alltid derivat och repor till kategori innehav för handel. Oberoende av affärsmodell kan företaget vid första redovisningstillfället identifiera en finansiell tillgång till verkligt värde, det avser egetkapital-instrument och kan även tillämpas för skuldinstrument i de fall syftet är att eliminera inkonsekvenser i värdering mellan tillgångar och skulder, denna kategori tillämpas inte av Folksam.

Efter att affärsmodeller har fastställts på portföljnivå görs gruppering på typ av tillgång: skuldinstrument som utgörs av obligationer, lånefordringar och bankkonton, egetkapital-instrument som avser aktier och andra egetkapitalinstrument samt derivatinstrument.

4.3.2.4 Finansiella tillgångar till upplupet anskaffningsvärde och kreditförlustreserveringar

Skuldinstrument klassificeras som värderade till upplupet anskaffningsvärde om affärsmodellen syftar till att inkassera kontraktuella kassaflöden och kassaflödena avser kapitalbelopp och ränta. Finansiella tillgångar som klassificeras till värderade till upplupet anskaffningsvärde avser huvudsakligen av mindre belopp hänförliga till balansräkningens rad Övriga fordringar och delar av belopp hänförliga till rad Kassa och bank som inte ingår i förvaltning och utvärdering till verkligt värde.

Finansiella tillgångar klassificerade i värderingskategorin upplupet anskaffningsvärde, redovisas vid första redovisningstillfället till verkligt värde inklusive transaktionskostnader. Efterföljande värdering till upplupet anskaffningsvärdet utgörs av nuvärdet av framtida betalningar, diskonterade med avtalets effektivränta, värdet motsvarar det belopp till vilket den finansiella tillgången värderas vid första redovisningstillfället minus återbetalningar, plus eller minus ackumulerade periodiseringar vid användning av effektivräntemetoden på eventuell skillnad mellan det ursprungliga beloppet och beloppet på förfallodagen och justerat med hänsyn till en eventuell förlustreserv. Effektivräntemetoden är den metod som används för att beräkna det upplupna anskaffningsvärdet för en finansiell tillgång och för fördelning och redovisning av ränteintäkter eller räntekostnader i resultatet under den relevanta perioden. Ränteintäkter redovisas i resultaträkningen på rad Kapitalavkastning, intäkter.

Reserv för förväntade kreditförluster ska redovisas för tillgångens återstående löptid. Folksam utför inte beräkning av förväntade kreditförluster, posterna avser mindre belopp hänförliga till balansräkningens rad Övriga fordringar och delar av belopp hänförliga till rad Kassa och bank som inte ingår i förvaltning och utvärdering till verkligt värde, samtliga fordringar har kort löptid alternativt är betalbara vid anfordran

4.3.2.5 Finansiella tillgångar till verkligt värde via resultaträkningen

Skuldinstrument som inte uppfyller kraven för att klassificeras till värderade till upplupet anskaffningsvärde, eller till verkligt värde via övrigt totalresultat, ska värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Skuldinstrument och egetkapitalinstrument klassificeras till obligatoriskt verkligt värde via resultaträkningen om affärsmodellen innebär att tillgångarna förvaltas och utvärderas baserat på verkliga värden, vilket avser den huvudsakliga delen av företagets placeringstillgångar eftersom företaget löpande utvärderar kapitalförvaltningens verksamhet på basis av verkliga värden. Oavsett affärsmodell hänförs alltid derivat och repor till kategori innehav för handel.

Vid första redovisningstillfället och för efterföljande värderingar, redovisas innehaven till verkligt värde med transaktionskostnader redovisade i resultaträkningen. Redogörelse för metoder vid värdering till verkligt värde lämnas i not 29 Finansiella tillgångar och skulder.

Finansiella tillgångar som klassificeras till obligatoriskt verkligt värde avser i huvudsak skuld-och egetkapitalinstrument hänförliga till balansräkningens rad aktier och andelar, obligationer och andra räntebärande värdepapper samt placeringstillgångarför vilka livförsäkringstagaren bär risk. Utdelningar, ränteintäkter och realiserade och realiserade valutakurseffekter redovisas i resultaträkningen på rad Kapitalavkastning, intäkter. Orealiserade värdeförändringar, exklusive valutaeffekter, presenteras på separata rader i resultaträkningen.

4.3.2.6 Finansiella skulder till upplupet anskaffningsvärde

Finansiella skulder värderas som huvudregel till upplupet anskaffningsvärde, enligt motsvarande metod beskriven ovan för Finansiella tillgångar till upplupet anskaffnings-värde, dock beaktas inte affärsmodell eller eventuell förlustreserv. Finansiella tillgångar till upplupet anskaffnings-värde består huvudsakligen av mindre belopp hänförliga till balansräkningens rad Skulder kreditinstitut och Övriga skulder som t ex leverantörsskulder. Räntekostnader redovisas i resultaträkningen på rad Kapitalavkastning, kostnader.

4.3.2.7 Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet omfattar för Folksam finansiella skulder som innehas för handelsändamål, vilket alltid inkluderar derivat. Andra finansiella skulder till verkligt värde via resultatet avser fondförsäkringsåtaganden och villkorad återbäring, verkligt värde ska motsvara det verkliga värdet för placerings-tillgångar för vilka försäkringstagarna bär risken.

4.3.2.8 Omklassificering av finansiella tillgångar och skulder

Omklassificering av finansiella tillgångar kan göras i undantagsfall om Folksam skulle byta affärsmodell, finansiella skulder kan inte omklassificeras.

4.3.2.9 Finansiella garantiavtal

Finansiella garantier avser avtal som kräver att utställaren gör angivna betalningar för att ersätta innehavaren för en förlust som denne ådrar sig på grund av att en angiven låntagare inte fullgör betalning vid förfall, enligt de ursprungliga eller modifierade villkoren för ett skuld-instrument, som t ex borgensförbindelser. Finansiella

garantier, som inte är till förmån för dotter- och intresseföretag, redovisas till verkligt värde, initialt motsvarande mottagen premie och med efterföljande värdering motsvarande det högsta av mottagen periodiserad premie och förlustreserv, posten tas upp på balansräkningens rad Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter, vilket motsvarar av mottagen premie. Finansiella garantier utfärdade till förmån för dotter- och intresseföretag redovisas som en avsättning i balansräkningen när det är sannolikt att det befintliga åtagandet kommer att regleras.

4.3.3 Referensräntereform

Avseende IFRS 9 Finansiella instrument innebär referensräntereformen att en praktisk lösning kan tillämpas, ändrade räntor redovisas på motsvarande sätt som rörliga räntor vilket innebär en ändring av effektivräntan. Huvudsakliga poster för Folksam avser derivatinstrument och FRN-obligationer med referensräntor SEK Stibor och USD Libor.

4.3.4 Redovisningsprinciper som tillämpades i årsredovisning till och med 31 december 2020 - Finansiella tillgångar och skulder

Ett finansiellt instrument är varje form av avtal som ger upphov till en finansiell tillgång i ett företag och en finansiell skuld i ett annat företag. Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan kundfordringar, aktier och andra egetkapitalinstrument, lånefordringar och räntebärande värdepapper, övriga finansiella placeringstillgångar, fondförsäkringstillgångar samt derivat. Bland skulder återfinns fondförsäkring-såtaganden, villkorad återbäring, leverantörsskulder, utgivna skuldinstrument, låneskulder samt derivat.

Värderingskategorier – till och med år 2020

Vid klassificering och värdering i enlighet med IAS 39 förelåg följande värderingskategorier för finansiella tillgångar tillämpade av Folksam:

- Lån och andra fordringar
- Verkligt värde via resultaträkningen
  - Innehav för handelsändamål
  - Finansiella tillgångar som vid första redovisningstillfället identifierats som tillhörig denna kategori

Tillämpade värderingskategorier för finansiella skulder:

- Verkligt värde via resultaträkningen
  - Innehav för handelsändamål
  - Finansiella skulder som vid första redovisningstillfället identifierats som tillhörig denna kategori
- Övriga skulder

Tillägg till IFRS 4 Försäkringskontrakt – tillfälligt undantag från IFRS 9 Finansiella instrument – till och med år 2020

Företaget har valt att tillämpa tillfälligt undantag från IFRS 9 för perioden 2018–2020 som medges via tillägg till IFRS 4. Företaget bedriver i huvudsak försäkringsverksamhet vilket innebär att företaget får tillämpa undantaget från IFRS 9. Som grund för uttalande att företagets verksamhet huvudsakligen är relaterat till försäkring har följande bedömning gjorts 31 december 2015: att andel försäkrings-skulder som avser försäkringsavtal och som omfattas av standarden IFRS 4, är signifikant jämfört med totala skulder och, att den procentuella andelen av redovisat värde, hänförbart till försäkring, är större än 90 procent. Inga förändringar av företagets huvudsakliga verksamhet har skett under efterföljande perioder. Avseende år 2018 till 2020 lämnas upplysningar i årsredovisningen som avser att efterlikna de grupperingar av finansiella tillgångar som görs i enlighet med IFRS 9. Dock ändras inte redovisade värden utan endast värden för upplysningsändamål, se not 2 Upplysningar om risker i avsnitt kreditkvalitet samt not 30 Finansiella tillgångar och skulder - Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument.

Klassificering, värdering och redovisning – till och med år 2020

Finansiella instrument som inte är derivat redovisas initialt till anskaffningsvärde motsvarande instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader. Med anskaffningsvärde avses upplupet anskaffningsvärde, det vill säga det med hjälp av den effektiva anskaffningsräntan diskonterade nuvärdet av de framtida betalningarna. Det gäller för samtliga finansiella instrument förutom de som tillhör kategorin finansiell tillgång som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, vilka redovisas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Ett finansiellt instrument klassificeras vid första redovisningen utifrån i vilket syfte instrumentet förvärvades. Klassificeringen avgör hur det finansiella instrumentet värderas efter första redovisnings-tillfället såsom beskrivs nedan. Derivatinstrument redovisas både initialt och löpande till verkligt värde. Värdeökningar respektive värdeminskningar samt i förekommande fall betald och upplupen ränta på derivat redovisas som nettoresultat av finansiella transaktioner.

Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då företaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången. En finansiell tillgång tas bort från rapport över finansiell ställning när rättigheterna i avtalet realiseras, förfaller eller företaget förlorar kontrollen över den. Detsamma gäller för del av en finansiell tillgång. En finansiell skuld tas bort från rapport över finansiell ställning när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av en finansiell skuld. En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett

nettobelopp i rapport över finansiell ställning endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen – till och med år 2020
Denna kategori består av två undergrupper: finansiella tillgångar som innehas för handel och andra finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori (enligt den så kallade Fair Value Option). Finansiella instrument i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen. I den första undergruppen ingår derivat med positivt verkligt värde. I undergruppen finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori ingår följande placeringstillgångar: aktier och andelar, obligationer och andra räntebärande värdepapper, placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär risk. Folksam Liv har som princip att hänföra samtliga placeringstillgångar som är finansiella instrument till kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen därför att företaget löpande utvärderar kapitalförvaltningens verksamhet på basis av verkliga värden.

Lån och andra fordringar – till och med år 2020
Lån och andra fordringar är finansiella tillgångar som inte är derivat, som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. Till denna kategori hänförs lån med säkerhet i fast egendom, övriga lån, lån lämnade till koncern- och intresseföretag, övriga fordringar inklusive likvida medel samt upplupna ränteintäkter. Dessa tillgångar värderas till nominellt belopp plus upplupen ränta. Kund- och lånefordran redovisas till det belopp som beräknas inflyta, det vill säga efter avdrag för osäkra fordringar.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen – till och med år 2020
Denna kategori består av två undergrupper, finansiella skulder som innehas för handel och finansiella skulder som vid första redovisningstillfället identifierats som tillhörig till denna kategori. I den förstnämnda delkategorin ingår derivat med negativt verkligt värde. Förändringar i verkligt värde redovisas i resultaträkningen. Folksam Liv har som princip att hänföra samtliga fondförsäkringsåtaganden samt avtal som enbart avser villkorad återbäring till värderings-kategorin finansiella skulder värderade till verkligt värde över resultaträkningen därför att detta eliminerar den missmatch i redovisningen som annars skulle uppstå till följd av att de kopplade tillgångarna värderas till verkligt värde.

Andra finansiella skulder – till och med år 2020
Upplåning samt övriga finansiella skulder, till exempel leverantörsskulder, ingår i denna kategori. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

4.4 Materiella tillgångar
Materiella tillgångar är fysiska tillgångar som innehas för produktion eller distribution av varor eller tjänster, för uthyrning till andra, eller för administrativa ändamål. Materiella tillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Materiella tillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Tillgångens avskrivningsbara belopp ska fördelas på ett systematiskt sätt över tillgångens nyttjandeperiod. Tillgångens restvärde och nyttjandeperiod ska omprövas minst en gång per år.

4.4.1 Nedskrivningar av materiella tillgångar och immateriella tillgångar
De redovisade värdena för tillgångarna prövas vid varje balansdag. Om indikation på nedskrivningsbehov finns, beräknas tillgångens återvinningsvärde. Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde minus försäljningskostnader och nyttjandevärde. Vid beräkning av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassaflöden med en diskonteringsfaktor som beaktar riskfri ränta och den risk som är förknippad med den specifika tillgången. En nedskrivning redovisas när en tillgångs eller kassagenererande enhets (grupp av enheters) redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. En nedskrivning reverseras om det både finns indikation på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet. En reversering görs endast i den utsträckning som tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värde som skulle ha redovisats, med avdrag för avskrivning där så är aktuellt, om ingen nedskrivning gjorts. En nedskrivning belastar resultaträkningen.

4.5 Förutbetalda anskaffningskostnader
Med anskaffningskostnader avses de kostnader som företaget har haft för att anskaffa nya försäkringsavtal. Direkta och rörliga kostnader aktiveras om rätta förutsättningar föreligger. Med direkta och rörliga kostnader avses förskotts-och engångsprovisioner som betalas till försäljningspersonal, förmedlare och andra distributörer. Med anledning av att Folksam Liv har ändrat provisionerna till interna och externa säljare och förmedlare, aktiveras inga kostnader från och med 1 januari 2018. Se not 32.

4.6 Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar består av Ej intjänade premier och kvardröjande risker, Livförsäkringsavsättning, Oreglerade skador samt Återbäring och rabatter (tilldelad återbäring). Förändring av försäkringstekniska avsättningar för försäkringsavtal redovisas över resultaträkningen under respektive rubrik. Se även not 35 Ej intjänade premier och kvardröjande risker, not 36, Livförsäkringsavsättning, not 37, Oreglerade skador, samt not 38, Återbäring och rabatter.

Val av antaganden vid beräkning av försäkringstekniska avsättningar har avgörande betydelse för nivån. Osäkra antaganden medför osäkerhet i beräkningen av avsättningarna. När det gäller långlevnadsrisker, och i viss mån sjuklighetsrisker, finns av naturliga skäl en stor osäkerhet. En värdering av långa åtaganden innebär t ex att dödligheten måste skattas för många år framöver. En osäkerhet finns även avseende avsättning för framtida driftskostnader då dessa skattas för avtalens hela löptid.

4.6.1 Ej intjänade premier och kvardröjande risker

Avsättning för ej intjänade premier utgör värdet av företagets samlade ansvarighet för löpande försäkringar.
Beräkningarna av avsättningarna har gjorts enligt vedertagen metodik innebärande att man beaktar hur stor del av premien för varje enskild försäkring som hänför sig till tiden efter redovisningsperioden. I grenar där premienivån har bedömts som otillräcklig ska den enligt ovan beräknade avsättningen för ej intjänade premier för vid redovisningsperiodens slut gällande försäkringar förstärkas med en avsättning för kvardröjande risker avseende perioden fram till nästa förfallodag.

4.6.2 Livförsäkringsavsättningar

Livförsäkringsavsättningen för traditionell livförsäkring med utjämnad återbäring/pensionstillägg och traditionell livförsäkring med premiegaranti och daglig avkastningsfördelning beräknas som skillnaden mellan förväntat nuvärde av beräknade framtida utgifter och förväntat nuvärde av beräknade framtida intäkter. Samtliga förpliktelser och ingångna avtal vid rapporteringstillfället ska ingå i beräkningen. Förväntade kassaflöden diskonteras med ett antagande om aktuell ränta (per balansdag). För tjänstepensionsverksamhet tillämpas en aktsam diskonteringsränta. För övrig livförsäkring tillämpas en betryggande diskonteringsränta. Den aktsamma diskonteringsräntan beräknas utgående från marknadsräntor för ränteswappar på balansdagen, justerade för kreditrisk, samt på en modellerad långsiktig terminsränta. Negativa marknadsnoteringar efter kreditjustering sätts till noll. Marknadsräntorna ges full vikt upp till tio år, varefter de fasas ut under en period på upp till tjugo års löptid. Därefter ska kurvan fullt ut konvergera mot den långsiktiga terminsräntan. Den långsiktiga terminsräntan uppgår till 4,2 procent.

Vid beräkning av den betryggande diskonteringsräntan görs ytterligare ett avdrag vid justering för kreditrisk. Utöver antagande om diskonteringsräntan görs antaganden även om dödlighet, driftskostnader, avkastningsskatt och utnyttjade optioner. Livförsäkringsavsättningen för övrig traditionell livförsäkring med daglig avkastningsfördelning bestäms genom att värdet på försäkringarna räknas upp med den garantiränta som gäller vid beräkningstillfället.
Därutöver kan även andra avsättningar med syfte att täcka försäkringsrisker redovisas under posten Livförsäkringsavsättning. För gruppförsäkring och sjukförsäkring motsvarar livförsäkringsavsättningen summan av ej intjänade premier samt i vissa fall nivåtillägg.

4.6.3 Oreglerade skador

Avsättning för oreglerade skador består av ersättningsreserver för kända, och okända, inträffade skador, sjukreserver samt skadebehandlingsreserv. I ersättningsreserverna ingår försäkringsbelopp, återköps/flyttbelopp och tilldelad återbäring. Sjukreserver diskonteras med aktsamt/betryggande antagande om ränta som motsvarar aktuella marknadsräntor (per balansdag) på samma sätt som ovan.

4.6.4 Återbäring och rabatter

Avsättning för tilldelad återbäring består av återbäring som tilldelats försäkringstagarna men vid bokslutstillfället ännu ej fördelats till betalning.

4.6.5 Förlustprövning

Folksam Livs tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper för försäkringstekniska avsättningar innebär automatiskt en prövning av att avsättningarna är tillräckliga med avseende på förväntade framtida kassaflöden.

4.6.6 Avgiven återförsäkring

Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar motsvarar återförsäkrares ansvar för försäkringstekniska avsättningar enligt ingångna avtal. Företaget bedömer nedskrivningsbehovet för tillgångarna avseende återförsäkringsavtal vid varje bokslutstillfälle. Om återvinningsvärdet är lägre än redovisat värde på tillgången så skrivs tillgången ned till återvinningsvärdet och nedskrivningen kostnadsförs i resultaträkningen.

4.7 Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk

Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk består av Villkorad återbäring samt Fondförsäkringsåtaganden. Se även not 39, Villkorad återbäring samt not 40, Fondförsäkringsåtaganden.

4.7.1 Villkorad återbäring

Villkorad återbäring utgör en försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk. Såväl försäkringsdelen som den finansiella delen redovisas som villkorad återbäring. Avsättningen värderas till verkligt värde på de tillgångar som är kopplade till avtalen.

4.7.2 Fondförsäkringsåtaganden

Fondförsäkringsåtaganden utgör en försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk. Såväl försäkringsdelen som investeringsdelen redovisas som fondförsäkringsåtagande.
Avsättningarna värderas till verkligt värde på de fonder som är kopplade till avtalen. Värdeförändringar redovisas över resultaträkningen. Det verkliga värdet fastställs med hjälp av aktuella fondvärden som speglar det verkliga värdet på de finansiella tillgångar som finns i de fonder till vilka skulderna är länkade, multiplicerat med antalet andelar som tillräknas försäkringstagaren på balansdagen. Om de förväntade framtida intäkterna i en specifik portfölj är lägre än förväntade rörliga kostnader, måste en avsättning för förluster för denna portfölj göras.

4.8 Andra avsättningar

En avsättning är en skuld som är oviss vad gäller förfallotidpunkt och/eller belopp. En avsättning redovisas i balansräkningen när det uppstår en förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Där effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, beräknas avsättningar genom diskontering av det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidsvärde och, om det är tillämpligt, de risker som är förknippade med skulden. En förpliktelse kan vara formell och informell. En avsättning redovisas enligt IAS 37. Om dessa villkor inte är uppfyllda redovisas ingen avsättning i balansräkningen, istället uppstår en eventualförpliktelse om kriterierna är uppfyllda för en eventualförpliktelse.
Avsättningar omprövas vid varje bokslutstillfälle.

4.8.1 Pensioner och liknande förpliktelser

Pensionsförpliktelserna i Folksam Liv omfattar avgifts- och förmånsbestämda pensionsplaner reglerade genom kollektivavtal samt individuella pensionsutfästelser. De förmånsbestämda pensionsplanerna är tryggade genom avsättningar till Konsumentkooperationens pensionsstiftelse eller genom försäkring.

4.8.1.1 Avgiftsbestämda pensionsplaner

Som avgiftsbestämda pensionsplaner klassificeras de planer där Folksam Livs förpliktelse är begränsad till de avgifter företaget åtagit sig att betala. I sådant fall beror storleken på den anställdes pension på de avgifter som företaget betalar till planen eller till ett försäkringsföretag och den kapitalavkastning som avgifterna ger. Följaktligen är det den anställde som bär den aktuariella risken (att ersättningen blir lägre än förväntat) och investeringsrisken (att de investerade tillgångarna kommer att vara otillräckliga för att ge de förväntade ersättningarna). Företagets förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i resultaträkningen i den takt de intjänas genom att de anställda utfört tjänster åt företaget under en period.

4.8.1.2 Förmånsbestämda pensionsplaner

Koncernens nettoförpliktelse avseende förmånsbestämda planer beräknas separat för varje plan genom en uppskattning av den framtida ersättning som de anställda intjänat genom sin anställning i både innevarande och tidigare perioder; denna ersättning diskonteras till ett nuvärde. Diskonteringsräntan är räntan på balansdagen på en svensk bostadsobligation med en löptid som motsvarar koncernens pensionsförpliktelser. Beräkningen utförs av en kvalificerad aktuarie med användande av den så kallade Projected Unit Credit Method. Vidare beräknas det verkliga värdet av eventuella förvaltningstillgångar per rapportdagen.
Koncernens nettoförpliktelse utgörs av nuvärdet av förpliktelsen, minus verkligt värde på förvaltningstillgångarna justerat för eventuella tillgångsbegränsningar.
Räntekostnaden/intäkten netto på den förmånsbestämda förpliktelsen/tillgången redovisas i resultaträkningen.
Räntenettot är baserat på den ränta som uppkommer vid diskontering av nettoförpliktelsen, det vill säga ränta på förpliktelsen, förvaltningstillgångar och ränta på effekt av eventuella tillgångsbegränsningar.

Omvärderingseffekter utgörs av aktuariella vinster och förluster, skillnad mellan faktisk avkastning på förvaltningstillgångar och den summa som inkluderas i räntenettot och eventuella ändringar av effekter tillgångsbegränsningar (exklusive ränta som inkluderas i räntenettot). Omvärderingseffekterna redovisas i övrigt totalresultat. När beräkningen leder till en tillgång för koncernen begränsas det redovisade värdet på tillgången till det lägsta av överskottet i planen och tillgångsbegränsningen beräknad med hjälp av diskonteringsräntan.
Tillgångsbegränsningen utgörs av nuvärdet av de framtida ekonomiska fördelarna i form av minskade framtida avgifter eller kontant återbetalning. Ändringar eller reduceringar av en förmånsbestämd plan redovisas vid den tidigaste av följande tidpunkter; I. när ändringen i planen eller reduceringen inträffar eller II. när företaget redovisar relaterade omstruktureringskostnader och ersättningar vid uppsägning. Ändringarna/reduceringarna redovisas direkt i årets resultat.

Den särskilda löneskatten utgör en del av de aktuariella antagandena och redovisas därför som en del av nettoförpliktelsen/-tillgången. Den del av särskild löneskatt som är beräknad utifrån tryggandelagen i juridisk person redovisas av förenklingsskäl som upplupen kostnad istället för som del av nettoförpliktelsen/-tillgången.
Avkastningsskatt redovisas löpande i resultatet för den period skatten avser och ingår därmed inte i skuldberäkningen. Vid fonderade planer belastar skatten avkastningen på förvaltningstillgångar och redovisas i övrigt totalresultat. Vid ofonderade eller delvis ofonderade planer, belastar skatten årets resultat.

4.9 Eventualförpliktelser

Under eventualförpliktelser redovisas förpliktelser som härrör från inträffade händelser som inte uppfyller krav på att redovisas som skuld eller avsättning. Detta då det inte är troligt att en kostnad kommer att uppstå och/eller att förpliktelsen inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

5 Moderföretagets redovisningsprinciper

5.1 Skillnader mellan koncernens och moderföretagets redovisningsprinciper

Skillnaderna mellan koncernens och moderföretagets redovisningsprinciper framgår nedan. De nedan angivna redovisningsprinciperna för moderföretaget har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i moderföretagets finansiella rapporter, där inte annat anges.

5.1.1 Dotter- och intresseföretag

Aktier i dotter- och intresseföretag redovisas i moderföretaget till anskaffningsvärden efter avdrag för erforderliga nedskrivningar. Aktieägartillskott som lämnas som kapitaltillskott bokförs som en höjning av andelsvärdet i balansräkningen. För att fastställa huruvida det föreligger nedskrivningsbehov av placeringar i koncern- och intresseföretag tillämpas IAS 36, Nedskrivningar. För att beräkna konsolideringskapitalet görs en värdering till verkligt värde av koncern- och intresseföretag, fondförsäkringsföretag värderas med metod MCEV (Market Consistent Embeded Value) medan fastighetsföretag värderas utifrån substansvärde. I samband med förvärv eller andra strukturella förändringar görs en djupare analys av företagets värde som även tar hänsyn till kassaflöde, framtida vinster, varumärke och värdering av kundstocken.

5.1.2 Förmånsbestämda pensionsplaner

I moderföretaget tillämpas andra principer för redovisning av förmånsbestämda pensionsplaner än de som anges i IAS 19. Moderföretaget följer Tryggandelagens bestämmelser och Finansinspektionens föreskrifter, FFFS 2019:23 med tillhörande ändringsföreskrifter, eftersom detta är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt. De mest väsentligaste skillnaderna jämfört med reglerna i IAS 19 är hur diskonteringsräntan fastställs, att beräkningen av den förmåns-bestämda förpliktelsen sker utifrån nuvarande lönenivå utan antagande om framtida löneökningar, och att alla aktuariella vinster och förluster redovisas i resultaträkningen då de uppstår.

5.1.3 Skatter

I moderföretaget redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital. Vidare redovisas avkastningsskatten som en aktuell skattekostnad.

5.1.4 Koncernbidrag

Erhållna koncernbidrag från dotterföretag redovisas i resultaträkningen som Kapitalavkastning intäkter/Erhållna koncernbidrag. Lämnade koncernbidrag till dotterföretag redovisas i balansräkningen som en ökning av värdet på aktier i dotterföretag. Skattekonsekvenser som kan uppstå i samband med koncernbidrag redovisas med utgångspunkt från den underliggande transaktionen, det innebär att skatt hänförlig till erhållna koncernbidrag redovisas i resultaträkningen. Skatt hänförlig till lämnade koncernbidrag redovisas i eget kapital.

Not 2. Upplysningar om risker

Denna not beskriver Folksam Livs riskhantering och lämnar kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker, finansiella risker och verksamhetsrisker.

Företagets riskhanteringssystem
Folksam Livs riskhanteringssystem syftar till att skapa struktur och stöd för verksamheten i arbetet med att hantera risker. Riskhanteringssystemet omfattar strategier, processer, rutiner och metoder för hur risker ska identifieras, värderas, mätas, hanteras, övervakas, följas upp och rapporteras samt hur uppgifter och ansvar för detta är fördelat. Riskhanteringssystemet är formaliserat genom styrande regelverk i form av policyer, riktlinjer och instruktioner.

Folksam Liv bedrivs enligt ömsesidiga principer vilket innebär att företagets risker ytterst bärs av försäkringstagarkollektivet. Eftersom syftet med risktagandet är att skapa värde för kunderna är risk en central komponent i Folksam Livs affärsmodell. Risktagandet i företaget ska ske medvetet och kunna ställas i relation till företagets solvens- och kapitalsituation.

Riskstrategi i sammandrag
Folksam Livs riskstrategi är att risk ska tas medvetet och att risktagandet ska styras som en integrerad del av verksamhetsstyrningen. Företaget ska ta risker som förväntas addera sådant värde till kundnyttan att det motiverar tillskottet till det totala risktagandet. Risker som inte bedöms addera värde ska begränsas i den utsträckning som är ekonomiskt försvarbart. Företaget ska enbart ta risk inom områden där det finns ett stort kunnande och kapacitet att hantera riskerna.

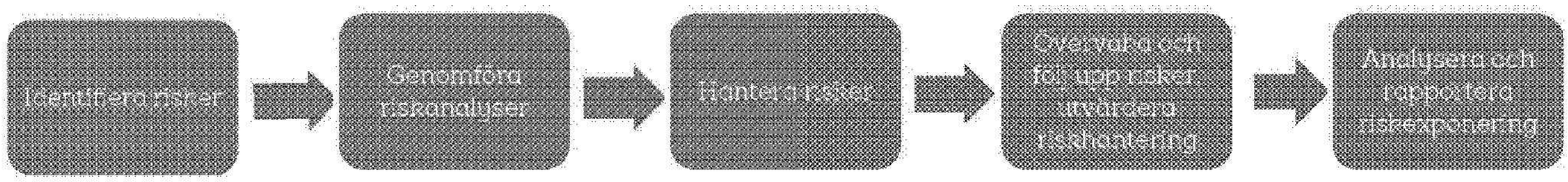
Risktagandet styrs genom den formaliserade struktur som ges av företagets riskhanteringssystem. För att riskhanteringssystemet ska fungera och skapa nytta i den dagliga verksamheten arbetar Folksam Liv kontinuerligt med att följa upp och stärka företagets riskkultur. Riskkulturen är resultatet av medarbetarnas värderingar, attityder och beteenden samt förståelse för riskernas natur och företagets principer för riskhantering. Styrelsens vid var tid fastställda riskaptit ska vara vägledande vid risktagande.

Riskaptitramverket
Företagets riskaptitramverk, som beslutas årligen av styrelsen, är ett stöd för verksamheten vid styrning av företagets risktagande. Viktiga komponenter i riskaptitramverket är riskaptit, risktolerans, samt uppföljning och eskalering. Riskaptiten uttrycker styrelsens syn på vilka risker, i art och omfattning som företaget (gruppen) önskar exponera sig mot och risktoleransen uttrycker vilken nivå på dessa risker som styrelsen bedömer vara en nivå som företaget är villig att acceptera. Företagets (gruppens) riskexponering följs löpande upp och om risktoleransen bryts, eller riskerar att brytas, sker en eskalering enligt beslutade rutiner vilka anger de processer som ska initieras och vilka åtgärder som ska övervägas vid sådana situationer.

Riskaptitramverket binder samman företagets processer för mål- och strategiformulering, riskhantering och verksamhetsstyrning. Resultatet av företagets strategi- och affärsplaneringsprocess, samt företagets egen risk- och solvensbedömning, ska stämmas av med gällande riskaptitramverk. Företagets egen risk- och solvensbedömning utgör även underlag för eventuell uppdatering av riskaptitramverkets utformning.

Riskbaserad verksamhetsstyrning
Folksam Livs riskhanteringssystem baseras på principen om riskbaserad verksamhetsstyrning. Detta innebär att förändringar i företagets riskexponering, som kan uppstå till följd av beslut på olika nivåer, styrs genom att riskerna på ett strukturerat och transparent sätt identifieras, analyseras och hanteras. Detta görs samordnat med övriga analyser som genomförs i verksamheten. Särskilt väsentliga områden som omfattas av riskbaserad verksamhetsstyrning är företagets strategi- och affärsplanering, förvaltning av kapital, produkt- och erbjudandehantering samt hantering av andra väsentliga verksamhetsförändringar.

Den samlade effekten som Folksam Livs övergripande strategier och affärsplaner har på riskexponering och kapitalbehov analyseras och stäms av mot riskaptiten genom en egen risk- och solvensbedömning. Styrelsen ges information om huruvida de långsiktiga mål och strategier samt affärsplaner och aktiviteter som föreslås, är förenliga med företagets riskaptit och kapitalbehov både på kort och lång sikt. Styrelsen beslutar årligen den egna risk- och solvensbedömningen.

Riskhanteringsprocessen
Företagets riskhanteringsprocess är integrerad i verksamhetsprocesserna och består av de olika steg som beskrivs ovan.

Risker på både kort och lång sikt identifieras med hjälp av olika metoder beroende på kategorier av risk. Syftet med riskidentifieringen är att öka insikten om vilka händelser som kan uppstå och deras konsekvenser. Identifierade risker, inklusive deras orsaker och konsekvenser, dokumenteras och kategoriseras. Därefter sker en bedömning av riskernas sannolikhet och konsekvens. Värdering av konsekvenser görs avseende kund- och varumärkespåverkan, ekonomisk påverkan samt påverkan på regelefterlevnad.

Företagets riskaptit är vägledande för beslut om hantering av risker och risktagandet begränsas av företagets risktolerans. Metod för hantering av enskilda risker eller kategorier av risker beror på riskens art, omfattning och komplexitet. Beslut tas om riskerna ska accepteras, reduceras, ökas eller elimineras. Verksamheten genomför beslutade åtgärder samt följer upp att åtgärderna får avsedd effekt.
Riskhanteringsfunktionen stödjer första ansvarslinjen i dess arbete med riskhantering. De risker som identifieras rapporteras kontinuerligt vidare i organisationen till berörda parter, inklusive riskhanterings-funktionen. Rapporterings- och eskaleringsrutiner är anpassade efter organisationsstrukturen och vad som är mest lämpligt för respektive riskkategori.

Enheten för kapitalförvaltning och hållbarhet rapporterar kontinuerligt till vd och styrelse i enlighet med krav på innehåll och periodicitet som ställs i placeringspolicyn och placeringsriktlinjerna. Rapporteringens syfte är att utgöra underlag för bedömningar av och beslut om placerings-verksamheten. CFO rapporterar, minst fyra gånger per år, företagets ekonomiska ställning till vd och styrelse.

Minst två gånger per år sammanställer riskhanterings-funktionen en riskrapport där en samlad bild av riskläget återges till vd och styrelse. Riskrapporten innehåller såväl kvantitativ som kvalitativ information samt information om företagets risker samt övergripande status på riskhanterande åtgärder. Därutöver rapporterar risk-hanteringsfunktionen omgående till vd och/eller styrelse om det finns allvarliga brister avseende riskhantering eller om händelser inträffat som kan leda till en materiell förändring av företagets riskexponering.

Risk- och kontrollorganisation
Styrelsen i Folksam Liv har det yttersta ansvaret för att verksamheten bedrivs med god riskhantering. Ansvaret för riskhantering inom företaget följer i övrigt principen om de tre ansvarslinjerna.

Första ansvarslinjen
Den första ansvarslinjen utgörs av verksamheten där riskerna tas, vilket även innebär ansvar för att riskerna hanteras. Inom första ansvarslinjen är affärsområdeschefer och chefer för centrala enheter ansvariga för att identifiera, analysera, värdera, hantera och dokumentera risker inom sina ansvarsområden. Detta innefattar även eventuell utlagd verksamhet. I chefsansvaret ingår att säkerställa god intern kontroll genom att se till att de processer och rutiner som används möjliggör ett medvetet risktagande. Detta sker genom implementerade effektiva kontroller och övervakning av processer. Chefer på alla nivåer ansvarar för att den verksamhet de leder, bedrivs enligt fastställda principer för riskhantering. Alla medarbetare i företaget har, inom ramen för sina arbetsuppgifter, eget ansvar för att identifiera, hantera och rapportera risker. Medarbetarna ska även rapportera incidenter såväl som väsentliga brister, limitöverträdelser och andra avvikelser till närmaste chef och/eller till funktionerna i andra ansvarslinjen i enlighet med vid var tid gällande rutiner. Första ansvarslinjen ska ge andra och tredje ansvarslinjen tillgång till den information dessa behöver för att kunna genomföra kontroller och analyser av företagets riskexponering.

Andra ansvarslinjen
Den andra ansvarslinjen utgörs av aktuarie-, riskhanterings- och compliancefunktionerna. Dessa funktioner är underställda vd och stödjer vd och styrelse i deras arbete med att fullgöra sitt ansvar för riskhantering, intern kontroll och regel-efterlevnad i företaget. Inom andra ansvarslinjen har riskhanteringsfunktionen ansvar för att utveckla och förvalta riskhanteringssystemet i enlighet med de krav och principer som anges i företags-styrningspolicyn och övriga styrande regelverk för riskhantering.
Riskhanteringsfunktionen ska stödja och vid behov utmana första ansvarslinjens identifiering, analys, värdering och

hantering av risker. När det gäller risker i försäkringsrörelsen ansvarar aktuariefunktionen för motsvarande aktiviteter. Riskhanteringsfunktionen och aktuarie-funktionen ska även tillhandahålla metod- och dokumentationsstöd och stödja första ansvarslinjen vid tillämpningen av dessa. Ansvar, uppgifter och rapporterings-rutiner för andra ansvarslinjens funktioner har fastställts i styrande regelverk.

Tredje ansvarslinjen
Den tredje ansvarslinjen utgörs av internrevisionen som arbetar på styrelsens uppdrag. Internrevisionen granskar och utvärderar riskhanteringssystemet, samt första och andra ansvarslinjens arbete med intern styrning och kontroll inklusive riskhantering. Ansvar och uppgifter för internrevisionen fastställs av styrelsen i styrande regelverk.

Styrelsens ansvar
Styrelsen är ytterst ansvarig för riskhanteringen. Ansvaret innebär bland annat att säkerställa att riskhanteringssystemet är ändamålsenligt och proportionerligt i förhållande till verksamhetens komplexitet och riskexponering. Styrelsen ansvarar även för uppföljning av att företagets riskhanteringssystem fungerar i enlighet med styrelsens avsikter. Styrelsen beslutar om företagets riskaptit säkerställer att riskaptiten och principerna för riskhantering ligger i linje med företagets långsiktiga mål, strategier och affärsplaner. Styrelsen ska även se till att den får tillgång till information om, och har förståelse för, de materiella risker som företaget är eller kan bli exponerat för. Slutligen ska styrelsen säkerställa att information från riskhanteringssystemet beaktats vid styrelsebeslut. Hur detta sker ska dokumenteras. Styrelsen för Folksam Liv har utsett ett risk- och kapitalutskott. Utskottet har bland annat till uppgift att utvärdera riskhanteringssystemet och företagets väsentliga risker.

Verkställande direktörens ansvar
Vd ska leda företaget i enlighet med de regelverk styrelsen fastställt. Vd ska därför fastställa de styrande regelverk som behövs för att tydliggöra ansvar och genomförande av riskhantering. För att säkerställa ett aktivt informationsutbyte mellan ansvarslinjerna och öka kvalitén i beslutsunderlag och rapportering till vd och styrelse har vd inrättat kommittéer där risk- och kapitalfrågor bereds och diskuteras. Första och andra ansvarslinjen är representerade i dessa kommittéer.

Väsentliga risker i Folksam Liv
Folksam Liv definierar risk som osäkerhet om framtida händelser och deras effekter på företagets möjligheter att nå sina mål. Händelser kopplade till försäkringsavtalen eller finansiella händelser som kan påverka företagets möjligheter att nå sina mål kallas försäkringsrisker respektive finansiella risker. Risker kan även uppstå till följd av omvärldshändelser, internt beslutsfattande eller icke ändamålsenliga interna processer, system och bemanning. Dessa risker ryms inom kategorin verksamhetsrisker. I kommande avsnitt beskrivs Folksam Livs försäkringsrisker, finansiella risker samt verksamhetsrisker.

Försäkringsrisk
Målet för Folksam Livs försäkringsverksamhet är att tillhandahålla ett brett utbud av produkter, som svarar mot våra kunders behov. Folksam Liv ska vara ett ansvarstagande och pålitligt företag med god kontroll av försäkringsriskerna.

Folksam Liv erbjuder såväl livförsäkring som skadeförsäkring. Livförsäkringen utgörs av både olika former av sparandeförsäkring (traditionell livförsäkring, traditionell livförsäkring med villkorad återbäring samt fondförsäkring) och av riskförsäkring (gruppliv- och tjänstegrupplivförsäkring, sjuk- och premiebefrielseförsäkring samt övrig kollektiv riskförsäkring). Inom ramen för skadeförsäkringsverksamheten finns riskförsäkring i form av sjuk- och olycksfallsförsäkring. Folksam Liv mottar även återförsäkring från livförsäkringsföretag inom Folksam.

Den övergripande styrningen av försäkringsriskerna fastställs i de försäkringstekniska riktlinjerna och det försäkringstekniska beräkningsunderlaget. De försäkringstekniska riktlinjerna innehåller bland annat principer för hur premier bestäms, försäkringstekniska avsättningar beräknas och hur överskott fördelas. Riktlinjerna är också styrande för uppföljningen av gjorda antaganden. Riktlinjerna beslutas av styrelsen. I det försäkringstekniska beräkningsunderlaget, som beslutas av vd, anges vilka antaganden och beräkningsmetoder som ska gälla för att riktlinjerna ska uppfyllas. Aktuariefunktionen föreslår förändringar av försäkringstekniska riktlinjer medan chefsaktuarien föreslår förändringar av försäkringstekniskt beräkningsunderlag.

Hantering av försäkringsrisk
Hantering och värdering av risker i försäkringsverksamheten är grundläggande för alla försäkringsföretag. Korrekt prissättning tryggar Folksam Livs långsiktiga lönsamhet. De försäkringstekniska avsättningarna måste vara tillräckliga och fördelningen av överskott skälig. Såväl risker som principer och verktyg för riskhantering kan skilja sig åt mellan olika typer av försäkringskontrakt.

Det breda produktutbudet exponerar Folksam Liv för en mängd olika försäkringsrisker, vilka hänger samman med försäkrade händelser och produkternas utformning. Konsekvenser av dessa risker beaktas när försäkringsvillkor utformas, premier och åtaganden fastställs, försäkringstekniska avsättningar beräknas och överskott fördelas till försäkringsavtalen och över tid.

Riskerna hanteras även genom fastställda teckningslimiter, produkt- och teckningsregler. Ett brett produktutbud och stora försäkringstagarkollektiv bidrar till en utjämning av de olika riskerna.

Dödlighetsrisk
Med dödlighetsrisk avses risken för att Folksam Livs möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av en ökad eller minskad dödlighet bland de försäkrade. I Folksam Liv är risken för minskad dödlighet bland försäkrade med traditionell livförsäkring den dominerande dödlighetsrisken. Om dödligheten överskattas vid tecknande av försäkring kan det leda till att för höga ersättningar utlovas. En överskattad dödlighet medför också att de beräknade avsättningarna blir otillräckliga, liksom att fördelningen av överskott blir felaktig. Det förekommer även risk för ökad dödlighet både bland vissa sparandeprodukter och riskprodukter.

Riskerna hanteras genom att dödligheten i bestånden följs upp, och genom att dödlighetsantaganden uppdateras. Dödlighetsrisk hanteras även genom hälsokrav i samband med tecknande av försäkring. Dessa krav är störst för individuellt tecknad försäkring, där det sker en individuell riskbedömning. I samband med skadereglering av dödsfall sker också riskbedömning, främst av så kallade oriktiga uppgifter eller av om den försäkrade uppfyller kraven i villkoren för att omfattas av försäkringen.

Risk för ökad dödlighet hanteras vidare genom individuell återförsäkring av dödsfallsförsäkringar med förhöjd dödsfallsrisk respektive höga dödsfallsrisksummor.

Sjuklighetsrisk
Med sjuklighetsrisk avses risken för att Folksam Livs möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar av de försäkrades sjuktillstånd.

Risken hanteras genom att sjukligheten i bestånden följs upp, och genom att sjuklighetsantaganden uppdateras. Sjuklighetsrisk hanteras även genom hälsokrav i samband med tecknande av försäkring. Dessa krav är störst för individuellt tecknad försäkring, där det sker en individuell riskbedömning. I samband med skadereglering av sjukfall sker också riskbedömning, främst av så kallade oriktiga uppgifter eller av om den försäkrade uppfyller kraven i villkoren för att omfattas av försäkringen. Sjuklighetsriskerna hanteras också genom individuell återförsäkring av höga sjukrisksummor.

Olycksfallsrisk
Med olycksfallsrisk avses risken för att Folksam Livs möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar av de försäkrades olycksfallstillstånd. Riskerna hanteras genom att inträffade olycksfall i bestånden följs upp.

Driftskostnadsrisk
Med driftskostnadsrisk avses risken för att Folksam Livs möjlighet att nå sina mål påverkas av förändringar av drifts-, anskaffnings- och skadebehandlingskostnader. Underskattade driftskostnader kan till exempel medföra förluster på grund av att för höga ersättningar utlovas eller att otillräckliga avsättningar beräknas. Även fördelning av överskott påverkas av belastning för driftskostnader. Förutsättningar för hantering av driftskostnadsrisken skapas genom uppföljning och utveckling av förbättrade metoder för att fördela driftskostnader.

Optionsrisk
Många försäkringsprodukter, främst produkter med sparandeinslag, innehåller optioner att avsluta försäkringen på grund av flytt eller återköp samt att avsluta premiebetalningen. Med annullationsrisk avses risken för att Folksam Livs möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av att premieinbetalningar upphör och/eller att försäkringskapital flyttas eller återköps.

Försäkringstagaren har även en option att ändra till exempel utbetalningstidpunkt eller utbetalningstidens längd. I optionsrisk ingår, förutom annullationsrisk, även risken att Folksam Liv inte når sina mål på grund av att utnyttjandet av dessa optioner avviker från vad som är förväntat. Dessa optionsrisker regleras i första hand genom försäkringsvillkor och ändringsregelverk. Målet är att avgiftsstrukturen ska vara utformad så att lönsamheten kan bibehållas och finansiell stabilitet upprätthållas. Vidare bör det säkerställas att avsättningarna är tillräckliga vid annullationer samt att annullationer inte medför att oskälig andel av överskottet utbetalas så att kvarvarande/övriga kunder drabbas negativt.

Katastrof- och koncentrationsrisk
Med katastrofrisk avses risken för att Folksam Livs möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av naturkatastrofer, epidemier eller katastrofer orsakade av mänskliga aktiviteter.

Folksam Liv har ett återförsäkringsprogram som omfattar katastrofåterförsäkring för olyckshändelser med mer än ett dödsfall. Återförsäkringsprogrammet har störst påverkan på resultatet för riskförsäkring.

Koncentrationsrisk avser risken för att Folksam Livs möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av otillräcklig diversifiering av försäkringsrisker inom och mellan verksamhetsgrenar. Koncentration av försäkringsrisk uppstår om riskexponeringen är koncentrerad till ett fåtal försäkrade eller viss geografisk plats. Koncentrationsrisk kan även uppstå om Folksam Liv är ensidigt exponerat mot till exempel ett begränsat produktutbud eller ett enskilt avtalsområde.

Folksam Livs försäkringsverksamhet är inriktad på stora kollektiv. Inom ett och samma kollektiv adderas en stor mängd oberoende risker vilket ger en riskutjämning i form av en större förutsägbarhet om den totala ersättningens omfattning. Koncentrationsrisken hanteras genom ett aktivt arbete för att åstadkomma stora blandade bestånd inom individuell livförsäkring. För kollektivavtalad försäkring har Folksam Liv begränsad möjlighet att styra över risk-spridningen. Försäkringar med risk för förhöjd dödlighet eller sjuklighet är geografiskt spridda över Sverige. De är även spridda på ett stort antal olika försäkringar.
Koncentrationsrisken för försäkringar med förhöjd dödlighet och sjuklighet är därmed begränsad.

Katastrof- och koncentrationsrisker utvärderas löpande och återförsäkringsprogrammet justeras vid behov.

Övrigt
Utöver ovan nämnda risker kan förändringar i lagar och externa regelverk samt inflationsökning också få betydelse för Folksam Livs möjlighet att nå sina mål. Dessa hanteras bland annat genom omvärldsbevakning och justerad prissättning.

Mätning och exponering av försäkringsrisk
För att mäta hur exponerat företaget är mot försäkringsrisker görs stresstester och framåtblickande analyser.
Stresstesterna mäts enligt standardformeln i Solvens II-regelverket för övrig livförsäkringsverksamhet och enligt trafikljusmodellen för tjänstepensionsverksamhet. Dessutom beräknas ett internt kapitalkrav. De största försäkrings-riskerna Folksam Liv är exponerat för är ökad långlevnad (minskad dödlighet) samt ett ökat utnyttjande av optioner. Ca 77/45 procent av Folksam Livs försäkringstekniska avsättningar för tjänstepension respektive övrig livförsäkring utgörs år 2021 av försäkringar med långlevnadsrisk, medan ca 47/60 procent utgörs av försäkringar med option att återköpa eller flytta försäkringen eller att avsluta premiebetalningen.

Mätning av försäkringsrisker sker även genom uppföljning. Bland annat sker uppföljning av det så kallade riskresultatet och driftskostnadsresultatet. Uppföljning sker också av använda antaganden och av hur känsliga avsättningarna är för en förändring av dessa. Avsättningarnas känslighet visas under rubriken "Känslighetsanalyser". Där illustreras hur resultatet och det egna kapitalet skulle påverkas vid en förändring av antaganden samt indikerar graden av exponering för olika typer av försäkringsrisker.

Koncentration av risk analyseras under rubriken "Koncentrationer av försäkringsrisk". Avsnittet "Faktiska skadeanspråk jämfört med tidigare uppskattningar" belyser över/underskott 2021-12-31 i förhållande till uppskattad slutlig skadekostnad i slutet av de senaste fem skadeåren.

Känslighetsanalyser
I tabellen nedan visas hur de försäkringstekniska avsättningarna för övrig livförsäkringsverksamhet respektive tjänstepensionsverksamhet skulle förändras om antaganden om dödlighet, sjuklighet, driftskostnader eller utnyttjandet av optioner förändrades. De försäkringstekniska avsättningarnas känslighet för ränteförändringar framgår av avsnittet om finansiella risker.

Tabellen omfattar enbart moderföretaget Folksam Liv. I den konsoliderade koncernredovisningen ingår även ett fond-försäkringsföretag. I detta företag är avtalen sådana att dödlighetsantagandena kan ändras under försäkringstiden. Företaget har mycket begränsad verksamhet med sjuklighetsrisk. Detta företag ingår därför inte i nedanstående tabell.

Antagandena om framtida dödlighet för sparförsäkring baseras på aktuell erfarenhet inom Folksam Liv kompletterade med antagna framtida dödlighetsreduktioner. I känslighetsanalysen antas att dödlighetsreduktionerna ökas med 50 procent. En minskad dödlighet ger ökade avsättningar för sparandeförsäkringar.

Känsligheten för utnyttjande av optioner visas genom att de antaganden om andelen försäkringar som annulleras ökar med 50 procent och andelen försäkringar som ändrar utbetalningstid ökar med 10 procent för tjänstepensions-verksamhet respektive minskar med 10 procent för övrig livförsäkringsverksamhet.

Antaganden för sannolikheten att sjukfall upphör har stor påverkan på avsättningarna för lång sjuk- och premie-befrielseförsäkring. Känsligheten i avsättningarna för en förändring av dessa antaganden illustreras genom att anta att de minskas med 10 procent.

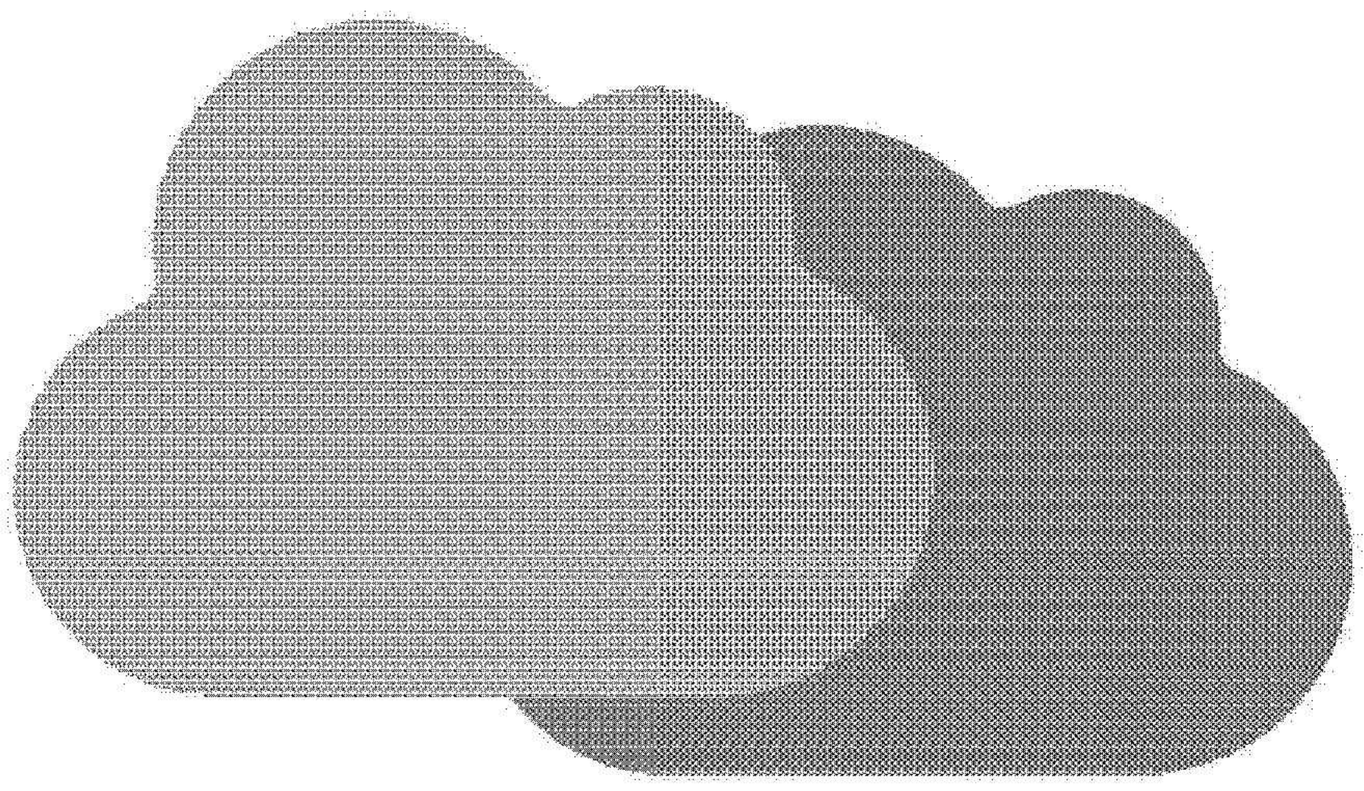
Känsligheten i avsättningarna för driftskostnader visas genom att kostnadsinflationen ökas med 1 procentenhet för sparförsäkring.

För sjuk- och olycksfallsprodukter som tillhör skadeförsäkring, där avsättningarna inte baseras på antaganden, visas hur avsättningarna påverkas av en genomsnittlig ökning av skadekostnader med 10 procent.

Analyserna är gjorda för respektive antagande oberoende från varandra.

Känslighetsanalyser för försäkringsrisk

Mkr	Tjänstepension			Övrig liv		
Moderföretaget 2021	Avsättningar brutto	Effekt på resultat före skatt	Effekt på eget kapital	Avsättningar brutto	Effekt på resultat före skatt	Effekt på eget kapital
Försäkringstekniska avsättningar	60 258	-	-	65 012	-	-
Långlevnadsrisk - dödlighetsreduktion	61 254	-996	-996	65 235	-223	-223
Optioner-annullation	60 098	160	160	64 641	371	371
Optioner-ändring av utbetalningstid	60 277	-19	-19	65 090	-78	-78
Sjuklighet - avveckling	60 348	-89	-71	65 017	-5	-4
Kostnadsinflation	60 860	-602	-602	65 248	-236	-236
Skadeförsäkring - genomsnittlig skadekostnad	60 258	-	-	65 080	-68	-54
Moderföretaget 2020						
Försäkringstekniska avsättningar	60 662	-	-	64 930	-	-
Långlevnadsrisk - dödlighetsreduktion	61 933	-1 271	-1 271	65 272	-342	-342
Optioner-annullation	60 520	142	142	64 653	277	277
Optioner-ändring av utbetalningstid	60 680	-18	-18	65 020	-90	-90
Sjuklighet - avveckling	60 755	-93	-73	64 933	-3	-3
Kostnadsinflation	61 249	-586	-586	65 169	-239	-239
Skadeförsäkring - genomsnittlig skadekostnad	60 662	-	-	65 000	-69	-55

Koncentrationer av försäkringsrisk

Koncentration av försäkringsrisk illustreras i nedanstående tabell, som visar antal försäkringsavtal och försäkrat belopp i olika beloppsintervall.

Försäkrat belopp som betalas ut i händelse av dödsfall eller sjukfall, Mkr			varav Tjänstepension		varav Övrig livförsäkring	
Moderföretaget 2021	Antal försäkringar	Totalt försäkrat belopp	Antal försäkringar	Totalt försäkrat belopp	Antal försäkringar	Totalt försäkrat belopp
Dödsfall						
Mindre än 20 prisbasbelopp	4 353 915	622 588	160 335	57 217	4 193 580	565 371
20-30 prisbasbelopp	63 518	68 117	1 706	1 883	61 812	66 234
30-45 prisbasbelopp	40 003	73 979	2 144	3 553	37 859	70 427
45-60 prisbasbelopp	3 380	8 395	312	769	3 068	7 627
mer än 60 prisbasbelopp	19 380	59 549	319	1 293	19 061	58 256
Summa	**4 480 196**	**832 628**	**164 816**	**64 714**	**4 315 380**	**767 914**
Sjukfall						
Mindre än 20 prisbasbelopp	2 428 829	92 257	87 051	2 980	2 341 778	89 277
20-30 prisbasbelopp	75	87	67	77	8	9
30-45 prisbasbelopp	46	79	44	76	2	3
45-60 prisbasbelopp	14	35	12	30	2	5
mer än 60 prisbasbelopp	8	30	7	27	1	3
Summa	**2 428 972**	**92 487**	**87 181**	**3 190**	**2 341 791**	**89 297**
Moderföretaget 2020						
Dödsfall						
Mindre än 20 prisbasbelopp	4 422 066	630 190	158 973	57 742	4 263 094	572 449
20-30 prisbasbelopp	57 553	61 582	1 540	1 780	56 013	59 802
30-45 prisbasbelopp	35 386	65 218	2 576	4 189	32 810	61 029
45-60 prisbasbelopp	3 021	7 483	568	1 405	2 453	6 078
mer än 60 prisbasbelopp	16 762	52 339	750	3 344	16 012	48 995
Summa	**4 534 788**	**816 812**	**164 407**	**68 460**	**4 370 382**	**748 352**
Sjukfall						
Mindre än 20 prisbasbelopp	2 413 480	121 271	85 618	12 272	2 327 862	108 998
20-30 prisbasbelopp	1 540	1 756	1 453	1 654	87	103
30-45 prisbasbelopp	555	943	502	855	53	88
45-60 prisbasbelopp	92	219	77	181	15	38
mer än 60 prisbasbelopp	26	102	12	44	14	58
Summa	**2 415 693**	**124 291**	**87 662**	**15 006**	**2 328 031**	**109 285**

Faktiska skadeanspråk jämfört med tidigare uppskattningar

Tabellerna nedan visar ackumulerade över/underskott 2021-12-31 (före och efter återförsäkring) i förhållande till uppskattad slutlig skadekostnad i slutet av varje skadeår för de senaste fem åren.

Avsättning för oreglerade skador (före återförsäkring) i tabellen utgör 83 procent av de totala avsättningarna för oreglerade skador i Folksam Liv. Ingående verksamheter är gruppförsäkring, premiebefrielseförsäkring samt sjukförsäkring. Tabellerna omfattar enbart moderföretaget Folksam Liv. I den konsoliderade koncernredovisningen ingår även ett fondförsäkringsföretag. I detta företag är dock andelen oreglerade skador liten.

Diskonteringseffekter framgår längst ned i varje tabell.

Faktiska skadeanspråk, Mkr								
Moderföretaget	Alla tidigare år	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Totalt
Före avgiven återförsäkring								
Uppskattad slutlig skadekostnad i slutet av skadeåret (brutto)	-	2 708	2 209	2 282	2 254	2 233	2 080	13 766
Ett år senare	-	2 111	2 081	2 054	2 020	2 054	-	10 320
Två år senare	-	2 038	1 883	1 996	1 959	-	-	7 876
Tre år senare	-	1 921	1 859	1 970	-	-	-	5 751
Fyra år senare	-	1 914	1 858	-	-	-	-	3 771
Fem år senare	-	1 974	-	-	-	-	-	1 974
Uppskattad slutlig skadekostnad 2021-12-31	-	**1 974**	**1 858**	**1 970**	**1 959**	**2 054**	**2 080**	
Ackumulerade utbetalda försäkringsersättningar	-	1 923	1 786	1 878	1 834	1 859	1 367	10 647
Avsättning för oreglerade skador, exklusive skadebehandlingsreserv	581	51	72	93	124	195	713	1 829
Skadebehandlingsreserv	-	-	-	-	-	-	-	75
Ackumulerat över/underskott	-	734	351	312	295	179	-	-
Ackumulerat över/underskott i % av initial skadekostnad	-	27,1%	15,9%	13,7%	13,1%	8,0%	-	-
Diskonteringseffekt	-	-	-	-	-	-	-	-30
Avstämning mot balansräkning								
Oreglerade skador enligt denna tabell	-	-	-	-	-	-	-	1 904
Oreglerade skador för verksamhet som ej ingår i ovanstående tabell	-	-	-	-	-	-	-	391
Total avsättning för oreglerade skador enligt balansräkningen (brutto)	-	-	-	-	-	-	-	**2 295**
Andel som ingår i tabellen	-	-	-	-	-	-	-	83%

Faktiska skadeanspråk, Mkr Moderföretaget	Alla tidigare år	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Totalt
Efter avgiven återförsäkring								
Uppskattad slutlig skadekostnad i slutet av skadeåret (netto)	-	2 683	2 191	2 267	2 239	2 218	2 070	13 668
Ett år senare	-	2 102	2 068	2 042	2 012	2 048	-	10 272
Två år senare	-	2 033	1 871	1 990	1 954	-	-	7 849
Tre år senare	-	1 921	1 853	1 959	-	-	-	5 733
Fyra år senare	-	1 914	1 854	-	-	-	-	3 767
Fem år senare	-	1 974	-	-	-	-	-	1 974
Uppskattad slutlig skadekostnad 2021-12-31	-	**1 974**	**1 854**	**1 959**	**1 954**	**2 048**	**2 070**	
Ackumulerade utbetalda försäkringsersättningar	-	1 923	1 784	1 875	1 834	1 858	1 366	10 640
Avsättning för oreglerade skador, exklusive skadebehandlingsreserv	577	51	70	84	120	190	704	1 796
Skadebehandlingsreserv	-	-	-	-	-	-	-	75
Ackumulerat över/underskott	-	710	337	308	284	170	-	-
Ackumulerat över/underskott i % av initial skadekostnad	-	26,4%	15,4%	13,6%	12,7%	7,6%	-	-
Diskonteringseffekt	-	-	-	-	-	-	-	-30
Avstämning mot balansräkning								
Oreglerade skador enligt denna tabell	-	-	-	-	-	-	-	1 871
Oreglerade skador för verksamhet som ej ingår i ovanstående tabell	-	-	-	-	-	-	-	391
Total avsättning för oreglerade skador i balansräkningen (netto)	-	-	-	-	-	-	-	**2 262**
Andel som ingår i tabellen	-	-	-	-	-	-	-	83%

Rapportering av försäkringsrisk

Som ett led i Folksam Livs interna uppföljning och riskhantering informeras styrelsen löpande om utvecklingen av försäkringsriskerna. I riskrapporten, riskhanterings-funktionens rapport om risker till vd och styrelse, ges en samlad bild av riskläget, inklusive försäkringsrisker. Riskrapporten innehåller såväl kvantitativ som kvalitativ uppföljning av risker.

I aktuarierapporten rapporterar aktuariefunktionen till styrelsen om förändrade metoder och modeller för hantering av försäkringsrisk i samband med tecknande av försäkring, överskottshantering och beräkning av försäkringstekniska avsättningar. Styrelsen får vidare en samlad bedömning av de totala försäkringsriskerna i företaget i statusrapporter. Extern rapportering sker i form av den aktuariella resultatanalysen i den kompletterande rapporteringen till FI, vilken innehåller en analys av årets legala riskresultat och driftsresultat. I Folksam Livs egna risk- och solvens-bedömning beskrivs de risker som Folksam Liv är, eller kommer att bli, exponerad för under den treåriga affärsplaneringsperioden 2022-2024.

Folksam Liv bedriver såväl tjänstepensionsverksamhet som verksamhet med övrig livförsäkring. Folksam Liv tillämpar övergångsbestämmelser för tjänstepensionsverksamheten sedan den 1 januari 2016 och tillämpar därmed den äldre regleringen för denna verksamhet. Detta innebär bland annat att Folksam Liv, såväl externt som internt, rapporterar kapitalkrav beräknade i enlighet med Solvens I och Finansinspektionens trafikljus för tjänstepensions-verksamheten respektive kapitalkrav beräknade i enlighet med standardformeln i Solvens II för övrig livförsäkringsverksamhet.
För verksamhet som bedrivs i tjänstepensionsföretag beräknas kapitalkrav ingående i Folksam Livs gruppsolvensberäkningar enligt tjänstepensionsregleringen (IORP II).
Dessutom rapporteras ett internt kapitalkrav enligt egen bedömning.

Finansiella risker

Med finansiell risk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av finansiella händelser. Exempel på händelser kan vara marknadshändelser såsom aktiekursfall eller förändring av marknadsräntor, men även andra finansiella händelser så som förändrad kreditvärdighet eller fallissemang hos motparter.

Målet för förvaltningen av tillgångarna är att uppnå högsta möjliga reala avkastning under gällande risk- och placeringsrestriktioner. Folksam Liv lägger också stor vikt vid tryggheten i pensionssparandet. Valet av tillgångsportfölj görs med utgångspunkten att företaget ska tåla en mycket svag utveckling på finansmarknaderna. Ytterligare begränsningar vid valet av sammansättningen av tillgångsportföljer är att regulatoriska krav, så som solvens, ska uppfyllas med marginal beslutad av styrelsen.

Styrelsen har det yttersta ansvaret för förvaltningen av företagets tillgångar och den anger ramar och limiter för exponeringar samt styrelsens policys för verksamheten. Vd ansvarar för att förvaltningen av företagets tillgångar sker inom de ramar och anvisningar som styrelsen angivit samt för översynen av placeringsriktlinjerna. Finanskommittén är vd:s forum för styrning och uppföljning av placerings-verksamheten.

Vid valet av placeringsinriktning beaktas tillgångarnas och skuldernas egenskaper såsom förväntad avkastning, risk och korrelation, prognoser för försäkringsrörelsens utveckling samt möjlighet att använda tillgångarna för skuldtäckning. Därutöver gör företaget en miljö- och etikanalys av de företag där placeringar görs. Den placeringsinriktning som fastställs ger ramar för tillgångsförvaltningen. Inom dessa ramar och limiter ansvarar enheten för kapitalförvaltning och hållbarhet för den löpande förvaltningen och för spridningen mellan olika tillgångsslag såsom aktier, obligationer, valutor, fastigheter samt alternativa placeringar. Placeringar sköts både internt och genom externt utlagda förvaltningsuppdrag. Löpande aktie- och ränteförvaltning samt värdepappers-administration har lagts ut till Swedbank Robur. Placeringar vars huvudsyfte är att matcha placeringsrisker i åtagandena eller justera portföljens risknivå hanteras internt inom enheten för kapitalförvaltning och hållbarhet. Även alternativa placeringar och placeringar i fastigheter sköts internt inom företaget.

Hantering av finansiella risker

Inom traditionell försäkring med avkastningsgaranti är utvecklingen på de finansiella marknaderna och avkastningen på placeringstillgångarna av stor betydelse, inte bara för försäkringstagarna/förmånstagarna, utan även för företaget som helhet. Avkastningsgarantin i försäkringarna bestäms utifrån marknadsräntor så att garantin med betryggande säkerhet bedöms kunna infrias. Den förväntade avkastningen påverkar till viss del även val av återbäringsränta och därmed fördelningen av överskott.

Aktuariefunktionen ansvarar för att löpande avstämningar av garantinivåerna görs mot aktuella marknadsnoteringar, speciellt marknadsräntorna, för att säkerställa att framtida garantier är förenliga med avkastningsmålen. Aktuariefunktionen ansvarar vidare för att löpande följa fördelningen av överskott. Företagets kapitalförvaltning ansvarar för att styra, följa upp och utvärdera hur de utlagda förvaltningsuppdragen sköts. Swedbank Robur ansvarar för daglig kontroll av efterlevnaden av gällande placerings-riktlinjer samt att resultatet av utförd kontroll rapporteras till Riskhanteringsfunktionen och företagets kapitalförvaltning. Riskhanteringsfunktionen genomför självständig uppföljning av exponeringar på daglig basis av de limiter som fastställts av styrelsen. Rapportering sker åtminstone två gånger per år i form av riskrapporter till vd och styrelse avseende utvecklingen av de finansiella riskerna.

I placeringsriktlinjerna anges principerna för vilka instrument, emittenter och motparter som är tillåtna att använda i förvaltningen av placeringstillgångarna. Den totala tillgångsportföljen i Folksam Liv är sammansatt av fem delportföljer: aktier, räntor, fastigheter, alternativa placeringar, och företagsstrategiska innehav. I huvudsak används derivat för att skräddarsy portföljens risknivå. Ett annat syfte med derivat är att matcha marknadsrisker i åtagandena, exempelvis med ränteswappar för att reducera balansräkningens räntekänslighet.

Företagsstrategiska innehav är innehav som anses vara av särskilt strategiskt värde för företaget. Endast styrelsen får fatta beslut om placeringar av detta slag. Exempel på sådant innehav är aktier i koncernföretag samt innehavet av aktier i Swedbank. Inom enheten för kapitalförvaltning och hållbarhet finns Riskstyrningskommittén som sammanträder veckovis. Vid dessa möten diskuteras riskexponeringen i förvaltningsportföljerna och beslut fattas och protokollförs.

Under året har handel till största del skett med aktier, räntebärande värdepapper, värdepappersfonder, valutor och derivat på dessa.

Marknadsrisker

Med marknadsrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i marknadspriser. Marknadsrisken är en betydande risk för Folksam Liv och delas i sin tur in ränterisk, aktiekursrisk, fastighetsprisrisk, spreadrisk, valutarisk och finansiell

koncentrationsrisk. Dessa risker mäts på flera sätt, dels med hjälp av SCR beräkningar (övrig livförsäkringsverksamhet) och trafikljusberäkningar (tjänstepensionsverksamhet) dels med hjälp ett internt kapitalkrav (ICR). I tabellerna nedan redovisas känslighetsanalyser för respektive riskkategori. I känslighetsanalyserna tas hänsyn till effekten av eventuella derivatpositioner.

Känslighetsanalys av aktiekursrisk

Med aktiekursrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i aktiekurser. I tabellen nedan, känslighetsanalys aktiekursrisk, redovisas en effekt på resultat före skatt och eget kapital vid en nedgång om 10 procent i marknadsvärdet på samtliga aktieinnehav. För aktiederivat redovisas risken genom att den underliggande tillgången minskar i värde i samma utsträckning som övriga aktieinnehav.

Känslighetsanalys aktiekursrisk	Koncernen				Moderföretaget			
	2021		2020		2021		2020	
Mkr	Marknads-värde	Känslig-het	Marknads-värde	Känslig-het	Marknads-värde	Känslig-het	Marknads-värde	Känslig-het
Aktier	85 673	-8 566	66 955	-6 694	81 341	-8 132	61 562	-6 155
Investeringsfonder aktier	5 868	-587	5 803	-580	5 299	-530	7 073	-707
Andra investeringar	99	-10	115	-12	99	-10	154	-15
Övriga lån	942	-94	827	-83	942	-94	341	-34
Kapitalandelsbevis	268	-27	176	-18	268	-27	203	-20
Restitutioner	-	-	-	-	-	-	336	-34
Aktierelaterade derivatinstrument	-22	-119	-4	-222	-22	-119	-6	-90
Nettopåverkan resultat före skatt		**-9 402**		**-7 608**		**-8 912**		**-7 056**
Nettopåverkan eget kapital		**-8 646**		**-7 011**		**-8 258**		**-6 464**

Känslighetsanalys av fastighetsprisrisk

Med fastighetsprisrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i marknadsvärde på fastigheter. I tabellen nedan, Känslighetsanalys fastighetsprisrisk, redovisas effekten på resultat före skatt och eget kapital vid en nedgång om tio procent i marknadsvärdet på fastighetsinnehaven. Beräkningen kompletteras med stresstest för kartläggning av hur en negativ utveckling av fastighetspriser påverkar företagets resultat och eget kapital negativt.

Värderingen av företagets tillgångar för tjänstepensions-verksamheten i tabellen nedan utgår ifrån gällande redovisningsprinciper och Övriga tillgångar som innehåller fastighetsprisrisk omfattar koncerninterna fastighetslån. För tillgångar som tillhör företagets övriga livverksamhet tillämpas värderingsprinciper i enlighet med Solvens II-regelverket, vilket innebär att Övriga tillgångar som innehåller fastighetsprisrisk inte omfattar koncerninterna fastighetslån.

Känslighetsanalys fastighetsprisrisk	Koncernen				Moderföretaget			
	2021		2020		2021		2020	
Mkr	Marknads-värde	Känslig-het	Marknads-värde	Känslig-het	Marknads-värde	Känslig-het	Marknads-värde	Känslig-het
Fastigheter för eget bruk	3 608	-361	3 353	-335	3 608	-361	3 353	-335
Fastigheter annat än för eget bruk	20 774	-2 077	18 705	-1 870	3 666	-367	3 293	-329
Fastighetsfonder	907	-91	564	-56	907	-91	564	-56
Övriga tillgångar som innehåller fastighetsprisrisk	-	-	-	-	1 772	-177	1 822	-182
Nettopåverkan resultat före skatt		**-2 529**		**-2 262**		**-995**		**-903**
Nettopåverkan eget kapital		**-2 338**		**-2 079**		**-903**		**-815**

Känslighetsanalys av ränterisk

Med ränterisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i marknadsräntor. Värderingen av företagets åtaganden är av stor betydelse för det finansiella resultatet och företagets stabilitet. För Folksam

Liv är det i normalfallet ofördelaktigt med fallande marknadsräntor eftersom den framtida kostnaden för att infria åtagandena ökar mer än vad värdet av räntebärande placeringar ökar. Tillgångarnas räntekänslighet justeras löpande till önskad nivå genom justering av utlagda räntemandat och genom handel med räntederivat.
Då räntan i dagsläget är på mycket låga nivåer så innebär en förskjutning av räntekurvan nedåt att värdet för att infria

åtagandena inte förändras i den omfattning man normalt kan förvänta sig. Detta då rörelser i diskonteringsräntan är begränsade nedåt. Resultatet i tabellen blir därför det motsatta och de verkliga riskerna återspeglas inte fullt ut i siffrorna.
I tabellen nedan, Känslighetsanalys ränterisk, redovisas effekten på resultat före skatt och eget kapital vid ett ränteskifte av marknadsräntorna med - 1 procentenhet. För tjänstepensionsverksamhetens åtaganden och övrig livverksamhetens åtaganden sker känslighetsanalys av ränterisken genom att tillämpa respektive diskonteringsränta som uppstår vid ränteförskjutning av marknadsräntorna. Diskonteringskurvorna har dock ett golv vid noll.

	Koncernen				Moderföretaget			
Känslighetsanalys ränterisk	2021		2020		2021		2020	
Mkr	Marknads-värde	Känslig-het	Marknads-värde	Känslig-het	Marknads-värde	Känslig-het	Marknads-värde	Känslig-het
Minskning av marknadsräntan								
Värdeförändring räntebärande tillgångar	113 671	3 196	110 752	3 007	110 923	3 315	108 460	3 126
Ökning av redovisat värde på försäkringstekniska avsättningar	122 969	-6 511	122 969	-6 511	122 966	-6 512	123 576	-1 181
Nettopåverkan resultat före skatt		**-3 315**		**1 826**		**-3 196**		**1 945**
Nettopåverkan eget kapital		**-3 219**		**1 516**		**-3 124**		**1 618**

Följande tabell illustrerar hur företaget är exponerat för ränterisk utifrån räntebärande tillgångar och skulders räntebindningstid.

Räntebindningstider för tillgångar och skulder Ränteexponering, Mkr Koncernen 2021	< 5 år	5-15 år	> 15 år	Totalt
Tillgångar				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (inkl uppl ränteintäkt)	93 002	12 251	113	105 366
Andra räntebärande finansiella instrument, netto	11 393	-	-	11 393
Övriga lån inklusive lån emitterade till intresseföretag	3 753	1 294	-	5 047
Summa tillgångar före ekonomisk säkring med derivat	**108 148**	**13 545**	**113**	**121 805**
Skulder och avsättningar				
Livförsäkringstekniska avsättningar tjänstepensionsverksamhet	11 927	22 595	22 254	56 776
Livförsäkringstekniska avsättningar övrig livförsäkring	25 720	23 476	10 750	59 946
Summa skulder före ekonomisk säkring med derivat	**37 647**	**46 071**	**33 004**	**116 722**
Netto, tillgångar och skulder före ekonomisk säkring med derivat	**70 501**	**-32 526**	**-32 891**	**5 083**
Nominellt värde räntederivat	-2 254	2 254	-	-
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	**68 247**	**-30 272**	**-32 891**	**5 083**

Koncernen 2020	< 5 år	5-15 år	> 15 år	Totalt
Tillgångar				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (inkl uppl ränteintäkt)	89 283	13 341	298	102 922
Andra räntebärande finansiella instrument, netto	9 056	-	-	9 056
Övriga lån inklusive lån emitterade till intresseföretag	1 869	1 151	-	3 020
Summa tillgångar före ekonomisk säkring med derivat	**100 208**	**14 492**	**298**	**114 998**
Skulder och avsättningar				
Livförsäkringstekniska avsättningar tjänstepensionsverksamhet	10 908	21 650	22 031	54 589
Livförsäkringstekniska avsättningar övrig livförsäkring	22 590	25 529	11 966	60 085
Övriga skulder	1 333	-	-	1 333
Summa skulder före ekonomisk säkring med derivat	**34 831**	**47 179**	**33 997**	**116 007**
Netto, tillgångar och skulder före ekonomisk säkring med derivat	**65 377**	**-32 687**	**-33 700**	**-1 009**
Nominellt värde räntederivat	-8 789	7 424	1 365	-
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	**56 588**	**-25 263**	**-32 335**	**-1 009**

Någon tabell lämnas ej för moderföretaget då skillnaden i ränteexponering jämfört med koncernen är liten.

Ränterisk kassaflöde

I tabellen nedan framgår hur en ökning eller sänkning av marknadsräntan på 0,5 procentenheter påverkar ränteintäkter respektive räntekostnader för tillgångar och skulder med räntebindningstider på upp till ett år.

Ränterisk kassaflöde, Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
Ökning av marknadsräntan	2021	2020	2021	2020
Ränteintäkter för obligationer och andra räntebärande värdepapper	-179	-193	-179	-193
Ränteintäkter för andra räntebärande finansiella instrument	49	31	39	28
Summa	**-130**	**-162**	**-140**	**-165**
Minskning av marknadsräntan				
Ränteintäkter för obligationer och andra räntebärande värdepapper	179	193	179	193
Ränteintäkter för andra räntebärande finansiella instrument	-49	-31	-39	-28
Summa	**130**	**162**	**140**	**165**

Duration

Per 2021-12-31 var den genomsnittliga ekonomiska durationen för livförsäkringstekniska avsättningar för beståndet i Folksam Liv 12 år (12 år). Uppgiften berör 94 (94) procent av de försäkringstekniska avsättningarna. Duration har inte beräknats för skadeförsäkring, gruppliv och livförsäkring där avsättningar beräknas utan kassaflödesvärdering. Motsvarande uppgifter lämnas inte för koncernen då tillkommande likviditetsrisk bedöms som marginell.

Durationen per försäkringsgren framgår av nedanstående tabell.

	2021				2020			
Duration, Mkr	Övrig livförsäkring		Tjänstepension		Övrig livförsäkring		Tjänstepension	
Moderföretaget	Avsättningar, brutto	Duration, år	Avsättningar, brutto	Duration, år	Avsättningar, brutto	Duration, år	Avsättningar, brutto	Duration, år
Förmånsbestämd försäkring	-	-	16 725	18	-	-	17 841	18
Avgiftsbestämd traditionell försäkring	59 976	9	39 435	13	59 167	9	38 907	13
Sjuk- och premiebefrielseförsäkring	152	5	1 794	5	182	5	1 899	6
Mottagen återförsäkring premiebefrielse	4	4	-	-	5	5	-	-
Övrigt	4 881	-	2 304	-	5 577	-	2 016	-
Summa	**65 012**	**8**	**60 258**	**14**	**64 930**	**8**	**60 662**	**14**

Valutarisk

Med valutarisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i valutakurser. I de fall tillgångar eller skulder är exponerade mot andra valutor än svenska kronor uppstår valutarisk. Valutaexponering får endast förekomma mot de valutor där exponering kan uppstå genom placeringar i räntor, aktier, fastigheter, special-placeringar och bolagsstrategiska placeringar eller där exponeringen har sitt ursprung i försäkringsåtagandena. Valutaexponeringen begränsas genom fastställda limiter och styrs främst genom nyttjandet av valutaterminer och -swappar. Företagets försäkringsåtaganden är enbart fastställda i svenska kronor.

I tabellen Känslighetsanalys Valutarisk, redovisas effekten på balansräkning och resultat vid en förstärkning av 10 procent i den svenska kronan mot samtliga aktuella valuta-exponeringar. Företagets valutaexponering före och efter säkring med derivat redovisas i nedanstående tabell.

Valutakursexponering, Mkr Moderföretaget 2021	USD	EUR	JPY	GBP	CAD	CHF	Övrigt
Placeringstillgångar							
Aktier och andelar	32 600	6 054	2 899	1 806	1 873	1 329	1 763
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	6 142	1 095	-	-	-	-	-
Övriga tillgångar	457	1 938	23	5	6	2	35
Summa tillgångar	**39 199**	**9 087**	**2 921**	**1 811**	**1 880**	**1 331**	**1 798**
Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat	**39 199**	**9 087**	**2 921**	**1 811**	**1 880**	**1 331**	**1 798**
Nominellt värde valutaterminer	-14 860	-5 743	-	-	-	-	-
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	**24 340**	**3 343**	**2 921**	**1 811**	**1 880**	**1 331**	**1 798**

Moderföretaget 2020	USD	EUR	JPY	GBP	CAD	CHF	Övrigt
Placeringstillgångar							
Aktier och andelar	25 008	5 179	2 911	1 589	1 361	1 130	1 685
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	6 315	917	-	-	-	-	-
Övriga tillgångar	1 322	1 645	30	36	16	9	77
Summa tillgångar	**32 645**	**7 741**	**2 940**	**1 626**	**1 377**	**1 139**	**1 762**
Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat	**32 645**	**7 741**	**2 940**	**1 626**	**1 377**	**1 139**	**1 762**
Nominellt värde valutaterminer	-9 699	-5 849	-	-	-	-	-
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	**22 945**	**1 891**	**2 940**	**1 626**	**1 377**	**1 139**	**1 762**

Någon tabell lämnas ej för koncernen då skillnaden i valutakursrisk jämfört med moderföretaget är liten.

Känslighetsanalys – valutarisk

Tabellen visar hur en ogynnsam förändring med tio procent av företagets exponering i respektive valuta (efter ekonomisk säkring med derivat) påverkan på resultat före skatt och eget kapital.

Känslighetsanalys – Valutarisk	Moderföretaget			
	2021		2020	
Mkr	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet
USD	24 340	-2 434	22 945	-2 295
JPY	2 921	-292	2 940	-294
GBP	1 811	-181	1 626	-163
CAD	1 880	-188	1 377	-138
CHF	1 331	-133	1 139	-114
EUR	3 343	-334	1 891	-189
Övriga	1 798	-180	1 762	-176
Nettopåverkan resultat före skatt		**-3 742**		**-3 368**
Nettopåverkan eget kapital		**-3 458**		**-3 086**

Värderingen av företagets tillgångar i tabellen ovan för tjänstepensionsverksamheten utgår ifrån gällande redovisningsprinciper. För tillgångar som tillhör företagets övrig liv-verksamhet tillämpas värderingsprinciper i enlighet med Solvens II-regelverket.

Känslighetsanalys av spreadrisk

Med spreadrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar av inbördes differenser av räntor för värdepapper. Företaget har som policy att endast tillåta placeringar i värdepapper med hög kreditvärdighet. I tabellen nedan, Känslighetsanalys Spreadrisk, redovisas känslighetsanalysen av effekten på moderföretagets resultat före skatt vid en ökning av spreaden med 10 bp.

Känslighetsanalys Spreadrisk, Mkr	2021		2020	
Moderföretaget	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	74 851	-214	69 137	-210
Lån	2 455	-9	2 410	-9
Övriga finansiella tillgångar utan rating	2 567	-	530	0
Nettopåverkan resultat före skatt		**-223**		**-218**
Nettopåverkan eget kapital		**-204**		**-199**

Värderingen av företagets tillgångar i tabellen ovan för tjänstepensionsverksamheten utgår ifrån gällande redovisningsprinciper. För tillgångar som tillhör företagets övrig liv-verksamhet tillämpas värderingsprinciper i enlighet med Solvens II-regelverket.

Kreditrisk

Med kredit-, motparts- och emittentrisker avses risker för att motparter eller emittenter inte fullgör sina finansiella förpliktelser och att eventuella säkerheter inte täcker fordran. Företaget har som policy att i huvudsak endast tillåta placeringar i värdepapper med hög kreditvärdighet och för en förteckning över godkända emittenter och motparter. Kredit- och motpartsriskerna i denna del av verksamheten bedöms därför vara små. Kreditrisk uppstår i placerings-verksamheten, men även inom återförsäkring.

Kreditrisk i derivat

För standardiserade derivat begränsas kreditrisken till medel på konto hos den så kallade clearingkontohållaren. För icke standardiserade derivat begränsas kreditrisken i enlighet med ISDA-avtal och CSA-avtal.

Mätning av kreditrisk

Den kreditriskexponering (efter avdrag för förlustreserver, kvittning och efter värde av säkerheter) som företaget har i olika klasser av finansiella tillgångar framgår av tabellen nedan, maximal kreditexponering. Kredit- och motpartsriskerna bedöms vara små.

Maximal kreditriskexponering före och efter hänsyn till säkerheter, Mkr	2021			2020		
Koncernen	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto
Tillgångsklass						
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till intresseföretag	862	219	643	841	206	635
Obligationer och andra räntebärande värdepapper [1)]	103 225	-	103 225	101 857	-	101 857
Övriga lån	2 664	-	2 664	2 416	-	2 416
Utlåning till kreditinstitut	1 495	-	1 495	277	-	277
Derivat [2)]	71	90	0	1 484	1 618	0
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar [3)]	33	-	33	43	-	43
Fordringar [4)]	783	-	783	765	-	765
Kassa och bank	11 393	-	11 393	9 471	-	9 471
Upplupna ränteintäkter	453	-	453	525	-	525
Övriga upplupna intäkter	215	-	215	143	-	143
Summa i balansräkningen	**121 195**	**309**	**120 905**	**117 822**	**1 825**	**116 132**
Åtaganden						
Kreditlöften	1 840	-	1 840	907	-	907
Summa utanför balansräkningen	**1 840**	**-**	**1 840**	**907**	**-**	**907**
Summa	**123 035**	**309**	**122 745**	**118 729**	**1 825**	**117 039**

Maximal kreditriskexponering före och efter hänsyn till säkerheter, Mkr	2021			2020		
Moderföretaget	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto
Tillgångsklass						
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till koncernföretag	3 016	-	3 016	3 016	-	3 016
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till intresseföretag	862	219	643	841	206	634
Obligationer och andra räntebärande värdepapper [1)]	103 224	-	103 224	101 857	-	101 857
Övriga lån	2 664	-	2 664	2 416	-	2 416
Utlåning till kreditinstitut	1 495	-	1 495	277	-	277
Derivat [2)]	71	90	0	1 484	1 618	0
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar [3)]	33	-	33	43	-	43
Fordringar [4)]	192	-	192	323	-	323
Kassa och bank	7 893	-	7 893	5 665	-	5 665
Upplupna ränteintäkter	453	-	453	525	-	525
Summa i balansräkningen	**119 904**	**309**	**119 614**	**116 447**	**1 825**	**114 757**
Åtaganden						
Kreditlöften	1 840	-	1 840	907	-	907
Summa utanför balansräkningen	**1 840**	**-**	**1 840**	**907**	**-**	**907**
Summa	**121 744**	**309**	**121 454**	**117 353**	**1 825**	**115 663**

[1)] Avser räntebärande värdepapper exklusive räntefonder.

[2)] Erhållna säkerheter för derivat avser kvittningsbar och ej kvittningsbar kontantsäkerhet. Derivat med kvittningsrätt återfinns i not Kvittning av finansiella instrument, fördelat på vad som kvittas och inte kvittas i balansräkning. För de derivattillgångar som relaterade belopp inte kvittas i balansräkningen finns säkerheter som reducerar kreditrisken, det avser dels kvittningsrätt enligt avtal, vilket i not Kvittning av finansiella instrument återfinns under rubrik Finansiella instrument dels erhållna kontantsäkerheter, i balansräkningen härrör posten från Skulder kreditinstitut. Derivat finns också utan avtal om kvittning eller erhållna kontantsäkerheter, vilket förklarar skillnad derivattillgångarnas värde i balansräkningen, benämnt Derivat/Brutto i ovan tabell och not Kvittning av finansiella instrument.

[3)] Avser oreglerade skador och livförsäkringsersättning.

[4)] Fordringar avseende direkt försäkring, återförsäkring och övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdeskatt.

Kreditkvalitet exkl. återförsäkring, Mkr											
Låg-hög kreditrisk			Låg kreditrisk			Normal kreditrisk		Hög kreditrisk			
Koncernen 2021	AAA	AA	A	BBB	Utan rating	BB	Utan rating	B-CCC	Utan rating	Förfallna, nedskrivna, omförhandlade fordringar [3]	Brutto före kvittning & förlustreserveringar
Tillgångsklass											
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till intresseföretag	–	–	–	–	862	–	–	–	–	–	862
Obligationer och andra räntebärande värdepapper [1]	99 988	2 921	–	47	–	–	268	–	–	–	103 225
Övriga lån	–	–	–	–	–	–	2 662	–	3	–	2 664
Utlåning kreditinstitut	–	–	1 483	–	12	–	–	–	–	–	1 495
Derivat	–	29	42	–	–	–	–	–	–	–	71
Fordringar [2]	–	–	–	–	116	–	639	–	–	–	755
Kassa och bank	–	–	11 393	–	–	–	–	–	–	–	11 393
Upplupna ränteintäkter	386	42	–	0	25	–	–	–	–	–	453
Övriga upplupna intäkter	–	–	–	–	–	–	215	–	–	–	215
Summa i balansräkningen	**100 373**	**2 993**	**12 918**	**47**	**1 015**	**–**	**3 784**	**–**	**3**	**–**	**121 133**
Åtagande											
Kreditlöften	–	–	–	–	–	–	1 840	–	–	–	1 840
Summa utanför balansräkningen	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**1 840**	**–**	**–**	**–**	**1 840**
Summa	**100 373**	**2 993**	**12 918**	**47**	**1 015**	**–**	**5 624**	**–**	**3**	**–**	**122 974**
Varav tillgångar med avtalsenliga kassaflöden i balansräkningen	–	–	*5 765*	–	–	–	*628*	–	–	–	*6 393*
Verkligt värde för tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som inte har låg kreditrisk	–	–	–	–	–	–	*628*	–	–	–	*628*

[1] Avser räntebärande värdepapper exklusive räntefonder.

[2] Fordringar avser övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdeskatt.

[3] Upplysning om förfallna, nedskrivna och omförhandlade fordringar lämnas för finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Kreditkvalitet exkl. återförsäkring, Mkr											
Låg–hög kreditrisk [1]			Låg kreditrisk			Normal kreditrisk		Hög kreditrisk			
Koncernen 2020	AAA	AA	A	BBB	Utan rating	BB	Utan rating	B-CCC	Utan rating	Förfallna, nedskrivna, omförhandlade fordringar [4]	Brutto före kvittning & förlustreserveringar
Tillgångsklass											
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till intresseföretag	–	–	–	–	841	–	–	–	–	–	841
Obligationer och andra räntebärande värdepapper [2]	98 461	3 195	–	–	–	–	201	–	–	–	101 857
Övriga lån	–	–	–	–	–	–	2 413	–	3	–	2 416
Utlåning kreditinstitut	–	–	257	–	20	–	–	–	–	–	277
Derivat	–	618	865	1	–	–	–	–	–	–	1 484
Fordringar [3]	–	–	–	–	535	–	189	–	–	–	724
Kassa och bank	–	–	9 471	–	–	–	–	–	–	–	9 471
Upplupna ränteintäkter	396	108	–	–	21	–	–	–	–	–	525
Övriga upplupna intäkter	–	–	–	–	–	–	143	–	–	–	143
Summa i balansräkningen	**98 857**	**3 921**	**10 593**	**1**	**1 417**	**–**	**2 946**	**–**	**3**	**–**	**117 738**
Åtagande											
Kreditlöften	–	–	–	–	–	–	907	–	–	–	907
Summa utanför balansräkningen	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**907**	**–**	**–**	**–**	**907**
Summa	**98 857**	**3 921**	**10 593**	**1**	**1 417**	**–**	**3 853**	**–**	**3**	**–**	**118 645**
Varav tillgångar med avtalsenliga kassaflöden i balansräkningen [1]	–	–	5 623	–	516	–	*189*	–	–	–	*6 328*
Verkligt värde för tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som inte har låg kreditrisk [1]	–	–	–	–	–	–	*189*	–	–	–	*189*

[1] Företaget har valt att tillämpa tillfälligt undantag från IFRS 9, som medges via tillägg till IFRS 4, fram till 31 december 2021 då byte av redovisningsprinciper till IFRS 9 genomfördes. Upplysningar för år 2020 lämnas för att möjliggöra jämförelse med företag som tillämpar IFRS 9. Upplysningar avser att efterlikna de grupperingar som görs när IFRS 9 tillämpas utan att för den skull vara en fullständig tillämpning av det regelverket. Upplysningar om kreditkvalitet förtydligas genom att företaget delar in kvaliteten i grupper för låg, normal och vad företaget anser vara hög kreditrisk. Vidare lämnas separat information för finansiella tillgångar med avtalsvillkor som vid särskilda datum ger upphov till kassaflöden som endast är betalningar av räntor och kapitalbelopp på det utestående kapitalbeloppet och som ingår i en affärsmodell där syftet är att inkassera avtalsenliga kassaflöden, avser t.ex. övriga fordringar och banktillgodohavanden för t.ex. leverantörsbetalningar.

[2] Avser räntebärande värdepapper exklusive räntefonder.

[3] Fordringar avser övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdeskatt.

[4] Upplysning om förfallna, nedskrivna och omförhandlade fordringar lämnas för finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Kreditkvalitet exkl. återförsäkring, Mkr											
Låg–hög kreditrisk			Låg kreditrisk			Normal kreditrisk		Hög kreditrisk			
Moderföretaget 2021	AAA	AA	A	BBB	Utan rating	BB	Utan rating	B-CCC	Utan rating	Förfallna, nedskrivna, omförhandlade fordringar [3]	Brutto före kvittning & förlust-reserveringar
Tillgångsklass											
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till koncernföretag	–	–	–	–	3 016	–	–	–	–	–	3 016
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till intresseföretag	–	–	–	–	862	–	–	–	–	–	862
Obligationer och andra räntebärande värdepapper [1]	99 987	2 921	–	47	–	–	268	–	–	–	103 224
Övriga lån	–	–	–	–	–	–	2 662	–	3	–	2 664
Utlåning kreditinstitut	–	–	1 483	–	12	–	–	–	–	–	1 495
Derivat	–	29	42	–	–	–	–	–	–	–	71
Fordringar [2]	–	–	–	–	157	–	9	–	–	–	166
Kassa och bank	–	–	7 893	–	–	–	–	–	–	–	7 893
Upplupna ränteintäkter	386	42	–	0	25	–	–	–	–	–	453
Summa i balansräkningen	**100 373**	**2 993**	**9 418**	**47**	**4 072**	**–**	**2 939**	**–**	**3**	**–**	**119 845**
Åtagande											
Kreditlöften	–	–	–	–	–	–	1 840	–	–	–	1 840
Summa utanför balansräkningen	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**1 840**	**–**	**–**	**–**	**1 840**
Summa	**100 373**	**2 993**	**9 418**	**47**	**4 072**	**–**	**4 780**	**–**	**3**	**–**	**121 686**
Varav tillgångar med avtalsenliga kassaflöden i balansräkningen	–	–	*2 264*	–	*123*	–	9	–	–	–	*2 396*
Verkligt värde för tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som inte har låg kreditrisk	–	–	–	–	–	–	9	–	–	–	9

[1] Avser räntebärande värdepapper exklusive räntefonder.

[2] Fordringar avser övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdeskatt.

[3] Upplysning om förfallna, nedskrivna och omförhandlade fordringar lämnas för finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Kreditkvalitet exkl. återförsäkring, Mkr											
Låg–hög kreditrisk [1]			Låg kreditrisk			Normal kreditrisk		Hög kreditrisk			
Moderföretaget 2020	AAA	AA	A	BBB	Utan rating	BB	Utan rating	B-CCC	Utan rating	Förfallna, nedskrivna, omförhandlade fordringar [4]	Brutto före kvittning & förlust-reserveringar
Tillgångsklass											
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till koncernföretag	–	–	–	–	3 016	–	–	–	–	–	3 016
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till intresseföretag	–	–	–	–	841	–	–	–	–	–	841
Obligationer och andra räntebärande värdepapper [2]	98 461	3 195	–	–	–	–	201	–	–	–	101 857
Övriga lån	–	–	–	–	–	–	2 413	–	3	–	2 416
Utlåning kreditinstitut	–	–	257	–	20	–	–	–	–	–	277
Derivat	–	618	865	1	–	–	–	–	–	–	1 484
Fordringar [3]	–	–	–	–	270	–	19	–	–	–	289
Kassa och bank	–	–	5 665	–	–	–	–	–	–	–	5 665
Upplupna ränteintäkter	396	108	–	–	21	–	–	–	–	–	525
Summa i balansräkningen	**98 856**	**3 922**	**6 787**	**1**	**4 168**	**–**	**2 633**	**–**	**3**	**–**	**116 370**
Åtagande											
Kreditlöften	–	–	–	–	–	–	907	–	–	–	907
Summa utanför balansräkningen	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**907**	**–**	**–**	**–**	**907**
Summa	**98 856**	**3 922**	**6 787**	**1**	**4 168**	**–**	**3 540**	**–**	**3**	**–**	**117 277**
Varav tillgångar med avtalsenliga kassaflöden i balansräkningen [4]	–	–	*1 818*	–	*108*	–	19	–	–	–	*1 945*
Verkligt värde för tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som inte har låg kreditrisk [2]	–	–	–	–	–	–	*19*	–	–	–	*19*

[1] Företaget har valt att tillämpa tillfälligt undantag från IFRS 9, som medges via tillägg till IFRS 4, fram till 31 december 2021 då byte av redovisningsprinciper till IFRS 9 genomfördes. Upplysningar för år 2020 lämnas för att möjliggöra jämförelse med företag som tillämpar IFRS 9. Upplysningar avser att efterlikna de grupperingar som görs när IFRS 9 tillämpas utan att för den skull vara en fullständig tillämpning av det regelverket. Upplysningar om kreditkvalitet förtydligas genom att företaget delar in kvaliteten i grupper för låg, normal och vad företaget anser vara hög kreditrisk. Vidare lämnas separat information för Finansiella tillgångar med avtalsvillkor som vid särskilda datum ger upphov till kassaflöden som endast är betalningar av räntor och kapitalbelopp på det utestående kapitalbeloppet och som ingår i en affärsmodell där syftet är att inkassera avtalsenliga kassaflöden, avser t.ex. övriga fordringar och banktillgodohavanden för t.ex. leverantörsbetalningar."

[2] Avser räntebärande värdepapper exklusive räntefonder.

[3] Fordringar avser övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdeskatt.

[4] Upplysning om förfallna, nedskrivna och omförhandlade fordringar lämnas för finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Kreditrisk i fordringar på återförsäkrare

Försäkringsföretagets återförsäkringspolicy innebär att avtal endast ingås med återförsäkrare med kreditbetyg A eller högre. Återförsäkrarnas kreditvärdighet ses över regelbundet för att säkerställa att det beslutade återförsäkringsskyddet upprätthålls.

Kreditkvalitet återförsäkrare, Mkr											
Låg-hög kreditrisk			Låg kreditrisk			Normal kreditrisk		Hög kreditrisk			
Koncernen 2021	AAA	AA	A	BBB	Utan rating	BB	Utan rating	B-CCC	Utan rating	Förfallna nedskrivna återförsäkringsavtal	Brutto före kvittning och förlustreserveringar
Tillgångsklass											
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar [1]	-	31	2	-	-	-	0	-	-	-	33
Summa	-	**31**	**2**	-	-	-	**0**	-	-	-	**33**
Koncernen 2020											
Tillgångsklass											
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar	-	40	3	-	-	-	-	-	-	-	43
Summa	-	**40**	**3**	-	-	-	-	-	-	-	**43**
Moderföretaget 2021											
Tillgångsklass											
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar [1]	-	31	2	-	-	-	0	-	-	-	33
Summa	-	**31**	**2**	-	-	-	**0**	-	-	-	**33**
Moderföretaget 2020											
Tillgångsklass											
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar	-	40	3	-	-	-	-	-	-	-	43
Summa	-	**40**	**3**	-	-	-	-	-	-	-	**43**

[1] Avser oreglerade skador

Finansiell koncentrationsrisk

Med finansiell koncentrationsrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av otillräcklig diversifiering av tillgångar, motparter eller emittenter. Företagets största koncentrationsrisk är exponeringen mot Swedbank. Denna koncentrationsrisk beaktas vid valet av placeringsinriktning och särskilt vid sammansättningen av företagets aktieportfölj. I relation till marknadsriskerna bedöms övriga koncentrationsrisker vara låga genom den diversifiering som ges av företagets placeringsinriktning.

Den finansiella koncentrationsrisken mäts och följs upp för stora koncentrationer av riskexponeringar.

Väsentliga koncentrationer av kreditexponering

Tabellerna avser företagets största koncentrationer av kreditexponering.

Väsentliga koncentrationer av kreditexponering, Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
2021	Totalt	Varav säkerställda bostadsobligationer	Totalt	Varav säkerställda bostadsobligationer
Handelsbanken	21 328	21 328	21 328	21 328
Swedbank	20 915	8 581	17 413	8 581
SEB	12 834	12 875	12 834	12 875
Nordea	10 980	10 980	10 980	10 980
SBAB	6 281	6 281	6 281	6 281
2020				
Handelsbanken	18 800	18 801	18 800	18 801
Swedbank	17 925	9 716	15 049	9 716
SEB	12 734	12 742	12 734	12 742
Nordea	12 652	12 651	12 651	12 651
Länsförsäkringar	5 360	5 360	5 360	5 360

Väsentliga koncentrationer av aktieinnehav

Tabellerna avser företagets största aktieinnehav.

Väsentliga koncentrationer av aktieinnehav, Mkr	Koncernen	Moderföretaget
2021		
Swedbank	8 197	8 197
Heimstaden Bostad AB	4 332	–
Brunswick Real Estate	2 508	2 508
Apple Inc	2 183	2 183
Atlas Copco	2 150	2 150
2020		
Swedbank	6 533	6 533
Atlas Copco	1 980	1 980
Brunswick Real Estate	1 765	1 765
Apple Inc	1 673	1 673
Volvo AB	1 510	1 510

Likviditetsrisker

Företaget definierar likviditetsrisk som risken att företaget inte kan infria sina betalningsförpliktelser eller att finansiella transaktioner inte kan genomföras alternativt endast genomföras till avsevärd merkostnad, förlust eller oönskad riskexponering.

Företaget hanterar likviditetsrisk med hjälp av buffertar som står i proportion mot prognoser av likviditetsbehov på kort och lång sikt. Likviditetsbehov på kort sikt hanteras genom att hålla en tillräcklig kassa i form av banktillgodohavanden. Likviditetsbehov på lång sikt hanteras genom att en tillräckligt hög andel av företagets tillgångar består av likvida värdepapper.

Företaget mäter och följer upp likviditetrisk med hjälp av likviditetriskkvoter. Kvoten för likviditetsrisk på 1 och 12 månaders horisont baseras på tillgångar i relation till in- och utflöden. Likviditetsrisken på lång sikt mäter andelen likvida tillgångar i relation till företagets försäkringstekniska avsättningar. Per 2021-12-31 var andelen likvida tillgångar 56,5 procent (63,7 procent).

För att hantera risken att finansiella transaktioner inte kan genomföras alternativt endast genomföras till avsevärd merkostnad, förlust eller oönskad riskexponering placeras tillgångarna i huvudsak i värdepapper med god likviditet. För derivat har handel i huvudsak skett i marknader med god likviditet, varför likviditetsrisken bedöms vara låg.

Företagets och koncernens likviditetsrisk anses vara av ringa betydelse i den totala riskbilden.

Likviditetsexponering Finansiella skulder,	Återstående löptider					
Koncernen 2021	På anmodan	Mindre än 1 år	1–5 år	Mer än 5 år	Utan löptid	Summa
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)	230 589	-	-	-	-	230 589
Derivat	-	1 262	200	46	-	1 508
Andra finansiella skulder	-	2 794	-	-	-	2 794
Summa balansräkning	**230 589**	**4 056**	**200**	**46**	**-**	**234 891**
Kreditlöften	1 840	-	-	-	-	1 840
Summa utanför balansräkningen	**1 840**	**-**	**-**	**-**	**-**	**1 840**
Summa	**232 429**	**4 056**	**200**	**46**	**-**	**236 731**
Koncernen 2020						
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)	48 649	-	-	-	-	48 649
Derivat	-	180	22	10	-	212
Andra finansiella skulder	-	3 836	-	-	-	3 836
Summa balansräkning	**48 649**	**4 006**	**22**	**10**	**-**	**52 687**
Kreditlöften	907	-	-	-	-	907
Summa utanför balansräkningen	**907**	**-**	**-**	**-**	**-**	**907**
Summa	**49 556**	**4 006**	**22**	**10**	**-**	**53 594**

För upplysningar om förväntade löptider, se not Förväntade återvinningstidpunkter.

Likviditetsexponering Finansiella skulder, Moderföretaget 2021	Återstående löptider: På anmodan	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid	Summa
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)	1 798	-	-	-	-	1 798
Derivat	-	1 262	200	46	-	1 508
Andra finansiella skulder	-	1 075	-	-	-	1 075
Summa balansräkning	**1 798**	**2 337**	**200**	**46**	**-**	**4 381**
Kreditlöften	1 840	-	-	-	-	1 840
Summa utanför balansräkningen	**1 840**	**-**	**-**	**-**	**-**	**1 840**
Summa	**3 639**	**2 337**	**200**	**46**	**-**	**6 221**

Moderföretaget 2020						
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)	1 506	-	-	-	-	1 506
Derivat	-	180	22	10	-	213
Andra finansiella skulder	-	3 051	-	-	-	3 051
Summa balansräkning	**1 506**	**3 232**	**22**	**10**	**-**	**4 771**
Kreditlöften	907		-	-	-	907
Summa utanför balansräkningen	**907**	**-**	**-**	**-**	**-**	**907**
Summa	**2 413**	**3 232**	**22**	**10**	**-**	**5 677**

För upplysningar om förväntade löptider, se not Förväntade återvinningstidpunkter.

Verksamhetsrisker

Med verksamhetsrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av händelser i företagets omvärld, interna miljö eller till följd av strategiska, affärsrelaterade och operativa beslut. Verksamhetsrisk delas in underkategorierna affärsrisk och operativ risk.

Affärsrisk

Med affärsrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av strategiska eller affärsrelaterade beslut eller händelser utanför företagets direkta kontroll. Affärsriskerna påverkas av företagets förmåga att hantera förändringar. Affärsrisk delas in i omvärldsrisk (händelser utanför företagets direkta kontroll) och beslutsrisk (att strategiska eller affärsrelaterade beslut baseras på otillräckliga underlag och analyser).

Operativ risk

Med operativ risk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av händelser i den löpande verksamhetens genomförande, som uppstår till följd av processer, system eller människor.

Hantering av verksamhetsrisker

En grundläggande princip inom företaget är att risk tas medvetet och att riskhanteringen är en integrerad del av verksamhetsstyrningen. Riskhanteringen i företaget sker därför systematiskt både i verksamhetsprocesserna (löpande verksamheten) som i affärsplanering samt inför beslut om väsentliga förändringar.

Vid riskidentifiering är utgångspunkten verksamhetens mål, en aktuell omvärldsanalys och nulägesbedömning, informationsklassning samt incidenter. Omvärldsanalysen ska innefatta bevakning av nya riskområden.

Riskhanteringsprocessen för verksamhetsrisk följer i allt väsentligt den process som beskrivs under rubrik "Riskhanteringsprocessen". Rapportering av verksamhetsrisker sker två gånger per år till vd och styrelse i den riskrapport som sammanställs av riskhanteringsfunktionen.

Kontinuitetsplanering

Om oönskade händelser inträffar trots att riskreducerande åtgärder har vidtagits begränsas konsekvenserna med hjälp av kontinuitetsplanering och krisberedskap. Kris- och kontinuitetsplaner är upprättade inom företaget och övas i syfte att kunna hantera en eventuell krissituation och begränsa effekterna av negativa händelser. Styrelsens övergripande mål och krav när det gäller kontinuitetshantering för Folksam Liv tydliggörs i interna regelverk.

Incidenthantering

Incidenter rapporteras av alla medarbetare. Incidenterna kategoriseras och värderas och vidtagna åtgärder dokumenteras och följs upp. Till stöd för detta finns riktlinjer och instruktioner.

Kapitalhantering

I kapitalhanteringspolicyn fastställer styrelsen de övergripande principerna för kapitalhantering och likviditetshantering i Folksam Liv. Policyn utgör styrelsens verktyg för styrning av Folksam Liv med avseende på hantering av kapitalbas och likviditetsriskhantering.

Kapitalhanteringen är samordnad med Folksam Livs affärsplanering, egen risk- och solvensbedömning samt riskhantering. Kapitalhanteringen ska vara ändamålsenlig för styrning och måluppfyllnad, samt uppfylla alla gällande regelverkskrav.

Med ändamålsenlig kapitalisering avses den storlek på kapitalbas och dess poster som vid var tidpunkt möjliggör att klara den dagliga driften, täcka risker och åtaganden i verksamheten, genomföra beslutade strategier och affärsplaner och skapa god avkastning, i samtliga fall uppfyllande alla gällande regelverkskrav.

Folksam Livs ändamålsenliga kapitalisering regleras främst genom dess överskottshantering och riskaptitramverk.

Kapitalbas

I företagets kapitalbas ingår i huvudsak konsolideringsfond och den avstämningsreserv som tillkommer genom att värdering av posterna i Solvens II-balansräkningen respektive den finansiella rapporteringen skiljer sig åt.

Aktuell kapitalsituation

Företaget har under 2021 genomfört en egen risk- och solvensbedömning för den treåriga affärsplaneringsperioden 2022 till 2024. Det övergripande syftet med den egna risk- och solvensbedömningen är att utifrån företagets strategier, affärsplaner och exponeringar bedöma företagets solvensbehov samt säkerställa att företaget klarar att möta riskerna och det regulatoriska kapitalkravet. Folksam Liv-gruppen har beslutat att konsolidera bolagsstrukturen så att merparten av tjänstepensionsverksamheten bedrivs i tjänstepensionsföretag och övrig livförsäkringsverksamhet i försäkringsföretag. Som en konsekvens av detta kommer merparten av tjänstepensionsbeståndet i Folksam Liv att överlåtas till ett nybildat tjänstepensionsföretag under 2022 vilket innebär att Folksam Liv därefter bedriver huvudsakligen övrig livförsäkringsverksamhet. Analyserna visar att Folksam Liv givet sin riskprofil och tänkta aktiviteter kommer att ligga inom de ramar som styrelsen formulerat via befintligt riskaptitramverket. Företaget kommer även att uppfylla samtliga legala krav på kapitalisering varför Folksam Liv bedöms vara tillräckligt kapitaliserat för att genomföra affärsplanen.

Även Folksam Liv-gruppen och de ingående dotterföretagen bedöms individuellt och sammantaget som finansiellt stabila och tillräckligt kapitaliserade för att genomföra sina strategier och affärsplaner under de kommande tre åren. Inget företag inom Folksam Liv-gruppen bedöms behöva kapitaltillskott under perioden 2022–2024.

För kvantitativa upplysningar se avsnitt femårsöversikt.

Not 3. Premieinkomst

	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
Skadeförsäkringsrörelse				
Inbetalda och tillgodoförda premier	718	725	718	725
Premier från tilldelad återbäring	49	28	49	28
Summa	**767**	**753**	**767**	**753**
Livförsäkringsrörelse				
Inbetalda och tillgodoförda premier	15 569	10 060	15 571	10 062
Premier från tilldelad återbäring	97	163	97	163
Frigjord risksumma	243	171	0	0
Premieskatt	-21	-11	-21	-11
Summa	**15 888**	**10 383**	**15 647**	**10 213**
Premieinkomst för direkt livförsäkring				
Premier för individuell livförsäkring	10 332	5 239	10 332	5 239
Gruppförsäkringspremier	5 313	4 971	5 313	4 971
Premieinkomst för direkt livförsäkring				
Periodiska premier	13 793	9 189	13 793	9 189
Engångspremier	1 852	1 021	1 852	1 021
Premieinkomst för direkt livförsäkring				
Premier för återbäringsberättigade avtal	15 437	10 002	15 437	10 002
Premier för ej återbäringsberättigade avtal	208	209	208	209

Not 4. Kapitalavkastning, intäkter

	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
Hyresintäkter från byggnader och mark[1)]	972	932	298	289
Erhållna utdelningar	2 339	1 238	2 553	1 364
Ränteintäkter mm	843	962	861	977
varav från finansiella tillgångar som inte värderas till verkligt värde med värdeförändringar redovisade via resultaträkningen[2)]	-	30	-	30
Valutakursvinst netto	3 003	-	3 003	-
Realisationsvinst netto				
Aktier och andelar	4 603	3 761	4 563	3 746
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	305	975	304	975
Summa	**12 066**	**7 868**	**11 583**	**7 350**
Kapitalavkastning intäkter redovisade i				
Livförsäkringsrörelsen	11 806	7 709	11 371	7 213
Icke-teknisk redovisning avseende skadeförsäkringsrörelsen	212	137	212	137
Icke-teknisk redovisning avseende övriga koncern-företag	48	22	-	-
Summa	**260**	**159**	**212**	**137**
Summa	**12 066**	**7 868**	**11 583**	**7 350**

[1)]Hyresintäkter från byggnader och mark inkluderar mindre belopp för erhållet statligt stöd och lämnade hyresrabatter, relaterade till covid-19.
[2)]Räntor enligt effektivräntemetoden avseende finansiella tillgångar, lämnas från och med år 2021 i not Nettoresultat per kategori av finansiella instrument.

Not 5. Orealiserade vinster på placeringstillgångar

	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
Byggnader och mark	2 092	521	588	131
Aktier och andelar	12 863	3 874	12 481	3 749
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	303	-	277
Fondförsäkringstillgångar	45 752	14 735	241	39
Summa	**60 707**	**19 433**	**13 310**	**4 195**
Värdeökning på övriga placeringstillgångar redovisade i Livförsäkringsrörelsen	60 349	19 264	13 064	4 099
Icke-teknisk redovisning avseende skadeförsäkringsrörelsen	246	96	246	96
Icke-teknisk redovisning avseende övriga koncernföretag	112	73	-	-
Summa	**60 707**	**19 433**	**13 310**	**4 195**

Not 6. Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)

	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
Fondrabatt från fondförvaltare	1 133	933	6	5
Övrigt	236	226	1	1
Summa	**1 369**	**1 159**	**7**	**6**

Not 7. Intäkter från avtal med kunder

Noten nedan visar till största delen intäkter från avtal inom Folksam Liv-koncernens fondförsäkringsverksamhet och avser enbart en marginell del av försäkringsbeståndet. Det innebär att avtal med en kund i detta sammanhang inte avser leasingavtal, försäkringsavtal eller avtal kopplat till finansiella instrument.

Folksam liv med dotterföretag har kategoriserat intäkterna utifrån typ av tjänst. De olika tjänsterna är provisioner, administrationsavgift, flytt- och återköpsavgift samt övriga avgifter. Se avsnitt 3.2 Intäkter från Investeringsavtal i not 1 redovisningsprinciper hur dessa intäkter redovisas.

Provisioner

För fondverksamheten erhåller Folksam Liv-koncernen provision eller rabatt från respektive fondbolag. Rabatten beräknas i procent av respektive fonds nettoförvaltningsavgift och baseras på det totala värdet av innehavet i fonderna. Med nettoförsäljningsavgift avses gällande förvaltningsavgifter med avdrag för schablonkostnader samt avdrag för kostnader för externa förvaltare. Förvaltningsavgifterna kan variera från fond till fond. Rabatten regleras månadsvis eller kvartalsvis, efter utgången av aktuell månad eller kvartal och beräknas dagligen. En viss del av provisionerna kan utbetalas till kunderna i form av rabatter.

Administrationsavgift

I fondförsäkringsverksamheten uppkommer kostnader för bland annat administration, försäljning och kapitalförvaltning. Kostnadstäckning sker bland annat genom avdrag på premier eller genom inlösen av fondandelar. Avgiftsuttag på inbetald premie sker proportionellt mot premiefördelningen till fonderna vid varje premieinbetalning. Avdrag sker månatligen eller årligen. Avdrag för fondförvaltarens avgifter sker enligt de regler som vid varje tidpunkt tillämpas av fondförvaltaren. Försäkringsavgift är en årlig avgift som tas ut månadsvis ur fondvärdet och består av ett fast belopp (0–600 kronor) och en viss procent (0,35 - 0,70 procent) av fondvärdet. Fondförsäkringsavgift är den avgift som fondbolagen tar ut för förvaltningen av fonderna. Avgiften varierar från fond till fond och är avdragen i den redovisade dagskursen för respektive fond. Fondbolagen kan också ta ut en prestationsbaserad avgift för sina fonder. Avgiften regleras löpande samt att avgifterna avser ersättningen för tjänster som har utförts under perioden och inte tjänster som ska utföras i framtiden.

Flytt- och återköpsavgift

Flyttavgifter tas ut i samband med utflytt från företagen inom Folksam Liv-koncernen och dras vid utflyttstillfället. Båda dessa är fasta avgifter och de motsvarar de direkta kostnader för den administrativa hantering av återköpet eller flytten för försäkringar av samma slag. Avgiften ska dock högst få uppgå till ett belopp som motsvarar 0,0127 prisbasbelopp (cirka 600 kronor år 2021). Om försäkringens värde uppgår till högst ett prisbasbelopp ska försäkringsföretaget inte få ta ut någon avgift för återköpet eller flytten.

Övriga avgifter

Det finns även andra typer av avgifter som tas ut av fondvärdet, bland annat ändringsavgift och faktureringsavgift. Dessa avgifter tas ut i samband med att ändringen eller faktureringen sker.

Övriga intäkter

Det finns även andra typer av intäkter, bland annat intäkter för utbildning och andra administrativa tjänster såsom hantering av premier och pensionsutbetalningar. Dessa avgifter tas ut i samband med utförd tjänst.

	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
Typ av tjänst				
Provisioner	1 139	959	11	30
Administrationsavgift	311	297	13	12
Flytt- och återköpsavgifter	8	14	1	0
Övriga intäkter	25	38	25	38
Summa	**1 483**	**1 309**	**50**	**80**

Not 8. Utbetalda försäkringsersättningar

	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
Skadeförsäkringsrörelse				
Utbetalda försäkringsersättningar	-665	-655	-665	-655
Skadebehandlingskostnader	-29	-31	-29	-31
Återförsäkrares andel	-	119	-	119
Summa	**-694**	**-567**	**-694**	**-567**
Livförsäkringsrörelse				
Utbetalda försäkringsersättningar	-6 046	-5 991	-6 046	-5 991
Arvsvinst	-212	-149	0	0
Annullationer och återköp	-1 145	-2 409	-1 145	-2 409
Skadebehandlingskostnader	-35	-40	-34	-33
Rabatter till försäkringstagarna	-392	-323	-	-
Återförsäkrares andel	9	20	9	20
Summa	**-7 822**	**-8 891**	**-7 216**	**-8 413**

Not 9. Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)

	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
Livförsäkringsrörelse				
Livförsäkringsavsättning				
Före avgiven återförsäkring	-52	-2 486	-52	-2 486
Summa	**-52**	**-2 486**	**-52**	**-2 486**
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk				
Villkorad återbäring				
Före avgiven återförsäkring	-95	-41	-95	-41
Fondförsäkringsåtagande				
Före avgiven återförsäkring	-45 564	-14 557	-241	-38
Summa	**-45 659**	**-14 598**	**-336**	**-79**

Not 10. Driftskostnader

	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
Specifikation av resultatposten driftskostnader i skadeförsäkringsrörelsen				
Anskaffningskostnader	-9	-9	-9	-9
Administrationskostnader	-86	-95	-86	-95
Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring	0	16	0	16
Summa	**-95**	**-87**	**-95**	**-87**
Övriga driftskostnader				
Skaderegleringskostnader ingående i Utbetalda försäkringsersättningar	-29	-31	-29	-31
Kostnader för finansförvaltning ingående i Kapitalavkastning, kostnader	-3	-3	-3	-3
Kostnader för fastighetsförvaltning ingående i Kapitalavkastning, kostnader	0	0	0	0
Summa	**-32**	**-34**	**-32**	**-34**
Summa driftskostnader i skadeförsäkringsrörelsen	**-127**	**-121**	**-127**	**-121**
Totala driftskostnader uppdelade på kostnadsslag				
Personalkostnader [3]	-68	-67	-68	-67
Lokalkostnader	-3	-4	-3	-4
Avskrivningar	-1	-4	-1	-4
Andra verksamhetsrelaterade kostnader	-55	-46	-55	-46
Summa	**-127**	**-121**	**-127**	**-121**
Specifikation av resultatposten driftskostnader i livförsäkringsrörelsen				
Anskaffningskostnader[1]	-547	-474	-408	-328
Förändring i Förutbetalda anskaffningskostnader	-85	-101	-	-
Administrationskostnader	-1 124	-1 191	-590	-592
Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring	4	8	4	7
Summa	**-1 753**	**-1 758**	**-994**	**-913**
[1]varav provisioner i direktförsäkring	-222	-126	-222	-126
Övriga driftskostnader				
Skaderegleringskostnader ingående i Utbetalda försäkringsersättningar	-35	-40	-34	-33
Kostnader för finansförvaltning ingående i Kapitalavkastning, kostnader	-113	-108	-111	-107
Kostnader för fastighetsförvaltning ingående i Kapitalavkastning, kostnader	-10	-9	-10	-9
Summa	**-158**	**-156**	**-154**	**-149**
Summa driftskostnader i livförsäkringsrörelsen	**-1 911**	**-1 914**	**-1 148**	**-1 061**
Totala driftskostnader uppdelade på kostnadsslag				
Personalkostnader [3]	-1 030	-1 054	-615	-587
Lokalkostnader	-54	-73	-24	-38
Av- och nedskrivningar	-36	-52	-10	-32
Andra verksamhetsrelaterade kostnader	-792	-735	-499	-405
Summa	**-1 911**	**-1 914**	**-1 148**	**-1 061**
Arvode och kostnadsersättning till revisorer				
Ernst & Young AB				
Revisionsuppdrag [2]	-6	-5	-5	-4
Andra uppdrag	-1	-	-	-
Summa	**-7**	**-5**	**-5**	**-4**

Not 10. Driftskostnader forts.

	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
KPMG AB				
Revisionsuppdrag[2)]	0	0	-	-
Övriga tjänster	0	0	-	-
Summa	**0**	**0**	**-**	**-**
Summa arvode och kostnadsersättning till revisorer	**-8**	**-5**	**-5**	**-4**

[2)] Med revisionsuppdrag avses lagstadgad revision av års- och koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och vd:s förvaltning samt revision och annan granskning utförd i enlighet med överenskommelse eller avtal. Detta inkluderar övriga arbetsuppgifter som det ankommer på företagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.
[3)]Personalkostnader för 2020 inkluderar mindre belopp för erhållet statligt stöd för sjuklönekostnader relaterade till covid-19.

Not 11. Kapitalavkastning, kostnader

	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
Driftskostnader för byggnader och mark	-293	-275	-82	-84
Kapitalförvaltningskostnader	-116	-110	-113	-109
Räntekostnader mm				
Övriga räntekostnader	-34	-46	-14	-16
varav från finansiella skulder som inte värderas till verkligt värde med värdeförändringar redovisade via resultaträkningen[1)]	-	-12	-	-12
Valutakursförluster, netto	0	-3 295	-	-3 285
Aktier och andelar	-	-	-149	-
Realisationsförlust netto				
Aktier och andelar	-	-9	-	-
Övriga finansiella kostnader	-30	-35	-30	-35
Summa	**-473**	**-3 770**	**-388**	**-3 530**
Kapitalavkastning kostnader redovisade i				
Livförsäkringsrörelsen	-462	-3 672	-381	-3 452
Icke-teknisk redovisning avseende skadeförsäkringsrörelse	-7	-78	-7	-78
Icke-teknisk redovisning avseende övriga koncernföretag	-4	-21	-	-
Summa	**-11**	**-98**	**-7**	**-78**
Summa	**-473**	**-3 770**	**-388**	**-3 530**

[1)] Räntor enligt effektivräntemetoden avseende finansiella skulder, lämnas från och med år 2021 i not Nettoresultat per kategori av finansiella instrument.

Not 12. Orealiserade förluster på placeringstillgångar

	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
Aktier och andelar	-63	-14	-	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-1 619	-	-1 597	-
Summa	**-1 682**	**-14**	**-1 597**	**-**
Värdeminskning på övriga placeringstillgångar redovisade i				
Livförsäkringsrörelsen	-1 628	-	-1 565	-
Icke-teknisk redovisning avseende skadeförsäkringsrörelsen	-32	-	-32	-
Icke-teknisk redovisning avseende övriga koncernföretag	-22	-14	-	-
Summa	**-1 682**	**-14**	**-1 597**	**-**

Not 13. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument

Koncernen 2021	Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt				
Mkr	Innehav för handels-ändamål	Andra affärs-modeller	Summa	Upplupet anskaffnings-värde	Summa
Finansiella tillgångar					
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	-	31	31	-	**31**
Aktier och andelar	8	23 934	23 942	-	**23 942**
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	449	449	-	**449**
Övriga lån[1)]	-	197	197	-	**197**
Utlåning till kreditinstitut	-	-3	-3	-	**-3**
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk	-	45 752	45 752	-	**45 752**
Övriga fordringar	-	0	0	-5	**-6**
Kassa och bank	-	74	74	0	**74**
Summa	**8**	**70 434**	**70 442**	**-5**	**70 437**
Finansiella skulder					
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk[2)]	-	-45 848	-45 848	-	**-45 848**
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	0	**0**
Derivat, netto	-	-2 470	-2 470	-	**-2 470**
Övriga skulder	-	-	-	-2	**-2**
Summa	**-**	**-48 317**	**-48 317**	**-2**	**-48 320**
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	**8**	**22 117**	**22 125**	**-8**	**22 117**
Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella tillgångar				-5	
Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella skulder				-2	

[1)] Inkluderar lån värderade till verkligt värde vilka värderas genom att kurs erhålls som ligger till grund för värdering av underliggande fond, det innebär att förändring i sin helhet hänförs till marknadsrisk.

[2)] Värdet på fondförsäkringsåtaganden motsvaras av värdet på fondförsäkringstillgångarna och har därför liten påverkan på resultatet.

Not 13. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument forts.

Koncernen 2020 Mkr	Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen Innehav som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handels-ändamål	Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	Summa
Finansiella tillgångar					
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	-	-	27	-	27
Aktier och andelar	4 115	-	-	-	4 115
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	588	-	-	-	588
Övriga lån[1]	-11	-	70	-	59
Utlåning till kreditinstitut	-	-	-4	-	-4
Derivat, netto	-	3 205	-	-	3 205
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	1	-	-	1
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk	14 735	-	-	-	14 735
Övriga fordringar	-	-	18	-	18
Kassa och bank	-	-	-287	-	-287
Summa	19 427	3 205	-175	-	22 456
Finansiella skulder					
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk[2]	-14 777	-	-	-	-14 777
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	1	1
Övriga skulder	-	0	-	-1	-1
Summa	-14 777	0	-	0	-14 777
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	4 650	3 205	-175	0	7 679

[1] Inkluderar lån värderade till verkligt värde vilka värderas genom att kurs erhålls som ligger till grund för värdering av underliggande fond, det innebär att förändring i sin helhet hänförs till marknadsrisk.

[2] Värdet på fondförsäkringsåtaganden motsvaras av värdet på fondförsäkringstillgångarna och har därför liten påverkan på resultatet.

Not 13. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument forts.

Moderföretag 2021	Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt				
Mkr	Innehav för handels-ändamål	Andra affärs-modeller	Summa	Upplupet anskaffnings-värde	Summa
Finansiella tillgångar					
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag	-	36	36	-	**36**
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	-	31	31	-	**31**
Aktier och andelar	1	23 500	23 501	-	**23 501**
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	465	465	-	**465**
Övriga lån[1]	-	197	197	-	**197**
Utlåning till kreditinstitut	-	-3	-3	-	**-3**
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk	-	241	241	-	**241**
Övriga fordringar	-	0	0	-6	**-6**
Kassa och bank	-	74	74	0	**74**
Summa	1	24 541	**24 542**	-6	**24 536**
Finansiella skulder					
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk[2]	-	-337	-337	-	**-337**
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	0	**0**
Derivat, netto	-	-2 470	-2 470	-	**-2 470**
Övriga skulder	-	-	-	0	**0**
Summa	-	-2 807	-2 807	0	**-2 807**
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	1	21 734	21 735	-6	**21 729**
Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella tillgångar				-6	
Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella skulder				0	

[1] Inkluderar lån värderade till verkligt värde vilka värderas genom att kurs erhålls som ligger till grund för värdering av underliggande fond, det innebär att förändring i sin helhet hänförs till marknadsrisk.

[2] Värdet på fondförsäkringsåtaganden motsvaras av värdet på fondförsäkringstillgångarna och har därför liten påverkan på resultatet.

Not 13. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument forts.

Moderföretag 2020	Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Mkr	Innehav som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handels ändamål	Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	Summa
Finansiella tillgångar					
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag	-	-	39	-	39
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	-	-	27	-	27
Aktier och andelar	3 993	2	-	-	3 995
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	558	-	-	-	558
Övriga lån[1]	-11	-	70	-	59
Utlåning till kreditinstitut	-	-	-4	-	-4
Derivat, netto	-	3 205	-	-	3 205
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	1	-	-	1
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk	39	-	-	-	39
Övriga fordringar	-	-	17	-	17
Kassa och bank	-	-	-286	-	-286
Summa	4 579	3 207	-137	-	7 649
Finansiella skulder					
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk[2]	-80	-	-	-	-80
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	1	1
Övriga skulder	-	0	-	0	-1
Summa	-80	0	-	1	-79
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	4 499	3 207	-137	1	7 569

[1] Inkluderar lån värderade till verkligt värde vilka värderas genom att kurs erhålls som ligger till grund för värdering av underliggande fond, det innebär att förändring i sin helhet hänförs till marknadsrisk.

[2] Värdet på fondförsäkringsåtaganden motsvaras av värdet på fondförsäkringstillgångarna och har därför liten påverkan på resultatet.

Not 14. Obeskattade reserver

Moderföretaget Mkr	Periodiseringsfond	Totalt
Ingående balans 2020	855	855
Avsättning /Upplösning	11	11
Utgående balans 2020	867	867
Ingående balans 2021	867	867
Avsättning /Upplösning	-79	-79
Utgående balans 2021	788	788

Periodiseringsfond	2021	2020
Avsättning 2015	-	168
Avsättning 2016	4	4
Avsättning 2017	228	228
Avsättning 2018	294	294
Avsättning 2019	14	14
Avsättning 2020	158	158
Avsättning 2021	89	-
Summa	788	867

Not 15. Skatter

	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
Skatt på årets resultat				
Aktuell skattekostnad	-610	-597	-386	-397
varav avkastningsskatt	-433	-405	-245	-227
varav inkomstskatt	-85	-107	-49	-85
varav kupongskatt	-92	-85	-92	-85
Uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt	-292	-130	-161	-15
Summa	-902	-728	-547	-412
Aktuell skattekostnad avseende avkastningsskatt				
Periodens skattekostnad	-433	-405	-245	-227
Justering av skattekostnad hänförlig till tidigare år	0	0	0	0
Summa	-433	-405	-245	-227
Aktuell skattekostnad avseende inkomstskatt och kupongskatt				
Periodens skattekostnad	-85	-120	-48	-91
Kupongskatt	-92	-85	-92	-85
Justering av skattekostnad hänförlig till tidigare år	0	13	-1	6
Summa	-177	-193	-141	-170
Specifikation av uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt				
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader andra finansiella placeringstillgångar	-176	-19	-161	-16
Uppskjuten skatt avseende förändring i skattesats	-14	-13	-	1
Uppskjuten skatt avseende utnyttjade underskottsavdrag	-4	4	-	-
Uppskjuten skatt övriga temporära skillnader	-114	-103	0	0
Uppskjuten skatt avseende obeskattade reserver	17	1	-	-
Summa	-292	-130	-161	-15
Skatt avseende inkomstskatt				
Aktuell skatt avseende inkomstskatt	-177	-193	-141	-170
Uppskjuten skatt	-292	-130	-161	-15
Summa	-469	-323	-302	-185

Not 15. Skatter forts.

	Koncernen		Moderföretaget	
	2021	2020	2021	2020
Avstämning av effektiv skattesats avseende inkomstskatt				
Resultat före skatt	32 530	7 946	29 515	6 511
Avgår resultat i avkastningsbeskattad verksamhet	-29 043	-6 485	-28 286	-5 946
Summa resultat i inkomstbeskattad verksamhet	**3 487**	1 460	**1 230**	**565**
Skatt enligt gällande skattesats för moderföretaget, 20,6% (21,4%)	-718	-312	-253	-121
Skatteeffekt kupongskatt	-53	-85	-92	-85
Skatteeffekt andra icke avdragsgilla kostnader/ej skattepliktiga intäkter [1]	309	35	37	3
Skatteeffekt av förändring av underskottsavdrag	-	4	-	-
Skatteeffekt hänförlig till tidigare år samt ändrade skattesatser [2]	-14	24	-1	7
Skatteeffekt hänförlig till avräkning av utländsk skatt	7	11	8	11
Summa	**-468**	**-323**	**-302**	**-185**
Effektiv skatt	**-13,4%**	**-22,1%**	**-24,6%**	**-32,7%**

Koncernen	Före skatt	Skatt	Efter skatt	Före skatt	Skatt	Efter skatt
Skatt hänförlig till övrigt totalresultat		2021			2020	
Aktuariella vinster och förluster inklusive löneskatt	-320	25	-295	-39	2	-37

[1] Skatteeffekt andra icke avdragsgilla kostnader/ej skattepliktiga intäkter i koncernen avser till största delen resultat i kommanditbolag

[2] I juni 2018 beslutades att bolagsskatten skulle sänkas och att sänkningen skulle ske stegvis. För åren 2019-2020 sänktes bolagsskatten till 21,4 procent och från och med 2021 och framåt är bolagsskatten sänkt till 20,6 procent. Dock finns det särskilda regler för periodiseringsfonder. Återföring av existerande periodiseringsfonder 2021 ska räknas upp för att balansera den lägre skattesatsen. Återföringen sker till mellan 100 och 106 procent av avdraget, beroende på vilket år periodiseringsfonden avsattes och vilket år den upplöses. Uppräkning sker endast i koncernen.

Not 16. Andra immateriella tillgångar

Koncernen, Mkr	Internt upparbetat	Separat förvärvat	Summa immateriella tillgångar	Internt upparbetat	Separat förvärvat	Summa immateriella tillgångar
	2021			2020		
Ackumulerade anskaffningsvärden						
Ingående balans	180	127	307	9	65	74
Effekt ändrad redovisningsprincip	-	-	-	99	62	161
Ingående balans	180	127	307	108	127	235
Investeringar	100	-	100	72	-	72
Utrangeringar	0	-2	-2	-	-	-
Utgående balans	280	125	405	180	127	307
Ackumulerade avskrivningar						
Ingående balans	-10	-105	-115	-	-58	-58
Effekt ändrad redovisningsprincip	-	-	-	-	-38	-38
Ingående balans	-10	-105	-115	-	-97	-97
Årets avskrivningar	-16	-9	-25	-10	-9	-19
Årets nedskrivningar	-8	-	-8	-	-	-
Utrangeringar	0	2	2	-	-	-
Utgående balans	-34	-112	-146	-10	-105	-115
Redovisade värden	246	13	259	170	21	191
Årets av- och nedskrivningar ingår i nedanstående rader i resultaträkningen						
Driftskostnader	-24	-9	-33	-10	-9	-19

Moderföretaget, Mkr	Internt upparbetat	Separat förvärvat	Summa immateriella tillgångar	Internt upparbetat	Separat förvärvat	Summa immateriella tillgångar
	2021			2020		
Ackumulerade anskaffningsvärden						
Ingående balans	56	2	57	7	2	9
Investeringar	84	-	84	49	-	49
Utgående balans	139	-	139	56	2	57
Ackumulerade avskrivningar						
Ingående balans	0	-2	-2	-	-2	-2
Årets avskrivningar	-4	-	-4	0	-	0
Utgående balans	-9	-	-9	0	-2	-2
Redovisade värden	131	-	131	56	-	56
Årets av- och nedskrivningar ingår i nedanstående rader i resultaträkningen						
Driftskostnader	9	-	9	0	-	0

Avskrivningstider Typ av immateriell tillgång	Nyttjande period	Avskrivnings metod
Internt upparbetat - IT-system	5 - 10 år	Linjär
Separat förvärvat - IT System	5 år	Linjär
Separat förvärvat - Övervärden kundavtal	10 år	Linjär
Internt upparbetat – Tjänstepensionsreglering	5 år	Linjär

Under 2021 har koncernen kostnadsfört 47 (4) miljoner kronor avseende utgifter för forskning, samt 134 (191) miljoner kronor avseende utgifter för utveckling.
Under 2021 har moderföretaget kostnadsfört 36 (2) miljoner kronor avseende utgifter för forskning, samt 92 (122) miljoner kronor avseende utgifter för utveckling. Utgifter för forskning och utveckling innefattar samtliga utgifter som direkt kan hänföras till forsknings- eller utvecklingsinvesteringar.

Not 17. Byggnader och mark

	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
Marknadsvärde				
Redovisat värde vid årets ingång	**22 058**	**17 903**	**6 645**	**6 426**
Effekt ändrad redovisningsprincip	-	3 225	-	-
Redovisat värde vid årets ingång	**22 058**	**21 128**	**6 645**	**6 426**
Investeringar	240	411	40	89
Orealiserad värdeförändring[1)]	2 084	519	589	130
Redovisat värde vid årets utgång	**24 382**	**22 058**	**7 273**	**6 645**
Värden uppdelade på rörelse- och förvaltningsfastigheter				
Rörelsefastigheter				
Anskaffningsvärde vid årets ingång	**1 465**	**-**	**1 465**	**1 435**
Effekt ändrad redovisningsprincip	-	1 435	-	-
Anskaffningsvärde vid årets ingång	**-**	**1 435**	**-**	**-**
Investeringar	9	30	9	30
Anskaffningsvärde vid årets utgång	**1 474**	**1 465**	**1 474**	**1 465**
Redovisat värde vid årets utgång	**3 608**	**3 353**	**3 608**	**3 353**
Förvaltningsfastigheter				
Anskaffningsvärde vid årets ingång	**8 954**	**8 573**	**1 028**	**969**
Investeringar	231	381	31	59
Anskaffningsvärde vid årets utgång	**9 186**	**8 954**	**1 059**	**1 028**
Redovisat värde vid årets utgång	**20 774**	**18 705**	**3 666**	**3 292**
Taxeringsvärden				
Byggnader	4 602	4 591	1 322	1 313
Mark	4 205	4 231	1 313	1 322
Summa	**8 807**	**8 822**	**2 635**	**2 635**

[1)] Orealiserade värdeförändringar bokförs i resultaträkningen i posterna orealiserade vinster/förluster på placeringstillgångar.

Klassificeringen av rörelsefastigheter och förvaltningsfastigheter

Klassificeringen av rörelse- respektive förvaltningsfastigheter har gjorts med utgångspunkt från den internt nyttjade andelen av respektive fastighet, med yta bas. För de fastigheter där andelen internt nyttjande uppgår till mer än 5 procent har fastigheten klassificerats som rörelsefastighet. 9 procent av den uthyrningsbara ytan (koncernen) används i Folksams verksamhet. Samtliga fastigheter har marknadsvärderats.

För företaget finns inga begränsningar i rätten att sälja förvaltningsfastigheter. Det finns inte heller några förpliktelser att köpa, uppföra eller exploatera förvaltningsfastigheter eller att utföra reparationer, underhåll eller förbättringar.

Påverkan på periodens resultat	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
Hyresintäkter	993	952	319	308
Internhyror	-21	-20	-21	-20
Summa	**972**	**932**	**298**	**288**
Direkta kostnader för fastigheter som genererat hyresintäkter under perioden	-293	-307	-82	-84
Summa	**679**	**625**	**216**	**204**

Not 17. Byggnader och mark forts.

Bedömt marknadsvärde 2021

Geografisk marknad, Mkr	Typ av fastighet	Kontrakterad årshyra [1]	Drifts-överskott [2]	Direkt-avkastning [3]	Marknads-värde	Marknads-värde [4]	Avkastnings-krav [5]
Koncernen							
Stockholm med närförorter	Bostäder [6]	124	81	1,9%	4 211	56 567	1,4-2,6 %
	Kommersiella fastigheter och rörelsefastigheter	718	572	3,6%	16 065	82 906	2,3-6,3 %
Övriga Sverige							
	Bostäder [6]	94	64	3,1%	2 082	32 094	2,3-3,9 %
	Kommersiella fastigheter	104	76	3,8%	2 025	45 035	3,9-4,4 %
Summa		**1040**	**794**	**3,3%**	**24 382**	**64 498**	**1,4-6,3 %**
Moderföretaget							
Stockholm med närförorter	Bostäder	49	31	2,1%	1 448	44 240	1,8-2,6 %
	Kommersiella fastigheter och rörelsefastigheter	278	224	3,8%	5 826	84 076	2,3-4,0 %
Övriga Sverige							
	Kommersiella fastigheter						
Summa		**328**	**255**	**3,5%**	**7 273**	**71 297**	**1,8-4,0 %**

[1] Hyreskontrakt per den 1 januari omräknat till helår.

[2] Driftsöverskott omräknat med hyreskontrakt per den 1 januari.

[3] Driftsöverskott omräknat med hyreskontrakt per den 1 januari i förhållande till marknadsvärde.

[4] Marknadsvärde i kronor per kvm lokalarea (exklusive garage).

[5] Vid värderingarna tillämpade avkastningskrav.

[6] Vårdboende ingår i kategori bostäder.

Fastställande av verkligt värde

Marknadsvärdebedömningarna har genomförts i enlighet med riktlinjer framtagna av RICS "The red book" och har utförts av externa oberoende värderingsmän auktoriserade av Samhällsbyggarna. Marknadsvärdet har bedömts med en marknadsanpassad flerårig kassaflödesanalys. Kalkylperioden uppgår till 5 alternativt 10 år. Metoden innebär en analys av de förväntade framtida betalningsströmmarna (hyror, vakans, drift- och underhållskostnader med mera) som en förvaltning av fastigheten kan antas generera. I kassaflödeskalkylen görs en nuvärdesberäkning av de bedömda framtida betalningsströmmarna. Som grund för bedömningar om marknadens avkastningskrav ligger ortsprisanalyser av gjorda jämförbara fastighetsköp.

Balansposten har kategoriserats som tillhörande nivå 3 i värderingshierarkin.

Koncernen 2021 Värderingsantaganden	Stockholm Kommersiella fastigheter och rörelse fastigheter	Stockholm Bostäder	Övriga Sverige Kommers.ellt	Övriga Sverige Bostäder
Viktat inflationsantagande År 1	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
Viktad kalkylränta restvärde	5,7%	4,1%	6,0%	5,2%
Viktat direktavkastningskrav restvärde	3,7%	2,1%	4,0%	3,1%
Långsiktig vakansgrad	4,4%	1,3%	4,0%	0,5%
Drift & Underhållskostnader År 1 (i genomsnitt)	448 kr/kvm	526 kr/kvm	411 kr/kvm	440 kr/kvm
Investeringar År 1 (i genomsnitt)	226 kr/kvm	1592 kr/kvm	511 kr/kvm	20 kr/kvm
Marknadshyra vid noll vakans (i genomsnitt)	3673 kr/kvm	1716 kr/kvm	2421 kr/kvm	1470 kr/kvm

Not 17. Byggnader och mark forts.

Känslighetsanalys

Det uppskattade verkliga värdet skulle minska om:

- Förväntade marknadsmässiga hyresintäkter var lägre.
- Förväntade drifts- och underhållskostnader var högre.
- Direktavkastningskravet var högre.

Nedan presenteras en känslighetsanalys som visar effekter på verkligt värde om väsentliga antaganden skulle förändras.

Antaganden 2021	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	Förändring antagande	Effekter på verkligt värde	Förändring antagande	Effekter på verkligt värde
Förväntade marknadsmässiga hyresintäkter	-5%	-1 312	-5%	-374
Förväntade drifts- och underhållskostnader	+5%	-285	+5%	-75
Direktavkastningskrav	+50 punkter	-2 399	+50 punkter	-688

Not 18. Aktier och andelar i koncernföretag

Moderföretaget					
Mkr	Organisations-nummer	Kapitalandel i % Antal	Kapitalandel i %	Bokfört värde 2021	Bokfört värde 2020
Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ)	516401-8607	40 000	100	**2 150**	2 150
Folksam Service AB	556267-0843	250 000	100	**25**	25
Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag (publ)	516401-6619	51 000	51	**204**	204
KPA AB	556527-7182	300 000	60	**360**	509
AB Hotelinvest	556112-9171	1 000	100	**317**	317
Folksam Fastighet Holding AB	556810-7113	1 000	100	**293**	293
Lysbomben Arkivet AB	556987-1048	50 000	100	**160**	160
Spelbomskan KB	916405-5411	99	99	**601**	598
Niterka KB	969711-9965	99	99	**45**	55
Niterka II KB	969712-1524	99	99	**166**	172
Gyllenforsen Fastigheter KB	969640-2339	710 000	71	**1 853**	1 839
Folksam Liv Övrig Specialplaceringar AB	559230-0841	50 000	100	**999**	502
Folksam Liv Tjänste Specialplaceringar AB	559230-0833	50 000	100	**2 964**	854
Folksam Tjänste AB	559337-6741	50 000	100	**5**	-
Bokfört värde				**10 143**	7 679
Verkligt värde				**23 595**	17 759

Samtliga aktier är onoterade.

Koncernen (ej konsoliderade dotterföretag)	Eget kapital 2021	Resultat 2021	Organisations-nummer	Antal	Kapitalandel i %	Bokfört värde 2021	Bokfört värde 2020
KPA Tjänstepension AB (publ) [1]	3 075	302	502010-3502	72	60	1	1
Folksam Tjänste AB [2]	5	0	559337-6741	5 000 000	100	5	-
Bokfört värde						6	1
Verkligt värde						1	1

[1] KPA Tjänstepension AB (publ) är ett helägt dotterföretag till KPA AB. Företaget, samt dess helägda dotterföretag KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (fd. KPA Pensionsförsäkring AB), konsolideras ej på grund dessa företag drivs enligt ömsesidiga principer, vilket innebär ett vinstutdelningsförbud. Hela överskottet i ej konsoliderande dotterföretag med vinstutdelningsförbud tillfaller försäkringstagarna i form av återbäring och kan således inte disponeras av moderföretaget.

[2] Folksam Tjänste AB är ett helägt dotterföretag till Folksam Liv. På grund av företagets ringa storlek bedöms det vara utan väsentlig betydelse för koncernens resultat och ställning, företaget konsolideras därför inte.

Verkligt värde beräknas utifrån olika principer beroende på företagets verksamhet och art. Fondförsäkringsföretag värderas utfrån ett MCEV värde (Market Consistent Embeded Value). Icke vinstutdelande företag värderas utifrån de synergier som de genererar. Vinstgenererande företag värderas utifrån kassaflöden och utdelningar. Icke vinstgenererande företag värderas utifrån substansvärde.

Fastighetsföretag värderas utifrån substansvärde.

Not 18. Aktier och andelar i koncernföretag forts.

Moderföretaget Mkr	2021	2020
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Ingående balans	**9 371**	**7 816**
Förändring av andelskapitalet i kommanditbolag	1	130
Nyemission	5	-
Förändring till följd av under året lämnade / återbetalda aktieägartillskott	2 607	1 425
Utgående balans	**11 984**	**9 371**
Ackumulerade nedskrivningar		
Ingående balans	**-1 692**	**-1 692**
Årets nedskrivningar	-149	-
Utgående balans	**-1 841**	**-1 692**
Bokfört värde 31 december	**10 143**	**7 679**

Koncernföretag		Kapitalandel i %	
	Säte	2021	2020
Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ)	Stockholm	100	100
Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag (publ)	Stockholm	51	51
KPA AB	Stockholm	60	60
Folksam Service AB	Stockholm	100	100
Gyllenforsen Fastigheter KB	Stockholm	71	71
Spelbomskan KB	Stockholm	99	99
Niterka KB	Stockholm	99	99
AB Hotelinvest	Stockholm	100	100
Niterka II KB	Stockholm	99	99
Folksam Fastighet Holding AB	Stockholm	100	100
Lysbomben Arkivet AB	Stockholm	100	100
Folksam Liv Övrig Specialplaceringar AB	Stockholm	100	100
Folksam Liv Tjänste Specialplaceringar AB	Stockholm	100	100

Vidare har Folksam Liv ett innehav i AIPP Folksam Europe II KB. Detta innehav utgör ett ägarintresse (då Folksam Liv innehar 51,6 procent (51,6 procent) av kapitalet i AIPP Folksam Europe II KB) men redovisas inte som ett koncern- eller intresseföretag eftersom ett bestämmande eller betydande inflytande inte anses föreligga.

Not 19. Aktier och andelar i intresseföretag

Nedan specificeras finansiell information i sammandrag för ej väsentliga innehav i intresseföretag baserat på de belopp som ingår i koncernredovisningen.

Mkr	2021	2020
Redovisat värde	1 792	1 737
Koncernens andel av:		
Resultat	173	146
Summa totalresultat	**173**	**146**

Not 20. Moderföretagets andelar i intresseföretag

Moderföretaget Mkr	Organisations-nummer	Säte	Antal	Kapital-andel, %	Bokfört värde 2021	Bokfört värde 2020
Gyllenforsen Förvaltning AB	556368-8745	Stockholm	1 000	50	0	0
Folksam Cruise Holding AB	556767-4121	Stockholm	1 575	75	98	98
Fastighets AB Kungsbrohus	556617-8512	Stockholm	300	30	193	193
Sicklaön Bygg Invest AB	556911-5479	Stockholm	375	37	12	12
Sinoma Fastighets AB	559161-0836	Stockholm	10 400	21	184	184
Tornet Bostadsproduktion AB	556796-2682	Stockholm	1 667 500	33	418	394
Bokfört värde					**905**	**881**

Mkr	2021	2020
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Ingående balans	981	931
Aktieägartillskott till intresseföretag	-	50
Anskaffning av intresseföretag	24	-
Utgående balans	1 005	981
Ackumulerade nedskrivningar		
Ingående balans	-100	-100
Årets nedskrivning	-	-
Utgående balans	-100	-100
Redovisat värde 31 december	905	881
Verkligt värde	1 830	1 719

Not 21. Aktier och andelar

	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
Bokfört värde	**93 471**	**73 267**	**88 568**	**71 350**
Anskaffningsvärde	51 555	47 659	47 233	46 003
Verkligt värde	**93 471**	**73 267**	**88 568**	**71 350**
varav:				
Noterade aktier	83 069	66 120	82 499	65 631
Onoterade aktier	10 401	7 147	6 069	5 719

Not 22. Obligationer och andra räntebärande värdepapper

	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
Upplupet anskaffningsvärde				
Svenska staten	13 850	15 253	13 850	15 253
Svenska bostadsinstitut	52 688	49 017	52 688	49 017
Svenska räntefonder	4 401	3 486	1 818	1 785
Övriga svenska emittenter	24 681	24 433	24 681	24 433
Utländska räntefonder	194	90	194	90
Övriga utländska emittenter	11 009	11 314	11 009	11 314
Summa	**106 823**	**103 592**	**104 241**	**101 891**
varav:				
Noterade	106 563	103 411	103 981	101 710
Onoterade	260	181	260	181
Verkligt värde				
Svenska staten	14 338	15 636	14 338	15 636
Svenska bostadsinstitut	52 642	49 591	52 642	49 591
Svenska räntefonder	4 436	3 508	1 822	1 752
Övriga svenska emittenter	24 731	24 703	24 731	24 703
Utländska räntefonder	197	87	197	87
Övriga utländska emittenter	11 245	11 751	11 245	11 751
Summa bokfört värde	**107 590**	**105 275**	**104 975**	**103 520**
varav:				
Noterade	107 321	105 099	104 707	103 343
Onoterade	268	176	268	176
Positiv skillnad till följd av att bokfört värde överstiger nominella värden	4 102	5 627	4 070	5 573
Negativ skillnad till följd av att bokfört värde understiger nominella värden	-124	-1	-124	-1

Not 23. Övriga lån

Mkr	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Moderföretaget 2021	Moderföretaget 2020
Bokfört värde				
Upplupet anskaffningsvärde				
Livförsäkringslån	-	3	-	3
Vinstandelslån avseende fastighetsplaceringar	-	15	-	15
Efterställda lån alternativa placeringar	-	1 220	-	1 220
Summa	**-**	**1 238**	**-**	**1 238**
Verkligt värde				
Livförsäkringslån	3	-	3	-
Vinstandelslån avseende fastighetsplaceringar	1 294	-	1 294	-
Efterställda lån alternativa placeringar	1 365	1 178	1 365	1 178
Övriga reverslån	2 664	1 178	2 664	1 178
Summa	**2 664**	**2 416**	**2 664**	**2 416**
Summa bokfört värde				
Upplupet anskaffningsvärde för tillgångar bokförda till verkligt värde	2 588	1 198	2 588	1 198
Verkligt värde för tillgångar bokförda till upplupet anskaffningsvärde	-	1 238	-	1 238

Eftersom övriga lån har en räntebindningstid på max ett år anses verkligt värde överensstämma med bokfört värde.

Not 24. Utlåning till kreditinstitut

Mkr	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Moderbolaget 2021	Moderbolaget 2020
Bokfört värde				
Upplupet anskaffningsvärde				
Kreditinstitut Sverige	-	20	-	20
Kreditinstitut inom EU	-	257	-	257
Summa	**-**	**276**	**-**	**276**
Verkligt värde				
Kreditinstitut Sverige	1 275	-	1 275	-
Kreditinstitut inom EU	220	-	220	-
Summa	**1 495**	**-**	**1 495**	**-**
Summa bokfört värde	**1 495**	**276**	**1 495**	**276**
Upplupet anskaffningsvärde för tillgångar bokförda till verkligt värde	1 495	-	1 495	-
Verkligt värde för tillgångar bokförda till upplupet anskaffningsvärde	-	276	-	276

Not 25. Derivat

Mkr	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Moderföretaget 2021	Moderföretaget 2020
Derivatinstrument med positiva värden eller värde noll [1)]				
Verkligt värde				
Valutaterminer	42	865	42	865
Ränteterminer	0	-	0	-
Ränteswappar	29	618	29	618
Aktieterminer	0	1	0	1
Summa verkligt värde	**71**	**1 484**	**71**	**1 484**
Derivatinstrument med negativa värden [1)]				
Verkligt värde				
Valutaterminer	1 235	164	1 235	164
Ränteterminer	2	5	2	5
Ränteswappar	249	40	249	40
Aktieterminer	22	4	22	4
Summa verkligt värde	**1 508**	**213**	**1 508**	**213**

1) Summa anskaffningsvärde uppgår till noll

Nominellt belopp/återstående kontraktsenlig löptid				
Derivatinstrument med positiva värden				
Under 1 år				
Aktieterminer	0	1	0	1
Ränteterminer	279	-	279	-
Valutaterminer	5 922	21 797	5 922	21 797
Ränteswappar	2 642	6 554	2 642	6 554
Summa	**8 843**	**28 353**	**8 843**	**28 353**
1-5 år				
Ränteswappar	6 039	16 162	6 039	16 162
Summa	**6 039**	**16 162**	**6 039**	**16 162**
Över 5 år				
Ränteswappar	636	7 825	636	7 825
Summa	**636**	**7 825**	**636**	**7 825**

Not 25. Derivat forts.

	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
Derivatinstrument med negativa värden				
Under 1 år				
Aktieterminer	2	0	2	0
Ränteterminer	4 078	8 996	4 078	8 996
Valutaterminer	25 429	6 249	25 429	6 249
Ränteswappar	2 367	-	2 367	-
Summa	**31 876**	**15 245**	**31 876**	**15 245**
1-5 år				
Ränteswappar	26 932	13 054	26 932	13 054
Summa	**26 932**	**13 054**	**26 932**	**13 054**
Över 5 år				
Ränteswappar	4 148	1 234	4 148	1 234
Summa	**4 148**	**1 234**	**4 148**	**1 234**

Under året har avtal ingåtts avseende valutaterminer, ränteterminer, swappar, aktieindexterminer samt aktieindexoptioner. Valutaterminsavtalen har ingåtts med syfte att justera valutarisken i portföljen på ett effektivt sätt. Ränteterminsavtalen har ingåtts med syfte att justera ränteportföljens duration. Syftet med aktieoptionsavtalen har varit att justera aktieexponeringen på ett effektivt sätt.

Beskrivning av kreditrisker

Kreditrisk för derivat avser risken för att motparten ej kan uppfylla sina åtaganden i enlighet med avtalen. För ej standardiserade derivat regleras kreditrisken i ISDA-avtal och CSA-avtal.

Beskrivning av marknadsrisker

Med marknadsrisker för derivat avses risken att marknadsvärdet ändras till följd av ändringar på marknaden av underliggande räntor, aktie- och valutakurser.

Not 26. Upplysning om kvittning

Företaget har ISDA avtal för OTC derivatavtal. Detta avtal ger parterna en kvittningsrätt av marknadsvärdet på skulder mot marknadsvärdet på fordringarna på motparten i fall av allvarligt betalningsfallissemang. Vidare har företaget i flera fall CSA avtal som kräver den ena parten i derivatavtalet ska ställa säkerhet till den andra om marknadsvärdet på en skuldposition överstiger en överenskommen nivå under en överenskommen tidsperiod.

Mkr					Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen			
Koncernen 2021		Brutto-belopp	Kvittning i balans-räkningen	Redovisat belopp	Finansiella instrument	Erhållen/ Erlagd säkerhet värde-papper	Erhållen/ Erlagd kontant säkerhet	Netto-belopp
Balanspost	**Tillgångar**							
Derivat	Derivat (OTC)	90	-	90	-90	-	-	-
	Skulder							
Derivat	Derivat (OTC)	1 466	-	1 466	-90	-183	-1 142	52
Koncernen 2020								
Balanspost	**Tillgångar**							
Derivat	Derivat (OTC)	1 587	-	1 587	-204	-	-1 382	-
	Skulder							
Derivat	Derivat (OTC)	204	-	204	-204	-	-	-
Moderföretaget 2021								
Balanspost	**Tillgångar**							
Derivat	Derivat (OTC)	90	-	90	-90	-	-	-
	Skulder							
Derivat	Derivat (OTC)	1 466	-	1 466	-90	-183	-1 142	52
Moderföretaget 2020								
Balanspost	**Tillgångar**							
Derivat	Derivat (OTC)	1 587	-	1 587	-204	-	-1 382	-
	Skulder							
Derivat	Derivat (OTC)	204	-	204	-204	-	-	-

Not 27. Fordringar avseende direkt försäkring

	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
Försäkringstagare	28	35	26	33
Försäkringsmäklare	0	6	0	0
Summa	**28**	**41**	**26**	**33**

Not 28. Övriga fordringar

	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
Fordringar på koncernföretag	-	-	109	92
Fordringar på koncernföretag som inte konsolideras	20	21	20	21
Fordringar på övriga närstående företag	410	234	0	2
Hyresfordringar	2	5	1	2
Sålda ej likviderade aktier, andelar och räntebärande värdepapper	96	280	28	156
Övriga fordringar	526	562	250	337
Summa	**1 054**	**1 103**	**408**	**611**

Not 29. Finansiella tillgångar och skulder

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Koncernen 2021	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt						Nivåindelning verkligt värde		
Mkr	Innehav för handels-ändamål	Andra affärs-modeller	Summa	Upplupet anskaffnings-värde	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Tillgångar									
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	-	862	862	-	862	862	-	-	862
Aktier och andelar	21	93 450	93 471	-	93 471	93 471	83 069	-	10 401
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2	107 588	107 590	-	107 590	107 590	107 321	268	-
Övriga lån	-	2 664	2 664	-	2 664	2 664	-	-	2 664
Utlåning till kreditinstitut	-	1 495	1 495	-	1 495	1 495	1 495	-	-
Derivat	71	-	71	-	71	71	-	71	-
Fondförsäkringstillgångar	-	229 835	229 835	-	229 835	229 835	229 835	-	-
Övriga fordringar	24	103	127	628	755	755	126	-	-
Kassa och bank	-	5 628	5 628	5 765	11 393	11 393	5 628	-	-
Upplupna ränteintäkter	37	416	453	-	453	453	391	37	25
Övriga upplupna intäkter	-	216	216	0	215	215	215	-	-
Summa finansiella tillgångar	**155**	**442 258**	**442 412**	**6 392**	**448 804**	**448 804**	**426 081**	**377**	**13 953**
Byggnader och mark[1]	-	-	-	-	24 382	24 382	-	-	24 382
Aktier och andelar i koncern- och intresseföretag	-	-	-	-	1 798	1 798	-	-	-
Övriga icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	1 176	1 176	-	-	-
Summa icke finansiella tillgångar	**-**	**-**	**-**	**-**	**27 356**	**27 356**	**-**	**-**	**-**
Summa tillgångar	**155**	**442 258**	**442 412**	**6 392**	**476 160**	**476 160**	**426 081**	**377**	**38 335**
Skulder									
Villkorad återbäring	-	586	586	-	586	586	-	586	-
Fondförsäkringsåtaganden	-	230 003	230 003	-	230 003	230 003	-	230 003	-
Derivat	1 508	-	1 508	-	1 508	1 508	24	1 484	-
Övriga skulder	54	-	54	2 209	2 263	2 263	54	-	-
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	531	531	531	-	-	-
Summa finansiella skulder	**1 562**	**230 589**	**232 151**	**2 739**	**234 891**	**234 891**	**78**	**232 073**	**-**
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	126 661	126 661	-	-	-
Summa skulder	**1 562**	**230 589**	**232 151**	**2 739**	**361 551**	**361 551**	**78**	**232 073**	**-**

[1] För upplysning om värderingstekniker och indata hänvisas till not Byggnader och mark

Not 29. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Koncernen 2020-12-31	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen						Nivåindelning verkligt värde			Tillfälligt undantag från IFRS 9 Finansiella instrument verkligt värde[2]	
Mkr	Innehav som tillhör handelskategorin	Innehav för ändamål	Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden SPPI[2]	Andra finansiella tillgångar[3]
Tillgångar											
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	-	-	841	-	841	841	-	-	-	-	841
Aktier och andelar	73 246	21	-	-	73 267	73 267	66 120	-	7 147	-	73 267
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	105 273	2	-	-	105 275	105 275	105 099	176	-	-	105 275
Övriga lån	1 178	-	1 238	-	2 416	2 416	-	-	1 178	-	2 416
Utlåning till kreditinstitut	-	-	277	-	277	277	-	-	-	-	277
Derivat	-	1 484	-	-	1 484	1 484	1	1 483	-	-	1 484
Fondförsäkringstillgångar	183 588	-	-	-	183 588	183 588	183 588	-	-	-	183 588
Övriga fordringar	-	-	724	-	724	724	-	-	-	562	162
Kassa och Bank	-	-	9 471	-	9 471	9 471	-	-	-	5 623	3 848
Upplupna ränteintäkter	401	103	21	-	525	525	401	103	-	-	525
Övriga upplupna intäkter	-	-	143	-	143	143	-	-	-	143	-
Summa finansiella tillgångar	**363 686**	**1 610**	**12 715**	**-**	**378 011**	**378 011**	**355 209**	**1 763**	**8 325**	**6 328**	**371 683**
Byggnader och mark[4]	-	-	-	-	22 057	22 057	-	-	22 057		
Aktier och andelar i koncern- och intresseföretag	-	-	-	-	1 737	1 737	-	-	-		
Övriga icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	1 228	1 228	-	-	-		
Summa icke finansiella tillgångar	**-**	**-**	**-**	**-**	**25 022**	**25 022**	**-**	**-**	**22 057**		
Summa tillgångar	**363 686**	**1 610**	**12 715**	**-**	**403 033**	**403 033**	**355 209**	**1 763**	**30 382**		
Skulder											
Villkorad återbäring	524	-	-	-	524	524	-	524	-		
Fondförsäkringsåtaganden	183 725	-	-	-	183 725	183 725	-	183 725	-		
Depåer från återförsäkrare	-	-	-	7	7	7	-	-	-		
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	1 414	1 414	1 414	-	-	-		
Derivat	-	213	-	-	213	213	9	204	-		
Övriga skulder	-	44	-	3 186	3 230	3 230	44	-	-		
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	448	448	448	-	-	-		
Summa finansiella skulder	**184 248**	**257**	**-**	**5 055**	**189 560**	**189 560**	**53**	**184 452**	**-**		
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	126 307	126 307	-	-	-		
Summa skulder	**184 248**	**257**	**-**	**5 055**	**315 867**	**315 867**	**53**	**184 452**	**-**		

[1] Företaget har valt att tillämpa tillfälligt undantag från IFRS 9, som medges via tillägg till IFRS 4, fram till 31 december 2021 då byte av redovisningsprinciper till IFRS 9 genomfördes. upplysningar lämnas för att möjliggöra jämförelse med företag som tillämpar IFRS 9. Upplysningar lämnas för finansiella tillgångar och avser att efterlikna de grupperingar som görs när IFRS 9 tillämpas utan att för den skull vara en fullständig tillämpning av det regelverket.

[2] Avser finansiella tillgångar med avtalsvillkor som vid särskilda datum ger upphov till kassaflöden som endast är betalningar av räntor och kapitalbelopp på det utestående kapitalbeloppet och som ingår i en affärsmodell där syftet är att inkassera avtalsenliga kassaflöden, avser t.ex. övriga fordringar och bankutgodohavanden för t.ex. leverantörsbetalningar. Tillgångarna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

[3] Andra finansiella tillgångar avser alla andra finansiella tillgångar som inte hänförs till kategorin finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden. Tillgångarna värderas till verkligt värde via resultaträkningen.

[4] För upplysning om värderingstekniker och indata hänvisas till not Byggnader och mark.

Not 29. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Moderföretaget 2021	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt						Nivåindelning verkligt värde		
Mkr	Innehav för handels ändamål	Andra affärs modeller	Summa	Upplupet anskaffnings värde	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Tillgångar									
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag	-	3 016	3 016	-	3 016	3 016	-	-	3 016
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	-	862	862	-	862	862	-	-	862
Aktier och andelar	4	88 564	88 568	-	88 568	88 568	82 499	-	6 069
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	104 975	104 975	-	104 975	104 975	104 708	268	-
Övriga lån	-	2 664	2 664	-	2 664	2 664	-	-	2 664
Utlåning till kreditinstitut	-	1 495	1 495	-	1 495	1 495	1 495	-	-
Derivat	71	-	71	-	71	71	0	71	-
Fondförsäkringstillgångar	-	1 212	1 212	-	1 212	1 212	1 212	-	-
Övriga fordringar	3	31	34	132	166	166	34	-	-
Kassa och bank	-	5 628	5 628	2 264	7 893	7 893	5 628	-	-
Upplupna ränteintäkter	37	416	453	-	453	453	391	37	25
Övriga upplupna intäkter	-	0	0	-	0	0	0	-	-
Summa finansiella tillgångar	**115**	**208 865**	**208 980**	**2 396**	**211 376**	**211 376**	**195 967**	**377**	**12 637**
Byggnader och mark[1)]	-	-	-	-	7 273	7 273	-	-	7 273
Aktier och andelar i koncern- och intresseföretag	-	-	-	-	11 048	25 425	-	-	-
Övriga icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	647	647	-	-	-
Summa icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	18 968	33 345	-	-	-
Summa tillgångar	**115**	**208 865**	**208 980**	**2 396**	**230 345**	**244 722**	**195 967**	**377**	**19 910**
Skulder									
Villkorad återbäring	-	586	586	-	586	586	-	586	-
Fondförsäkringsåtaganden	-	1 212	1 212	-	1 212	1 212	-	1 212	-
Derivat	1 508	-	1 508	-	1 508	1 508	24	1 484	-
Övriga skulder	1	-	1	883	885	885	1	-	-
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	190	190	190	-	-	-
Summa finansiella skulder	**1 509**	**1 798**	**3 307**	**1 073**	**4 381**	**4 381**	**25**	**3 283**	**-**
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	124 628	124 628	-	-	-
Summa skulder	**1 509**	**1 798**	**3 307**	**1 073**	**129 009**	**129 009**	**25**	**3 283**	**-**

[1)] För upplysning om värderingstekniker och indata hänvisas till not Byggnader och mark

Not 29. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Moderföretaget 2020	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen							Nivåindelning verkligt värde			Tillfälligt undantag från IFRS 9 Finansiella instrument verkligt värde[2]	
Mkr	Innehav som innehav bestämts tillhöra handelskategorin	Innehav för handelsändamål	Lån och andra fordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Övriga finansiella skulder	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden SPPI[2]	Andra finansiella tillgångar[3]
Tillgångar												
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag	-	-	3 016	-	-	3 016	3 016	-	-	-	-	3 016
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	-	-	841	-	-	841	841	-	-	-	-	841
Aktier och andelar	71 347	3	-	-	-	71 350	71 350	65 631	-	5 719	-	71 350
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	103 520	-	-	-	-	103 520	103 520	103 343	176	-	-	103 520
Övriga lån	1 178	-	1 238	-	-	2 416	2 416	-	-	1 178	-	2 416
Utlåning till kreditinstitut	-	-	277	-	-	277	277	-	-	-	-	277
Derivat	-	1 484	-	-	-	1 484	1 484	1	1 483	-	-	1 484
Fondförsäkringstillgångar	982	-	-	-	-	982	982	982	-	-	-	982
Övriga fordringar	-	-	289	-	-	289	289	-	-	-	127	162
Kassa och bank	-	-	5 665	-	-	5 665	5 665	-	-	-	1 818	3 848
Upplupna ränteintäkter	401	103	21	-	-	525	525	401	103	-	-	525
Övriga upplupna intäkter	-	-	0	-	-	0	0	-	-	-	0	-
Summa finansiella tillgångar	**177 429**	**1 589**	**11 348**	**-**	**-**	**190 366**	**190 366**	**170 358**	**1 763**	**6 897**	**1 945**	**188 421**
Byggnader och mark[4]	-	-	-	-	-	6 646	6 646	-	-	6 646		
Aktier och andelar i koncern och intresseföretag	-	-	-	-	-	8 560	19 478	-	-	-		
Övriga icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	-	618	618	-	-	-		
Summa icke finansiella tillgångar	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**15 824**	**26 742**	**-**	**-**	**6 646**		
Summa tillgångar	**177 429**	**1 589**	**11 348**	**-**	**-**	**206 190**	**217 108**	**170 358**	**1 763**	**13 543**		
Skulder												
Villkorad återbäring	524	-	-	-	-	524	524	-	524	-		
Fondförsäkringsåtaganden	982	-	-	-	-	982	982	-	982	-		
Depåer från återförsäkrare	-	-	-	-	7	7	7	-	-	-		
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	-	1 414	1 414	1 414	-	-	-		
Derivat	-	213	-	-	-	213	213	9	204	-		
Övriga skulder	-	2	-	-	1 442	1 444	1 444	2	-	-		
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	-	186	186	186	-	-	-		
Summa finansiella skulder	**1 506**	**215**	**-**	**-**	**3 050**	**4 771**	**4 771**	**11**	**1 710**	**-**		
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	-	125 133	125 133	-	-	-		
Summa skulder	**1 506**	**215**	**-**	**-**	**3 050**	**129 904**	**129 904**	**11**	**1 710**	**-**		

Handelslager har flyttats med 2 mkr avseende Aktier och andelar från "Innehav som bestämts tillhöra kategorin" till "Innehav för handelsändamål" verkligt värde via resultaträkningen. Negativt handelslager har flyttats med 4 mkr från "Övriga finansiella skulder" till "Innehav för handelsändamål" verkligt värde via resultaträkningen. Ingen omklassificering har gjorts.

[2] Företaget har valt att tillämpa tillfälligt undantag från IFRS 9, som medges via tillägg till IFRS 4, fram till 31 december 2021 då byte av redovisningsprinciper till IFRS 9 genomfördes, upplysningar lämnas för att möjliggöra jämförelse med företag som tillämpar IFRS 9. Upplysningar lämnas för finansiella tillgångar och avser att efterlikna de grupperingar som görs när IFRS 9 tillämpas utan att för den skull vara en fullständig tillämpning av det regelverket.

[3] Avser finansiella tillgångar med avtalsvillkor som vid särskilda datum ger upphov till kassaflöden som endast är betalningar av räntor och kapitalbelopp på det utestående kapitalbeloppet och som ingår i en affärsmodell där syftet är att inkassera avtalsenliga kassaflöden, avser t.ex. övriga fordringar och banktillgodohavanden för t.ex. leverantörsbetalningar. Tillgångarna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

[4] Andra finansiella tillgångar avser alla andra finansiella tillgångar som inte hänförs till kategorin finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden. Tillgångarna värderas till verkligt värde via resultaträkningen.

[4] För upplysning om värderingstekniker och indata hänvisas till not Byggnader och mark.

Not 29. Finansiella tillgångar och skulder i sammandrag forts.

Information om finansiella instruments verkliga värden

I ovanstående tabell lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Uppdelning av hur verkligt värde bestämts görs utifrån följande tre nivåer.

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument
Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbara marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1
Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden

Inga betydande överföringar mellan nivå 1, 2 och 3 har skett under året. Överföring till nivå 3 avser effekt av ändrad redovisningsprincip, se nedan tabell Tilläggsinformation avseende innehav inom nivå 3.

Information om verkligt värde för finansiella tillgångar och skulder klassificerade till upplupet anskaffningsvärde

Bokfört värde för finansiella tillgångar och skulder, klassificerade till upplupet anskaffningsvärde, anses reflektera det verkliga värdet. Finansiella tillgångar och skulder klassificerade till upplupet anskaffningsvärde avser betalningsmedel hänförliga till kassa och bank samt kortfristiga finansiella fordringar och skulder.

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (t ex courtage) vid anskaffnings-tillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. Den största delen av företagets finansiella instrument åsätts ett verkligt värde med priser som är noterade på en aktiv marknad.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, så tar företaget fram det verkliga värdet genom att använda en värderingsteknik. De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter och företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt. Värderingstekniker används för följande klasser av finansiella instrument, derivat, vissa innehav i så kallade alternativa placeringar, fond- i fondinnehav samt onoterade innehav av aktier vilka redovisas i balansposten aktier och andelar.

Aktier och andelar

Aktier och andelar värderas till verkligt värde. Aktier och andelar som är officiellt noterade värderas med hjälp av senaste officiella köpkurs, i lokal valuta.

För innehav i onoterade andelar, främst riskkapitalbolag, ska värderingen i första hand följa IPEVCs principer eller likvärdiga värderingsprinciper och ska i första hand vara baserad på tillgängliga marknadspriser, men även andra värderingsmetoder som t. ex. diskonterat kassaflöde, substansvärdemetoden, nyligen genomförda transaktioner och multipelvärdering används. Generellt gäller att innehaven ska uppvisa verkligt värde med beaktande av försiktighet och konsekvens i värderingen. Värderingen uppdateras då ny värdering erhålls och justeras för eventuella kassaflöden fram till bokslutstillfället.

Verkligt värde för så kallade fond-i-fond ska fastställas utifrån underlag erhållet från extern part utsedd av fond i fondförvaltaren. Det verkliga värdet beräknas genom att de underliggande tillgångarna i respektive fond marknads-värderas och kurssätts. Värderingen uppdateras då ny värdering erhålls och justeras för eventuella kassaflöden fram till bokslutstillfället.

För aktier som inte är noterade på en aktiv marknad används värderingtekniker för att bestämma det verkliga värdet. Teknikerna som används är främst diskonterade kassaflöden och substansvärdering.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Obligationer och andra räntebärande värdepapper värderas till verkligt värde. Både svenska och utländska obligationer och andra räntebärande värdepapper med officiell handel marknadsvärderas dagligen med hjälp av senaste officiella köpkurs i lokal valuta.

För instrument utan officiell handel och där tillförlitliga marknadspriser inte finns att tillgå värderas instrumentet med hjälp av allmänt vedertagna värderingsmodeller som innebär att kassaflöden diskonteras till relevant värderingskurva. Obligationer och andra räntebärande värdepapper utan officiell handel marknadsvärderas med hjälp av en yieldkurva baserad på Stibor (för löptider upp till 9 månader) respektive swapräntor (för löptider över 1 år) samt en marknadsmässig justering med en för respektive värdepapper bedömd rimlig kreditspread.

Not 29. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Derivat

Derivat värderas till verkligt värde. Börshandlade ränte- och aktieterminer tas upp till det verkliga värdet utifrån senast officiella köp- eller säljkurs. Ränteswappar och swaptions värderas med hjälp av yieldkurvor baserad på köp- och säljkurs samt avseende Swaptions; även volatilitetsytor. OTC-aktieindexoptioner marknadsvärderas med hjälp av Black & Scholes värderingsmodell, med marknadsdata som input. Valutaterminer värderas med hjälp av noterad köpkurs mot kronor för aktuell valuta vid värderingsdagens slut och yieldkurvor för de två valutorna för aktuell löptid.
Transaktionskostnader för derivat kostnadsförs.

Värderingsprocessen för finansiella instrument

Verkliga värden för finansiella tillgångar och skulder som handlas på en aktiv marknad baseras på noterade priser. För övriga finansiella instrument använder sig företaget av andra värderingstekniker. Finansiella instrument där handeln inte är frekvent och det verkliga värdet därför mindre objektivt, krävs i varierande utsträckning att bolaget gör bedömningar beroende på likviditet, koncentrationer, osäkerheter beträffande marknadsfaktorer, prisantaganden och andra risker som påverkar ett specifikt instrument.
Företaget har ett värderingsforum för att uppfylla intern kontroll med hänsyn till finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde i balansräkningen.
Värderingsforum, där CFO är beslutande, har övergripande ansvar för att kontrollera alla väsentliga värderingar till verkligt värde.
Värderingforum hålls kvartalsvis för att analysera väsentliga ej observerbara indata och justeringar i värderingar. Om tredjepartsinformation används vid värdering utvärderas om informationen uppfyller kraven enligt IFRS, inklusive i vilken nivå i verkligtvärdehierarkin som innehavet ska kategoriseras.
Värderingsforumets huvuduppgift är att fastställa värderingsramverket för samtliga finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Detta innefattar en värderingsinstruktion som är gemensam för samtliga försäkringsföretag. Väsentliga värderingsfrågor rapporteras till Revisionskommittén.
Företaget har ett flertal kontroller för att säkerställa korrekt värdering för finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Det inbegriper bland annat oberoende kontroller av priser, uppföljning av avkastning mot index mm.

Tilläggsinformation avseende innehav inom nivå 3

I tabellen nedan presenteras en avstämning mellan ingående och utgående balans för sådana finansiella instrument som värderats till verkligt värde i balansräkningen med utgångspunkt från en värderingsteknik som bygger på icke-observerbara marknadsdata (nivå 3).

	Aktier och andelar				Övriga finansiella placeringstillgångar			
	Koncernen		Moderföretaget		Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Ingående balans	**7 147**	**4 016**	**5 719**	**4 016**	**1 178**	**656**	**1 178**	**656**
Effekt ändrad redovisningsprincip	-	-	-	-	2 100	-	5 117	-
Redovisat värde vid årets ingång	**7 147**	**4 016**	**5 719**	**4 016**	**3 278**	**656**	**6 295**	**656**
Totalt redovisade vinster och förluster redovisat i årets resultat [1]	592	-51	384	-129	247	-70	247	-70
Anskaffningsvärde förvärv	3 978	3 336	1 282	1 986	179	608	179	608
Försäljningslikvid	-1 316	-154	-1 316	-154	-	-16	-	-16
Andra erhållna betalningar	-	-	-	-	-152	-	-152	-
Utgående balans	**10 401**	**7 147**	**6 069**	**5 719**	**3 552**	**1 178**	**6 568**	**1 178**
Varav orealiserade vinster och förluster redovisade i årets resultat för tillgångar som ingår i den utgående balansen [2]	572	-51	365	-129	215	-70	215	-70

[1] Redovisas i kapitalavkastning, intäkter och kostnader samt orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar i årets resultat.

Not 29. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Värderingstekniker och väsentliga indata för innehav tillhörande nivå 2
Folksam Liv har innehav i valutaterminer, swappar samt kapitalandelsbevis vilka hänförs till värderingskategori 2.

Valutaterminer värderas med hjälp av noterad köpkurs mot svenska kronor för aktuell valuta och yieldkurvor för de två valutorna för aktuell löptid.

Swappar värderas med hjälp av yieldkurvor.

Kapitalandelsbevis/vinstandelsbevis avser lån till alternativa investeringsfonder, värdering baseras på kurser och andelsvärden som erhålls från fondförvaltaren som följer värderingsprinciper enligt årsredovisningslagen (1995:1554). Fonderna offentliggör substansvärdet per andel för kapitalandelsbevisen/vinstandelsbevisen och innehaven är noterade på Nordic Growth Market NGM i Stockholm för NDX-segmentet.

Värderingstekniker och väsentliga ej observerbara indata för innehav tillhörande nivå 3
Till nivå 3 hänförs onoterade andelar i investeringsfonder, onoterade aktier samt lån.

Folksam Livs innehav i onoterade investeringsfonder avser private equityfonder, private equityfond-i-fonder, hedgefond-i-fonder samt fastighetsfond-i-fonder. Fonderna värderas med alternativ värderingsmetod för vilka observerbara indata inte finns tillgänglig.

För private equityfonder och private equity-fond-i-fonder baseras värdering på kurser och andelsvärden som erhålls från fondförvaltaren. Värderingen följer IPEVCs principer (International Private Equity and Venture Capital) utfärdade av EVCA (European Venture Capital Association), som är en sammanslutning av riskkapitalföreningar som har gått samman och tagit fram värderingsprinciper för beräkning av verkliga värden. Det verkliga värdet beräknas genom att de underliggande tillgångarna i respektive fond marknadsvärderas och kurssätts. IPEVCs värderingsmetoder inkluderar användning av diskonterat kassaflöde, substansvärdemetoden, nyligen genomförda transaktioner och multipelvärdering, som innebär att jämförelse görs av relativa värden för aktie och/eller företaget s.k. multiplar (nyckeltal).

Värdering av fastighetsfond-i-fond baseras på kurser och andelsvärden som erhålls från fondförvaltaren och följer INREVs principer (Investors in Non-listed Real Estate Vehicles). Det verkliga värdet beräknas genom att de underliggande tillgångarna i respektive fond marknadsvärderas.

Onoterade aktier värderas antingen med hjälp av prognosticerade diskonterade kassaflöden med icke noterad indata som input eller till substansvärdet. Innehav i ekonomiska föreningar värderas till nominellt belopp.

Samtliga lån hänförs till nivå 3. Lån som avser lån till alternativa investeringsfonder värderas med hjälp av NAV som erhålls från respektive fond, övriga lån värderas till nominella belopp.

För innehav i aktier och andelar samt lån i nivå 3 redovisas ingen känslighetsanalys. Anledningen är att värderingen, till övervägande del, utförs av extern part.

Not 30. Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder

Koncernen	2021			2020		
Mkr	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Tillgångar						
Immateriella tillgångar	5	254	259	4	188	191
Byggnader och mark	-	24 382	24 382	-	22 057	22 057
Aktier och andelar i koncernföretag	-	6	6	-	1	1
Aktier och andelar i intresseföretag	-	1 792	1 792	-	1 737	1 737
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till intresseföretag	-	862	862	-	841	841
Aktier och andelar	12 831	80 640	93 471	10 114	63 153	73 267
Obligationer och räntebärande värdepapper	15 270	92 320	107 590	30 788	74 488	105 275
Övriga lån	16	2 648	2 664	15	2 401	2 416
Utlåning till kreditinstitut	1 495	-	1 495	277	-	277
Derivat	44	27	71	886	597	1 484
Fondförsäkringstillgångar	6 446	223 389	229 835	5 310	178 278	183 588
Återförsäkrares andel av Försäkringstekniska avsättningar						
Oreglerade skador	6	28	33	8	35	43
Fordringar avseende direkt försäkring	28	-	28	41	-	41
Aktuell skattefordran	227	-	227	176	-	176
Uppskjuten skattefordran	35	2	37	17	12	29
Övriga fordringar	1 054	-	1 054	1 103	-	1 103
Materiella tillgångar	0	1	1	0	1	1
Kassa och bank	11 393	-	11 393	9 471	-	9 471
Upplupna ränte- och hyresintäkter	453	-	453	525	-	525
Förutbetalda anskaffningskostnader	68	140	208	85	208	293
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	299	-	299	218	-	218
Summa tillgångar	**49 671**	**426 490**	**476 160**	**59 037**	**343 996**	**403 033**
Skulder och avsättningar						
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)						
Livförsäkringsavsättning	7 722	109 916	117 638	7 653	109 932	117 585
Oreglerade skador	1 366	1 051	2 417	1 279	1 345	2 624
Återbäring och rabatter	287	3 252	3 539	1 048	2 948	3 996
Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk						
Villkorad återbäring	586	-	586	524	-	524
Fondförsäkringsåtaganden	6 608	223 394	230 003	5 441	178 284	183 725
Andra avsättningar						
Pensioner och liknande förpliktelser	-	668	668	25	344	369
Aktuell skatteskuld	75	-	75	49	-	49
Uppskjuten skatteskuld	67	1 285	1 352	48	1 029	1 077
Övriga avsättningar	1	27	28	1	49	51
Depåer från återförsäkrare	-	-	-	7	-	7
Skulder avseende direkt försäkring	34	-	34	63	-	63
Skulder avseende återförsäkring	14	-	14	14	-	14
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	1 414	-	1 414
Derivat	1 262	246	1 508	173	40	213
Övriga skulder	2 917	-	2 917	3 439	-	3 439
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	772	-	772	716	-	716
Summa skulder och avsättningar	**21 713**	**339 838**	**361 551**	**21 896**	**293 971**	**315 867**

Not 30. Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder forts.

Moderföretaget	2021			2020		
Mkr	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Tillgångar						
Immateriella tillgångar	-	131	131	-	56	56
Byggnader och mark	-	7 273	7 273	-	6 646	6 646
Aktier och andelar i koncernföretag	-	10 143	10 143	-	7 679	7 679
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till koncernföretag	-	3 016	3 016	-	3 016	3 016
Aktier och andelar i intresseföretag	-	905	905	-	881	881
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till intresseföretag	-	862	862	-	841	841
Aktier och andelar	12 813	75 755	88 568	10 095	61 255	71 350
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	15 268	89 707	104 975	30 785	72 735	103 520
Övriga lån	16	2 648	2 664	15	2 401	2 416
Utlåning till kreditinstitut	1 495	-	1 495	277	-	277
Derivat	44	27	71	886	597	1 484
Fondförsäkringstillgångar	1 212	-	1 212	982	-	982
Återförsäkrarnes andel av försäkringstekniska avsättningar						
Oreglerade skador	5	28	33	8	35	43
Fordringar avseende direkt försäkring	26	-	26	33	-	33
Aktuell skattefordran	190	-	190	140	-	140
Övriga fordringar	408	-	408	611	-	611
Materiella tillgångar	0	-	0	0	-	0
Kassa och bank	7 893	-	7 893	5 665	-	5 665
Upplupna ränte- och hyresintäkter	453	-	453	525	-	525
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	26	-	26	25	-	25
Summa tillgångar	**39 849**	**190 495**	**230 345**	**50 048**	**156 141**	**206 190**
Skulder och avsättningar						
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)						
Livförsäkringsavsättning	7 722	109 916	117 638	7 653	109 932	117 585
Oreglerade skador	1 244	1 051	2 295	1 159	1 345	2 505
Återbäring och rabatter	287	3 252	3 539	1 048	2 948	3 996
Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk						
Villkorad återbäring	586	-	586	524	-	524
Fondförsäkringsåtaganden	1 212	-	1 212	982	-	982
Uppskjuten skatteskuld	-	740	740	-	579	579
Övriga avsättningar	-	-	-	-	1	1
Depåer från återförsäkrare	-	-	-	7	-	7
Skulder avseende direkt försäkring	29	-	29	55	-	55
Skulder avseende återförsäkring	14	-	14	14	-	14
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	1 414	-	1 414
Derivat	1 262	246	1 508	173	40	213
Övriga skulder	1 019	-	1 019	1 577	-	1 577
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	430	-	430	452	-	452
Summa skulder och avsättningar	**13 804**	**115 205**	**129 009**	**15 059**	**114 845**	**129 904**

Not 31. Materiella tillgångar

Koncernen	2021		2020		
Mkr	Övriga tillgångar	Totalt	Byggnader och mark	Övriga tillgångar	Totalt
Ackumulerade anskaffningsvärden					
Ingående balans	120	120	1 782	77	1 859
Effekt ändrad redovisningsprincip	-	-	-1 782	43	-1 739
Ingående balans	120	120	-	120	120
Utgående balans	120	120	-	120	120
Ackumulerade avskrivningar					
Ingående balans	-119	-119	-305	-77	-382
Effekt ändrad redovisningsprincip	-	-	305	-42	263
Ingående balans	-119	-119	-	-119	-119
Utgående balans	-119	-119	-	-119	-119
Redovisat värde 1 januari	1	1	-	1	1
Redovisat värde 31 december	1	1	-	1	1

Moderföretaget	2021	2020
Mkr	Övriga tillgångar	Övriga tillgångar
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Ingående balans	77	77
Förvärv	-	-
Utgående balans	77	77
Ackumulerade avskrivningar		
Ingående balans	-77	-77
Årets avskrivningar	0	0
Utgående balans	-77	-77
Redovisat värde 1 januari	0	0
Redovisat värde 31 december	0	0

Not 32. Förutbetalda anskaffningskostnader

	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
Ingående balans	293	394	-	-
Årets avskrivning	-85	-101	-	-
Utgående balans	208	293	-	-

Not 33. Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
Förutbetalda kostnader	84	75	25	25
Upplupna intäkter	215	143	0	0
Summa	**299**	**218**	**26**	**25**

Not 34. Disposition av företagets vinst eller förlust

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen och verkställande direktör föreslår stämman att den för år 2021 redovisade vinsten 28 968 408 440,06 kronor överföres till konsolideringsfonden för respektive försäkringsgren, samt att under året aktiverade utvecklingskostnader 75 094 351,21 kronor omföres från konsolideringsfonden till fond för utvecklingsutgifter. Av redovisat resultat föreslås uttag ur (-) respektive avsättning till (+) konsolideringsfonden med följande fördelning:

Konsolideringsfond, Mkr	
Förmånsbestämd traditionell försäkring	4 915
Avgiftsbestämd traditionell försäkring	23 042
Fondförsäkring	0
Grupplivförsäkring	431
Sjukförsäkring	258
Premiebefrielseförsäkring	85
Sjuk- och olycksfall	237
Årets avsättning/uttag konsolideringsfond	**28 968**

Not 35. Ej intjänade premier och kvardröjande risker

	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
Avsättning för ej intjänade premier				
Ingående balans brutto	0	0	0	0
Premieinkomst	767	753	767	753
Intjänade premier under året	-767	-753	-767	-753
Utgående balans brutto	0	0	0	0
Utgående balans netto	0	0	0	0
Avsättning för kvardröjande risk				
Ingående balans brutto	-	-	-	-
Förändring av avsättning	-	-	-	-
Utgående balans brutto	-	-	-	-
Utgående balans netto	-	-	-	-

Not 36. Livförsäkringsavsättning

Mkr	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Moderföretaget 2021	Moderföretaget 2020
Reservbildande sparprodukter				
Ingående balans brutto	**117 128**	114 626	**117 128**	114 626
Inbetalda premier	13 779	8 522	13 779	8 522
Utbetalda försäkringsersättningar	-5 623	-6 762	-5 623	-6 762
Intern flytt	25	24	25	24
Riskresultat	-49	-26	-49	-26
Förändring indexering av fribrev	190	-88	190	-88
Effekt av ändrad diskonteringsränta	-3 293	4 248	-3 293	4 248
Värdeförändring på placeringstillgångar	20	20	20	20
Belastning för administrationskostnad	-1 332	-958	-1 332	-958
Belastning för avkastningsskatt	-195	-186	-195	-186
Effekt av ändrade antaganden	-3 462	-2 436	-3 462	-2 436
Övrigt	13	144	13	144
Utgående balans brutto	117 201	117 128	117 201	117 128
Utgående balans netto	117 201	117 128	117 201	117 128
Riskprodukter med premiereserv				
Ingående balans brutto	**457**	474	**457**	474
Premier som förbrukats	-1 512	-1 502	-1 512	-1 502
Inbetalda premier	1 494	1 493	1 494	1 493
Övrigt	-2	-7	-2	-7
Utgående balans brutto	**437**	457	**437**	457
Utgående balans netto	117 638	117 585	117 638	117 585

Använda antaganden vid beräkning av livförsäkringsavsättning för försäkring med avkastningsgarant och avtalad förmån

För tjänstepensionsförsäkring tillämpas aktsamma antaganden och för försäkring som inte klassificeras som tjänstepensionsförsäkring tillämpas betryggande antaganden.

Förväntade kassaflöden diskonteras med ett antagande om aktuell ränta (per balansdag). Se not 1 Redovisningsprinciper.

De dödlighetsantaganden som tillämpas vid beräkningen av livförsäkringsavsättning motsvarar aktuell erfarenhet inom Folksam Liv, kompletterade med årliga procentuella dödlighetsreduktioner för att uppskatta den framtida dödligheten.

Tillämpade driftskostnadsantaganden består av en kostnad som reducerar ränteantagandet, en kostnad som är proportionell mot kapitalvärdet på utbetalningarna och en kostnad som är proportionell mot inbetald premie.

För att bestämma antagandet om statslåneränta vid beräkningen av avkastningsskatt används den statsobligationsränta som har en löptid närmast 10 år. För kapitalförsäkring gäller att den antagna statslåneräntan ökas med 1,0 procentenhet, dock till minst 1,25 procent. För pensionsförsäkring är motsvarande golv 0,5 procent.

De antaganden som tillämpas om försäkringstagarnas utnyttjande av optioner att återköpa, flytta, premieannullera och ändra utbetalningstiden baseras på försäkringstagarnas beteende i Folksam Liv. Antaganden om premieannullation avser enbart annullation av löpande premier, eftersom engångspremier i serie inte ingår i beräkningen av livförsäkringsavsättning.

Not 37. Oreglerade skador

	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
Ingående balans brutto	**2 624**	**3 053**	**2 505**	**2 984**
Effekt ändrad redovisningsprincip	-	23	-	-
Ingående balans brutto	**2 624**	**3 076**	**2 505**	**2 984**
Kostnad för skador som inträffat innevarande år	2 442	2 373	2 441	2 372
Utbetalda försäkringsersättningar	-2 224	-2 281	-2 223	-2 280
Inlösta fondvärden för utbetalning	4 179	4 566	-	-
Utbetalningar under året	-4 177	-4 534	-	-
Förändring av förväntad kostnad för skador som inträffat under tidigare år (avvecklingsresultat)	-212	-566	-212	-566
Effekt av ändrad marknadsränta	-	6	-	6
Övrigt	-215	-15	-216	-10
Utgående balans brutto	**2 417**	**2 624**	**2 295**	**2 505**
Återförsäkrares andel	-33	-43	-33	-43
Utgående balans netto	**2 384**	**2 581**	**2 262**	**2 462**

Avsättning för oreglerade skador görs främst för gruppförsäkring samt sjuk- och premiebefrielseförsäkring.

För tjänstepensionsförsäkring tillämpas aktsamma antaganden och för försäkringar som inte klassificeras som tjänstepensionsförsäkringar tillämpas betryggande antaganden.

Avsättningarna beräknas med vedertagna försäkringsmatematiska metoder.

För gruppförsäkring tillämpas främst metoder som baseras på historik av utbetalda belopp. För individuell sjuk- och premiebefrielseförsäkring tillämpas olika metoder för olika delbestånd. Avsättning för oreglerade skador beräknas med hjälp av historik över kända skador, helårspremier eller kombinationer av kända skador och helårspremier. Val av metod styrs bland annat av tillgång till historik.

Beräkning av sjukreserver för kända skador baseras på antagande om sannolikhet för avveckling genom tillfrisknande och dödsfall.

Avsättningar för återstående skaderegleringskostnader baseras på tidigare års skaderegleringskostnader och en uppskattning av den totala mängden skador som återstår att reglera.

Not 38. Återbäring och rabatter

	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
Ingående balans	**3 996**	**4 460**	**3 996**	**4 460**
Under perioden reglerad återbäring och rabatt	-1 133	-630	-1 133	-630
Årets avsättning för ej förfallen återbäring	676	167	676	167
Utgående balans	**3 539**	**3 996**	**3 539**	**3 996**

Not 39. Villkorad återbäring

	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
Ingående balans brutto	**524**	**516**	**524**	**516**
Inbetalningar	7	7	7	7
Utbetalningar	-18	-14	-18	-14
Värdeförändring på placeringstillgångar	96	42	96	42
Avgifter	-6	-6	-6	-6
Avkastningsskatt	-1	-1	-1	-1
Riskresultat	0	0	0	0
Intern flytt	-15	-20	-15	-20
Utgående balans brutto	**586**	**524**	**586**	**524**
Utgående balans netto	**586**	**524**	**586**	**524**

Not 40. Fondförsäkringsåtaganden

	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
Ingående balans brutto	**183 725**	**47 056**	**982**	**956**
Effekt ändrad redovisningsprincip	-	118 759	-	-
Ingående balans brutto	**183 725**	**165 815**	**982**	**956**
Inbetalningar	10 006	10 513	66	61
Utbetalningar	-9 331	-7 151	-59	-62
Värdeförändring på placeringstillgångar	45 752	14 735	241	38
Rabatter till försäkringstagarna	392	323	-	-
Avgifter	-313	-308	-8	-7
Avkastningsskatt	-188	-178	-1	-1
Riskresultat	-30	-21	0	0
Intern flytt	-10	-4	-10	-4
Utgående balans brutto	**230 003**	**183 725**	**1 212**	**982**
Utgående balans netto	**230 003**	**183 725**	**1 212**	**982**

Not 41. Pensioner och liknande förpliktelser

	Koncernen	
Mkr	2021	2020
Pensionsförpliktelser		
Nuvärde av helt eller delvis fonderade förpliktelser	1 908	1 540
Totalt nuvärde av förmånsbestämda förpliktelser	**1 908**	**1 540**
Verkligt värde på förvaltningstillgångar	1 240	1 171
Netto redovisat avseende förmånsbestämda planer i balansräkning	**668**	**369**
Nettobeloppet för förmånsbestämda planer redovisas i följande poster i balansräkning		
Avsättningar till pensioner	668	369
Nettobeloppet i balansräkning	**668**	**369**
Förändring av nuvärdet för fonderade förpliktelser		
Förpliktelser för förmånsbestämda planer per den 1 januari	**1 540**	**1 246**
Effekt ändrad redovisningsprincip	-	173
Förpliktelser för förmånsbestämda planer per den 1 januari	**1 540**	**1 419**
Utbetalda ersättningar	-44	-45
Kostnader för tjänstgöring innevarande period	35	34
Räntekostnad	14	23
Omvärderingar:		
Aktuariella vinster och förluster avseende ändrade finansiella antaganden	363	109
Förpliktelser för förmånsbestämda planer per den 31 december	**1 908**	**1 540**
Nuvärdet av förpliktelsen fördelar sig på planerna / medlemmar enligt följande		
Aktiva medlemmar	20%	21%
Fribrevsinnehavare	38%	37%
Pensionärer	42%	42%

Not 41. Pensioner och liknande förpliktelser forts.

Koncernen Mkr	2021	2020
Förändringar av förvaltningstillgångarnas verkliga värde		
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde per den 1 januari	**1 171**	**953**
Effekt ändrad redovisningsprincip	-	152
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde per den 1 januari	**1 171**	**1 105**
Avgifter från arbetsgivaren	0	15
Utbetalda ersättningar	-47	-45
Ränteintäkt redovisad i resultatet	10	18
Reduceringar och regleringar	1	0
Avkastning på förvaltningstillgångar exklusive ränteintäkt	105	78
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde per den 31 december	**1 240**	**1 171**

Förvaltningstillgångarna består av följande	2021	%	2020	%
Egetkapitalinstrument	434	35%	410	35%
Skuldinstrument	645	52%	597	51%
Fastigheter	161	13%	164	14%
Summa	**1 240**	**100%**	**1 171**	**100%**
Egetkapitalinstrument				
Sverige	174	14%	164	14%
Nordamerika	174	14%	152	13%
Europa exkl. Sverige	37	3%	47	4%
Japan	12	1%	12	1%
Asien exkl. Japan	12	1%	12	1%
Utvecklingsmarknader	25	2%	23	2%
Summa	**434**	**35%**	**410**	**35%**
varav:				
Noterade innehav	434		410	
Skuldinstrument				
Bostadsobligationer	384	31%	375	32%
Statsobligationer	174	14%	141	12%
Realränteobligationer	62	5%	59	5%
Kassa	25	2%	23	2%
Summa	**645**	**52%**	**597**	**51%**
varav:				
Noterade innehav	645		597	

Förvaltningstillgångar

Pensionsstiftelsens tillgångar utgör förvaltningstillgångar för pensioner och värderas till marknadsvärde.
Pensionsstiftelsen investerar på sådant sätt att likviditeten för pensionsstiftelsen är säkrad. Investeringstiden är långsiktig och ska täcka ökningar av pensionsförpliktelser. Den genomsnittliga löptiden på pensionsförpliktelsen uppgår till cirka 18 år.

Förvaltningen av Folksams tillgångar i pensionsstiftelsen har en fördelning där tillgångsfördelningen är cirka 52 procent skuldinstrument, cirka 35 procent eget kapitalinstrument och cirka 13 procent fastigheter. Alla fastigheter är belägna i Sverige.

Investeringsplaner beslutas av styrelsen för Pensionsstiftelsen och en gång per år görs en översyn av strategierna och tillgångsfördelningen.

Not 41. Pensioner och liknande förpliktelser forts.

	Koncernen	
Mkr	2021	2020
Kostnad redovisad i årets resultat		
Kostnader avseende tjänstgöring innevarande period	34	34
Netto ränteintäkt/räntekostnad	3	5
Nettokostnad (+) / Intäkt (-) avseende förmånsbestämda planer	**37**	**39**
Nettokostnad (+) / Intäkt (-) avseende avgiftssbestämda planer	22	22
Total pensionskostnad i årets resultat	**59**	**61**
Kostnaden redovisas i följande rader ingående i årets resultat		
Administrationskostnader	34	34
Kapitalavkastning intäkter	-10	-18
Kapitalavkastning kostnader	14	23
Summa	**38**	**39**
Verklig avkastning på förvaltningstillgångar	118	50
Kostnad redovisad i övrigt totalresultat		
Aktuariella vinster (-) och förluster (+)	-428	-71
Skillnad mellan faktisk avkastning och avkastning enligt diskonteringsräntan på förvaltningstillgångarna	108	32
Netto redovisat i övrigt totalresultat inklusive löneskatt	**-320**	**-39**

Antaganden för förmånsbestämda förpliktelser	2021	2020
Diskonteringsränta	1,23%	0,89%
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	1,23%	0,89%
Framtida löneökning	4,20%	3,00%
Framtida ökning av inkomstbasbelopp	4,20%	3,00%
Framtida ökning av pensioner (inflation)	2,70%	1,50%
Avgångsintensitet	5,00%	5,00%
Livslängdsantaganden	FFFS 2007:31	FFFS 2007:31

Livslängd

Antagandena om livslängd följer Finansinspektionens tryggandegrunder (generationsdödlighet). Tabellen nedan visar förväntad återstående livslängd för män och kvinnor i olika åldrar. Samma antaganden om livslängd används för Folksams samtliga pensionsplaner.

Förväntad återstående livslängd, år	Ålder	Man	Kvinna
	30	58	60
	50	37	39
	70	16	19

Aktuariella antaganden

Den aktuariella beräkningen av pensionsförpliktelser och pensionskostnader baseras på följande antaganden.

Diskonteringsränta

För att bestämma diskonteringsräntan använder Folksam den marknadsmässiga avkastningen på balansdagen som erhålles på svenska bostadsobligationer med en löptid som motsvarar längden på pensionsförpliktelsen.

Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar

Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar beräknas baserat på den marknadsmässiga avkastningen på balansdagen som erhålles på svenska bostadsobligationer med en löptid som motsvarar längden på pensionsförpliktelsen.

Framtida löneökning
Folksam använder den förväntade inflationen på balansdagen. Denna bestäms som skillnaden mellan nominella och reala nollkupongräntor-statsobligationer.

Inflation
Folksam använder den förväntade inflationen på balansdagen. Denna bestäms som skillnaden mellan nominella och reala nollkupongsräntor – statsobligationer.

Framtida ökning av pensioner
Inflationsantaganden används för uppräkning av framtida ökning av pensioner.

Inkomstbasbeloppet
Inkomstbasbeloppet fastställs årligen av regeringen och används bland annat för att bestämma taket i pensionsgrundande lön i det allmänna pensionssystemet.

Koncernen		
Mkr	Ökning	Minskning
Känslighetsanalys		
Diskonteringsränta 1% förändring på pensionsskuld	-166	189
Framtida löneökning 1% förändring på pensionsskuld	68	-61

Känslighetsanalyserna baseras på en förändring i ett antaganden medan det andra antagandet är konstant.

Finansiering
Koncernen uppskattar att 0 (0) miljoner kronor blir betalda under 2022 till fonderade och ofonderade förmånsbestämda planer.

Fördelning mellan Folksam Liv- och Folksam Sak-koncernerna
Aktuariella beräkningar görs för Folksam Liv- och Folksam Sak-koncernerna på förmånsbestämda pensionsavsättningar enligt IAS 19. Beräkningarna görs per pensionsplan och arbetsgivare.

KTP planen, som är den största pensionsplanen inom Folksam, är tryggad i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse. Folksam Sak har betalningsansvaret för pensionsplanen för samtliga anställda inom Folksam.

Inom Folksam fördelas kostnaderna och åtaganden inom respektive koncern enligt en fördelningsnyckel baserad på lönesummor för respektive företag som ingår i Folksam Liv- och Folksam-Sak koncernerna. Detta görs för att återspegla en så korrekt bild som möjligt av kostnader och åtaganden inom koncernerna.

Lönesummorna varierar mellan åren varför den procentuella fördelningen av utgående pensionsavsättningen ändras mellan Folksam Liv- och Folksam Sak koncernerna. Fördelningsnyckeln avseende ingående pensionsskuld baseras på ett vägt tal av historisk data medan fördelningsnyckeln avseende årets avsättning baseras på årets fördelade lönekostnader. Mer om pensionsplaner och pensionsåtaganden finns att läsa i not 52 Medelantal anställda samt löner och ersättningar samt i not 1 Redovisningsprinciper.

Not 42. Uppskjuten skatt

	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
Uppskjutna skattefordringar (-) och skatteskulder (+)				
Andra immateriella och materiella tillgångar	-36	-35	-1	0
Byggnader och mark	508	386	122	116
Aktier och andelar	887	451	627	414
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	20	43	13	31
Derivat	-23	19	-23	19
Övriga finansiella placeringstillgångar	1	-1	1	-1
Obeskattade reserver	187	205	-	-1
Avsättning för pensionsförpliktelser utanför tryggandelag	-30	-17	-	-
Underskottsavdrag	0	-4	-	-
Övriga uppskjutna skattefordringar och uppskjutna skatteskulder, netto	**1 315**	**1 048**	**740**	**579**
Uppskjuten skattefordran	37	29	-	-
Uppskjuten skatteskuld	1 352	1 077	740	579
	1 315	**1 048**	**740**	**579**

Årets förändring av uppskjuten skatt i temporära skillnader har i moderföretaget redovisats över resultaträkningen. I koncernen har årets förändring av uppskjuten skatt redovisats med -292 (-130) miljoner kronor över resultaträkningen och 25 (2) miljoner kronor över övrigt totalresultat. Ej aktiverade underskottsavdrag uppgår till 1 (2) miljoner kronor i koncernen, och i moderföretaget 0 (0) miljoner kronor.

I juni 2018 beslutades att bolagsskatten skulle sänkas och att sänkningen skulle ske stegvis. För åren 2019–2020 sänktes bolagsskatten till 21,4 procent och från och med 2021 och framåt är bolagsskatten sänkt till 20,6 procent.

Dock finns det särskilda regler för periodiseringsfonder. Återföring av existerande periodiseringsfonder 2021 ska räknas upp för att balansera den lägre skattesatsen. Återföringen sker till mellan 100 och 106 procent av avdraget, beroende på vilket år periodiseringsfonden avsattes och vilket år den upplöses. Uppräkning sker endast i koncernen.

Not 43. Skulder avseende direkt försäkring

	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
Försäkringstagare	34	63	29	55
Summa	**34**	**63**	**29**	**55**

Not 44. Skulder till kreditinstitut

	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
Kreditinstitut Sverige	-	1 103	-	1 103
Kreditinstitut inom EU	-	312	-	3 112
Summa	**-**	**1 414**	**-**	**1 414**

Posten avser i sin helhet kontantsäkerheter hos kreditinstitut.

Not 45. Övriga skulder

	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
Skulder till koncernföretag	-	-	58	69
Skulder till koncernföretag som ej konsolideras	146	142	-	-
Skulder till övriga närstående företag	656	780	632	747
Leverantörsskulder	12	276	6	26
Köpta ej likviderade aktier, andelar och räntebärande värdepapper	37	460	9	460
Övrigt	2 066	1 782	315	275
Summa	**2 917**	**3 439**	**1 019**	**1 577**

Not 46. Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
Upplupna kostnader	564	484	222	220
Förutbetalda intäkter	208	232	208	232
Summa	**772**	**716**	**430**	**452**

Not 47. Ställda säkerheter

	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
För försäkringstagarnas räkning registerförda tillgångar				
Byggnader och mark	24 382	22 057	7 273	6 646
Aktier och andelar i koncernföretag	-5	-	10 113	6 800
Aktier och andelar i intresseföretag	1 148	1 149	519	507
Lån till koncern- och intresseföretag	656	645	3 622	3 612
Aktier och andelar	88 181	70 786	87 629	70 316
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	105 414	103 935	103 301	102 182
Övriga lån	2 650	2 416	2 650	2 416
Derivat	-712	862	-712	862
Kassa och bank	7 190	4 286	6 074	2 879
Upplupna räntor och hyresintäkter	437	512	437	512
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken	229 835	183 588	1 212	982
Materiella tillgångar	1	1	-	-
Summa	**459 178**	**390 238**	**222 119**	**197 715**
För andras räkning pantsatta tillgångar				
Aktier och andelar	4 332	1 428	-	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 516	1 229	1 516	1 229
Likvida medel	1 495	277	1 495	277
Summa	**7 344**	**2 933**	**3 012**	**1 505**
Summa ställda säkerheter	**466 522**	**393 172**	**225 131**	**199 220**

Ställda säkerheter

I händelse av obestånd har försäkringstagarna förmånsrätt i de registerförda tillgångarna. Folksam Liv har rätt att föra tillgångar in och ut ur registret så länge som tillgångarna enligt Försäkringsrörelselagen överstiger de åtaganden som företaget har mot försäkringstagarna. De försäkringstekniska åtagandena uppgår till 354 184 (308 454) miljoner kronor för koncernen och 125 270 (125 592) miljoner kronor för moderföretaget.

För andras räkning pantsatta tillgångar avser obligationer och/eller likvida medel pantsatta för positioner i börshandlade derivat. Pantsättning är ett krav från clearinginstituten och således en förutsättning för handel.

För andras räkning pantsatta tillgångar avser också likvida medel pantsatta för positioner i Ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen och likvida medel pantsatta för positioner i OTC-derivat. Pantsättningen för positioner i OTC-derivat avser reglering av orealiserat resultat och regleras via med motparterna ingångna ISDA-avtal.

Säkerheter har ställts i enlighet med clearinginstitutens angivna marginalsäkerhetskrav.

Not 48. Eventualförpliktelser

	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
Solidariskt betalningsansvar för skulder i handelsbolag	-	-	178	164
Garantier	35	35	35	35
Övriga eventualförpliktelser	262	297	262	297
Summa	**297**	**332**	**475**	**496**
Varav till förmån för koncern-/intresseföretag	-	-	178	164

Not 49. Ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen

	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
Redovisat åtagande för avtalat men ännu ej utbetalat lån	1 840	907	1 840	907
Redovisade åtagande för avtalat men ännu ej investerat riskkapital	4 729	5 391	4 729	5 391
Övriga åtaganden intresseföretag	250	74	250	74
Summa	**6 819**	**6 372**	**6 819**	**6 372**
Varav till förmån för koncern-/intresseföretag	250	74	250	74

För upplysningar om åtaganden för operationella leasingavtal, se not 50 Leasing, avsnitt Likviditetsrisker - framtida leasingavgifter (leasetagare).

Not 50. Leasing

Operationella leasingavtal - företaget är leasegivare

Operationella leasingavtal - leasegivare
Avtal klassificeras som operationella leasingavtal. De underliggande tillgångarna som hyrs ut avser förvaltningsfastigheter, se balansräkning rad Byggnader och mark. Upplysningar lämnas i not Byggnader och mark om värdering av förvaltningsfastigheterna till verkligt värde, kriterier för klassificering, begränsningar och förpliktelser.

Leasingintäkter från operationella leasingavtal
Leasingintäkter för lokaler omfattar avgifter som till sin substans är fasta, hit förs lokalhyra och variabla avgifter för fastighetsindex. Hyresintäkter inkluderar även variabla avgifter som inte beror på index, det avser tillägg för t.ex. underhåll, el, vatten och avgift för fastighetsskatt, försäkringar och underhåll. Hyresintäkter inklusive tillägg aviseras i förskott och redovisas linjärt som hyresintäkt i resultaträkningen över kontraktsperiodens längde. I not Kapitalavkastning, intäkter, benämns leasingintäkter som Hyresintäkter från byggnader och mark.

Direkta kostnader för förvaltningsfastigheter
Upplysning om driftskostnader för förvaltningsfastigheter lämnas i not Kapitalavkastning, kostnader på rad Driftskostnader för byggnader och mark. Kostnaderna omfattar bl a fastighetsförvaltning, underhåll, hyresgästanpassningar och fastighetsskatt.

Periodens leasingintäkter

	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
Förvaltningsfastigheter				
Leasingavgifter	800	766	146	143
varav variabla leasingavgifter som inte beror på index eller ränta	71	68	10	10

Löptidsanalys framtida leasingintäkter

	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
Förvaltningsfastigheter				
Inom ett år	662	613	112	107
2 år	450	482	84	83
3 år	345	332	62	65
4 år	216	238	45	43
5 år	121	151	33	30
Senare än 5 år	579	624	154	174
Summa leasingavgifter exkl. variabla leasingavgifter som inte beror på index eller ränta	**2 371**	**2 441**	**491**	**502**

Not 50. Leasing forts.

Leasingavtal - företaget är leasetagare

Operationella leasingavtal - leasetagare
Avtal klassificeras som operationella leasingavtal. En väsentlighetsbedömning har gjorts i samband med upplysningar om leasingavtal där företaget är leasetagare, uppgifter presenteras endast för tomrättsavtal.

Löptider leasingavtal - leasetagare
Förvaltningsfastigheter - tomträtter
Löptiden anses vara evig för hyresavtal för tomträtter. Tomträttshavaren (leasetagaren) har inte rätt att säga upp avtalet. Fastighetsägare (leasegivare) får däremot säga upp avtalet vid bestämda tidpunkter.

Betalning görs vanligtvis kvartalsvis i förskott. Avgäld (leasingavgift) är oförändrad under bestämda perioder (avgäldsperioder), vanligtvis med en löptid på tio år men kan vara längre, efter avgäldsperioden görs en omprövning av avgälden.

Leasingavgifter - leasetagare
Förvaltningsfastigheter - tomträtter
Leasingavgift motsvarar tomträttsavgäld och redovisas inom driftsnettot.

Leasingkostnader - leasetagare

	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
Förvaltningsfastigheter				
Fasta (bashyra) och variabla leasingavgifter (index)	6	6	5	5
Summa	**6**	**6**	**5**	**5**

Avtalade belopp

	Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	2021	2020	2021	2020
Inom ett år	6	6	5	5
Längre än ett år är men högst 5 år	24	24	19	19
Senare än 5 år	5 897	5 897	4 718	4 718
Summa fasta leasingavgifter och variabla avgifter kopplade till index eller ränta	**5 926**	**5 926**	**4 742**	**4 742**

Not 51. Upplysningar om närstående

Närstående parter

Noten innehåller beskrivningar av transaktioner och utestående mellanhavanden inklusive åtaganden mellan Folksam Liv och närstående enligt definitionen i IAS 24, Upplysningar om närstående.

Folksam Liv betraktar följande juridiska och fysiska personer som närstående enligt denna definition:

- Samtliga företag i Folksam (Folksam Sak-koncernen samt Folksam Liv-koncernen inklusive KPA Pension)[1]
- Nyckelpersoner i ledande ställning[2]
- Nyckelpersoners nära familjemedlemmar
- Konsumentkooperationens pensionsstiftelse

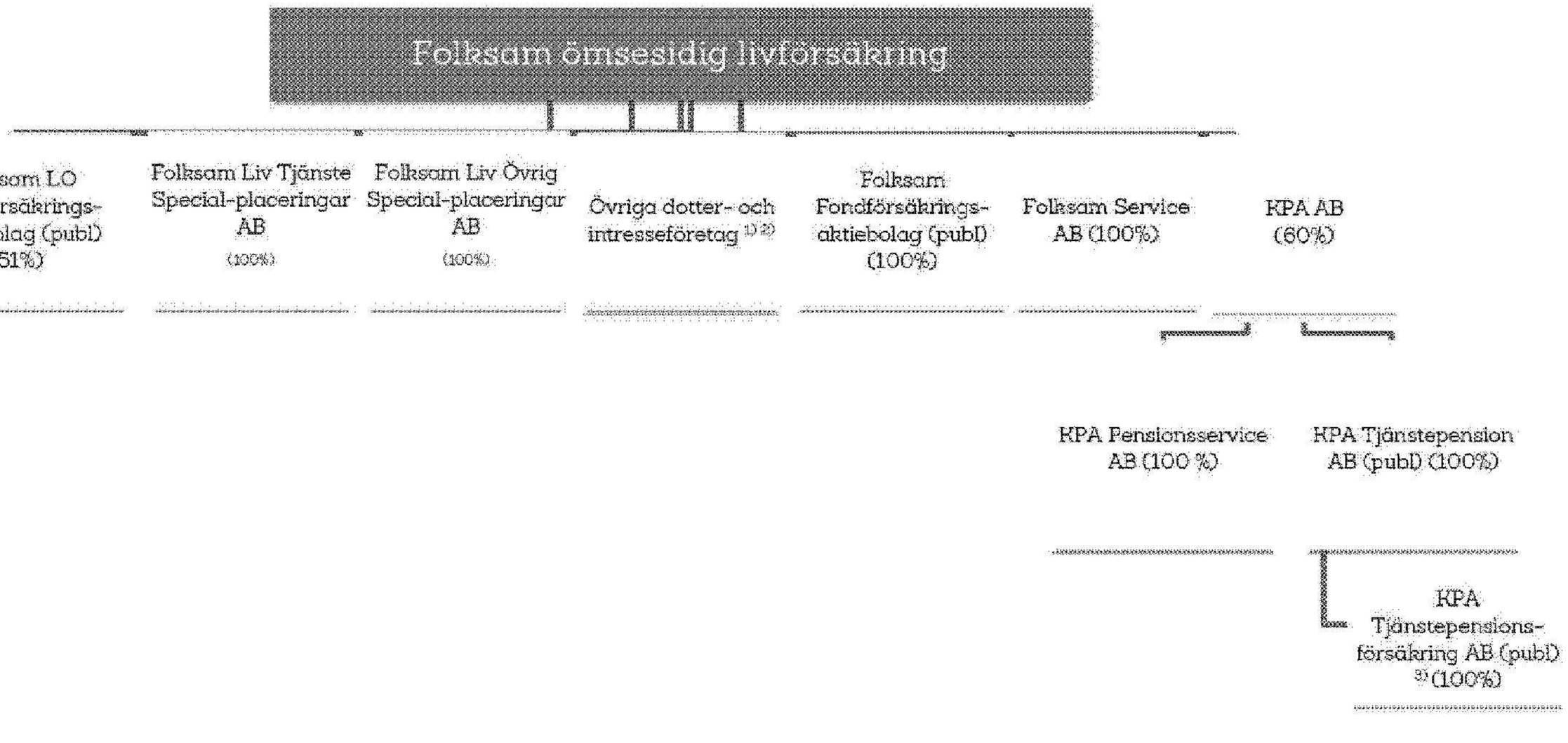
Företag eller fysiska personer anses inte vara närstående enbart på grund av normala kund- eller affärskontakter på marknadsmässiga villkor. Som närstående räknas inte de organisationer som har styrelserepresentation i företag i Folksamgruppen. Dessa agerar inte i direkt eget intresse utan representerar försäkringstagarna.

1) Se avsnittet ägarförhållanden och koncernstruktur i förvaltningsberättelsen för mer utförlig beskrivning av den juridiska bolagsstrukturen i varumärket KPA Pension.

2) Nyckelpersoner överensstämmer med de ledande befattningshavare för vilka upplysningar lämnas i not 52. Medelantal anställda samt löner och ersättningar.

Bolagsstruktur i Folksam

Folksam består av två koncerner. Folksam Sak-koncernen och Folksam Liv-koncernen inklusive KPA Pension. Bilden nedan visar legal struktur för Folksam Liv-koncernen. Detaljerad redovisning av samtliga Sak-koncernföretag finns i årsredovisning för Folksam ömsesidig sakförsäkring. Årsredovisningen finns på www.folksam.se

1) Detaljerad redovisning av andelar intresseföretag finns i not 19-20

2) Detaljerad redovisning av dotterföretag finns i not 18.

3) Detaljerad redovisning av samtliga dotter- och intresseföretag finns i not 16-17 i Årsredovisning för KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) (fd. KPA Pensionsförsäkring AB (publ).

Not 51. Upplysningar om närstående forts.

Upplysningar om hur transaktioner, mellanhavanden samt åtaganden ingås och följs upp
Varje år beslutar styrelsen om en affärsplan som bland annat beskriver ekonomiska mål och nyttjandet av gemensamma resurser. Vd ska regelbundet under året informera styrelsen om prognos och utfall av affärsplan. Principiella avvikelser från beslutad affärsplan ska godkännas av styrelsen. I samband med årsbokslutet ska den slutliga fördelningen av kostnader mellan företagen beslutas av styrelsen.

Gemensam operativ organisation
Folksam Liv-koncernen tillsammans med Folksam Sak-koncernen bedriver sin verksamhet i samverkan med en till stor del gemensam operativ organisation samt delvis gemensam infrastruktur (IT, inventarier m.m). Beskriven samverkan gäller de företag som namnges i bilden ovan, ej namngivna företag i kategorin Övriga dotter- och intresseföretag ingår inte.

En central del av samverkan mellan Folksam Liv- och Sak koncernen är de gemensamma personalresurserna, i form av tillikaanställning. Utgångspunkten är att de samlade personalresurserna över tid ska vara lämpligt dimensionerade för att kostnadseffektivt kunna tillgodose personalbehovet för moder- och dotterföretag i båda koncernerna. Även Konsumentkooperationens pensionsstiftelse har tillikaanställd personal.
Tillikaanställningen medför att företagen som delar operativ organisation inte köper och säljer tjänster som tillhandahålls av den tillikaanställda personalen, annat än i undantagsfall där det är särskilt motiverat. Istället tillämpas fördelning av kostnader enligt principerna som beskrivs i avsnitt *Principer för kostnadsfördelning* nedan.

Gemensamma inköp
Mot bakgrund av den samverkan som bedrivs mellan koncernerna kan även inköp samordnas. Inköp till fler än ett företag ska som huvudregel ingås med Folksam Liv, Folksam Sak respektive KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) (f d KPA Pensionsförsäkring AB (publ)) som part och inköpsföretag för respektive berörd koncern. Avtal kan ingås separat för varje inköpsföretag eller i ett för dessa företag gemensamt avtal. Vid inköp som uppgår till högst 20 miljoner kronor får dock Folksam Sak vara inköpsföretag för hela Folksamgruppen. Härutöver kan undantag få förekomma om det föreligger särskilda omständigheter som motiverar ett avsteg från huvudregeln.

Kostnader för gemensamma inköp lyder under de generella principer som beskrivs i avsnitt *Principer för kostnadsfördelning* nedan.

Principer för kostnadsfördelning
Respektive företag, verksamhetsgren och produkt ska bära sina direkt eller indirekt hänförliga driftskostnader kopplade till den gemensamma operativa organisationen samt gemensam infrastruktur. Grundprincipen vid kostnadsfördelningen är att respektive företag ska belastas med de kostnader som uppstår baserat på faktiskt nyttjande, om inte en annan fördelning är särskilt motiverad i det enskilda fallet.

Den kostnadsfördelning som överenskommits på övergripande nivå operationaliseras genom att interna överenskommelser upprättas mellan enhet och företag inom ramen för budgetprocessen. Överenskommelserna dokumenteras och innehåller specifikation per avdelning/kostnadsställe, samt uppgifter om hur uppföljning ska utföras. Fördelning per företag sker sedan i varje månadsbokslut, utifrån procentuell andel av månadsvis utfall på kostnadsställe eller ordernummer.

Fördelade kostnader och mottagna kostnader
Kostnader som fördelas mellan företagen inom Folksam består bland annat av personalkostnader, lokalkostnader, inventarier, marknadsförings- och försäljningskostnader, IT-kostnader såsom datautrustning, drift, utveckling av system. Dessutom fördelas skadehanteringskostnader och andra försäkringsadministrativa kostnader samt kapitalförvaltningskostnader. I det avlämnande företaget uppstår en koncernintern intäkt och i det mottagande företaget uppstår en koncernintern kostnad. Både intäkten och kostnaden redovisas under raden Driftskostnader i resultaträkningen. I samband med kostnadsfördelningen uppstår en koncernintern fordran och en koncernintern skuld mellan företagen inom Folksam.

Gemensam avisering och inbetalning av premier
Folksam Liv och Folksam Sak samt vissa dotterföretag till dessa meddelar, under det gemensamma varumärket Folksam, olycksfall-, liv-, spar- och sakförsäkringar, såväl individuella försäkringar som gruppförsäkringar. Som en del av det gemensamma varumärket sker gemensam avisering av försäkringarna och försäkringstagarnas premieinbetalningar för dessa försäkringar till ett konto i Folksam Livs namn. Försäkringstagarnas konto belastas med ett uttag för försäkringarna antingen via OCR eller genom autogiro. Därefter fördelas Folksam Liv premierna till rätt försäkring och till rätt konto i rätt juridisk person. Betalning av premier sker således från försäkringstagare i något bolag i Folksamgruppen till ett konto i Folksam Livs namn, som ett led i en gemensam försäkringsadministration. Syftet med den gemensamma hanteringen är bland annat att underlätta för försäkringstagarna. I samband med premieinbetalningarna

uppstår en koncernintern fordran och en koncernintern skuld mellan företagen inom Folksam, se avsnitt *Koncerninterna fordringar och skulder samt ränta*.

Pensionsvalet PV

KPA Pensionsservice administrerar de individuella pensionsvalen för anställda inom den kommunala och kooperativa sektorn via valcentralstjänsten Pensionsvalet PV. Pensionsvalet PV förmedlar pensionspremier för flertalet pensionsavtal till valbara försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag, dessutom hanterar Pensionsvalet PV premier för tjänstegrupplivförsäkringen. Förutom förmedling av premier hanterar Pensionsvalet PV även utbetalningar, värdebesked och övrig förmedlingsadministration. Pensionsvalet PV är ett så kallat särskilt företagsnamn inom KPA Pensionsservice, som är oberoende och arbetar helt neutralt mot de olika försäkringsföretagen och tjänstepensionsföretagen.

Transaktioner mellan Pensionsvalet PV och Folksam Liv

Folksam Liv är valbart företag inom den kommunala och kooperativa sektorn. Transaktioner mellan Pensionsvalet PV och Folksam Liv är följande; Förmedling av premier, Fakturering vid återtag av premier, Transaktioner i samband med kapitalflytt, Fakturering för utfört uppdrag enligt avtal

Koncerninterna fordringar och skulder samt ränta

Ränta på mellanhavandet beräknas månadsvis och Folksam tillämpar STIBOR 1 vecka. Reglering av mellanhavanden sker dagligen, veckovis, månadsvis eller kvartalsvis beroende på rörelse och belopp. Vid behov kan även fordringarna regleras vid anfordran.

Koncerninterna lånefordringar och låneskulder samt ränta

Folksam Liv lämnar lån till dotterföretag och övriga koncernföretag i samband med investeringar. Lånen redovisas under balansposterna Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till koncernföretag samt Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till intresseföretag. Räntan redovisas under raden kapitalavkastningen, intäkter i resultaträkningen samt under raden Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter i balansräkningen.

Återförsäkring

Återförsäkring för företagen inom Folksam sker huvudsakligen gentemot extern part. Folksam Liv har mottagit intern återförsäkring genom att Folksam Fondförsäkring har återförsäkrat sig hos Folksam Liv.

Övriga transaktioner

Övriga transaktioner mellan Folksam Liv och närstående består av aktieägartillskott i samband med investeringar. Transaktioner från närstående till Folksam Liv består av lämnade utdelningar eller lämnade resultatandelar.

Eventualförpliktelser

Solidariskt betalningsansvar för handelsbolagets skulder redovisas bland ansvarsförbindelser. Avtal har upprättats mellan Folksam Liv och Folksam Sak gällande fördelning av ansvar för borgensförpliktelse till förmån för intresseföretag samt övriga eventualförpliktelser. Garantier har upprättats mellan företagen. För mer information hänvisas till not 48.

Ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen

Avtalad, ännu ej investerad del i fastigheter redovisas under ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen. För mer information hänvisas till not 49.

Not 51. Upplysningar om närstående forts.

Upplysningar om transaktioner mellan Folksam Liv och närstående inom:

	Folksam Liv-koncernen			Folksam Sak-koncernen				Övriga närstående
2021, Tkr	Konsoliderade koncernföretag	Ej konsoliderade koncernföretag	Intresseföretag	Moderföretag	Konsoliderade koncernföretag	Ej konsoliderade koncernföretag	Intresseföretag	
Fördelade kostnader	223 749	176 942	-	43 615	2 486	191	-	13 601
Mottagna kostnader	-3 117	-828	-	-546 363	-890	-	-	-
Administrativa kostnader	-3 890	-	-	-	-	-	-	-
Ränteintäkter	36 259	-	30 732	145	-	-	-	-
Räntekostnader	-22	-11	-	-4	0	-1	-	-1
Lämnade aktieägartillskott	-2 607 000	-	-	-	-	-	-	-
Förvärv	-	-5 000	-	-	-	-	-	-
Erhållna utdelningar	40 000	-	120 000	-	-	-	-	-
Erhållna resultatandelar	135 550	-	-	-	-	-	-	-
Premier mottagen återförsäkring	2 082	-	-	-	-	-	-	-
Försäkringsersättningar mottagen återförsäkring	-1 385	-	-	-	-	-	-	-
Provision/vinstandel mottagen återförsäkring	-360	-	-	-	-	-	-	-
Summa	**-2 178 136**	**171 103**	**150 732**	**-502 607**	**1 596**	**190**	**-**	**13 600**

Upplysningar om Folksam Livs utestående mellanhavanden och åtaganden till närstående per 31 december

	Folksam Liv-koncernen			Folksam Sak-koncernen				Övriga närstående
2021, Tkr	Konsoliderade koncernföretag	Ej konsoliderade koncernföretag	Intresseföretag	Moderföretag	Konsoliderade koncernföretag	Ej konsoliderade koncernföretag	Intresseföretag	
Fordringar	109 035	20 001	-	-	-	19	-	1 658
Skulder	57 520	-	-	631 574	104	-	-	-
Skulder mottagen återförsäkring	591	-	-	-	-	-	-	-
Lånefordringar	3 016 271	-	862 078	-	-	-	-	-
Upplupna ränteintäkter	-	-	25 117	-	-	-	-	-
Oreglerade skador mottagen återförsäkring	4 010	-	-	-	-	-	-	-
Eventualförpliktelser	178 144	-	-	261 563	-	-	-	-
Ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen	-	-	250 000	-	-	-	-	-
Summa	**3 365 569**	**20 001**	**1 137 196**	**893 137**	**104**	**19**	**-**	**1 658**

Not 51. Upplysningar om närstående forts.

Upplysningar om transaktioner mellan Folksam Liv och närstående inom:

	Folksam Liv-koncernen				Folksam Sak-koncernen			Övriga närstående
2020, Tkr	Konsoliderade koncernföretag	Ej konsoliderade koncernföretag	Intresseföretag	Moderföretag	Konsoliderade koncernföretag	Ej konsoliderade koncernföretag	Intresseföretag	
Fördelade kostnader	240 288	157 262	-	40 097	2 634	1 131	-	12 646
Mottagna kostnader	-3 432	-1 875	-	-586 830	-798	-	-	-
Administrativa kostnader	-2 181	-	-	-	-	-	-	-
Ränteintäkter	38 889	1	27 485	67	0	0	-	0
Räntekostnader	-15	-5	-	-22	0	-1	-	0
Lämnade aktieägartillskott	-1 425 545	-	-50 000	-	-	-	-	-
Erhållna utdelningar	-	-	9 000	-	-	-	-	-
Erhållna resultatandelar	129 868	-	-	-	-	-	-	-
Premier mottagen återförsäkring	2 950	-	-	-	-	-	-	-
Försäkringsersättningar mottagen återförsäkring	-1 420	-	-	-	-	-	-	-
Provision/vinstandel mottagen återförsäkring	-780	-	-	-	-	-	-	-
Summa	**-1 021 377**	**155 383**	**-13 515**	**-546 688**	**1 836**	**1 131**	-	**12 647**

Upplysningar om Folksam Livs utestående mellanhavanden och åtaganden till närstående per 31 december

	Folksam Liv-koncernen				Folksam Sak-koncernen			Övriga närstående
2020, Tkr	Konsoliderade koncernföretag	Ej konsoliderade koncernföretag	Intresseföretag	Moderföretag	Konsoliderade koncernföretag	Ej konsoliderade koncernföretag	Intresseföretag	
Fordringar	91 644	20 738	-	-	238	2 079	-	1 693
Skulder	68 924	-	-	747 429	-	-	-	-
Fordringar mottagen återförsäkring	91	-	-	-	-	-	-	-
Lånefordringar	3 016 271	-	840 658	-	-	-	-	-
Upplupna ränteintäkter	-	-	21 421	-	-	-	-	-
Oreglerade skador mottagen återförsäkring	4 937	-	-	-	-	-	-	-
Eventualförpliktelser	164 219	-	-	297 000	-	-	-	-
Ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen	-	-	73 716	-	-	-	-	-
Summa	**3 346 085**	**20 738**	**935 794**	**1 044 429**	**238**	**2 079**	-	**1 693**

Not 52. Medelantal anställda samt löner och ersättningar

Medelantal anställda [1]

Medelantalet anställda uppgick i koncernen med 747 (750). Andelen män uppgick till 46 (46) procent och andelen kvinnor till 54 (54) procent.
I moderföretaget var medelantalet anställda 710 (710). Andelen män uppgick till 46 (47) procent och andelen kvinnor till 54 (53) procent.

[1] Folksam tillämpar tillikaanställning vilket innebär att personalen är anställd i flera företag inom Folksam. Varje anställd är organisatoriskt placerad på ett kostnadsställe. Ett kostnadsställe kan endast tillhöra ett företag. Den anställdes lönekostnader belastar initialt det organisatoriskt tilldelade kostnadsstället, varefter lönekostnaderna fördelas mellan kostnadsställen inom Folksam i förhållande till utfört arbete. Utifrån tillikaanställningsmodellen är medelantalet anställda i Folksam Liv 724 (695) personer.

	Koncernen				Moderföretag			
	2021		2020		2021		2020	
Fördelning kvinnor och män, ledande befattningshavare, antal	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Styrelse	33	22	33	21	9	8	8	6
Vd	4	2	4	2	1	-	1	-
Vice vd	-	2	-	1	-	1	-	1
Andra ledande befattningshavare	7	5	9	7	5	2	5	4
Summa	**44**	**31**	**46**	**31**	**15**	**11**	**14**	**11**

Löner, ersättningar och övriga förmåner	Koncernen		Moderföretag	
Tkr	2021	2020	2021	2020
Styrelse	-5 597	-5 371	-3 544	-3 300
Vd	-9 657	-9 701	-3 257	-3 189
Vice vd	-1 884	-1 718	-1 884	-1 718
Andra ledande befattningshavare	-12 031	-12 283	-9 650	-10 169
Summa	**-29 169**	**-29 073**	**-18 335**	**-18 376**
Tjänstemän	-630 445	-538 677	-397 124	-398 047
Summa	**-659 614**	**-567 750**	**-415 459**	**-416 423**
Sociala kostnader	**-360 251**	**-370 186**	**-239 706**	**-228 712**
varav pensionskostnader vd, inklusive löneskatt	-3 449	-3 930	-1 415	-1 568
varav pensionskostnader vice vd, inklusive löneskatt	-711	-642	-711	-642
varav pensionskostnader andra ledande befattningshavare, inklusive löneskatt	-4 707	-4 396	-3 751	-3 643
varav pensionskostnader tjänstemän, inklusive löneskatt	-117 808	-124 304	-81 669	-78 838

Jämförelsesiffrorna för 2020 har justerats p g a ändrade redovisningsprinciper gällande beräkning av personalkostnader från och med 1 januari 2021. Tidigare princip innebar att personalkostnaderna redovisades enligt hemvist, den nya principen innebär att personalkostnaderna redovisas utifrån fördelade kostnader. Se Not 1 Redovisningsprinciper, avsnitt 2.4.3.1.

Not 52. Medelantal anställda samt löner och ersättningar forts.

Ersättningspolicy

Folksam har en gemensam ersättningspolicy vilken omfattar samtliga företag i Folksam. Folksams ersättningspolicy utgår från grundläggande värderingar i Folksam och har som mål att långsiktigt attrahera, motivera och behålla kvalificerade medarbetare med rätt kompetens vilka bidrar till att Folksam Liv når sina mål och strategier på kort och lång sikt. Ersättningen ska vara individuell och differentierad, den ska motivera goda prestationer och önskvärda beteenden samt bidra till ett sunt risktagande som ligger i linje med ägarnas och kundernas förväntningar på Folksam Liv. Ersättningarna ska utformas och bestämmas utan hänsyn till kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. För vd och ledamot i koncernledningen gäller dessutom "Ersättningsprinciper för verkställande direktör och ledamöter i Folksams koncernledning".

Folksam Liv har en restriktiv hållning till rörliga ersättningar. För att minimera överdrivet risktagande samt undvika intressekonflikter där kundens intressen inte tas till vara med tillbörlig omsorg så utgår inga rörliga ersättningar inom Folksam Liv utöver kollektiva program baserade på Folksam Livs övergripande mål fastställda av styrelsen för Folksam Liv och som gäller för alla anställda inom Folksam Liv inklusive dotterföretag.

För ledande befattningshavare och chefen för internrevision utgår ingen rörlig ersättning.

Beslutsgång för ersättningspolicy

Folksams ersättningspolicy är fastställd av Folksam Livs styrelse. Styrelsens beslut grundades på en riskanalys av hur ersättningar påverkar de risker företaget utsätts för och hur dessa risker hanteras.

Ersättningsutskottets sammansättning och mandatperiod

Ersättningsutskottet är gemensamt för Folksam Sak och Folksam Liv och består av tre ledamöter. Ledamöterna utses inom styrelserna i Folksam Sak och Folksam Liv för en period av ett år. Utskottet utser inom sig en ordförande.

Utskottet ska bereda styrelsens beslut om ersättning och andra anställningsvillkor för vd och koncernledningen. Utskottet ska också lämna bolagstämman förslag till principer för ersättning och andra anställningsvillkor för vd och koncernledningen i övrigt i Folksam Sak och Folksam Liv.

Anställda som kan påverka Folksams risknivå

I Folksam Livs ersättningspolicy definieras vilka anställda som anses kunna påverka företagets risknivå. Denna grupp omfattar ledande befattningshavare; vd och koncernledning, samt vd och vice vd i dotterföretag som står under Finansinspektionens tillsyn. Utöver dessa omfattas också chefen för Internrevision.

Folksams belöningsprogram

Folksam har ett belöningsprogram som omfattar samtliga medarbetare inom Folksams verksamhet utom vd, koncernledning, vd i dotterföretagen och chef för internrevision. Syftet med belöningsprogrammet för 2021 var att skapa fokus på Folksams strategi och övergripande mål; att Folksam ska ha försäkrings- och pensionssparande-branschens mest nöjda kunder samt en ökad digital förflyttning. Dessa områden utgjorde de belöningsgrundande målen i programmet samt att det för 2021 finns en tröskel för driftkostnader i belöningsprogrammet. Denna tröskel innebär att utbetalning i programmet endast kan ske om driftkostnaderna uppgår till en viss nivå oaktat hur väl de belöningsgrundande målen uppnås. Belöningsprogrammet kan falla ut med 0 kronor till maximalt 20 000 kronor per medarbetare beroende på grad av måluppfyllelse. Utfallet i belöningsprogrammet växlas obligatoriskt till en avsättning i en individuell tjänstepensionsförsäkring.

Not 52. Medelantal anställda samt löner och ersättningar forts.

Ersättning styrelse och utskott [1], Tkr	Styrelse-arvode	Revisons och compliance-utskott	Ersättnings-utskott	Risk och kapital-utskott	Övriga förmåner	Sociala kostnader [2]	Totalt
Moderföretaget, 2021							
Styrelsens ordförande							
Lars Ericson ordförande [3]	-317	-	-47	-97	-1	-145	**-608**
Johanna Jaara Åstrand vice ordförande [3]	-183	-	-16	-	0	-63	**-262**
Övriga styrelseledamöter							
Göran Arrius	-176	-	-	-105	0	-88	**-369**
Elisabeth Brandt Ygeman	-151	-	-	-	0	-48	**-199**
Britt Hansson	-168	-143	-	-	0	-98	**-409**
Cecilia Hermansson	-184	-	-	-135	0	-100	**-419**
Kerstin Wallentin [4]	-74	-	-	-	0	-23	**-97**
Lars-Inge Larsson	-168	-105	-	-	0	-86	**-359**
Johan Lindholm	-168	-	-	-	0	-53	**-220**
Britt Lejon	-159	-	-	-	0	-50	**-210**
Eva Nordström [3] [5]	-94	-	-31	-	-	-39	**-164**
Mikael Åbom	-176	-113	-	-	0	-91	**-380**
Robert Eriksson	-168	-	-	-	0	-53	**-220**
Arbetstagarrepresentanter							
Anders Johansson, FTF	-168	-	-	-	0	-53	**-220**
Maria Bolin, HKF [4]	-152	-	-	-	0	-48	**-200**
Mikael Täll, HKF, [5]	-102	-	-	-	0	-32	**-134**
Susanna Järnek, Akademikerföreningen	-90	-	-	-	0	-28	**-118**
Suppleanter							
Ann-Charlotte Tollqvist, Forena	-	-	-	-	-	-	**-**
Jan Sandström, HKF, [4]	-8	-	-	-	-	-3	**-11**
Maria Bolin, HKF, [5]	-	-	-	-	-	-	**-**
Ersättningsutskottet adjungerade							
Ulf Andersson, ordförande (Folksam Sak)	-	-	-47	-	-	-15	**-62**
Summa	**-2703**	**-362**	**-142**	**-337**	**-3**	**-1115**	**-4662**

För uppgift om totala arvodesutbetalningar se Bolagsstyrningsrapporten

Not 52. Medelantal anställda samt löner och ersättningar forts.

Ersättning styrelse och utskott [1], Tkr	Styrelse-arvode	Revisons- och compliance-utskott	Ersättnings-utskott	Risk- och kapital-utskott	Övriga förmåner	Sociala kostnader [2]	Totalt
Moderföretaget, 2020							
Styrelsens ordförande							
Lars Ericson, ordförande [3]	-295	-	-46	-95	-1	-137	**-573**
Johanna Jaara Åstrand, vice ordförande	-179	-	-	-	0	-56	**-235**
Övriga styrelseledamöter							
Göran Arrius	-148	-	-	-95	0	-76	**-319**
Tobias Baudin, [7]	-92	-	-	-	-	-29	**-120**
Elisabeth Brandt Ygeman	-156	-	-	-	0	-49	**-205**
Britt Hansson	-156	-132	-	-	0	-90	**-378**
Cecilia Hermansson	-172	-	-	-124	0	-93	**-389**
Lars-Inge Larsson	-156	-103	-	-	0	-81	**-340**
Johan Lindholm	-156	-	-	-	-	-49	**-204**
Mikael Åbom	-156	-103	-	-	0	-81	**-340**
Eva Nordström [3]	-156	-	-50	-	0	-65	**-271**
Britta Lejon	-148	-	-	-	0	-46	**-194**
Robert Eriksson [6]	-72	-	-	-	0	-23	**-95**
Arbetstagarrepresentanter							
Anders Johansson, FTF	-156	-	-	-	-1	-49	**-205**
Mikael Täll, HKF	-156	-	-	-	0	-49	**-205**
Susanna Järnek, Akademikerföreningen	-156	-	-	-	-1	-49	**-205**
Suppleanter							
Ann-Charlotte Tollqvist, Forena	-	-	-	-	-	-	**0**
Maria Bolin, HKF	-	-	-	-	-	-	**0**
Ersättningsutskottet adjungerade							
Ulf Andersson, ordförande (Folksam Sak)	-	-	-50	-	-	-16	**-66**
Summa	-2 504	-337	-147	-313	-5	-1 039	**-4 344**

[1] Under året utbetalda arvoden

[2] Varav inga pensionskostnader

[3] Gemensamt Ersättningsutskott med Folksam Sak, utbetalningen sker från Folksam Liv

[4] Fr o m årsstämman 2021

[5] T o m årsstämman 2021

[6] Fr o m årsstämman 2020

[7] T o m årsstämman 2020

Not 52. Medelantal anställda samt löner och ersättningar forts.

Löner, ersättningar, arvoden och förmåner, Tkr	Grundlön	Övriga förmåner och ersättningar [1]	Pensions-kostnad [3]	Summa	Rörlig ersättning [2]	Avgiftsbe-stämda pensions-kostnader
Moderföretaget 2021						
Koncernchef och vd						
Ylva Wessén	-3 212	-45	-1 415	**-4 671**	-	-1 415
Vice vd						
Michael Kjeller [4]	-1 853	-31	-711	**-2 595**	-	-711
Andra ledande befattningshavare, 7 personer [5]	-9 471	-180	-3 751	**-13 402**	-	-3 751
Övriga anställda som kan påverka företagets risknivå [6]	-	-	-	-	-	-
Övriga tjänstemän [6]						
Övriga anställda 715 personer	-391 971	-5 152	-81 669	**-478 792**	-12 862	-6 646
varav 715 personer med rörlig ersättning [6]						
Summa	**-406 507**	**-5 407**	**-87 546**	**-499 460**	**-12 862**	**-12 523**
Moderföretaget 2020						
Koncernchef och vd						
Ylva Wessén	-3 145	-44	-1 568	**-4 758**	-	-1 568
Vice vd						
Michael Kjeller [4]. Fr om 2020-02	-1 689	-30	-642	**-2 360**	-	-642
Andra ledande befattningshavare, 9 personer	-9 989	-180	-3 643	**-13 812**	-6	-3 643
varav 1 person med rörlig ersättning. [4] [5]						
Övriga anställda som kan påverka företagets risknivå, 33 personer	-26 965	-334	-12 462	**-39 761**	-310	-1 545
varav 25 personer med rörlig ersättning. [4] [5] [6]						
Övriga tjänstemän						
Övriga anställda 651 personer	-364 854	-5 532	-66 377	**-436 763**	-9 035	-2 247
varav 651 personer med rörlig ersättning						
Summa	**-406 642**	**-6 119**	**-84 692**	**-497 454**	**-9 351**	**-9 645**

Jämförelsesiffrorna för 2020 har justerats p g a ändrade redovisningsprinciper gällande beräkning av personalkostnader från och med 1 januari 2021. Tidigare princip innebar att personalkostnaderna redovisades enligt hemvist, den nya principen innebär att personalkostnaderna redovisas utifrån. Se Not 1 Redovisningsprinciper, avsnitt 2.4.3.1.

[1] Övriga förmåner och ersättningar avser huvudsakligen tjänstebil.

[2] Rörlig ersättning avser Folksams belöningsprogram.

[3] Pensionskostnader avser kostnader, inklusive särskild löneskatt, hänförligt till respektive år.

[4] Ersättningar och förmåner för koncernchef/vd, vice vd och övriga ledande befattningshavare delas lika mellan Folksam Sak och Folksam Liv. Enligt ovan redovisas den del som avser Folksam Liv.

[5] Med andra ledande befattningshavare avses de 7 (9) personer vilka tillsammans med vd och vice vd utgör koncernledningen.

[6] En översyn av riskkategorier har genomförts under 2021 vilket medför att antalet riskpersoner har minskat från tidigare år. Antalet riskpersoner utöver ledande befattningshavare är nu för få för att särredovisas. För att undvika att lämna uppgift om enskild individ ingår kvarvarande riskperson i gruppen övriga tjänstemän. Ändringen kommer att göras framåtriktat fr o m 2021. Jämförelsetalen för 2020 är inte ändrade då det är ogenomförbart att göra det retroaktivt.

Not 52. Medelantal anställda samt löner och ersättningar forts.

Övrig information om ersättningar till anställda enligt Finansinspektionens föreskrift FFFS 2019:23

Under 2021 har det utbetalats 12 015 tusen kronor inklusive särskild löneskatt avseende utfall från belöningsprogrammet för 2020. För räkenskapsåret 2021 har det avsatts 16 558 tusen kronor inklusive särskild löneskatt, för utbetalning under 2022. Belöningsprogrammet är inte föremål för uppskjuten utbetalning.

Räkenskapsårets kostnadsförda totalbelopp för avgångsvederlag uppgick till 5 408 tusen kronor. Räkenskapsårets ackumulerade totalbelopp för avgångsvederlag uppgick till 3 705 tusen kronor och räkenskapsårets utbetalda avgångsvederlag uppgick till 11 061 tusen kronor. Överenskommelserna om avgångsvederlag har alla haft individuella behov. I avgångsvederlagen ingår en tidigare anställd i ledande position.

Ersättningar till ledande befattningshavare

Ersättningar till styrelsen
Bolagsstämman beslutar om de arvoden som ska utgå till styrelsen i form av årsarvoden och sammanträdesarvoden. Valberedningen ska enligt sin instruktion föreslå bolagsstämman arvoden som utgår från Folksams Livs grundläggande värderingar och som medverkar till att verksamheten bedrivs effektivt och rationellt. För valberedningen är det ersättningsutskottet som föreslår bolagstämman arvoden. Arvodesnivåerna ska motivera goda prestationer och önskvärda beteenden som ligger i linje med ägarnas förväntningar. I syfte att bidra till ett sunt risktagande ska i rimlig omfattning hänsyn tas till vad som utgör marknadsmässiga arvoden. Arvodesnivåerna i kooperativa och folkrörelseägda företag ska därvid särskilt beaktas. Vid sidan av årsarvode och sammanträdesarvode kan förslag lämnas om att andra förmåner i begränsad omfattning ska utgå. Även sådana förslag ska vara i överensstämmelse med de angivna principerna.

Ersättningar till vd, vice vd och andra ledande befattningshavare
Principer för ersättning till vd, vice vd och andra ledande befattningshavare fastställs årligen av bolagsstämman.

Ersättning utgörs av fast grundlön, övriga förmåner och pension. Lönesättningen för vd, vice vd och andra ledande befattningshavare ska utgå från Folksams Livs grundläggande värderingar och ska medverka till att verksamheten bedrivs effektivt och rationellt samt bidra till ett sunt risktagande. Ersättningsnivåerna ska motivera goda prestationer och önskvärda beteenden som ligger i linje med ägarnas förväntningar. I rimlig omfattning ska hänsyn tas till vad som utgör marknadsmässiga löner på motsvarande nivå. Vid sidan av lön och pension får andra anställningsförmåner förekomma i begränsad omfattning. Sådana förmåner är en del av den totala ersättningen och får därför endast utgå i överensstämmelse med ovanstående principer för lönesättning. Inga belöningsprogram eller rörliga ersättningar utgår till ledande befattningshavare. Enligt Folksams gemensamma ersättningspolicy fastställer styrelsen, efter förslag från ersättningsutskottet, lönen för vd, vice vd och ledande befattningshavare. Ersättningen till vd, vice vd och ledande befattningshavare revideras en gång per år.

Pensionsförmåner för vd, vice vd och andra ledande befattningshavare
Pensionsåldern för vd är 65 år. Vd har en premiebaserad pensionsförmån motsvarande 35 procent av den årliga bruttolönen.

För vice vd och övriga ledande befattningshavare är pensionsåldern 65 år. Samtliga ledande befattningshavare har en premiebaserad pensionsplan motsvarande 31 procent av den årliga bruttolönen. I anställningsavtal för ledande befattningshavare finns inskrivet att flytträtt av pensionen inte får utnyttjas om det kan antas att personen har kunskap om att en flytt i det enskilda fallet påverkar övriga försäkringstagare negativt.

Avgångsvederlag
Avgångsvederlag utgår för vd med 12 månadslöner. För vd gäller en uppsägningstid på 6 månader från företagets sida och från vd sida gäller en uppsägningstid på 6 månader. Avgångsvederlag utgår för samtliga ledande befattningshavare med 12 månadslöner. För samtliga ledande befattningshavare gäller en uppsägningstid på 6 månader från ledande befattningshavarens sida. Från företagets sida gäller en uppsägningstid på 6 eller 12 månader.

Not 52. Medelantal anställda samt löner och ersättningar forts.

Pensionsförmåner för personer som ansvarar för centrala funktioner

Pensionsförmåner utgår från den i kollektivavtal gällande planen för Kooperationens tilläggspension, KTP.

Pensionsåtaganden moderföretaget

Folksams pensionsplaner utgörs främst av pensionsförmåner som framgår i kollektivavtal gällande planen för Kooperationens tilläggspension, KTP, för tjänstemän av den 1 juli 2011. Pensionsplanerna omfattar i huvudsak ålderspension, sjukpension och familjepension. Den som är född den 30 juni 1978 eller tidigare omfattas av KTP avdelning 2 som i huvudsak är ett förmånsbestämt system. Detta kompletteras med KTP-K som är den premiebestämda delen inom KTP avdelning 2. Den som är född den 1 juli 1978 eller senare omfattas av KTP avdelning 1 som är helt premiebestämd.

För de medarbetare som omfattas av kollektivavtal mellan KFO och Hotell- och Restauranganställdas förbund samt Telefonrådgivare, TR, gäller en premiebestämd pensionsplan, GTP.

Pensionsplanerna för förmånsbestämda pensioner är tryggade genom avsättningar till Konsumentkooperationens pensionsstiftelse. Folksam Sak har betalningsansvaret för pensionsplanen för förmånsbestämd pension för samtliga anställda inom Folksam. Folksam Sak har gett Konsumentkooperationens pensionsstiftelse i uppdrag att ombesörja utbetalning av pension.

Vid redovisning av pensionsåtaganden i juridisk person tillämpas reglerna i tryggandelagen och Finansinspektionens föreskrifter. Tillämpning av tryggandelagen är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt. Reglerna i IAS 19 avseende förmånsbestämda pensionsplaner tillämpas därför inte utan upplysningar lämnas enligt relevanta delar av vad som anges i IAS 19. Pensionsberäkningarna bygger på löne- och pensionsnivåer på balansdagen.

Mkr Pensionsåtagande tryggade i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse	2021	2020
Verkligt värde på särskilt avskiljbara tillgångar	5 061	4 720
Pensionsåtagande tryggade i Pensionsstiftelsen	-4 093	-4 054
Övervärde (inkl buffertkapital)	**968**	**666**
Specifikation av verkligt värde på särskilt avskilda tillgångar i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse		
Räntebärande värdepapper	2 566	2 398
Aktier	1 807	1 647
Fastigheter	663	661
Specialplaceringar	25	14
Totalt värde på särskilt avskilda tillgångar	**5 061**	**4 720**
Kostnader för pensioner i egen regi		
Avsättning till Pensionsstiftelsen	43	8
Utbetalda pensioner	175	180
Gottgörelse för pensionsutbetalningar och administration	-175	-180
Särskild löneskatt på pensionskostnader, 24,26%	11	2
Avgår avkastning på särskilt avskilda tillgångar	-507	-215
Nettokostnad för pensioner i egen regi	**-453**	**-205**

Not 53. Avstämning av totalavkastningstabell

Mar	Not	Ingående marknads-värde 2021-01-01	Utgående marknads-värde 2021-12-31	Total avkastning 2021
Räntebärande				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	22	103 520	104 975	-
Upplupen ränta		401	391	-
Direkt lån	23	3	3	-
Räntederivat, netto	25	573	-222	-
Valutaderivat, netto		701	-1 193	-
Upplupen ränta räntederivat		103	37	-
Omklassificering till specialplaceringar		-176	-268	-
Likvida medel		2 041	6 184	-
Räntebärande innan värderingsskillnader		**107 166**	**109 907**	**-1 549**
Prisskillnader olika antal likviddagar vid värdering		93	63	-8
Värderingsprinciper terminer		49	13	-40
Räntebärande enligt TAT		**107 308**	**109 983**	**-1 597**
Aktier				
Aktier och andelar	21	71 347	88 564	-
Omklassificering till specialplaceringar		-5 719	-6 068	-
Restitutioner		36	48	-
Aktiederivat, netto	25	-4	-21	-
Likvida medel		86	685	-
Aktier innan värderingsskillnader		**65 746**	**83 208**	**22 425**
Skillnad värderingskurs bid/traded		-110	3	98
Värderingsprinciper terminer		4	22	18
Aktier enligt TAT		**65 640**	**83 233**	**22 541**
Specialplaceringar				
Omklassificering från aktier		5 719	6 068	-
Andelar till intresseföretag		881	905	-
Aktier i dotterföretag		1 356	3 963	
Avgår innehav i intresseföretag som förvaltar fastigheter		-193	-193	-
Lån till intresseföretag		391	413	-
Upplupen ränta lån till intresseföretag		22	25	-
Omklassificering från räntebärande		176	268	-
Övriga lån		2 413	2 662	-
Likvida medel		281	271	-
Specialplaceringar innan värderingsskillnader		**11 046**	**14 382**	**816**
Värderingsskillnader		487	885	398
Specialplaceringar enligt TAT		**11 533**	**15 267**	**1 214**

Not 53. Avstämning av totalavkastningstabell forts.

Räntebärande Mkr	Not	Ingående marknads-värde 2021-01-01	Utgående marknads-värde 2021-12-31	Total avkastning 2021
Fastigheter				
Byggnader och mark	17	6 646	7 273	
Rörelseskulder byggnader och mark		-96	-84	
Tillkommer indirekt ägda fastigheter	18	3 435	3 436	
Andelar i intresseföretag som förvaltar fastigheter		193	193	
Lån till koncernföretag		2 966	2 966	
Lån till intresseföretag		449	449	
Fastigheter innan värderingsskillnader		**13 593**	**14 233**	**1 142**
Eliminering av internvinst		-	-	21
Marknadsvärdering indirekt ägda fastigheter		6 943	8 156	1 213
Fastigheter enligt TAT		**20 536**	**22 389**	**2 376**
Bolagsstrategiska innehav				
Aktier och andelar koncernföretag till bokfört värde	18	7 679	10 143	
Avgår innehav i indirekt ägda fastigheter	18	-3 435	-3 436	
Avgår aktier i dotterföreag till specialplaceringar		-1 356	-3 963	
Lån till koncernföretag som ej förvaltar fastigheter		50	50	
Bolagsstrategiska innan värderingsskillnader		**2 938**	**2 794**	**816**
Uppdaterade marknadsvärden		3 527	5 348	398
Bolagsstrategiska enligt TAT		**6 465**	**8 142**	**1 214**

	Not	2021
Kapitalavkastning intäkter	4	11 583
Orealiserade vinster	5	13 310
Kapitalavkastning kostnader	11	-388
Orealiserade förluster	12	-1 597
Kapitalavkastning enligt resultaträkningen		**22 908**
Justeringar för poster i kapitalavkastning som inte ingår i Totalavkastningstabell (TAT) [1)]		-111
Justeringar pga skillnad i prisprofiler mellan resultaträkningen och TAT		-92
Justeringar pga skillnad i värderingsprinciper mellan resultaträkningen och TAT [2)]		3 502
Totalavkastning enligt TAT		**26 207**

[1)]Avser avkastning på tillgångar och skulder som inte ingår i placeringsriktlinjerna. Ingår därför inte i TAT.
[2)]Avser avkastning på tillgångar som värderas till anskaffningsvärde i balansräkningen men till marknadsvärde i TAT. Avser främst aktier i dotterföretag.

Not 54. Tvister

Det förekommer inte några tvister som väsentligt kan påverka företagets eller koncernens finansiella ställning. Inom ramen för den ordinarie affärsverksamheten förekommer visserligen löpande ett antal försäkringstvister, men de flesta avser mindre belopp och bedöms inte väsentligt påverka bolagets eller koncernens finansiella ställning. Om det i något fall skulle röra större belopp görs regelmässigt en bedömning av det sannolika ekonomiska utfallet och behovet av en eventuell avsättning.

Not 55. Väsentliga händelser efter balansdagen

Folksams Livs dotterföretag KPA Tjänstepensionsförsäkring (tidigare benämnd KPA Pensionsförsäkring (publ)) har den 1 januari 2022 omvandlats från ett försäkringsföretag till ett tjänstepensionsföretag. Från det datumet följer företaget den nya rörelseregleringen för tjänstepensionsföretag, inklusive solvensreglering. I samband med omvandlingen bytte företaget namn till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ).

För mer information, se årsredovisning KPA Tjänstepensionsförsäkring. Årsredovisningarna finns på www.kpa.se.

1 januari 2022 skedde en större förändring i Folksams koncernledning. Enhetschef för Affärsområde Sak blir Jens Wikström och enhetschef för Marknad och försäljning blir Anna-Karin Laurell. Ny chef för Affärsområde Liv och ny i koncernledningen blir Katrin Röcklinger var tidigare vd för Konsumentkooperationens pensionsstiftelse.

Folksam Liv höjde återbäringsränta för övrig livförsäkrings-verksamhet från och med 1 februari från 9 procent till 10 procent.

Folksam Liv sänkte återbäringsräntan den 1 mars för övrig livförsäkringsverksamhet från 10 procent till 7 procent. Återbäringsräntan för tjänstepensionsverksamheten justeras från 12 procent till 8 procent. En avgörande faktor bakom beslutet är den senaste tidens oroliga börsklimat där Rysslands invasion av Ukraina förstärker en redan negativ börstrend.

Första kvartalet 2022 har präglats av Rysslands invasion av Ukraina och de oroligheter och geopolitiska spänningar som detta gett upphov till. Folksam följer löpande utvecklingen och den effekt det rådande läget har på internationella relationer och i förlängningen de finansiella marknaderna. Folksam med dotterföretag står fortsatt finansiellt starkt med starka nyckeltal. Folksams finansiella styrka möjliggör, även vid turbulens på finansmarknaderna, fokus på att med ett långsiktigt perspektiv fortsätta skapa värden för kunderna. Folksam med dotterföretag har inget eget ägande i företag som är noterade i Ryssland. Däremot finns ett indirekt ägande via fonder och terminer som omfattar alla utvecklingsmarknader där Ryssland utgör en mindre del. Folksams exponering mot Ryssland och ryska tillgångar är därmed mycket begränsad. På grund av den finansiella oron i Ryssland påverkas handeln i fonder med Rysslands-exponering. Ett mycket begränsat antal fonder är handelsstoppade. För kunder som valt dessa fonder kommer nya placeringar i stället göras i andra fonder som finns i fondutbudet. Folksam med dotterföretag har vidtagit åtgärder för att säkerställa att kris- och kontinuitetsplaner är aktuella och anpassade för en situation med ökad säkerhetspolitisk oro i närområdet.

I övrigt har inga väsentliga händelser ägt rum efter balansdagens slut.

Not 56. Effekter av ändrade redovisningsprinciper

De nedan angivna effekterna i tabellerna vid ändrade redovisningsprinciper i samband med övergång till lagbegränsad IFRS i koncernredovisningen kommenteras i not 1 Redovisningsprinciper, avsnitt 2.4.

Förändring av resultaträkning vid byte till lagbegränsad koncernredovisning

Resultaträkning			Koncernen				
Mkr	Tidigare redovisnings-principer 2020	Omklassificering intresseobolag	Omklassificering och omvärdering rörelse-fastigheter	Omklassificering leasing	Omklassificering och omvärdering övrigt	Summa justeringar lagbegränsad IFRS	Nya redovisnings-principer 2020
Teknisk redovisning av skadeförsäkringsrörelsen							
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)							
Premieinkomst	753						753
Premier för avgiven återförsäkring	-5						-5
Summa	**748**						**748**
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	5						5
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)							
Utbetalda försäkringsersättningar							
Före avgiven återförsäkring	-686						-686
Återförsäkrares andel	119						119
Förändring i Avsättning för oreglerade skador							
Före avgiven återförsäkring	328						328
Återförsäkrares andel	-177						-177
Förändring i övriga försäkringstekniska avsättningar							
Driftskostnader	-87						-87
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	**250**	–	–	–	–	–	**250**
Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelsen							
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)							
Premieinkomst	10 230	152				152	10 383
Premier för avgiven återförsäkring	-26						-26
Summa	**10 204**	**152**	–	–	–	**152**	**10 356**
Intäkter från investeringsavtal	268	44				44	312
Kapitalavkastning, intäkter[4]	7 699	4		6		10	7 709

Not 56. Effekter av ändrade redovisningsprinciper forts.

Förändring av resultaträkning vid byte till lagbegränsad koncernredovisning

Resultaträkning	Koncernen						
Mkr	Tidigare redovisningsprinciper 2020	Omklassificering intressebolag	Omklassificering och omvärdering förelse-fastigheter	Omklassificering leasing	Omklassificering och omvärdering övrigt	Summa justeringar Lagbegränsad IFRS	Nya redovisningsprinciper 2020
Orealiserade vinster på placeringstillgångar							
Värdeökning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk							
Värdeökning på fondförsäkringstillgångar	2 319	12 416				12 416	14 735
Värdeökning på övriga placeringstillgångar	4 431		97			97	4 529
Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)	309	850				850	1 159
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)							
Utbetalda försäkringsersättningar							
Före avgiven återförsäkring	-8 475	-436				-436	-8 911
Återförsäkrares andel	20						20
Förändring i avsättning för oreglerade skador							
Före avgiven återförsäkring	150						150
Återförsäkrares andel	-14						-14
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar efter angiven återförsäkring)							
Livförsäkringsavsättning							
Före avgiven återförsäkring	-2 486						-2 486
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka							
försäkringstagaren bär risk							
Villkorad återbäring	-41						-41
Fondförsäkringsåtagande	-2 230	-12 327				-12 327	-14 557
Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)	-191						-191
Driftskostnader	-1 420	-338				-338	-1 758
Kapitalavkastning, kostnader	-3 699	-4	38	-6		27	-3 672
Orealiserade förluster på placeringstillgångar							
Värdeminskning på placeringstillgångar för vilka							
Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)	0						-0,01

Not 56. Effekter av ändrade redovisningsprinciper forts.

Förändring av resultaträkning vid byte till lagbegränsad koncernredovisning

Resultaträkning	Koncernen						
Mkr	Tidigare redovisnings-principer 2020	Omklassificering intressebolag	Omklassificering och omvärdering rörelse-fastigheter	Omklassificering leasing[2]	Omklassificering och omvärdering övrigt	Summa justeringar Lagbegränsad IFRS	Nya redovisnings-principer 2020
Andel i intresseföretags resultat	309	-163				-163	146
Kapitalavkastning överförd till finansrörelsen	-88	-89			177	88	-
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	**7 067**	**109**	**135**	**-**	**177**	**421**	**7 488**
Icke-teknisk redovisning							
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	250	-	-	-	-	-	250
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	7 067	109	135	-	177	421	7 488
Kapitalavkastning, intäkter[1]	152	6				6	159
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	99	70				70	169
Kapitalavkastning, kostnader	-88	-11				-11	-98
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	-14						-14
Avkastningsskatt	-227	89			138	227	-
Kapitalavkastning överförd från livförsäkringsrörelsen							
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen	-5						-5
Övriga kostnader	-3						-3
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	**7 232**	**263**	**135**	**-**	**316**	**714**	**7 946**
Bokslutsdispositioner	-						-
Resultat före skatt	**7 232**	**263**	**135**	**-**	**316**	**714**	**7 946**
Skatt på årets resultat	-308	-104			-316	-420	-728
Årets resultat	**6 924**	**159**	**135**	**-**	**-**	**294**	**7 218**
Hänförligt till							
Försäkringstagarna	6 791	-	135	-	-	135	6 926
Innehav utan bestämmande inflytande	133	159	-	-	-	159	293

Not 56. Effekter av ändrade redovisningsprinciper forts.

Förändring av balansräkning vid byte till lagbegränsad koncernredovisning

Balansräkning	Koncernen						
Mkr	Tidigare redovisnings-principer 2020-12-31	Omklassificering intresseföretag	Omklassificering och omvärdering förelse-fastigheter	Omklassificering leasing	Summa justeringar Lagbegränsad IFRS	Ändrad presentation	Nya redovisnings-principer 2020-12-31
Tillgångar							
Immateriella tillgångar							
Andra immateriella tillgångar	71	120			120		191
Summa	**71**	**120**			**120**		**191**
Placeringstillgångar							
Förvaltningsfastigheter/Byggnader och mark	18 705		3 353		3 353		22 057
Nyttjanderätt leasing förvaltningsfastigheter	182			-182	-182		-
Placeringar i koncern- och intresseföretag							
Aktier och andelar i koncernföretag	-	1			1		1
Aktier och andelar i intresseföretag	3 388	-1 651			-1 651		1 737
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till intresseföretag	891	-50			-50		841
Summa	**4 279**	**-1 701**			**-1 701**		**2 578**
Andra finansiella placeringstillgångar							
Aktier och andelar	72 796	471			471		73 267
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	103 673	1 602			1 602		105 275
Övriga lån	2 416						2 416
Utlåning till kreditinstitut	277						277
Derivat	1 484						1 484
Summa	**180 646**	**2 073**			**2 073**		**182 719**
Summa placeringstillgångar	**203 812**	**372**	**3 353**	**-182**	**3 543**		**207 354**
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk							
Fondförsäkringstillgångar	48 101	135 487			135 487		183 588
Summa	**48 101**	**135 487**			**135 487**		**183 588**

Not 56. Effekter av ändrade redovisningsprinciper forts.

Förändring av balansräkning vid byte till lagbegränsad koncernredovisning

Balansräkning	Koncernen						
Mkr	Tidigare redovisnings-principer 2020-12-31	Omklassificering intressebolag	Omklassificering och omvärdering rörelse-fastigheter	Omklassificering leasing	Summa justeringar Lagbegränsad IFRS	Ändrad presentation	Nya redovisnings-principer 2020-12-31
Återförsäkrares andel av Försäkringstekniska avsättningar							
Oreglerade skador	43						43
Summa	**43**				-		**43**
Fordringar							
Fordringar avseende direkt försäkring	41						41
Aktuell skattefordran	-					176	176
Uppskjuten skattefordran	-					29	29
Övriga fordringar	684	418			418		1 102
Summa	**725**	**418**			**418**	**205**	**1 348**
Andra tillgångar							
Materiella anläggningstillgångar	1 470	1	-1 470		-1 469		1
Likvida medel/Kassa och bank	8 135	1 335			1 335		9 471
Aktuell skattefordran	175	0			0	-176	-
Uppskjuten skattefordran	17	12			12	-29	-
Summa	**9 797**	**1 349**	**-1 470**		**-121**	**-205**	**9 471**
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter							
Upplupna ränte- och hyresintäkter	525						525
Förutbetalda anskaffningskostnader	293						293
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	118	100			100		218
Summa	**937**	100			100	-	**1 037**
Summa tillgångar	**263 487**	**137 847**	**1 883**	**-182**	**139 547**	-	**403 034**

Not 56. Effekter av ändrade redovisningsprinciper forts.

Förändring av balansräkning vid byte till lagbegränsad koncernredovisning

Balansräkning				Koncernen			
Mkr	Tidigare redovisnings-principer 2020-12-31	Omklassificering intressebolag	Omklassificering och omvärdering rörelse-fastigheter	Omklassificering leasing	Summa justeringar Lagbegränsad IFRS	Ändrad presentation	Nya redovisnings-principer 2020-12-31
Eget kapital							
Konsolideringsfond	69 264	13			13	697	69 975
Andra fonder	2 560	-878			-878	-697	984
Balanserad vinst/förlust	3 480	477	1 748		2 225		5 705
Årets resultat	6 791		135		135		6 926
Eget kapital hänförligt till försäkringstagarna	**82 095**	**-388**	**1 883**		**1 495**		**83 590**
Innehav utan bestämmande inflytande	2 396	1 181			1 181		3 577
Summa eget kapital	**84 491**	**793**	**1 883**		**2 676**		**87 167**
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)							
Livförsäkringsavsättning	117 585						117 585
Oreglerade skador	2 596	28			28		2 624
Återbäring och rabatter	3 996						3 996
Summa	**124 178**	**28**			**28**		**124 206**
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)							
Villkorad återbäring	524						524
Fondförsäkringsåtaganden	48 126	135 599			135 599		183 725
Summa	**48 649**	**135 599**			**135 599**		**184 248**

Not 56. Effekter av ändrade redovisningsprinciper forts.

Förändring av balansräkning vid byte till lagbegränsad koncernredovisning

Balansräkning	Koncernen						
Mkr	Tidigare redovisnings-principer 2020-12-31	Omklassificering intresseföretag	Omklassificering och omvärdering fastigheter	Omklassificering leasing	Summa justeringar Lagbegränsad IFRS	Ändrad presentation	Nya redovisnings-principer 2020-12-31
Andra avsättningar							
Pensioner och liknande förpliktelser	344	25			25		369
Aktuell skatteskuld	28	20			20		49
Uppskjuten skatteskuld	1 016	61			61		1 077
Övriga avsättningar	51						51
Summa	**1 439**	107			107		**1 546**
Depåer från återförsäkrare	7						7
Skulder							
Skulder avseende direkt försäkring	63	1			1		63
Skulder avseende återförsäkring	14						14
Skulder till kreditinstitut	1 414						1 414
Derivat	213						213
Finansiella skulder leasing	182			-182	-182		-
Övriga skulder	2 133	1 307			1 307		3 439
Summa	**4 019**	1 307		-182	1 125		5 144
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter							
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	704	12			12		716
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	**263 487**	137 847	1 883	-182	139 547		403 034

Not 56. Effekter av ändrade redovisningsprinciper forts.

Förändring av balansräkning vid byte till lagbegränsad koncernredovisning

Balansräkning	Koncernen						
Mkr	Tidigare redovisnings-principer 2020-01-01	Omklassificering intressebolag	Omklassificering och omvärdering förelse-fastigheter	Omklassificering leasing	Summa justeringar Lagbegränsad IFRS	Ändrad presentation	Nya redovisnings-principer 2020-01-01
Tillgångar							
Immateriella tillgångar							
Andra immateriella tillgångar	15	123			123		138
Summa	**15**	**123**			**123**		**138**
Placeringstillgångar							
Förvaltningsfastigheter/Byggnader och mark	17 903		3 225		3 225		21 128
Nyttjanderätt leasing förvaltningsfastigheter	182			-182	-182		-
Placeringar i koncern- och intresseföretag							
Aktier och andelar i koncernföretag	-	1					1
Aktier och andelar i intresseföretag	3 047	-1 492			-1 492		1 555
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till intresseföretag	802	-50			-50		752
Summa	**3 849**	**-1 542**			**-1 542**		**2 307**
Andra finansiella placeringstillgångar							
Aktier och andelar	69 424	380			380		69 804
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	102 596	1 367			1 367		103 963
Lån med säkerhet i fast egendom	40						40
Övriga lån	1 826						1 826
Utlåning till kreditinstitut	370						370
Derivat	1 197						1 197
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	1			1		1
Summa	**175 453**	**1 748**			**1 748**		**177 202**
Summa placeringstillgångar	**197 388**	**207**	**3 225**	**-182**	**3 249**		**200 637**

Not 56. Effekter av ändrade redovisningsprinciper forts.

Förändring av balansräkning vid byte till lagbegränsad koncernredovisning

Balansräkning					Koncernen			
Mkr	Tidigare redovisnings-principer 2020-01-01	Omklassificering intressebolag	Omklassificering och omvärdering förelse-fastigheter	Omklassificering leasing	Summa justeringar Lagbegränsad IFRS	Ändrad presentation	Nya redovisnings-principer 2020-01-01
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk							
Fondförsäkringstillgångar	47 030	118 624			118 624		165 655
Summa	**47 030**	118 624			**118 624**		**165 655**
Återförsäkrares andel av Försäkringstekniska avsättningar							
Oreglerade skador	233						233
Summa	**233**						**233**
Fordringar							
Fordringar avseende direkt försäkring	21						21
Aktuell skattefordran	-					233	233
Uppskjuten skattefordran	-	6			6	12	18
Övriga fordringar	474	348			348		822
Summa	**496**	**354**			**354**	**245**	**1 094**
Andra tillgångar							
Materiella anläggningstillgångar	1 477	1	-1 477		-1 476		1
Likvida medel/Kassa och bank	9 056	1 271			1 271		10 327
Aktuell skattefordran	233					-233	-
Uppskjuten skattefordran	12					-12	-
Övriga tillgångar							
Summa	**10 778**	1 272	-1 477		-205	-245	**10 328**
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter							
Upplupna ränte- och hyresintäkter	727						727
Förutbetalda anskaffningskostnader	394						394
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	88	92			92		181
Summa	**1 210**	**92**			**92**		**1 302**
Summa tillgångar	**257 150**	**120 671**	**1 748**	**-182**	**122 236**	**-**	**379 386**

Not 56. Effekter av ändrade redovisningsprinciper forts.

Förändring av balansräkning vid byte till lagbegränsad koncernredovisning

Balansräkning	Koncernen						
Mar	Tidigare redovisnings-principer 2020-01-01	Omklassificering intressebolag	Omklassificering och omvärdering rörelse-fastigheter	Omklassificering leasing	Summa justeringar Lagbegränsad IFRS	Ändrad presentation	Nya redovisnings-principer 2020-01-01
Eget kapital							
Konsolideringsfond	61 141	19			19	691	61 851
Andra fonder	2 216	-720			-720	-691	805
Balanserad vinst/förlust	3 291	314	1 464		1 777		5 068
Årets resultat	12 406		284		284		12 690
Eget kapital hänförligt till försäkringstagarna	**79 053**	**-388**	**1 748**		**1 360**	**-**	**80 414**
Innehav utan bestämmande inflytande	2 263	1 024			1 024		3 287
Summa eget kapital	**81 316**	**637**	**1 748**		**2 384**		**83 701**
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)							
Livförsäkringsavsättning	115 100						115 100
Oreglerade skador	3 047	23			23		3 071
Återbäring och rabatter	4 460						4 460
Summa	**122 607**	**23**			**23**		**122 630**
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)							
Villkorad återbäring	516						516
Fondförsäkringsåtaganden	47 056	118 759			118 759		165 815
Summa	**47 572**	**118 759**			**118 759**		**166 330**

Not 56. Effekter av ändrade redovisningsprinciper forts.

Förändring av balansräkning vid byte till lagbegränsad koncernredovisning

Balansräkning	Koncernen						
Mkr	Tidigare redovisnings-principer 2020-01-01	Omklassificering intressebolag	Omklassificering och omvärdering rörelse-fastigheter	Omklassificering leasing	Summa justeringar Lagbegränsad IFRS	Ändrad presentation	Nya redovisnings-principer 2020-01-01
Andra avsättningar							
Pensioner och liknande förpliktelser	293	22			22		314
Aktuell skatteskuld	82	4			4		87
Uppskjuten skatteskuld	881	56			56		937
Övriga avsättningar	50						50
Summa	**1 306**	**82**			**82**		**1 388**
Depåer från återförsäkrare	60						60
Skulder							
Skulder avseende direkt försäkring	51	0			0		51
Skulder avseende återförsäkring	22						22
Skulder till kreditinstitut	1 333						1 333
Derivat	133						133
Finansiella skulder leasing	182			-182	-182		-
Övriga skulder	2 050	1 154			1 154		3 204
Summa	**3 771**	**1 155**		**-182**	**973**		**4 744**
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter							
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	518	16			16		534
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	**257 150**	**120 671**	**1 748**	**-182**	**122 236**		**379 386**

Not 56. Effekter av ändrade redovisningsprinciper

Klassificering av finansiella tillgångar och skulder vid övergången till IFRS 9

Mkr			Koncernen		Moderföretaget	
	Klassificering IAS 39 2020-12-31	Klassificering IFRS 2021-01-01	Utgående balans IAS 39 2020-12-31	Ingående balans IFRS 2021-01-01	Utgående balans IAS 39 2020-12-31	Ingående balans IFRS 2021-01-01
Finansiella tillgångar						
Lån till koncernföretag	Lån och andra fordringar	Verkligt värde via RR, Obligatoriskt	-	-	3 016	3 016
Lån till intresseföretag	Lån och andra fordringar	Verkligt värde via RR, Obligatoriskt	841	841	841	841
Aktier och andelar	Identif verkligt värde via RR	Verkligt värde via RR, Obligatoriskt	73 246	73 246	71 347	71 347
Aktier och andelar	Innehav för handelsändamål	Verkligt värde via RR, Obl/Inneh handelsänd	21	21	3	3
Obl och andra ränteb värdep	Identif verkligt värde via RR	Verkligt värde via RR, Obligatoriskt	105 273	105 273	103 520	103 520
Obl och andra ränteb värdep	Innehav för handelsändamål	Verkligt värde via RR, Obl/Inneh handelsänd	2	2	-	-
Övriga lån	Lån och andra fordringar	Verkligt värde via RR, Obligatoriskt	1 238	1 238	1 238	1 238
Övriga lån	Identif verkligt värde via RR	Verkligt värde via RR, Obligatoriskt	1 178	1 178	1 178	1 178
Utlåning till kreditinstitut	Lån och andra fordringar	Verkligt värde via RR, Obligatoriskt	277	277	277	277
Derivat	Innehav för handelsändamål	Verkligt värde via RR, Obl/Inneh handelsänd	1 484	1 484	1 484	1 484
Plac livförsäkrtagare bär risk	Identif verkligt värde via RR	Verkligt värde via RR, Obligatoriskt	183 588	183 588	982	982
Övriga fordringar	Lån och andra fordringar	Upplupet anskaffningsvärde	562	562	127	127
Övriga fordringar	Lån och andra fordringar	Verkligt värde via RR, Obligatoriskt	162	162	162	162
Kassa och bank	Lån och andra fordringar	Upplupet anskaffningsvärde	5 623	5 623	1 818	1 818
Kassa och bank	Lån och andra fordringar	Verkligt värde via RR, Obligatoriskt	3 848	3 848	3 848	3 848
Uppl ränte-och hyresintäkter	Lån och andra fordringar	Verkligt värde via RR, Obligatoriskt	21	21	21	21
Uppl ränte-och hyresintäkter	Identif verkligt värde via RR	Verkligt värde via RR, Obligatoriskt	401	401	401	401
Uppl ränte-och hyresintäkter	Innehav för handelsändamål	Verkligt värde via RR, Obl/Inneh handelsänd	103	103	103	103
Övriga upplupna intäkter	Lån och andra fordringar	Upplupet anskaffningsvärde	144	144	0	0
Summa			**378 011**	**378 011**	**190 366**	**190 366**
Finansiella skulder						
Villkorad återbäring	Identif verkligt värde via RR	Verkligt värde via RR, Obligatoriskt	524	524	524	524
FTA livförsäkrtagare bär risk	Identif verkligt värde via RR	Verkligt värde via RR, Obligatoriskt	183 725	183 725	982	982
Depåer från återförsäkrare	Övriga finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde	7	7	7	7
Skulder till kreditinstitut	Övriga finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde	1 414	1 414	1 414	1 414
Derivat	Innehav för handelsändamål	Verkligt värde via RR, Obl/Inneh handelsänd	213	213	213	213
Övriga skulder	Övriga finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde	3 186	3 186	1 442	1 442
Övriga skulder	Innehav för handelsändamål	Verkligt värde via RR, Obl/Inneh handelsänd	44	44	2	2
Övriga upplupna kostnader	Övriga finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde	448	448	186	186
Summa			**189 560**	**189 560**	**4 771**	**4 771**

Upplysningar avser klassificering av finansiella tillgångar och skulder efter beaktande av byte av redovisningsprinciper till lagbegränsad

Årsredovisningens undertecknande

Stockholm, det datum som framgår av elektronisk signering

Lars Ericson
Lars Ericson
Mar 23, 2022 3:28 PM CET

Styrelsens ordförande

Göran Arrius
Göran Arrius
Mar 23, 2022 3:36 PM CET

Maria Bolin
Maria Bolin
Mar 23, 2022 2:45 PM CET

Robert Eriksson
Robert Eriksson
Mar 23, 2022 3:14 PM CET

Britt Hansson
Britt Hansson
Mar 23, 2022 4:21 PM CET

Cecilia Hermansson
Mar 23, 2022 4:48 PM CET

Anders Johansson
Anders Johansson
Mar 23, 2022 2:44 PM CET

Susanna Järnek
Mar 23, 2022 3:51 PM CET

Lars-Inge Larsson
Lars-Inge Larsson
Mar 23, 2022 4:59 PM CET

Britta Lejon
Britta Lejon
Mar 23, 2022 4:53 PM CET

Johan Lindholm
Mar 23, 2022 3:08 PM CET

Elisabeth Brandt Ygeman
Mar 23, 2022 3:00 PM CET

Kerstin Wallentin
Kerstin Wallentin
Mar 23, 2022 5:35 PM CET

Mikael Åbom
Mikael Åbom
Mar 23, 2022 5:30 PM CET

Johanna Jaaka Åstrand
Mar 23, 2022 2:44 PM CET

Ylva Wessén
Ylva Wessén
Mar 23, 2022 2:58 PM CET
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats det datum som framgår av elektronisk signering

Daniel Eriksson
Daniel Eriksson
Mar 23, 2022 9:00 PM CET

Ernst & Young AB

Auktoriserad revisor

Definitioner och begrepp

Aktiefonder

En fond som placerar sitt kapital i aktier och andra aktierelaterade instrument. Avkastningen är i regel starkt kopplad till hur den aktiemarknad där fonden investerar utvecklas.

Aktieoptioner

En option som har en aktie som underliggande vara. En aktieoption ger innehavaren rätten men inte skyldigheten att när som helst under löptiden köpa eller sälja aktier till ett på förhand bestämt lösenpris.

Direktavkastning, i procent

Kapitalavkastning, intäkter, minskat med driftskostnader för byggnader och mark, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placeringstillgångar, placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med Kapitalavkastning, intäkter menas hyresintäkter från byggnader och mark, utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter m.m.

Driftskostnadsprocent

Driftskostnader i procent av premieintäkt. Med driftskostnader menas anskaffningskostnader, förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader, administrationskostnader samt provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring

ERSB (enligt IORP II)

ERSB utgör förkortning för egen risk- och solvensbedömning. Detta utgör ett tjänstepensionsföretags egen analys av dess risker och kapitalbehov för att driva verksamheten.

Försäkrad

Den person som omfattas av försäkringen.

Försäkringstagare

Den som har ingått försäkringsavtal med ett försäkringsföretag.

Förvaltat kapital

Totala tillgångar med avdrag för finansiella skulder (andra avsättningar, skulder samt upplupna kostnader och förutbetalda intäkter) enligt balansräkningen.

Förvaltningskostnadsprocent

Driftskostnader jämte skaderegleringskostnader, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placeringstillgångar, placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank.

Med driftskostnader menas anskaffningskostnader, förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader, administrationskostnader samt provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring.

ICR

Med ICR avses det interna kapitalkravet

ICR-kvot

Med ICR-kvot avses kapitalbas i förhållande till internt kapitalkrav (ICR).

IORP II

De regler som gäller för tjänstepensionsföretag, en typ av företag som driver tjänstepensionsverksamhet på försäkringsområdet och som enbart meddelar tjänstepensionsförsäkringar.
Regleringen för tjänstepensionsföretag utgår från andra tjänstepensionsdirektivet (IORP II), och omfattar bland annat regler för tjänstepensionsföretags ekonomiska ställning och styrka (solvens). Utöver de regler som följer av direktivet, kompletteras regleringen i svensk rätt av bland annat en förstärkt solvensreglering med ett riskkänsligt kapitalkrav (RKK). Reglerna började gälla den 1 december 2019, men lagen blir först tillämplig vid antingen omvandling till tjänstepensionsföretag eller vid bildande av ett helt nytt tjänstepensionsföretag.

Kapitalandelsmetoden

Förvärv av andelar i ett intresseföretag (inte dotterföretag). Det förvärvande företagets andel av kapitalet i det förvärvade företaget beräknas. Beräkningen görs på samma sätt som enligt förvärvsmetoden (som används vid förvärv av dotterföretag).

Kapitalavkastning

Intäkter och kostnader samt orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångarna i årets resultat.

Kapitalbas (enligt IORP II)

Kapitalbasen består av eget kapital inklusive obeskattade reserver samt öppet redovisade övervärden i placeringstillgångar. Avdrag görs för immateriella tillgångar och förutbetalda anskaffningskostnader.

I förekommande fall sker avräkning också från kapitalbasen då de försäkringstekniska avsättningarna beräknade för solvensändamål utgör ett högre än motsvarande belopp som finns upptaget i företagets finansiella rapporter samt också

för innehav i andra finansiella företag, i det fall företaget inte omfattas av samma gruppbaserade tillsyn med avseende på gruppsolvens.

Kapitalbas (enligt Solvens II)

Kapitalbasen består av primärkapital och tilläggskapital som har godkänts av Finansinspektionen.

I primärkapital ingår följande poster, den positiva skillnaden mellan tillgångar och skulder, inklusive försäkringstekniska skulder samt efterställda skulder. Tilläggskapital är en post som inte ingår i primärkapitalet men som kan krävas in för att täcka förluster.

Kollektiv konsolideringskapital

Visar skillnaden mellan företagets tillgångar värderade till verkligt värde och företagets åtagande, garanterade och ej garanterade. Det kollektiva konsolideringskapitalet beräknas separat för premiebestämda och förmånsbestämda försäkringar.

Konsolideringsgrad

Konsolideringskapitalet i procent av premieinkomsten för egen räkning.

Konsolideringskapital

Konsolideringskapital utgörs av i balansräkningen redovisat eget kapital, obeskattade reserver, uppskjuten skatt samt övervärden och undervärden i placeringstillgångar som inte redovisats i balansräkningen.

Medelantal anställda

Medelantalet anställda beräknas med utgångspunkt från antalet arbetstimmar, betald tid, relaterad till en årsarbetstid, exklusive ombud.

Minimikapitalkrav (enligt IORP II)

I tjänstepensionsregleringen finns bestämmelser om kapitalkrav för tjänstepensionsinstitut – den s.k. solvensmarginalen. Det kapitalkravet är i svensk rätt genomfört i form av ett minimikapitalkrav (ett minsta kapitalkrav gällande utöver det riskkänsliga kapitalkravet). Minimikapitalkravet beräknas enligt huvudregeln med utgångspunkt i storleken på de försäkringstekniska avsättningarna, s.k. positiva risksummor och nettodriftskostnaderna. För tilläggsförsäkringar gäller att minimikapitalkravet beräknas med utgångspunkt i premiebasen och ersättningsbasen. Minimikapitalkravet får inte understiga en lagstadgad minsta nivå, det s.k. garantibeloppet. Enligt lagen ska kapitalbasen (enligt IORP II) aldrig vara mindre än det högsta av minimikapitalkravet eller garantibeloppet.

Minimikapitalkrav (enligt Solvens II)

Minimikapitalkravet utgör den minsta storlek på det medräkningsbara primärkapitalet som krävs för att försäkringsföretaget med 85 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagare och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

Obligationer

En räntebärande löpande skuldförbindelse, eller ett skuldebrev, som ges ut (emitteras) av stat, kommun, kreditmarknadsföretag, hypoteksinstitut eller större företag. Obligationer har i allmänhet lång löptid, minst ett år. Obligationens nominella belopp återbetalas när löptiden gått ut, däremellan sker periodiska ränteutbetalningar.

ORSA (enligt Solvens II)

ORSA utgör förkortning för engelskans "Own Risk Solvency Assessment", det vill säga en egen risk- och solvensbedömning. Detta utgör ett försäkringsföretags egen analys av dess risker och kapitalbehov för att driva verksamheten.

Placeringstillgångar

Tillgångar som har karaktären av kapitalplacering, det vill säga räntebärande värdepapper, aktier och fondandelar.

Premieinkomster

Med premieinkomst avses vederlaget till försäkringsföretag för det försäkringsskydd som har börjat gälla under perioden. Premieinkomsten beräknas exklusive rabatter, kreditförluster på premiefordringar, premieskatter och övriga offentliga avgifter. Premieinkomsten uppges till bruttobelopp före avräkning av återförsäkrares andel.

Premieintäkter

Premieintäkter beräknas som summan av premieinkomsten och förändringen i premieansvaret efter avräkning av återförsäkrares andel. Med premieintäkter avses ersättningen till försäkringsföretag för företagets försäkringsskydd för egen räkning som gäller under perioden.

Riskkänsligt kapitalkrav (enligt IORP II)

Det riskkänsliga kapitalkravet (RKK) utgör den minsta storlek på kapitalbasen som krävs för att tjänstepensionsföretaget med 97 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagarna, de försäkrade och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

RKK-kvot (enligt IORP II)

Med RKK-kvot avses kapitalbas i förhållande till det riskkänsliga kapitalkravet (RKK).

SCR-kvot (Solvens II)
Med SCR-kvot avses kapitalbas i förhållande till solvenskapitalkrav. (SCR)

Skadeprocent
Försäkringsersättningar i procent av premieintäkter.

Solvens/Solvensgrad
Förmågan att lösa sina skulder eller stå för sina åtaganden till försäkringstagarna.

Solvens II
De regler för försäkringsföretags ekonomiska ställning och styrka (solvens) som arbetats fram inom EU. Reglerna började gälla den 1 januari 2016.

Solvenskapitalkrav
Solvenskapitalkravet (SCR) utgör den minsta storlek på det medräkningsbara primärkapitalet som krävs för att försäkringsföretagets övriga livförsäkringsverksamhet med 99,5 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagare och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

Solvenskvot
Förhållandet mellan kapitalbas och legalt solvenskrav. I de fall försäkringsföretag inom Folksam Liv gruppen driver tjänstepensionsverksamhet, gäller under övergångs-regleringen att solvensregler enligt Solvens II tillämpas för övrig livförsäkringsverksamhet medan Solvens I tillämpas för tjänstepensionsverksamhet. För Folksam Liv innebär detta att solvenskravet är SCR för företagets försäkrings-verksamhet samt erforderlig solvensmarginal för dess tjänstepensions-verksamhet. Vid utgången av 2022 upphör övergångsreglerna, vilket innebär att efter det datumet ska Solvens II regleringen fullt ut tillämpas för all försäkrings-verksamhet som drivs i försäkringsföretag. Solvenskravet är RKK för tjänstepensionsföretag inom gruppen.

Solvensmarginal (enligt Solvens I)
Solvensmarginalen, eller erforderlig solvensmarginal, är den lägsta nivå som kapitalbasen ska uppgå till enligt Solvens I. Den beräknas i Solvens I utifrån verksamhetens art och omfattning. I Solvens II gäller i stället begreppet solvenskapitalkrav (SCR). Se ovan definition av solvenskapitalkrav.

Termin
Med termin menas ett avtal om köp av egendom vid en framtida tidpunkt till ett bestämt pris (som fastställdes i samband med upprättandet av kontraktet), eller alternativt rätt till kontantavräkning. Ibland används det engelska uttrycket futures även på svenska.

Totala sjuktal
Det totala antalet sjuktimmar dividerat med schemalagd tid.

Totalavkastning
Totalavkastningen i procent är beräknad som kapitalavkastning i förhållande till genomsnittligt förvaltat kapital.

Totalavkastning, i procent
Kapitalavkastning, intäkter jämte värdeförändringar och realisationsresultat vid försäljning av placeringstillgångar i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placeringstillgångar, placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med Kapitalavkastning, intäkter menas hyresintäkter från byggnader och mark, utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter m.m.

Totalkostnadsprocent
Summan av försäkringsersättningar enligt skadeprocent och driftskostnader enligt driftskostnadsprocent i procent av premieintäkter.

Valutakurssäkring
Används för att skydda utländska innehav från valutakursfall.

Återbäringsränta
Återbäringsränta är den ränta med vilken överskott på premiebestämd traditionell försäkring fördelas till kunderna.

Bolagsbenämningar

Folksam och Folksamgruppen

Folksam och Folksamgruppen omfattar Folksam Liv-koncernen och Folksam Sak-koncernen. I begreppet koncern ingår konsoliderade och ej konsoliderade företag.

Folksam Liv-koncernen

I de finansiella rapporterna används begreppet koncern för att beskriva konsoliderade och ej konsoliderade företag. I koncernens balans- och resultaträkningar med tillhörande noter avses företag som konsolideras. Folksam Liv konsoliderar dotterföretag som står under bestämmande inflytande. Intresseföretag konsolideras och är de företag i vilka koncernen har ett betydande inflytande, men inte ett bestämmande inflytande. För information om vilka företag som ingår i koncernen se not Aktier och andelar i koncernföretag samt not Aktier och andelar i intresseföretag.

Folksam Sak-koncernen

I de finansiella rapporterna används begreppet koncern för att beskriva konsoliderade och ej konsoliderade företag. I koncernens balans- och resultaträkningar med tillhörande noter avses företag som konsolideras. Folksam Sak konsoliderar dotterföretag som står under bestämmande inflytande. Intresseföretag konsolideras och är de företag i vilka koncernen har ett betydande inflytande, men inte ett bestämmande inflytande. För information om vilka företag som ingår i koncernen se not Aktier och andelar i koncernföretag samt not Aktier och andelar i intresseföretag.

Folksam Liv-gruppen

Avser den försäkringsgrupp som rapporteras enligt Solvens II-regelverket, för Folksam Liv motsvarar det företag som ingår i Folksam Liv-koncernen det vill säga företag som både konsolideras och ej konsolideras i de finansiella rapporterna.

Folksam Sak-gruppen

Avser den försäkringsgrupp som rapporteras enligt Solvens II-regelverket, för Folksam Sak motsvarar det företag som ingår i Folksam Sak-koncernen det vill säga företag som både konsolideras och ej konsolideras i de finansiella rapporterna. Det som skiljer mellan Folksam Sak-koncern (finansiella rapporter) och Folksam Sak-gruppen (Solvens II) är hur vissa företag konsolideras. Ett företag kan t ex klassificeras som intresseföretag i de finansiella rapporterna men i Solvens II ingår de inte i gruppen då regelverket i Solvens II innebär en strikt gräns på att innehav mindre än 20 procent inte ingår i gruppen.
Sicklaön Bygg Invest konsolideras som intresseföretag i de finansiella rapporterna men ingår inte i gruppen enligt Solvens II utan tas upp som ett externt innehav.

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Folksam Ömsesidig Livförsäkring, org nr 502006-1585

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Folksam Ömsesidig Livförsäkring för år 2021 med undantag för hållbarhetsrapporten och bolagsstyrningsrapporten på sidorna 38-43 respektive 44-59. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 60-184 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2021 och av dess finansiella resultat för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2021 och av dess finansiella resultat enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

Våra uttalanden omfattar inte hållbarhetsrapporten och bolagsstyrningsrapporten på sidorna 38-43 respektive 44-59. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till moderbolagets revisionsutskott i enlighet med Revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i Revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden. Beskrivningen nedan av hur revisionen genomfördes inom dessa områden ska läsas i detta sammanhang.

Vi har fullgjort de skyldigheter som beskrivs i avsnittet *Revisorns ansvar* i vår rapport om årsredovisningen också inom dessa områden. Därmed genomfördes revisionsåtgärder som utformats för att beakta vår bedömning av risk för väsentliga fel i årsredovisningen och koncernredovisningen. Utfallet av vår granskning och de granskningsåtgärder som genomförts för att behandla de områden som framgår nedan utgör grunden för vår revisionsberättelse.

Värdering av livförsäkringsavsättningar

Detaljerade upplysningar och beskrivning av området lämnas i årsredovisningen och koncernredovisningen. Koncernens och moderbolagets livförsäkringsavsättningar specificeras i not 36 med ytterligare information om risker i not 2. För området relevanta redovisningsprinciper för koncernen beskrivs i not 1, avsnitt 4.6 på sid 85. Av not 1 avsnitt 5.1 på sid 87 framgår att moderbolagets redovisningsprinciper avseende livförsäkringsavsättningar överensstämmer med koncernens redovisningsprinciper.

Beskrivning av området	*Hur detta område beaktades i revisionen*
Per den 31 december 2021 uppgick försäkringstekniska avsättningar i koncernen (moderbolaget) till 123 595 (123 472) mkr, varav 117 638 (117 638) mkr avser livförsäkringsavsättning, 2 417 (2 295) mkr avser oreglerade skador och 3 539 (3 359) mkr avser återbäring och rabatter. Totalt sett utgör försäkringstekniska avsättningar 34 procent av totala skulder i koncernen och 96 procent av totala skulder i moderbolaget. Livförsäkringsavsättningar ska motsvara nuvärdet av försäkringsbolagets framtida åtaganden gentemot försäkringstagarna med hänsyn tagen till faktorer som garanterad avkastning, omkostnader och dödlighet. Avsättningen för framtida åtaganden beräknas med hjälp av aktuariella metoder. Balanspostens storlek i förhållande till totala skulder, samt att beräkningen kräver att ledningen gör bedömningar och antaganden, har medfört att värdering av livförsäkringsavsättningar varit ett särskilt betydelsefullt område i vår revision.	Vi har skaffat oss förståelse för reservsättningsprocessen och utvärderat nyckelkontroller inklusive godkännande av metod och antaganden och utvärdering av de modellbaserade beräkningarna. Vidare har vi testat att data från underliggande system som används i modellen är fullständiga och riktiga. Vi har även utvärderat lämpligheten i metoder och betydelsefulla antaganden samt genomfört självständiga beräkningar av avsättningar gällande väsentliga försäkringsklasser. I vår revision har vi använt våra interna aktuarier för att bistå oss i de granskningsåtgärder vi utfört. Vi har även granskat lämnade upplysningar i de finansiella rapporterna avseende livförsäkringsavsättningar och företagsledningens bedömningar.

Värdering av placeringstillgångar klassificerade i nivå 3

Detaljerade upplysningar och beskrivning av området lämnas i årsredovisningen och koncernredovisningen. Placeringstillgångar värderade till verkligt värde beskrivs i not 29 med ytterligare information om risker i not 2. För området relevanta redovisningsprinciper för koncernen beskrivs i not 1, avsnitt 4.3 på sid 80. Av not 1 avsnitt 5.1 på sid 87 framgår att moderbolagets redovisningsprinciper avseende placeringstillgångar värderade till verkligt värde överensstämmer med koncernens redovisningsprinciper.

Beskrivning av området	*Hur detta område beaktades i revisionen*
Koncernen och moderbolaget innehar placeringstillgångar som värderas till verkligt värde via resultaträkningen och som klassificeras i nivå 3 enligt IFRS värderingshierarki. Placeringstillgångar i nivå 3 uppgår per den 31 december 2021 till 38 335 (19 910) mkr i koncernen (moderbolaget), vilket motsvarar 8 procent av koncernens totala tillgångar och 9 procent av moderbolagets totala tillgångar. Placeringstillgångarna utgörs av onoterade aktier och andelar, lånefordringar samt förvaltningsfastigheter. Verkligt värde bestäms med hjälp av värderingsmodeller som bedöms vara lämpliga för respektive innehav. Vid modellvärderingen används antaganden och icke observerbara indata för beräkningar av verkligt värde vilket innebär att värderingen av placeringstillgångar som klassificeras i nivå 3 enligt IFRS värderingshierarki innefattar bedömningar av företagsledningen. Då det kräver att ledningen gör bedömningar och antaganden med väsentlig påverkande på redovisade belopp har värderingen av placeringstillgångar klassificerade i nivå 3 varit ett särskilt betydelsefullt område i vår revision	Vi har tagit del av och utvärderat bedömningen av verkliga värden för placeringstillgångar klassificerade i nivå 3. Vi har skaffat oss förståelse för värderingsprocesserna och utvärderat nyckelkontroller, innefattande företagsledningen fastställande och godkännande av antaganden och metoder som använts i modellbaserade beräkningar, kontroller av kvalitet i data samt utvärdering av värderingar utförda av externa specialister. Vi har bedömt metoderna i modellerna mot praxis och värderingsriktlinjer och testat indata. Vi har jämfört betydelsefulla antaganden med lämpliga referensvärden och priskällor samt kontrollerat de beräkningar som ligger till grund för värderingen. Vidare har vi utvärderat de externa värderarnas kompetens och objektivitet. I vår revision har vi använt våra interna värderingsspecialister för att bistå oss i de granskningsåtgärder vi utfört. Vi har även granskat lämnade upplysningar i de finansiella rapporterna avseende värdering av placeringstillgångar och företagsledningens bedömningar.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 2-24, 38-43 och 186-189. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om

betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Vi måste också förse styrelsen med ett uttalande om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende, samt i tillämpliga fall åtgärder som har vidtagits för att eliminera hoten eller motåtgärder som har vidtagits.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer vi vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av Folksam Ömsesidig Livförsäkring för år 2021 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen och bolagsordningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med försäkringsrörelselagen eller bolagsordningen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet.

Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen och bolagsordningen.

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten på sidorna 38-43 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vår granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 12 *Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten*. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 44-59 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vår granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 16 *Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten*. Detta innebär att vår granskning av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Upplysningar i enlighet med 6 kap. 6 § andra stycket punkterna 2-6 årsredovisningslagen samt 7 kap. 31 § andra stycket samma lag är förenliga med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar samt är i överensstämmelse med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

Ernst & Young AB, Box 7850, 103 99 Stockholm, utsågs till Folksam Ömsesidig Livförsäkrings revisor av bolagsstämman den 15 april 2021 och har varit bolagets revisor sedan 16 april 2020.

Stockholm, det datum som framgår av elektronisk underskrift

Ernst & Young AB

Daniel Eriksson
Daniel Eriksson
Mar 23, 2022 9:00 PM CET

Auktoriserad revisor